

***Výročná správa
a verejný odpočet
za rok 2020***

Bratislava apríl 2021

Predkladá: prof. MVDr. Jozef Bíreš, DrSc., ústredný riaditeľ ŠVPS SR

IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE

Názov

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky

Sídlo

Botanická 17, 842 13 Bratislava

Rezort

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

Forma hospodárenia

rozpočtová organizácia

Kontakt

tel. 02/60257212; fax 02/60257 242,

e-mail: sekretariat-UR@svps.sk

Členovia vedenia v roku 2020:

ústredný riaditeľ:

odborný riaditeľ:

riaditeľ sekcie ekonomiky:

vedúca osobného úradu:

vedúci odboru legislatívneho a právneho:

prof. MVDr. Jozef Bireš DrSc.

MVDr. Zuzana Büchlerová

Ing. Mgr. Juraj Bučko

Mgr. Paulína Kojnok,

Ing. Elena Hrubšová (poverená zastupovaním)

JUDr. Bohuslav Harviľak

Hlavné činnosti:

Postavenie Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky (ďalej len „ŠVPS SR“) bolo **v roku 2020** upravené zákonom č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 39/2007 Z. z.“) a nadväzujúcich všeobecne záväzných právnych predpisov, v oblasti úradnej kontroly zákonom NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 152/1995 Z. z.“) a nadväzujúcich všeobecne záväzných právnych predpisov.

1. ŠVPS SR je rozpočtovou organizáciou s finančnými vzťahmi zapojenými na rozpočet Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „MPRV SR“).
2. ŠVPS SR vykonávala štátnu správu vo veterinárnej oblasti podľa zákona č. 39/2007 Z. z. a nadväzujúcich všeobecne záväzných právnych predpisov. V oblasti úradnej kontroly potravín jej pôsobnosť vyplýva zo zákona č. 152/1995 Z. z.
3. ŠVPS SR je orgánom kontroly kvality rastlinných produktov a živočíšnych produktov podliehajúcich spoločnej organizácii trhu podľa nariadení Európskej únie (ďalej len

„EÚ“) a zákona č. 491/2001 Z. z. o organizácii trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v znení neskorších predpisov.

4. ŠVPS SR vykonávala štátnu správu na úseku veterinárnej farmácie podľa zákona č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach (ďalej len „zákon č. 362/2011 Z. z.“) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
5. ŠVPS SR plnila ďalšie úlohy podľa zákona NR SR č. 271/2005 Z. z. o výrobe, uvádzaní na trh a používaní krmív (krmivársky zákon) (ďalej len „zákon č. 271/2005 Z. z.“).
6. ŠVPS SR vykonávala dozor nad dodržiavaním zákona č. 147/2001 Z. z. o reklame a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
7. ŠVPS SR vykonávala kontroly podľa
 - Dohody o delegovaní činností uzavretej medzi Pôdohospodárskou platobnou agentúrou (ďalej len „PPA“) a ŠVPS SR,
 - zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
 - zákona č. 144/1998 Z. z. o skladiskovom záložnom liste, tovarovom záložnom liste a o doplnení niektorých ďalších zákonov v znení zákona č. 526/2002 Z. z.,
 - zákona č. 313/2009 o vinohradníctve a vinárstve.

Hlavné úlohy vykonávala ŠVPS SR v roku 2020 v súlade so zákonom č. 39/2007 Z. z., ktorý ustanovuje:

ŠVPS SR

1. riadi, usmerňuje, koordinuje a kontroluje výkon štátnej správy, ktorý uskutočňujú regionálne veterinárne a potravinové správy (ďalej len „RVPS“) (40) a ústav kontroly veterinárnych liečiv,
2. vykonáva hraničnú veterinárnu kontrolu prostredníctvom hraničných kontrolných staníc (ďalej len „HKS“) na vonkajšej hranici EÚ (3),
3. riadi, usmerňuje a kontroluje úradné veterinárne laboratóriá a Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov,
4. rozhoduje v druhom stupni vo veciach, o ktorých v prvom stupni rozhoduje regionálna veterinárna a potravinová správa a ústav kontroly veterinárnych liečiv,
5. predkladá ministerstvu národné pohotovostné plány, ktorými sa určujú opatrenia pri podozrení na chorobu alebo pri výskyte chorôb zvierat,
6. vykonáva klasifikáciu chovov, regiónov alebo oblastí z hľadiska výskytu chorôb,
7. vykonáva prostredníctvom veterinárnych inšpektorov veterinárne kontroly
 - prevádzkarní, zariadení a činností, ktoré vykonávajú postupy na zvieratách, chovajú alebo dodávajú zvieratá na účely takého postupu alebo chovajú zvieratá na účely zachovania druhov,
 - prevádzkarní na spracovanie vedľajších živočíšnych produktov,
 - prevádzkarní pri vývoze do tretích krajín, ak to vyžadujú príslušné orgány tretích krajín podľa príslušných právnych predpisov danej tretej krajiny,
8. schvaľuje miesta oddychu zvierat pri preprave, inseminačné stanice, tímy na odber a prenos embryí,
9. kontroluje, odborne usmerňuje a koordinuje zabezpečovanie systému identifikácie a registrácie zvierat.

Podľa zákona č. 152/1995 Z. z. vykonávala úradnú kontrolu nad výrobou, manipuláciou

a umiestňovaním na trh

- a) potravín živočíšneho pôvodu okrem poskytovania služieb spoločného stravovania,
- b) potravín rastlinného pôvodu vrátane čerstvého ovocia, čerstvej zeleniny, zemiakov a ostatných poľnohospodárskych produktov (v poľnohospodárskej prvovýrobe po zbere úrody), nápojov vrátane potravín s niektorými zložkami živočíšneho pôvodu (zmiešaný pôvod) okrem poskytovania služieb spoločného stravovania,
- c) geneticky modifikovaných potravín okrem poskytovania služieb spoločného stravovania,
- d) tabakových výrobkov okrem poskytovania služieb spoločného stravovania.

ŠVPS SR je kontaktným miestom SR pre systém rýchlej výmeny informácií pre potraviny a krmivá.

Na základe poverenia MPRV SR vykonávala úlohu špecializovaného styčného orgánu pre oblasť podvodov s potravinami a krmivami.

Obsah

IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE	2
POSLANIE ORGANIZÁCIE A STREDNODOBÝ VÝHLAD	10
ČINNOSTI ORGANIZÁCIE.....	14
1. Legislatívny proces.....	16
1.1. Legislatíva	16
1.2. Odvolacie konania	16
2. Zdravie zvierat	17
2.1. Identifikácia a registrácia zvierat.....	18
2.2. Klasifikácia chovov, regiónov a oblastí	22
2.3. Eradikácia, kontrola a prieskum chorôb zvierat v Slovenskej republike	23
2.3.1. Besnota.....	24
2.3.2. Klasický mor ošípaných	25
2.3.3. Africký mor ošípaných	27
2.3.4. Aujeszkeho choroba	37
2.3.5. Infekčná bovinná rinotracheitída	38
2.3.6. Choroby hydiny a voľne žijúceho vtáctva	39
2.3.7. Plán prieskumu (surveillance) katarálnej horúčky oviec.....	43
2.3.8. Transmisívne spongiformné encefalopatie (TSE).....	44
2.3.9. Mor včelieho plodu	49
2.3.10. Vírusová hemoragická septikémia lososovitých rýb	50
3. Ochrana zvierat.....	51
3.1. Kontrola ochrany zvierat chovaných na hospodárske účely	51
3.2. Kontrola ochrany zvierat počas prepravy	52
3.3. Kontrola ochrany zvierat používaných na vedecké účely a vzdelávacie účely ...	53
3.4. Kontrola ochrany spoločenských, cirkusových a nebezpečných zvierat	57
3.4.1. Ochrana spoločenských zvierat.....	57
3.4.2 Ochrana zvierat používaných v cirkusoch	58
3.4.3. Ochrana nebezpečných druhov živočíchov.....	59
3.4.4. Ochrana zvierat v zariadeniach, ktoré držia alebo chovajú zvieratá za účelom ich vystavovania verejnosti	59
3.5. Kontroly ochrany zvierat v čase ich zabíjania alebo usmrcovania.....	59
4. Krmivá	62
4.1. Úradné kontroly	62
4.2. Odber úradných vzoriek krmív	63
4.2.1. Odber vzoriek v rámci VPO	63
4.2.2. Kontrola zákazu skrmovania spracovaných živočíšnych bielkovín.....	66
5. Vedľajšie živočíšne produkty	67
5.1. Úradné kontroly	67
5.2. Odber úradných vzoriek.....	68
6. Rezíduá veterinárnych liekov a kontaminantov, monitorings rezíduí.....	69

6.1. Národný plán kontroly rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu v Slovenskej republike	69
6.2. Monitoring poľovnej zveri a rýb.....	75
6.2.1. Monitoring zveri	75
6.2.2. Monitoring rýb	76
6.3. Rádiohygienická kontrola poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku	80
6.3.1. Monitoring surového kravského mlieka v programe SKM/EÚ	81
6.3.2. Rádiohygienická kontrola	82
7. Veterinárna farmácia	86
7.1. Úradné kontroly na úseku veterinárnej farmácie	86
7.1.1. Veľkodistribúcia veterinárnych liekov veterinárnych zdravotníckych pomôcok a veterinárnych prípravkov	86
7.1.2. Verejné lekárne, vrátane ich pobočiek, ktoré vydávajú a predávajú veterinárne lieky	86
7.1.3. Súkromní veterinárni lekári.....	87
7.1.4. Kontroly u chovateľov	87
7.1.5. Výrobcovia medikovaných krmív	87
7.1.6. Výroba veterinárnych liekov	87
7.1.7. Program vstupnej inšpekcie u žiadateľov o povolenie na zaobchádzanie s omamnými a psychotropnými látkami	88
7.2. Úradné kontroly nad dodržiavaním Nariadenia vlády č. 609/2008 Z. z.	88
7.3. Úradné kontroly nad dodržiavaním zákona č. 319/2013 Z. z.	88
7.4. Úradné kontroly nad dodržiavaním zákona č. 17/2018 Z. z.	88
7.5. Cílené úradné kontroly	88
8. Hraničná veterinárna kontrola, veterinárna certifikácia a kontroly pri výmenách, dovozoch a vývozochoch.	90
8.1. Hraničná veterinárna kontrola	90
8.1.1. Hraničná veterinárna kontrola na hraničných kontrolných staniach SR.....	93
8.1.2. Kontrola dobrých životných podmienok zvierat	96
8.1.3. Kontrola spoločenských zvierat.....	97
8.1.4. Kontrola produktov živočíšneho pôvodu v osobných batožinách cestujúcich vstupujúcich z tretích krajín	98
8.2. Vývozy zo SR do tretích krajín	99
8.2.1. Vývoz zvierat a zárodočných produktov zo SR do 3. krajín.....	100
8.2.2. Vývoz produktov živočíšneho pôvodu zo SR do 3. krajín	100
8.3. Obchod v rámci EÚ	101
8.4. Kontroly počas transportu	104
8.5. Nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov	107
9. Kontrola krížového plnenia a delegované činnosti.....	108
10. Úradné kontroly potravín v zmysle zákona o potravinách	109
10.1. Výsledky úradných kontrol potravinárskych prevádzkarní.	109
10.2. Cílené kontroly	112
10.2.1. Cílená kontrola Veľká noc 2020	112
10.2.2. Cílené sledovanie Vianoce 2020.....	112
10.3. Politika kvality	113

11. POTRAVINY RASTLINNÉHO PÔVODU	115
11.1. Výsledky úradných kontrol potravín rastlinného pôvodu.....	115
11.2. Charakter rizika pochádzajúceho z nezhôd v rámci komodít rastlinného pôvodu	117
11.3. Kontrola potravín neživočíšneho pôvodu dovážaných z tretích krajín	124
11.4. Výsledky kontroly označovania GMO potravín	126
11.5. Výsledky úradných kontrol internetového predaja	128
11.6. Cílené kontroly potravín rastlinného pôvodu	130
11.6.1. Cílená kontrola potravín predávaných na diaľku z hľadiska nákazy COVID-19	130
11.6.2. Cílená kontrola potravín predávaných na trhoviskách	131
11.6.3. Cílená kontrola správnosti označovania plodín krajinou pôvodu v obchodnom reťazci.....	132
11.7. Právoplatné rozhodnutia	132
11.8. Audity u prevádzkovateľov podnikov rastlinného pôvodu	132
11.9. Kontrola obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny	132
11.10. Kontrola tabakových výrobkov.....	138
11.11. Kontrola kvality a zdravotnej neškodnosti vína	139
11.11.1. Správne konania	142
11.11.2. Účasť na nominačných degustáciách, seminároch a konferenciách	142
12. Kontrola klasifikácie jatočných tiel	143
13. Potraviny živočíšneho pôvodu.....	144
13.1. Úradné kontroly produktov živočíšneho pôvodu na úrovni prvovýroby	144
13.1.1. Prvovýroba – surové mlieko.....	144
13.1.2. Prvovýroba – zberné strediská zveri	145
13.1.3. Prvovýroba vajec – chovy nosníc	145
13.2. Úradné/veterinárne kontroly na úrovni výroby, spracovania a skladovania produktov živočíšneho pôvodu.....	145
13.2.1. Výsledky prehliadky jatočných zvierat a mäsa.....	145
13.2.2. Úradné kontroly a audity v schválených prevádzkarniach pre produkty živočíšneho pôvodu a v schválených skladoch	153
13.3. Kontroly zásielok pri vývoze produktov živočíšneho pôvodu.....	154
13.4. Veterinárne kontroly v mieste určenia zásielok produktov živočíšneho pôvodu dodávaných z ostatných členských štátov.....	154
13.5. Kontroly potravín živočíšneho pôvodu na úrovni maloobchodu.....	155
13.5.1. Priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov živočíšneho pôvodu, mäsa z hydiny a domácich králikov, voľne žijúcej zveri a zveriny z nej	155
13.5.2. Automaty na predaj surového kravského mlieka	155
13.5.3. Veterinárne kontroly v registrovaných prevádzkarniach pre produkty živočíšneho pôvodu.....	155
13.5.4. Úradné kontroly produktov rybolovu a akvakultúr	156
13.6. Odber vzoriek.....	156
13.6.1. Odber vzoriek potravín živočíšneho pôvodu	156
13.6.2. Analýza výsledkov podľa jednotlivých druhov potravín živočíšneho pôvodu	159

13.6.3. Odber vzoriek zo spracovateľských priestorov a zo zariadení na dôkaz <i>Listeria monocytogenes</i>	165
13.7. Cílené kontroly a osobitné kontroly produktov živočíšneho pôvodu	165
13.7.1. Cílené kontroly produktov živočíšneho pôvodu	165
13.7.2. Osobitné kontroly.....	169
13.8. Kontroly označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z hovädzieho mäsa	171
13.9. Kontroly odstraňovania špecifikovaného rizikového materiálu	171
13.10. Domáce zabíjačky – monitorovanie BSE, TSE a trichinelózy	171
13.11. Audity tretích strán.....	172
13.11.1. Audity EK	172
13.11.2. Audity z iných krajín	172
14. Laboratórna diagnostika	172
14.1. Úradné laboratória – Štátny veterinárny a potravinový ústav v Dolnom Kubíne	172
14.1.1. Veterinárny a potravinový ústav Bratislava s detašovaným skúšobným laboratóriom Nitra	172
14.1.2. Veterinárny a potravinový ústav Dolný Kubín s detašovaným skúšobným laboratóriom Prešov.....	173
14.1.3. Veterinárny ústav Zvolen	173
14.1.4. Veterinárny a potravinový ústav Košice.....	174
14.2. Vyhodnotenie údajov o laboratórnom vyšetrení a analýzach úradných vzoriek	174
14.2.1. Vyhodnotenie kontroly rezíduí pesticídov v potravinách rastlinného a živočíšneho pôvodu.....	174
14.2.2. Vyhodnotenie odberu vzoriek a analýz dioxínov, furánov, dioxínom podobných PCB vo vybraných potravinách v roku 2020	178
14.3. Projekt v rámci európskeho grantu Horizon 2020	178
15. Systém rýchleho varovania pre potraviny a krmivá	179
15.1. Členovia Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá v Slovenskej republike	179
15.2. Výsledky činnosti Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá v Slovenskej republike.....	179
15.3. Informácie pre spotrebiteľov	188
16. Systém administratívnej pomoci a spolupráce.....	188
16.1. Styčné orgány v systéme administratívnej pomoci a spolupráce.....	189
16.2. Výsledky činnosti systému administratívnej pomoci a spolupráce v Slovenskej republike	189
17. Systém potravinových podvodov (Food Fraud).....	190
17.1. členovia v systéme potravinových podvodov	190
17.2. Výsledky činnosti systému potravinových podvodov	190
18. Certifikácia	191
18.1. Politika kvality	191
18.2. Vydané certifikáty	191
18.3. Dozor nad certifikovanými výrobkami.....	194
18.4. Zrušené certifikáty.....	196
18.5. Prehľad ostatných činností Certifikačného orgánu pre poľnohospodárske a potravinárske výrobky.....	196

19. Informačné technológie a ich význam pre činnosť organizácie.....	197
20. Rozpočet organizácie	200
21. Personálne otázky.....	213
21.1. Vybrané témy školení	216
22. Vyhodnotenie kontrolnej činnosti	217
22.1. Interné audity.....	217
22.1.1. Interné audity podľa zákona NR SR č. 152/1995 Z. z.	217
22.1.2. Interné audity podľa zákona NR SR č. 39/2007 Z. z.	219
22.1.3. Interné audity podľa zákona NR SR č. 362/2011 Z. z.	221
22.2. Vnútorne kontroly	222
22.2.1. Vnútorne kontroly podľa zákona NR SR č. 10/1996 Z. z.	222
22.2.2. Vnútorne kontroly podľa zákona NR SR č. 502/2001 Z. z.	224
22.3. Iné podania, sťažnosti podľa zákona NR SR č. 9/2010 Z. z. a petície podľa zákona NR SR č. 85/1990 Z. z.....	225
22.4. Sprístupňovanie informácií podľa zákona NR SR č. 211/2000 Z. z.....	228
HLAVNÉ SKUPINY UŽÍVATEĽOV – VÝSTUPOV A PREZENTOVANEJ ČINNOSTI	230
ZÁVER.....	231

POSLANIE ORGANIZÁCIE A STREDNODOBÝ VÝHLAD

ŠVPS SR bola zriadená (z oblastnej veterinárnej správy so sídlom v Bratislave) 1.1.1969 ako Štátna veterinárna správa ministerstva poľnohospodárstva a výživy SSR. Po postupoch v reštrukturalizácii štátnej správy bol zmenený názov štátnej veterinárnej správy SR zákonom č. 23/2002 Z. z., ktorý mení a dopĺňa zákon č. 152/1995 Z. z. na ŠVPS SR.

Poslaním ŠVPS SR ako orgánu štátnej správy je hlavne výkon, riadenie, kontrola a usmerňovanie aktivít a činnosti v oblasti veterinárnej starostlivosti zdravia zvierat, ochrany zvierat, hygieny krmív, ekológie, veterinárnej farmácie, úradnej kontroly potravín a hygieny potravín živočíšneho a rastlinného pôvodu, špeciálnych komoditných režimov, prislúchajúcej laboratórnej diagnostiky a rýchleho výstražného systému.

V roku 2020 boli stanovené nasledovné priority

- príprava a realizácia stretnutí v rámci auditov zo strany Európskej komisie
- realizácia projektu efektívna verejná správa (CAF)
- zahájenie riešenia dopytových projektov (Manažment údajov ŠVPS SR" a „Malé zlepšenia eGov služieb ŠVPS SR“)

v oblasti ochrany zdravia zvierat

- realizácia národných ozdravovacích programov a ich aktualizácia v zmysle platnej legislatívy a nálezovej situácie
- surveillance a ozdravovanie afrického moru ošípaných
- vylepšovať systém kontroly identifikácie a registrácie hospodárskych zvierat
- vylepšovať veterinárny informačný systém
- aktualizácia národných pohotovostných plánov v zmysle platnej legislatívy
- surveillance katarálnej horúčky oviec, ozdravovacie programy infekčnej bovinej rhinotracheitídy
- monitoring nákaz včiel
- monitoring nákaz u rýb

v oblasti ochrany zvierat (animal welfare)

- ochrana zvierat používaných na vedecké účely a vzdelávacie účely
- vykonávanie kontrol pohody farmových zvierat
- vykonávanie kontrol ochrany zvierat na bitúnku v čase ich zabíjania zvierat – posúdenie súladu vypracovanosti príručky osvedčených postupov (POP) každej prevádzky
- ochrana spoločenských a cirkusových zvierat
- školenie určených osôb v oblasti ochrany zvierat používaných na vedecké účely a pracovníkov bitúnku vykonávajúcich súvisiace úkony s usmrcovaním

v oblasti veterinárnej certifikácie, dovozov a vývozov

- zabezpečenie dôsledného vykonávania hraničných veterinárnych kontrol živých zvierat a živočíšnych produktov dovážaných z tretích krajín do EÚ
- negociácia veterinárnych podmienok s tretími krajinami
- riadenie a vyhodnocovanie kontrol počas transportu
- vykonanie plánovaných kontrol RVPS so zameraním sa na kontroly v mieste pôvodu a veterinárnu certifikáciu pri obchode vo vnútri EÚ a pri vývozoch do tretích krajín, na kontroly v mieste určenia pri obchode vo vnútri EÚ a pri dovoze z tretích krajín

v oblasti laboratórnej diagnostiky

- rozširovanie spektra analýz vykonávaných v rámci úradnej kontroly potravín, zavádzanie nových vysokocitlivých analytických metód.
- zavádzanie nových metód v rámci zisťovania falšovaných potravín
- plnenie činnosti národných referenčných laboratórií najmä v oblastiach, pre ktoré sú menované nové európske referenčné laboratóriá
- úspešné zapájanie sa do plánovaných monitoringov v rámci rozborov potravín a surovín, ktoré organizuje Európska Komisia (ďalej len „EK“).

v oblasti hygieny produktov živočíšneho pôvodu

- vykonávanie úradných kontrol, ako jedného z činiteľov bezpečnosti potravín, ktorými sa sleduje a overuje, či prevádzkovatelia potravinárskych podnikov dodržiavajú požiadavky ustanovené v príslušnej hygienickej legislatíve
- zapájanie sa do systému úradných kontrol pri podozrení z falšovania a potravinových podvodov
- zvyšovanie počtu kontrol výrobkov s chráneným zemepisným označením, chráneným označením pôvodu a zaručených tradičných špecialít
- zefektívnenie účinnosti kontrol, ich výkon na základe analýzy rizík
- organizácia mimoriadnych kontrol
- zavádzanie opatrení proti šíreniu Covid-19 prostredníctvom potravín

v oblasti surovín a potravín rastlinného pôvodu

- vykonávanie odberu vzoriek na základe stanoveného plánu založeného na hodnotení rizika
- organizácia mimoriadnych cielených kontrol
- zabezpečenie výkonu kontrol na požiadanie PPA v rámci Dohody o delegovaných činnostiach
- zabezpečenie výkonu krížových kontrol
- zabezpečenie kontrol kvalitatívnych ukazovateľov vína
- zabezpečenie kontrol kvalitatívnych ukazovateľov ovocia a zeleniny

v oblasti hygieny krmív a veterinárnej farmácie

- vykonávať kontrolu rezíduí cudzorodých látok v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu prostredníctvom národného plánu kontroly rezíduí a monitoringov ako rádiohygienická kontrola a monitoring poľovnej zveri a rýb
- zamedzovanie výskytu nelegálnej distribúcie veterinárnych liečiv prostredníctvom sprísnených kontrol na všetkých stupňoch, kde sa manipuluje s liekmi, v súlade s platnou legislatívou
- prostredníctvom spolupráce s organizáciami zastrešujúcimi liekovú politiku zabezpečiť pohyb liekov na trhu v súlade s platnou legislatívou a ich vystopovateľnosť
- kontroly na úseku hygieny krmív a v oblasti živočíšnych vedľajších produktov
- vypracovanie národného plánu opatrení v rámci problematiky antibiotickej rezistencie a jeho realizácia

ČINNOSTI, KTORÉ BY MALA ORGANIZÁCIA KONTINUÁLNE V BUDÚCNOSTI VYKONÁVAŤ

- ✚ Príprava a realizácia stretnutí v rámci auditov zo strany Európskej komisie a tretích krajín na Slovensku v rámci overovania účinnosti úradných kontrol na každom stupni potravinového reťazca
- ✚ Realizácia projektu efektívna verejná správa (CAF)

- + Výkon všetkých prác v rámci dopytových projektov („Manažment údajov ŠVPS SR“ a „Malé zlepšenia eGov služieb ŠVPS SR“)
- + Kontinuálne venovať pozornosť výkonu všetkých opatrení v súvislosti s pandemiou Covid – 19, zapájať sa do odborných aktivít, ktoré prináša táto téma

Okrem všetkých menovaných úloh je do úloh a realizovaných aktivít zahrnuté

- + kontinuálne pracovať na implementácii „Viacročného národného plánu kontrol“
- + na základe OIE štandardov garantovať zlepšovanie zdravia domácich a voľne žijúcich zvierat, verejného zdravia, podieľať sa na zvyšovaní ochrany zvierat, bezpečnosti potravín, zabezpečovať veterinárnu ochranu štátneho územia prostredníctvom HKS, ktoré sú vstupnými miestami nielen do SR ale celého spoločného priestoru EÚ,
- + realizovať opatrenia na minimalizáciu rizika výskytu, rozširovania a cirkulácie pôvodcu vtáčej chrípky s cieľom ochrany zdravia spotrebiteľa,
- + realizovať opatrenia na minimalizáciu rizika výskytu, rozširovania a cirkulácie pôvodcu afrického moru ošipaných,
- + venovať pozornosť kontrole zdravotného stavu včiel, vodných živočíchov a voľne žijúcej zveri tak z pohľadu ochrany zdravia zvierat vrátane prenosu nebezpečných nákaz na domáce zvieratá, ale i ochrany verejného zdravia,
- + spĺňanie základných princípov etického kódexu zamestnancov ŠVPS SR ohľadom ďalšieho napredovania veterinárnych a ostatných činností
 1. profesijné riadenie a rozhodovanie (pozícia vzdelávania, skúseností – základné, kontinuálne)
 2. nezávislosť (osobná nezávislosť na komerčných, finančných, hierarchických a politických tlakoch, ktoré môžu ovplyvňovať odborné rozhodnutia)
 3. nezaujatosť
 4. bezúhonnosť, charakter
 5. objektívnosť,
- + vyžadovanie vysokej profesionality, odbornej zodpovednosti, dobrej komunikatívnej, kreatívnej umocnenej flexibilitou, morálnu bezúhonnosť a kolegiálnosť od všetkých pracovníkov na každej úrovni riadenia a odbornej činnosti,
- + komunikácia so spotrebiteľmi,
- + transparentnosť vo výkone úradných kontrol zabezpečovaná najmä prostredníctvom webového portálu.

ČINNOSTI ORGANIZÁCIE

Zabezpečenie odborných garancií a činnosti bolo založené na spolupráci a komunikácii medzi ŠVPS SR, jej riadenými organizáciami a ostatnými odbornými, výrobnými, riadiacimi a kontrolnými organizáciami na národnej úrovni a v medzinárodnom meradle a ochotou vzájomne spolupracovať. Od pracovníkov veterinárnych a potravinových organizácií na Slovensku sa vyžadovala permanentne zvyšujúca sa odborná erudícia, komplexný pohľad s multidisciplinárnym myslením, profesijná rozhodovacia činnosť s uplatňovaním i osobnej zodpovednosti a zdravým riskovaním, využívanie odborných a vedeckých skúseností v analýze a syntéze poznatkov, aktívny prístup k informačným technológiám a dokumentácii aj v cudzom jazyku.

1. Legislatívny proces

1.1. Legislatíva

V roku 2020 boli v oblasti pôsobnosti Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky spolupracovala na príprave:

1. Návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov
2. Návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach v znení neskorších predpisov

1.2. Odvolacie konania

V roku 2020 bolo na ŠVPS SR uskutočnených 126 odvolacích konaní proti rozhodnutiam vydaným v správnom konaní na jednotlivých RVPS. Do konca roku 2020 bolo v 113 prípadoch vydané meritórne rozhodnutie a v 13 prípadoch bolo odvolanie vybavené listom bez vydania rozhodnutia vo veci z dôvodu oneskoreného odvolania, pričom neboli zistené dôvody na obnovu konania alebo na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania. Pokiaľ ide o meritórne rozhodnutia, v 45 prípadoch boli prvostupňové rozhodnutia potvrdené a odvolania zamietnuté, v 21 prípadoch boli rozhodnutia odvolacím orgánom zmenené pričom nešlo o zmenu výšky pokuty, v 12 prípadoch boli rozhodnutia odvolacím orgánom zmenené pričom bola zmenená výška pokuty, v 7 prípadoch boli rozhodnutia zrušené a v 28 prípadoch boli prvostupňové rozhodnutia zrušené a vrátené prvostupňovému orgánu na nové prejednanie.

2. Zdravie zvierat

Na úseku zdravia zvierat ŠVPS SR v roku 2020 plnila povinnosti vyplývajúce zo zákona č. 39/2007 Z. z.. Hlavné úlohy spočívajú v príprave nástrojov riadenia, usmerňovania a koordinácie výkonov štátnej správy vykonávanej 40 RVPS na úseku kontroly dodržiavania požiadaviek na identifikáciu a registráciu zvierat, na klasifikáciu chovov, regiónov a oblastí z hľadiska výskytu istých chorôb zvierat, na implementáciu programov na kontrolu, monitoring a eradikáciu chorôb a na kontrolu dodržiavania požiadaviek na prevádzkovanie stredísk na zhromažďovanie zvierat, trhov so zvieratami, zberných stredísk pri obchode so zvieratami, inseminačných staníc, chovov zvierat a iných zariadení na chov a držbu zvierat podliehajúcich schváleniu alebo povoleniu orgánom veterinárnej správy.

ŠVPS SR na úseku zdravia zvierat v roku 2020 vypracovala a predložila MPRV SR na schválenie pätnásť národných programov na eradikáciu, kontrolu alebo prieskum chorôb zvierat v Slovenskej republike:

- Národný program eradikácie besnoty na Slovensku na rok 2020-2021;
- Plán prieskumu (surveillance) katarálnej horúčky oviec (bluetongue) v Slovenskej republike pre rok 2020;
- Národný kontrolný program pre klasický mor ošípaných v diviačej populácii na Slovensku v roku 2020;
- Národný program eradikácie moru včelieho plodu na rok 2020-2021;
- Národný program eradikácie vírusovej hemoragickej septikémie rýb (VHS) v Slovenskej republike na rok 2020 - 2021;
- Národný program eradikácie bakteriálnych chorôb rýb v Slovenskej republike na rok 2020 - 2021;
- Plán prieskumu aviárnej influenzy u hydiny a voľne žijúcich vtákov na Slovensku v roku 2020;
- Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v reprodukčných krdľoch kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike v roku 2020;
- Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch nosníc kury domácej (*Gallus gallus*) produkujúcich vajcia na ľudskú spotrebu v Slovenskej republike v roku 2020;
- Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch brojlerov kury domácej (*Gallus Gallus*) v Slovenskej republike v roku 2020;
- Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch moriek v Slovenskej republike v roku 2020;
- Plán eradikácie infekčnej bovinnej rinotracheitídy (IBR) na Slovensku na rok 2020;
- Program prevencie, monitoringu a kontroly niektorých transmisívnych spongiformných encefalopatií (TSE) v Slovenskej republike pre rok 2020;
- Chovateľský program na rezistenciu oviec voči prenosným /transmisívnym spongiformným encefalopatiám – scrapie v Slovenskej republike na rok 2020.
- Národný kontrolný program pre africký mor ošípaných v diviačej populácii na Slovensku na rok 2020.

ŠVPS SR v rámci svojich právomocí počas roka 2020 vypracovala na úseku zdravia zvierat Plán veterinárnej prevencie a ochrany štátneho územia Slovenskej republiky na rok 2021 (ďalej len „VPO 2021“) a usmernenie na vykonávanie kontrol na dodržiavanie požiadaviek na klasifikáciu chovov, regiónov a oblastí súvisiace s veterinárnymi požiadavkami na premiestňovanie zvierat na základe istých zdravotných štatútov. VPO 2021 zahŕňa plán diagnostických akcií a očkovaní hradených zo štátneho rozpočtu alebo chovateľom pre 13 skupín zvierat (hovädzí dobytok, ošípané, ovce, kozy, hydina, kone, ryby, včely, voľne žijúce

zvieratá, farmové chovy zveri, všetky druhy zvierat, voľne žijúce vtáky a zoo zvieratá) s celkovým počtom 164 druhov preventívnych a diagnostických akcií.

Plán VPO odráža aj nový zákonník zdravia zvierat prijatý na úrovni EÚ, ktorý vstúpi do platnosti od 21.04.2021.

Každoročne sú aktualizované resp. spracované národné pohotovostné plány. V roku 2020 bolo 11 plánov pre: slintačku a krívačku; klasický mor ošípaných; aviárna influenza hydiny; pseudomor hydiny; bluetongue; vírusové choroby rýb; transmisívne spongiformné encefalopatie; africký mor koní; vezikulárna choroba ošípaných; africký mor ošípaných; exotické choroby povinné hláseniu.

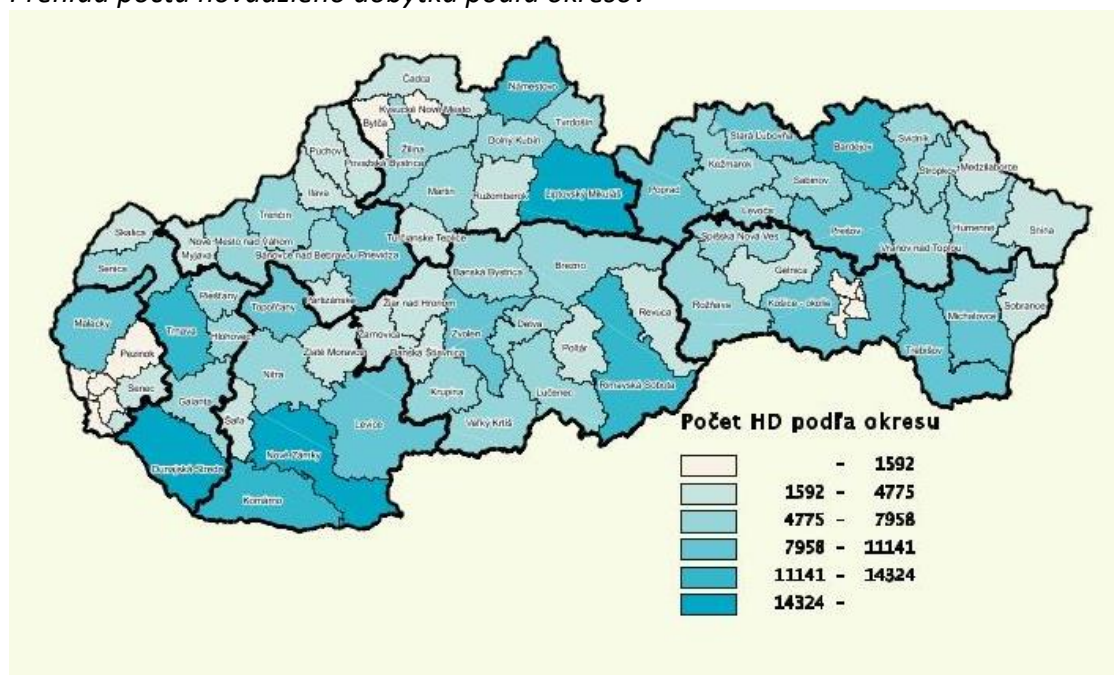
Zamestnanci ŠVPS SR zaradení na odbore zdravia a ochrany zvierat na úseku zdravia zvierat sa počas roku 2020 zúčastnili na rôznych pracovných skupinách odborníkov organizovaných EK a Radou Európskej Únie (prezenčne v mesiacoch január-február 2020, od marca 2020 distančne) a podieľali na online odborných seminároch a v poradných a kontrolných orgánoch EK.

2.1. Identifikácia a registrácia zvierat

K 1.1.2020 bolo v SR evidovaných 451 239 kusov živého hovädzieho dobytku v 13 889 chovoch, 7 047 chovov ošípaných s 511 783 zvieratami a počet chovov s ovcami a kozami 13 583 s 342 783 zvieratami. I napriek sťaženej situácii pre výkon kontrol (COVID-19) veterinári inšpektori v roku 2020 skontrolovali 534 chovov hovädzieho dobytku. Bolo vykonaných 559 úradných kontrol na identifikáciu a registráciu hovädzieho dobytku na mieste a 28 dodatočných kontrol. Z celkového počtu 25 345 kusov hovädzieho dobytku v kontrolovaných chovoch bolo skontrolovaných 23 207 zvierat. Na odstránenie zistených nedostatkov boli v 58 chovoch uložené opatrenia, ktoré sa týkali 974 zvierat a v 58 prípadoch boli uložené pokuty.

Obrázok 1

Prehľad počtu hovädzieho dobytku podľa okresov

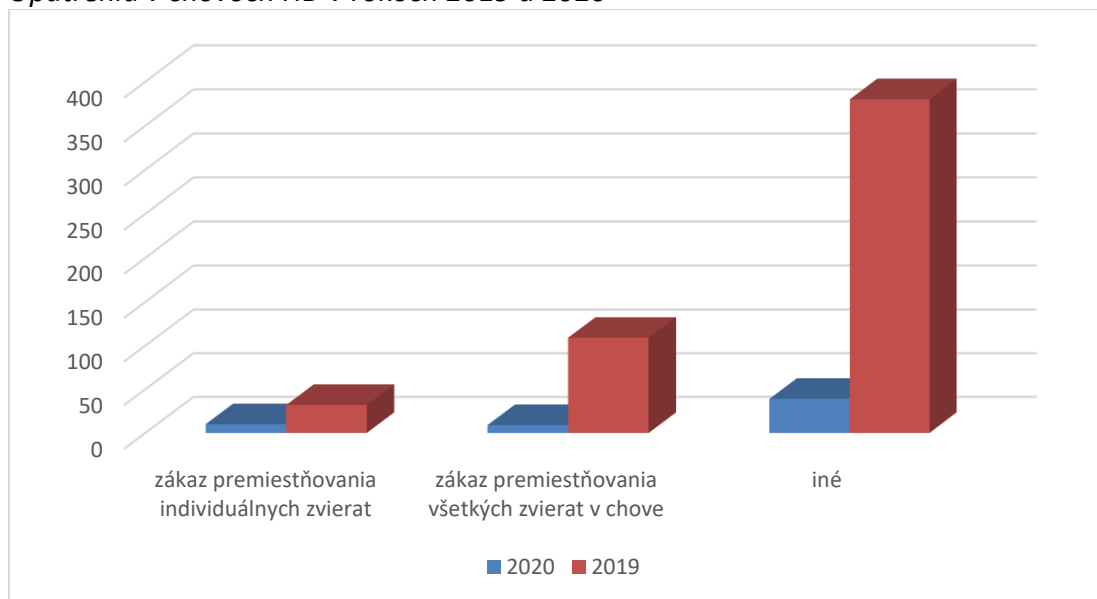
Tabuľka 1

Výsledky kontrol vykonaných v chovoch hovädzieho dobytku na mieste pri kontrolách identifikácie a registrácie za rok 2020

Nedostatky podľa kategórií	Zvieratá	Chovy
Nedostatky v identifikácii	145	20
Nedostatky v individuálnom registri	258	21
Chyby a nedostatky pri nahlasovaní narodenia, smrti	244	54
Chyby a nedostatky pri nahlasovaní presunov	225	37
Nedostatky v pasoch	117	14
Zvieratá/chovy len s jedným nedostatkom z bodov 1-4	260	55
Zvieratá/chovy s viac ako jedným nedostatkom z bodov 1-4	439	34
Zvieratá a chovy s nedostatkami spolu (body 5 a 6)	699	89
Opatrenia	Zvieratá	Chovy
Zákaz premiestňovania individuálnych zvierat	60	10
Zákaz premiestňovania všetkých zvierat v chove	472	9
Zneškodnenie zvierat	0	0
Iné opatrenia	442	39

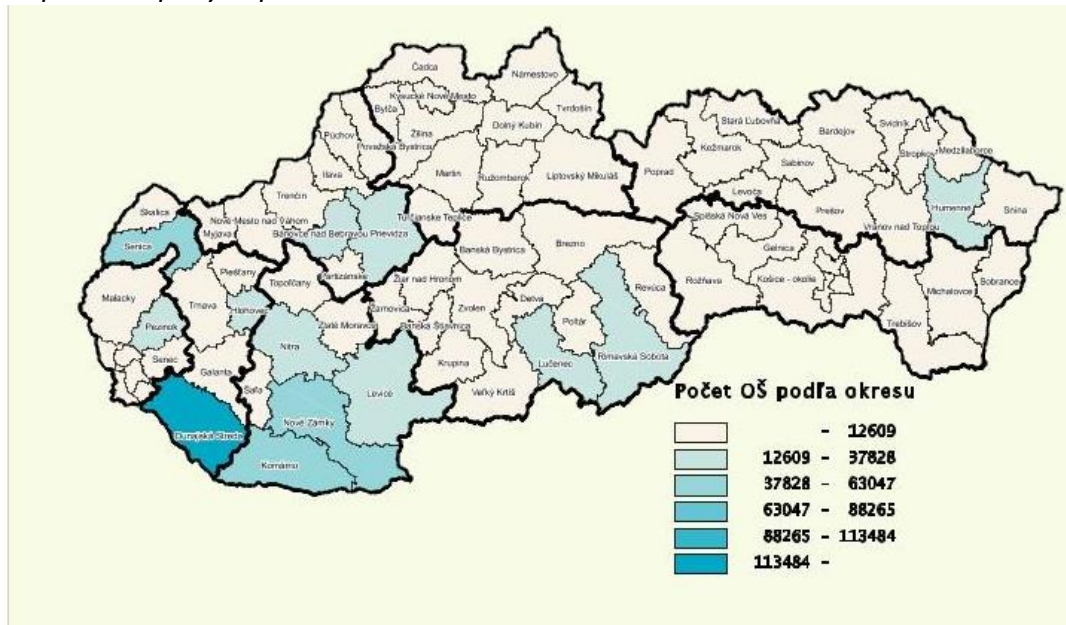
Graf 1

Opatrenia v chovoch HD v rokoch 2019 a 2020

Vykonaných bolo 366 úradných kontrol zameraných na plnenie požiadaviek na registráciu chovov a identifikáciu zvierat v 269 chovoch ošípaných a 11 dodatočných kontrol. Počas kontrol bolo z celkového počtu 40 688 kusov ošípaných na farmách skontrolovaných 9 560 kusov, pri dodatočných kontrolách 730 kusov. Na základe zistených nedostatkov boli v 42 chovoch uložené opatrenia, ktoré sa týkali 547 kusov ošípaných a v 45 prípadoch bola uložená pokuta.

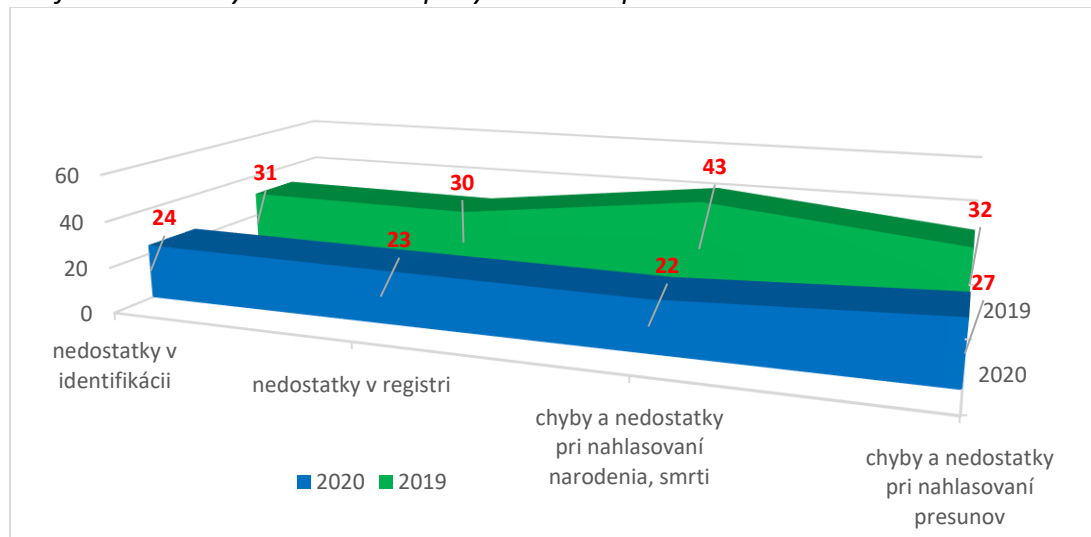
Obrázok 2
Prehľad počtu ošípaných podľa okresov

Tabuľka 2
Výsledky kontrol vykonaných v chovoch ošípaných na mieste pri kontrolách identifikácie a registrácie za rok 2020

Nedostatky podľa kategórií	Chovy	
Nedostatky v identifikácii	24	
Nedostatky v registri	23	
Chyby a nedostatky pri nahlasovaní narodenia, smrti	22	
Chyby a nedostatky pri nahlasovaní presunov	27	
Spolu	96	
Opatrenia	zvieratá	Chovy
Zákaz premiestňovania všetkých zvierat v chove	233	18
Zneškodnenie zvierat	0	0
Iné opatrenia	314	24

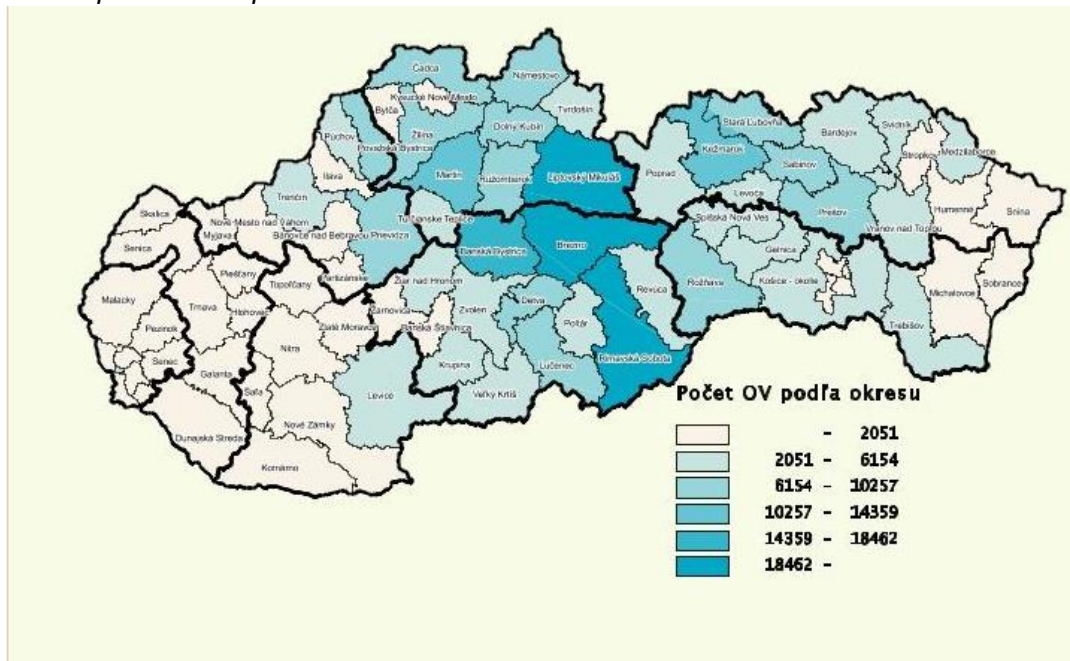
Graf 2 Nedostatky v chovoch ošípaných zistené pri kontrolách na mieste v roku 2020

V chovoch malých prežúvavcov bolo v roku 2020 vykonaných 515 úradných kontrol identifikácie a registrácie oviec a kôz v 429 chovoch. Okrem toho bolo vykonaných 32 dodatočných kontrol. Z celkového počtu 34 652 oviec a kôz chovaných na kontrolovaných farmách bolo skontrolovaných 15094 kusov. Na základe výsledkov týchto kontrol a zistených nedostatkov boli v 57 chovoch uložené opatrenia na odstránenie nedostatkov, ktoré sa týkali 2 745 zvierat a v 34 chovoch príslušná RVPS uložila pokutu.

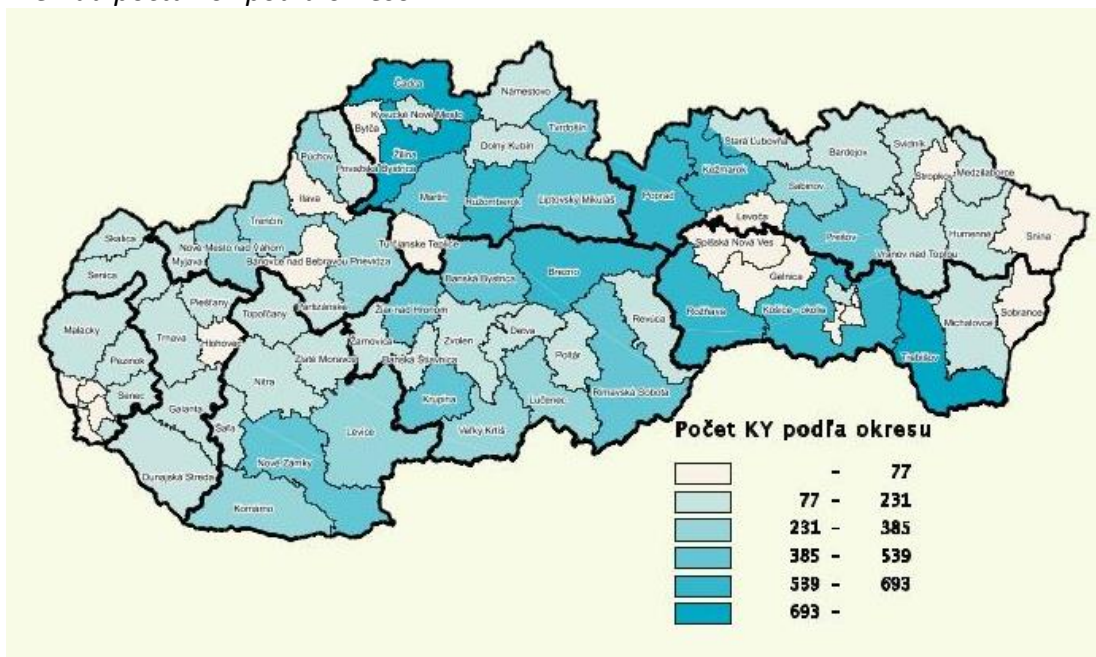
Obrázok 3

Prehľad počtu oviec podľa okresov

Obrázok 4

Prehľad počtu kôz podľa okresov

Tabuľka 3

Výsledky kontrol vykonaných v chovoch oviec a kôz na mieste pri kontrolách identifikácie a registrácie za rok 2020

Nedostatky podľa kategórií	Zvieratá	Chovy
1 a. Zistenie nesúladu v súvislosti s identifikáciou oviec	442	20
1 b. Zistenie nesúladu v súvislosti s identifikáciou kôz	476	19
2. Nezrovnalosti v záznamoch individuálneho registra v chove	991	26
3. Neoznámenie presunu	1 036	30
4. Anomália v súvislosti s dokladom presunu	185	13
5. Zvieratá/chovy, v súvislosti, s ktorými sa zistil len jeden nedostatok uvedený v bodoch 1- 4	730	25
6. Zvieratá/chovy, v súvislosti, s ktorými sa zistilo viac nedostatkov uvedených v bodoch 1- 4	1 313	33
Celkový počet nedostatkov v súvislosti so zvieratami a chovmi (body 5. a 6.)	2 043	58
Opatrenia	Zvieratá	Chovy
Zákaz premiestňovania individuálnych zvierat	112	4
Zákaz premiestňovania všetkých zvierat v chove	1 097	22
Neškodné odstránenie zvierat	138	1
Iné	1 398	30

2.2. Klasifikácia chovov, regiónov a oblastí

Slovenská republika si počas roka 2020 naďalej udržala štatút krajiny úradne bez výskytu tuberkulózy hovädzieho dobytku, brucelózy hovädzieho dobytku, enzootickej bovinnej leukózy a brucelózy oviec (*Brucella melitensis*).

Na udržanie štatútov bolo v SR počas roka 2020 vykonaných celkom

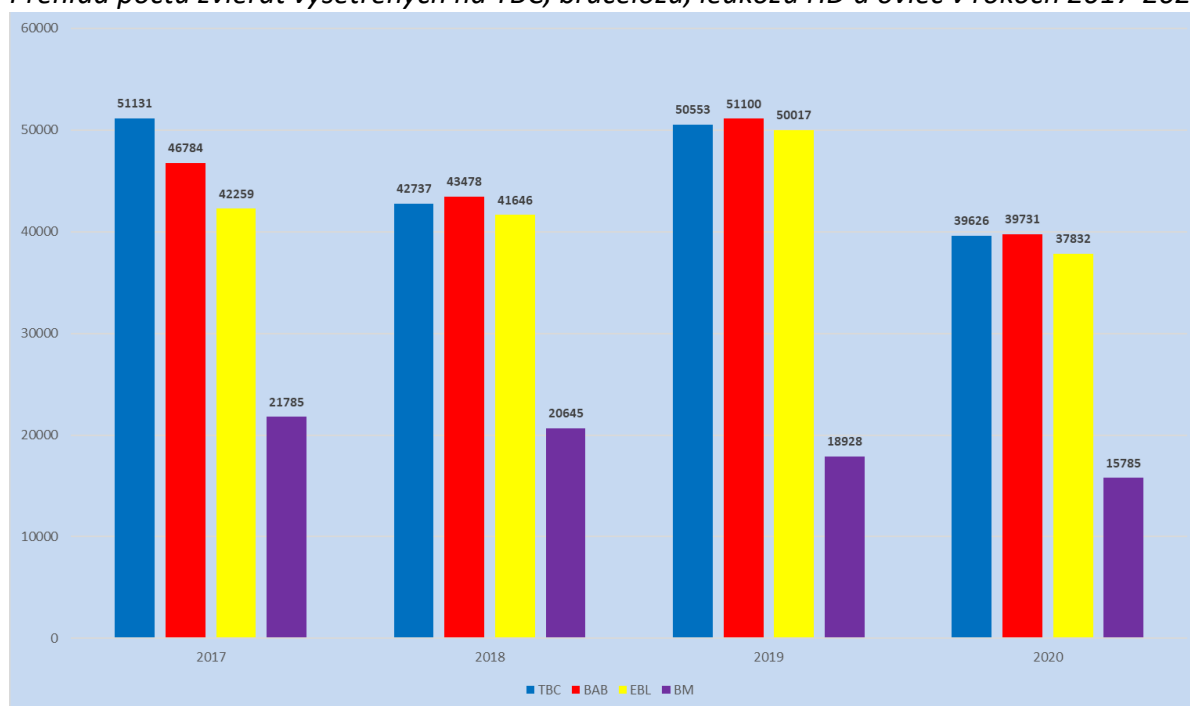
- 39 626 tuberkulínácií hovädzieho dobytku,
- 39 731 sérologických vyšetrení na brucelózu hovädzieho dobytku
- 37 832 vyšetrení na enzootickú bovinnú leukózu.

Na brucelózu oviec (*Brucella melitensis*) bolo vyšetrených celkom 15 785 oviec a kôz starších ako 6 mesiacov veku a všetky plemenné barany.

Z dôvodov zachovania uznaných štatútov a z dôvodu prevencie šírenia chorôb zvierat ŠVPS SR vypracovala Plán VPO 2020 a metodické usmernenie Klasifikácia chovov, opatrenia na postupné zavádzanie siete dohľadu a zdravotné požiadavky pri premiestňovaní živých zvierat a zárodočných produktov – usmernenie na rok 2020 zo dňa 20. decembra 2019.

Graf 3

Prehľad počtu zvierat vyšetrených na TBC, brucelózu, leukózu HD a oviec v rokoch 2017-2020

2.3. Eradikácia, kontrola a prieskum chorôb zvierat v Slovenskej republike

Orgány veterinárnej správy v SR v roku 2020 v rámci kontroly zdravia zvierat zaznamenali výskyt 14 rôznych chorôb zvierat. Zoznam chorôb, postihnutý druh a počet ohnisk a zvierat sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 4

Sumárny výkaz nálezov za SR Obdobie od januára do decembra 2020				
Druh nákazy	Nové ohniská	Počet zvierat v nových ohniskách	Zaniknuté ohniská	Aktuálne ohniská 31.12.2020
A120 sui Africký mor ošípaných	3	831	17	3
A 120 fau Africký mor diviakov	29	350	0	35
A150 avi Mor hydiny	2	29	2	0
A150 avi Mor hydiny (u divožijúcej)	1	493	1	0
B053 fau Echinokokóza/Hydatidóza	1	1	1	0
B110 bov Infekčná bovinná rinotracheitída	0	1 537	0	3
B160 ovi Klusavka	6	13 838	9	9
B253 sui Brucelóza ošípaných	5	2017	5	0
B255 fau Trichinelóza	5	5	2	3
B406 pis herpesviróza kaprov koi	1	0	1	0
B452 api Mor včelieho plodu	115	2 213	57	125
B453 api Hniloba včelieho plodu	1	80	0	1
C611 bov Listeriόza	1	1 649	2	0
C611 ovi Listeriόza	1	1 649	2	0
C619 avi Salmonelόzy	1	68 866	0	1
C655 equ Trichofytόza	1	2	0	1
C855 avi Aviárne salmonelόzy – okrem týfu	4	35 995	2	1

2.3.1. Besnota

Národný program eradikácie besnoty na Slovensku na rok 2020 - 2021 (ďalej len „eradikačný program besnoty“) bola a je zameraný na prevenciu šírenia besnoty a na jej včasnú a bezpečnú diagnostiku v prípade vzniku rizika jej šírenia prostredníctvom poranenia potenciálne besným zvieratom. Eradikačný program besnoty bol implementovaný prostredníctvom povinnej vakcinácie domácich mäsožravcov proti besnote na náklady chovateľa a prostredníctvom orálnej vakcinácie líšok proti besnote uskutočnenej v dvoch sezónnych kampaniach - jar a jeseň 2020, hradenej z prostriedkov štátneho rozpočtu a spolufinancovanej EÚ. Nakoľko Česká republika a Rakúsko sú vyhlásené za krajiny bez výskytu besnoty a v Maďarsku je priaznivá situácia vo výskyte besnoty, vakcinačné územie Slovenskej republiky bolo zmenšené o územia RVPS : Bratislava, Senec, Dunajská Streda, Galanta, Trnava, Senica, Komárno, Nové Zámky, Levice, Nitra, Topoľčany, Šaľa, Nové Mesto nad Váhom, Trenčín, Prievidza, Púchov, Žiar nad Hronom, Zvolen, Veľký Krtíš, Lučenec, Rimavská Sobota, Banská Bystrica a Martin. Na území RVPS Liptovský Mikuláš sa vakcinovalo iba územie okresu Liptovský Mikuláš.

Tabuľka 5

Orálna vakcinácia líšok v roku 2020

Sezónna kampaň	Počet dávok	
	Letecká pokládka	Ručná pokládka
Jarná kampaň 2020	363 480	3 900
Jesenná kampaň 2020	363 480	4 316

Laboratórnou diagnostikou kontroly účinnosti orálnej vakcinácie líšok proti besnote a podozrivých zvierat sa overovala a zabezpečovala ochrana zvierat a ľudí pred šírením besnoty.

Tabuľka 6

Počet testovaných zvierat v roku 2020

Domáce zvieratá					Voľne žijúce zvieratá				
pes	mačka	hovädzí dobytok	ovce	iné	líška hrdzavá	psík medvedíkovitý	kuna	iné	netopier
74	51	3	8	2	719	13	3	9	1

Od augusta 2006 do januára 2013 bola Slovenská republika bez výskytu besnoty. Napriek všetkým opatreniam došlo k reintrodukcii besnoty z Poľska a Slovenská republika už nie je krajinou bez výskytu besnoty. V roku 2015 bolo potvrdených 5 prípadov besnoty u líšok, v bezprostrednej blízkosti poľských hraníc. V rokoch 2014, 2016, 2017, 2018, 2019 a 2020 nebol v Slovenskej republike potvrdený prípad besnoty. Opätovne je situácia priaznivá a preto

v roku 2020 ŠVPS SR zaslalo na OIE (Svetová organizácia pre zdravie zvierat) žiadosť o vyhlásenie SR za krajinu bez výskytu besnoty.

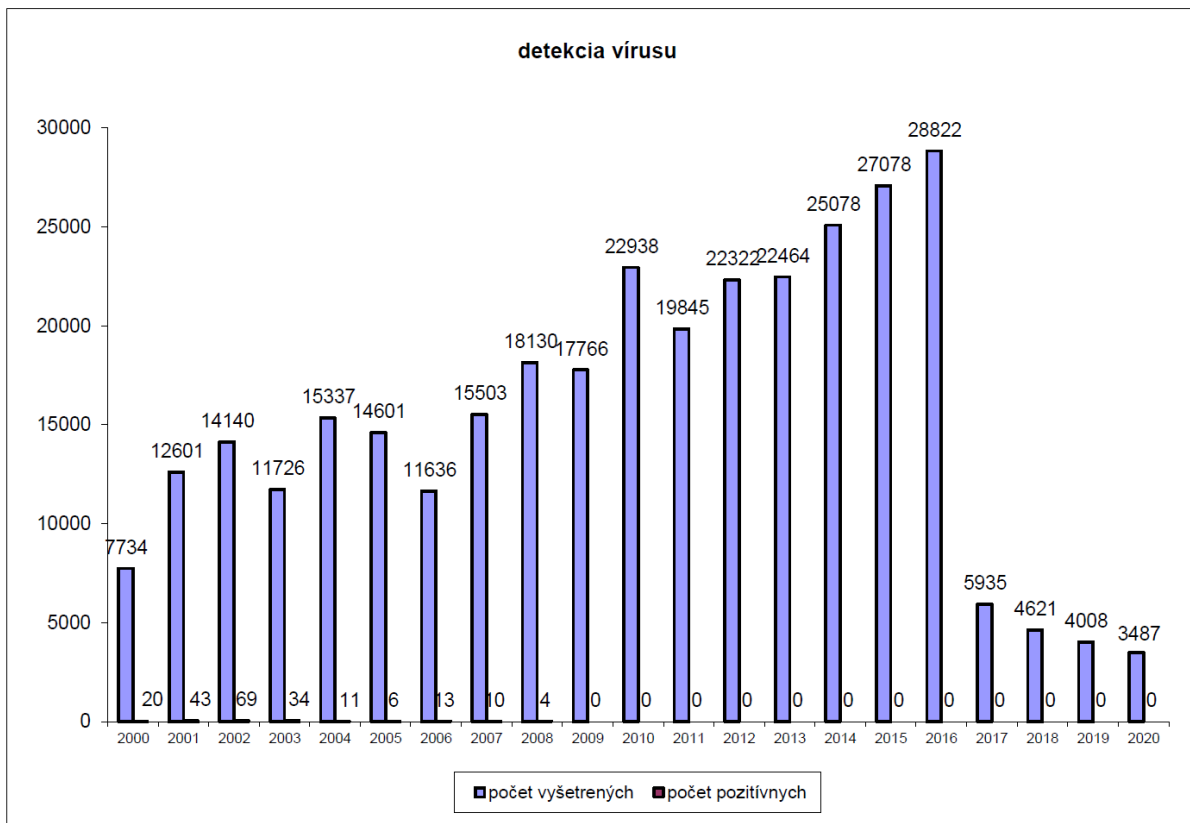
2.3.2. Klasický mor ošípaných

Monitoring klasického moru ošípaných (ďalej len „KMO“) v chovoch domácich ošípaných ako aj monitoring KMO v diviačej populácii bol vykonaný v súlade s Národným kontrolným programom pre klasický mor ošípaných v diviačej populácii na Slovensku v roku 2020, ktorý bol schválený EK a spolu financovaný s prostriedkov EÚ.

V priebehu roka 2020 sa v Slovenskej republike nevyskytol žiaden prípad KMO v chovoch domácich ošípaných a u diviačej zveri .

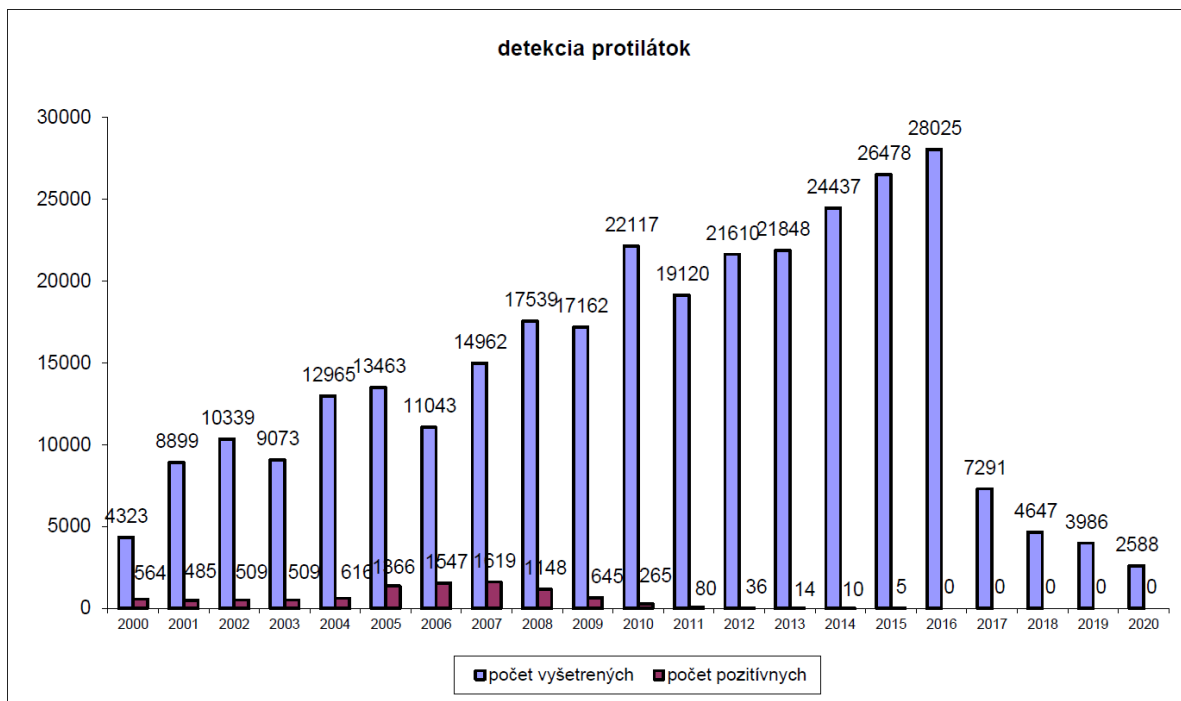
Graf 4

Počty laboratórnych vyšetrení KMO u diviakov v SR roky 2000 -2020 – detekcia vírusu

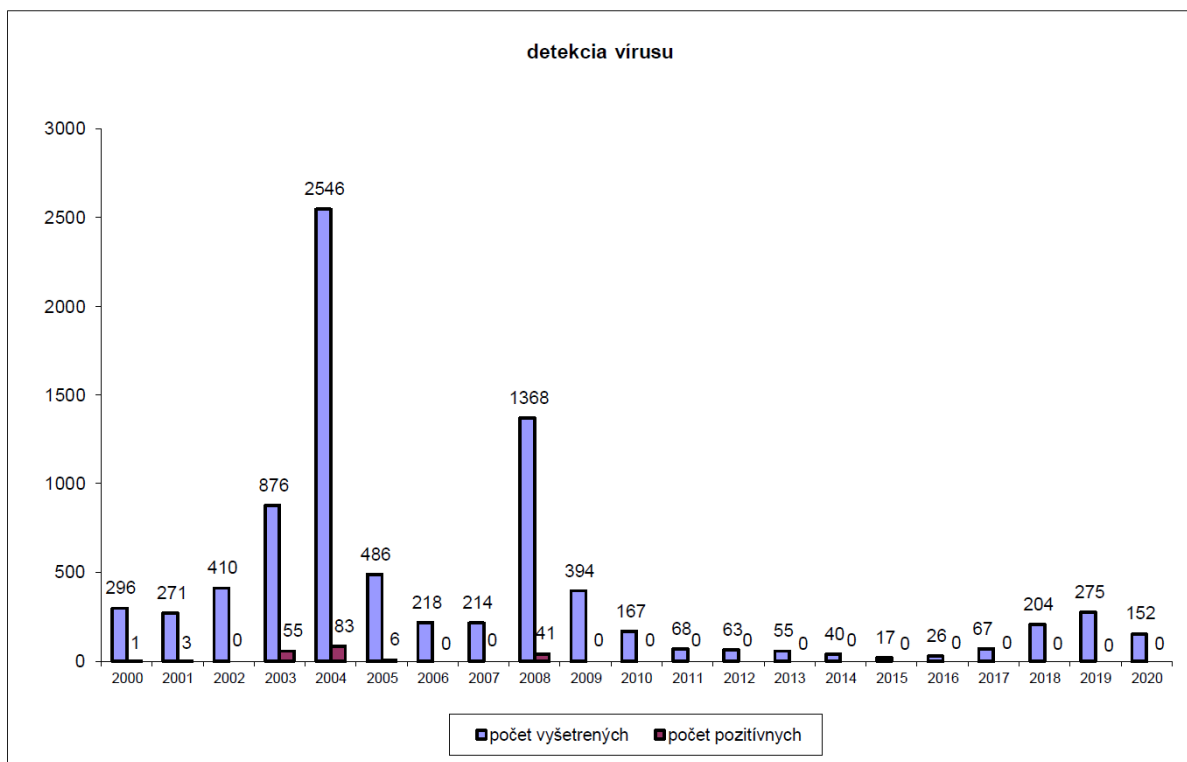
Graf 5

Počty laboratórných vyšetrení KMO u diviakov v SR roky 2000 -2020 – detekcia protilátok

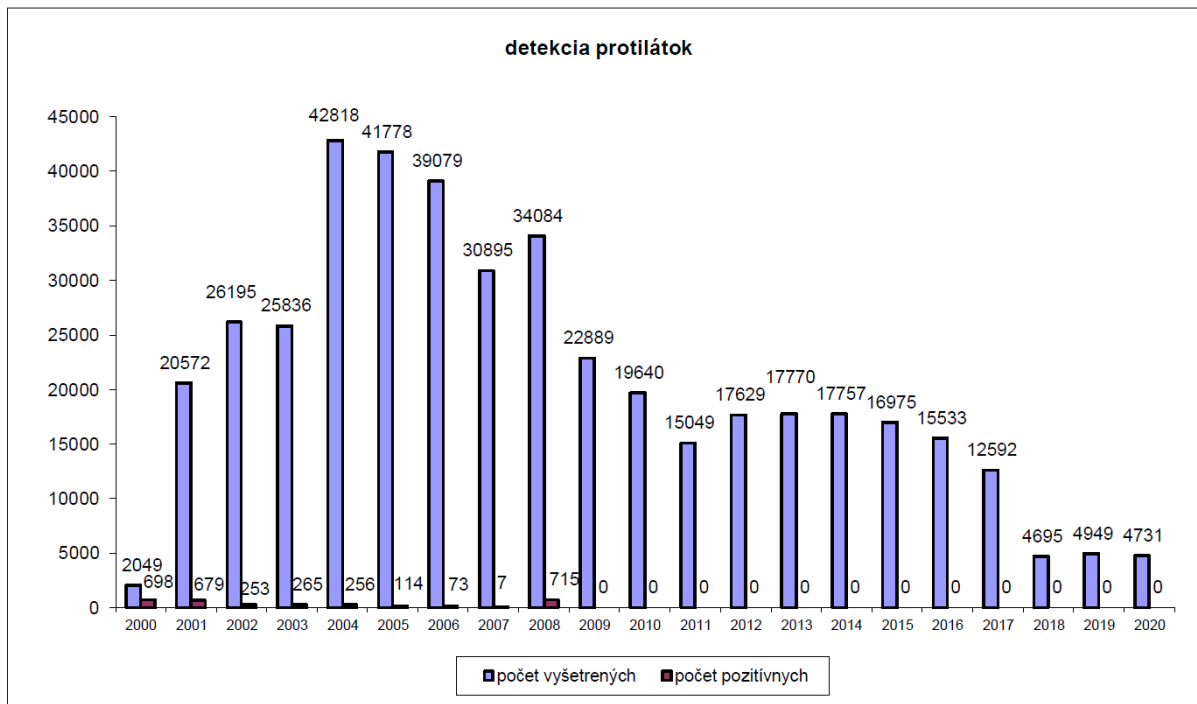
Graf 6

Počty laboratórných vyšetrení KMO u domácich ošípaných na Slovensku v rokoch 2000 - 2020

Graf 7

Počty laboratórných vyšetrení KMO u domácich ošípaných v SR roky 2000 - 2020 - detekcia protilátok

Od júna 2011 nie je Slovenská republika na zozname infikovaných oblastí pokiaľ ide o KMO .

2.3.3. Africký mor ošípaných

Monitoring afrického moru ošípaných (ďalej len „AMO“) v diviacej populácii bol vykonaný v súlade s Národným eradikačným programom pre africký mor ošípaných v diviacej populácii na Slovensku v roku 2020, ktorý bol schválený EK a spolu financovaný s prostriedkov EÚ.

Historicky prvý výskyt afrického moru ošípaných (AMO) na území SR bol potvrdený 25.7.2019 v obci Strážne v okrese Trebišov, bolo lokalizované 470 metrov od hranice s Maďarskou republikou, kde sa africký mor už dlhodobo vyskytoval v populácii diviakov. Je vysoký predpoklad, že africký mor ošípaných bol na územie SR introdukovaný prostredníctvom infikovaných diviakov z územia Maďarska, čo potvrdzuje aj následný výskyt AMO u diviakov na našom území v tej istej oblasti aj v roku 2020 s následným postupným šírením do ďalších oblastí na území SR.

Africký mor u domácich ošípaných v roku 2020

V období od 10.7.2020 do 22.9.2020 bolo potvrdených celkom **17** ohnisk AMO u domácich ošípaných. Všetky ohniská boli lokalizované vo vzdialenosti do 20 km od slovensko-maďarskej hranice. Ohniská boli potvrdené zväčša u drobnochovateľov ošípaných (len v 2 komerčných chovoch) a všetky ošípané v ohniskách AMO boli usmrtené do 24 hodín od potvrdenia choroby. Zároveň boli vytýčené ochranné pásma a pásma dohľadu, kde boli prijaté prísne opatrenia najmä v súvislosti s premiestňovaním ošípaných. Vzhľadom na nízku úroveň

biologickej ochrany chovov pred zavlečením nákazy boli depopulované aj ošípané v infikovaných obciach. Celkom bolo usmrtených 240 ošípaných v 40 chovoch ošípaných. Prehľad výskytu AMO u domácich ošípaných je zverejnený a aktualizovaný na webovom sídle Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky:

https://www.svps.sk/Zvierata/choroby_AMO_SR.php.

V septembri 2020 sa situácia s výskytom AMO u domácich ošípaných stabilizovala a od 22.9.2020 nebolo potvrdené žiadne ďalšie ohnisko AMO u domácich ošípaných. Avšak celý okres Trebišov, väčšia časť okresu Michalovce a časti okresov Košice-okolie a Rožňava boli zaradené do infikovanej oblasti AMO u domácich ošípaných a u diviakov (územie uvedené v Prílohe III Rozhodnutia EK 2014/709/EÚ), čo spôsobovalo značné ekonomické straty chovateľom ošípaných v súvislosti s predajom ošípaných v uvedenej oblasti. RVPS v infikovanej oblasti v spolupráci so súkromnými veterinárnymi lekármi vyvinuli enormné úsilie pri vyšetrovaní a odbere vzoriek vo všetkých drobnochovoch v ochrannom pásme a pásme dohľadu. Celkovo bolo vyšetrených 881 chovov ošípaných v 156 obciach a bolo odobratých 360 vzoriek krvi od ošípaných v drobnochovoch v ochrannom pásme. Na základe uvedených vyšetrení Európska komisia v januári 2021 akceptovala návrh Slovenskej republiky a infikovaná oblasť bola preklasifikovaná na infikovanú oblasť bez výskytu AMO u domácich ošípaných, ale s výskytom u diviacej zveri (územie uvedené v Prílohe II Rozhodnutia EK 2014/709/EÚ), čo výrazne pomohlo chovateľom ošípaných v trebišovskom a v michalovskom okrese. Po eradikácii AMO u domácich ošípaných sa ŠVPS SR a RVPS v infikovaných oblastiach u diviakov a v rizikových oblastiach sústreďujú na pravidelný monitoring AMO v chovoch a plnenie biologických opatrení pred zavlečením AMO do chovov od infikovaných diviakov a z infikovaného prostredia.

Africký mor ošípaných u diviakov

Aj napriek prijatým opatreniam sa doposiaľ nepodarilo eradikovať AMO v diviacej populácii. V roku 2020 bolo potvrdených **777 infikovaných diviakov** v okresoch: *Trebišov, Michalovce, Košice-okolie, Rožňava, Revúca, Rimavská Sobota, Veľký Krtíš, Gelnica, Spišská Nová Ves, prešov, Sabinov, Vranov nad Topľou, Bardejov a Sobrance*.

Opatrenia v infikovanej oblasti sú cielené najmä na spomalenie šírenia infekcie do neinfikovaných oblastí a minimalizácii prežívania vírusu AMO vo vonkajšom prostredí a zahŕňajú najmä:

1. Zákaz lovu diviakov vo vybraných revíroch
2. Zákaz lovu s poľovnými psami
3. Aktívne vyhľadávanie uhynutých diviakov
4. Dodržiavanie zásad biologickej bezpečnosti
5. Individuálny lov diviakov na vnaďiskách
6. Bezpečné nakladanie s vývrhmi a uhynutými diviakmi
7. Bezpečné uskladnenie tiel ulovených diviakov až do obdržania výsledku laboratórneho vyšetrenia

Okrem riešenia aktuálnej situácie v infikovaných oblastiach je nevyhnutné zabezpečiť včasnú detekciu vírusu AMO a zamedzenie šíreniu AMO pozdĺž celej slovensko-maďarskej hranice. Za týmto účelom boli vydané opatrenia pre užívateľov poľovných revírov v celej tzv. „náravníkovej oblasti“ v slovensko-maďarskom pohraničí:

1. Celoročný intenzívny lov diviacej zveri za účelom monitoringu AMO a znižovania denzity diviacej zveri v poľovnom revíri,
2. Opatrenia na zníženie denzity diviacej zveri a dosiahnutie normovaných kmeňových stavov,

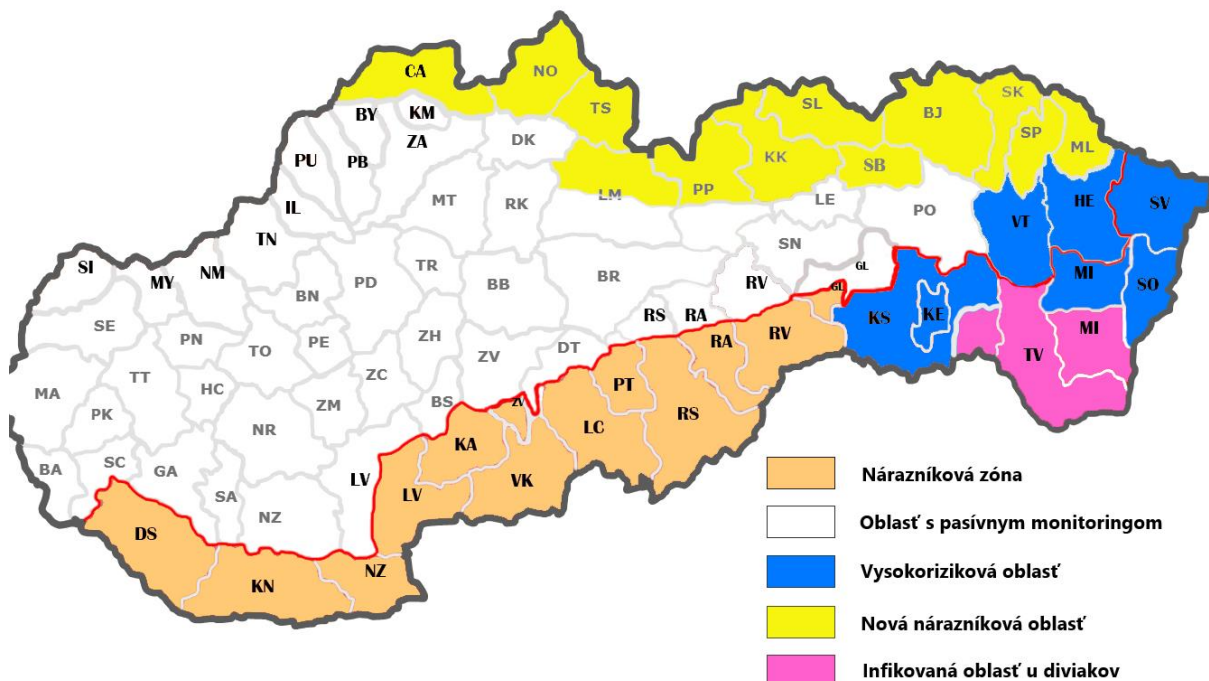
3. Sanáciu uhynutej diviačej zveri a vedľajších živočíšnych produktov z ulovenej zveri,
4. Dodržiavanie opatrení pri manipulácii s ulovenými diviakmi, ich zvyškami ako aj s uhynutými diviakmi zabraňujúce šíreniu AMO,
5. Opatrenia na odber a predkladanie vzoriek na vyšetovanie všetkej ulovenej zveri (a nájdenej uhynutej diviačej zveri),
6. Vykonávanie monitoringu u diviačej zveri a odber vzoriek iba osobami vyškolenými na prehliadku zveri po ulovení na mieste alebo osobami vyškolenými regionálnou veterinárnou a potravinovou správou na odber vzoriek na KMO,
7. Vedenie evidencie užívateľom poľovného revíru o každom ulovenom, uhynutom diviakovi a rozdelení diviny,
8. Možnosť uvádzať na trh ulovené diviaky a premiestniť mimo poľovný revír (PR) až po obdržaní negatívneho laboratórneho výsledku na AMO,
9. Možnosť premiestňovania živo odchytených diviakov mimo poľovný revír len do zverníc v rámci nárazníkovej oblasti a so súhlasom príslušnej RVPS,
10. Predkladať mesačne príslušnému odboru pozemkového a lesného okresného úradu hlásenia o love a úhyne diviačej zveri podľa ich usmernenia.

Aktuálna regionalizácia SR vo vzťahu k AMO ako aj prehľad výskytu AMO v diviačej populácii je zverejnený a aktualizovaný na webovom sídle Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky.

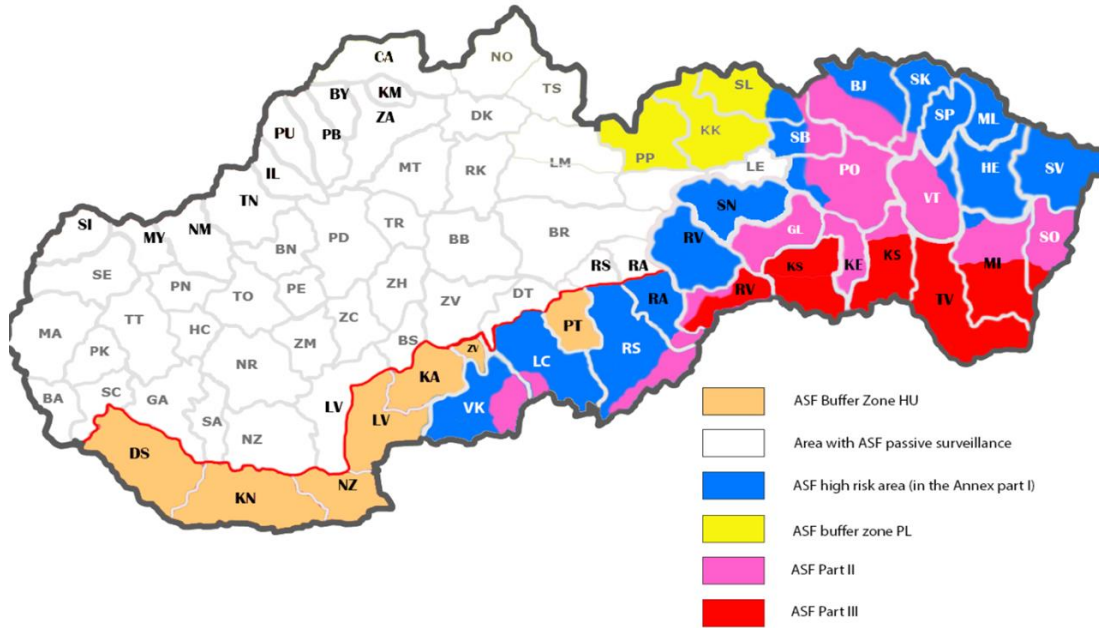
Porovnanie regionalizácie SR – AMO – roky 2019 a 2020

Obrázok 5

Regionalizácia SR vo vzťahu k AMO k 31.12.2019

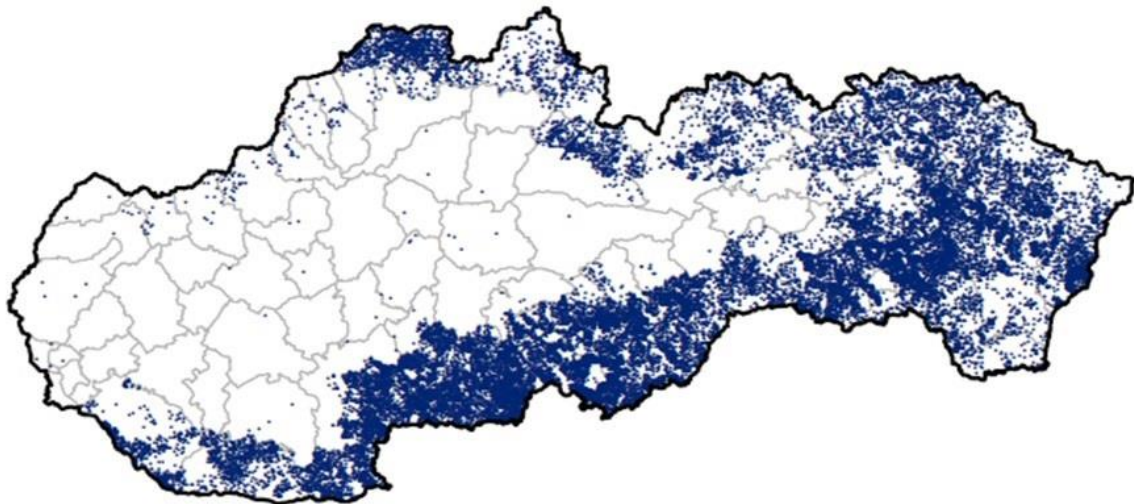

Obrázok 6
Regionalizácia SR vo vzťahu k AMO k 31.12.2020

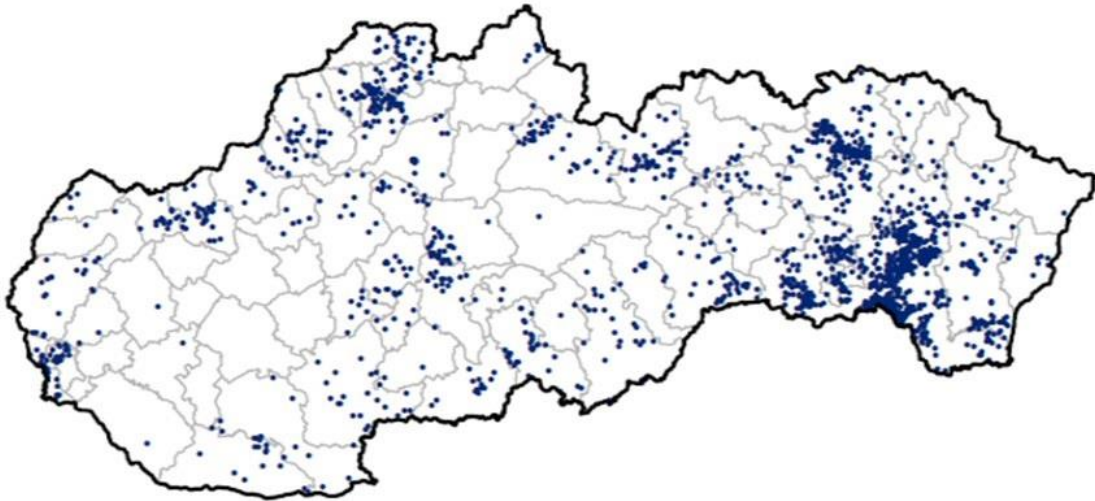
Obrázok 7

Geografický pôvod vzoriek od diviakov zaslaných na detekciu vírusu ASF a protilátok proti vírusu ASF na Slovensku v roku 2020 - aktívny monitoring

Obrázok 8

Geografický pôvod vzoriek od diviakov zaslaných na detekciu vírusu ASF a protilátok proti vírusu ASF na Slovensku v roku 2020 - pasívny monitoring

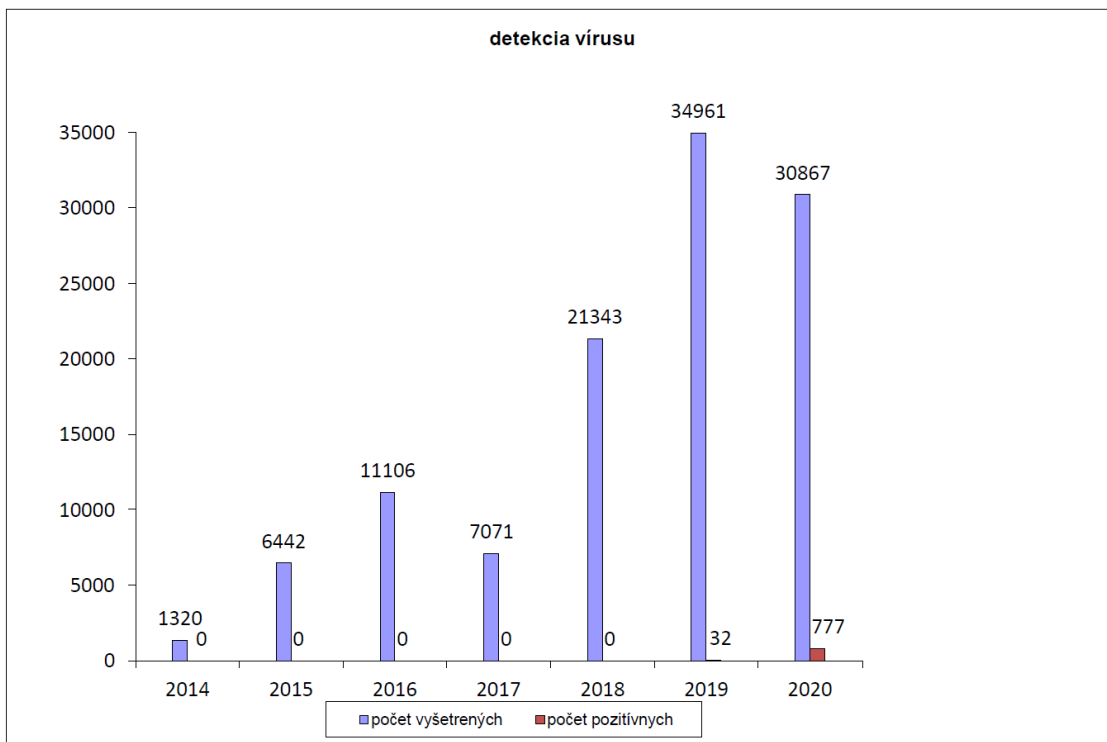
Obrázok 9

Geografický pôvod vzoriek od ošípaných zaslaných na detekciu vírusu ASF na Slovensku v roku 2020

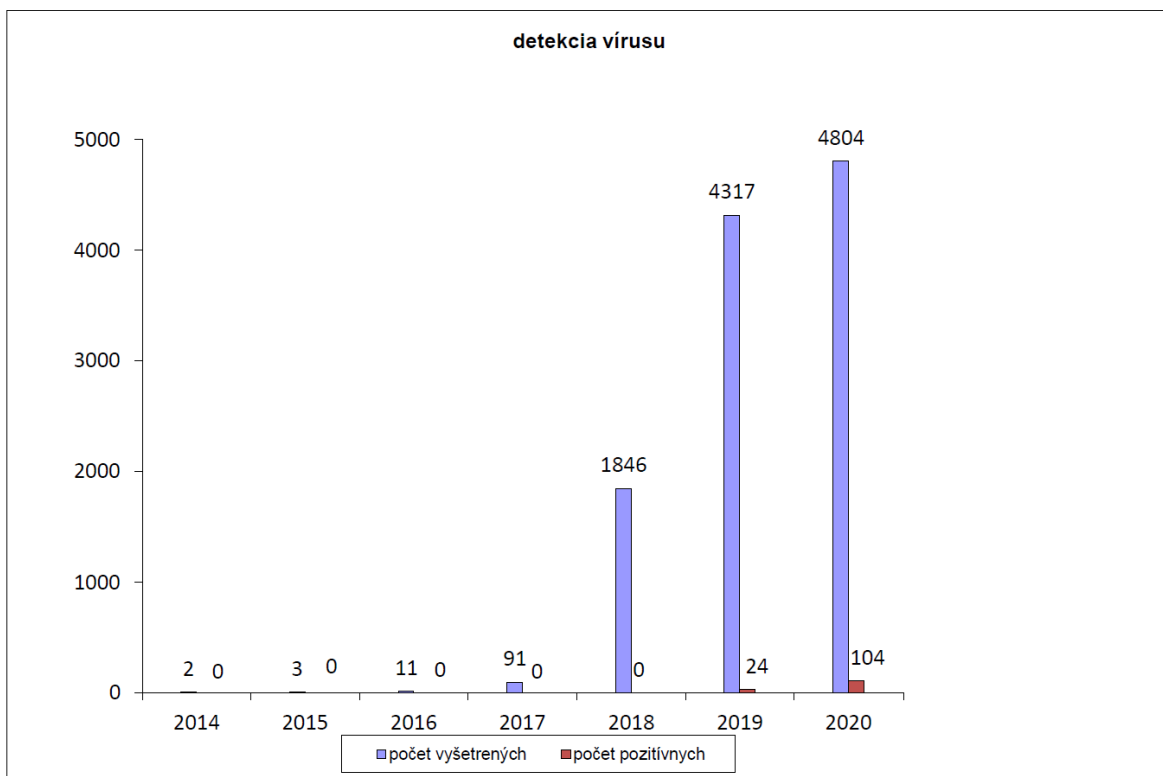
Graf 8

Počty laboratórných vyšetrení AMO u diviakov v SR v rokoch 2014 -2020

Graf 9

Počty laboratórných vyšetrení ASF u ošípaných na Slovensku v rokoch 2014 - 2020

Tabuľka 7

Kontroly biologickej bezpečnosti chovov ošípaných – rok 2020

RVPS	Počet chovov s vykonanými kontrolami BB Komerčné chovy	Počet chovov s vykonanými kontrolami BB Nekomerčné chovy	Počet chovov so zistenými nedostatkami
B. Bystrica	0	0	0
Bardejov	0	3	0
Bratislava	0	0	0
Čadca	0	0	0
D. Kubín	2	1	0
D. Streda	25	26	0
Galanta	0	0	0
Humenné	7	16	0
Komárno	63	113	9
Košice m.	0	2	0
Košice o.	12	15	0
L. Mikuláš	2	3	2
Levice	8	6	1
Lučenec	11	206	16
Martin	0	0	0
Michalovce	9	11	0
N. M. n. V.	0	0	0
Nitra	0	0	0
Nové Zámky	2	0	0
Poprad	4	11	0
Prešov	10	2	0
Prievidza	0	0	0
Púchov	0	0	0
R. Sobota	4	3	0
Rožňava	1	220	0
S. Ľubovňa	4	6	0
S. N. Ves	0	46	0
Senec	0	0	0
Senica	0	0	0
Svidník	12	4	1
Šaľa	0	0	0
Topoľčany	0	0	0
Trebišov	85	43	0
Trenčín	0	0	0
Trnava	0	0	0
V. Krtíš	1	3	0
Vranov n. T.	10	30	0
Zvolen	12	4	0
Žiar n. H.	0	0	0
Žilina	0	0	0

Popis nedostatkov a uložených opatrení:

- Svidník – 1x finančná sankcia a uložené nápravné opatrenia
- Lučenec - Identifikované boli nedostatky v zabezpečení vstupov do chovov aktívnymi dezinfekčnými rohožami, nedostatočné zabezpečenie chovov proti vnikaniu zvierat na farmu - chýbajúce oplotenie. Inšpektori RVPS na mieste vydali termínované veterinárne opatrenia, s následnou kontrolou a boli vydané odporúčania na ukončenie chovu s domácou zabíjačkou.
- Levice – 1x finančná sankcia a uložené nápravné opatrenia
- L. Mikuláš – nariadené opatrenia na odstránenie nedostatkov – pri následnej kontrole bolo zistené, že nedostatky boli odstránené
- Komárno - nariadené opatrenia na odstránenie nedostatkov – pri následnej kontrole bolo zistené, že nedostatky boli odstránené

Tabuľka 8

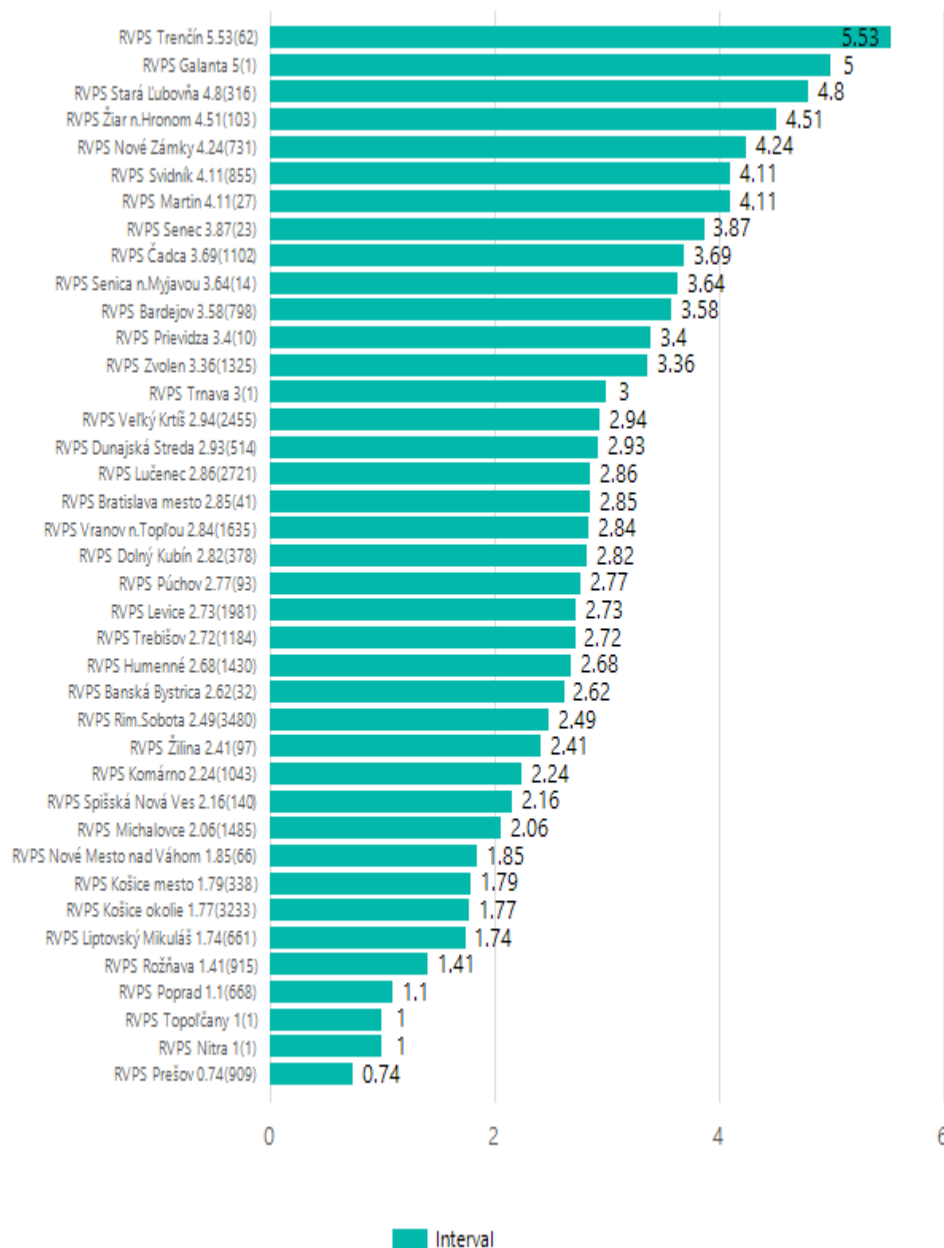
Kontroly poľovních revírov v roku 2020

RVPS	Počet revíro v	Bez obmedzení		Nárazníková zóna		Part I		Part II		Počet nedostatkov
		Plán kontrol	vykonané kontroly	Plán kontrol	vykonané kontroly	Plán kontrol	vykonané kontroly	Plán kontrol	vykonané kontroly	
B. Bystrica	53	10	9	0	0	0	0	0	0	1
Lučenec	55	0	0	16	16	11	11	0	0	1
R. Sobota	81	4	0	15	1	4	4	15	4	0
V. Krtíš	39	0	0	20	3	0	0	0	0	0
Zvolen	61	8	8	12	12	0	0	0	0	0
Žiar n. Hronom	49	9	6		0	0	0	0	0	0
Bardejov	38	0	0	0	0	19	8	0	0	0
Humenné	66	0	0	8	4	50	26	0	0	0
Poprad	38	4	4	11	11	0	0	0	0	0
Prešov	46	5	0	5	5	6	6	4	4	0
St. Ľubovňa	23	0	0	12	12	0	0	0	0	0
Svidník	36	0	0	18	18	0	0	0	0	0
Vranov/Topľou	31	0	0	0	0	15	15	0	0	0
Košice mesto	4	0	0	0	0	0	0	4	4	0
Košice-okolie	60	0	0	0	0	0	0	60	25	0
Michalovce	63	0	0	0	0	32	31	13	0	0
Rožňava	40	1	1	0	0	16	16	15	15	0
Spiš. N. Ves	33	4	4	1	1	11	11	2	2	0
Trebišov	41	0	0	0	0	0	0	41	3	0
Bratislava	11	2	2	0	0	0	0	0	0	0
Senec	74	10	8	0	0	0	0	0	0	0
Dunajská Streda	51	0	0	26	26	0	0	0	0	0
Galanta	31	6	4	0	0	0	0	0	0	0
Senica	52	11	11	0	0	0	0	0	0	0

Trnava	87	17	11	0	0	0	0	0	0	0
Nové Mesto	41	8	8	0	0	0	0	0	0	0
Prievidza	39	8	8	0	0	0	0	0	0	0
Púchov	49	10	10	0	0	0	0	0	0	0
Trenčín	44	9	9	0	0	0	0	0	0	0
Komárno	53	0	0	27	31	0	0	0	0	3
Levice	89	8	2	24	28	0	0	0	0	0
Nitra	79	3	2	0	0	0	0	0	0	0
Nové Zámky	82	6	0	15	1	0	0	0	0	0
Šaľa	18	3	3	0	0	0	0	0	0	0
Topoľčany	28	5	3	0	0	0	0	0	0	0
Čadca	29	1	0	11	7	0	0	0	0	0
Dolný Kubín	56	4	4	19	20	0	0	0	0	0
Lipt. Mikuláš	44	6	6	8	8	0	0	0	0	1
Martin	31	6	2	0	0	0	0	0	0	0
Žilina	33	7	7	0	0	0	0	0	0	2
Spolu	1878	175	132	248	204	164	128	154	57	8

Graf 10

Prehľad priemernej doby vyšetrení prijatých vzoriek na AMO v diagnostickom ústave vo Zvolene obdobie od 01.01.2020 do 31.12.2020

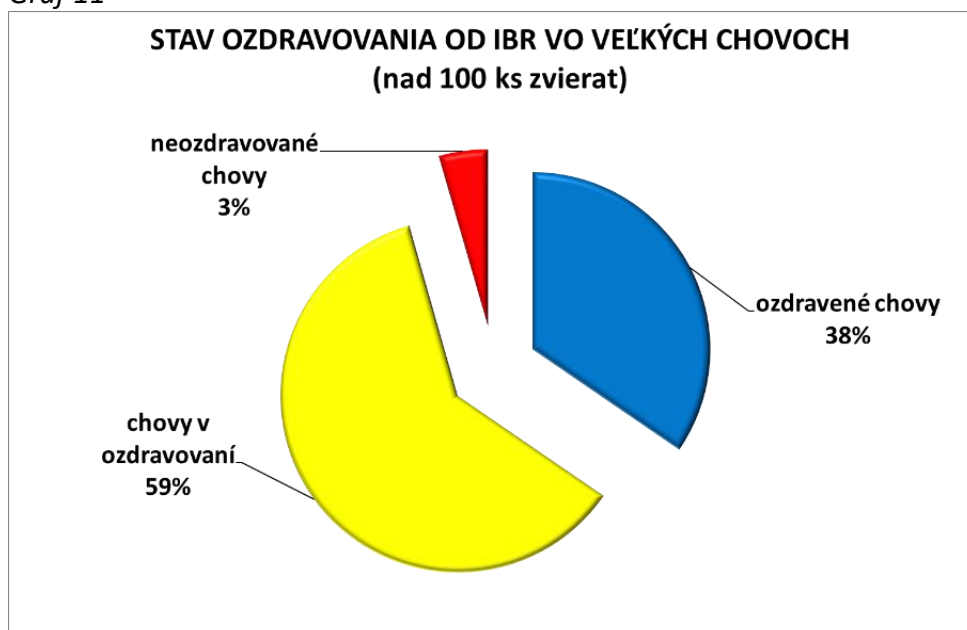
2.3.4. Aujeszkého choroba

Cielený monitoring Aujeszkého choroby (MA) v chovoch ošípaných sa v roku 2020 vykonával na základe VPO s cieľom udržať štatút bez výskytu MA pre Slovenskú republiku, tento cieľ bol splnený. V septembri 2006 bol úspešne ozdravený posledný chov ošípaných od MA. V roku 2020 neboli detegované žiadne pozitívne celkové protilátky, čo korešponduje s úplným zákazom vakcinácie proti MA od roku 2006 na celom území SR. Celkovo bolo vyšetrených 4 344 zvierat.

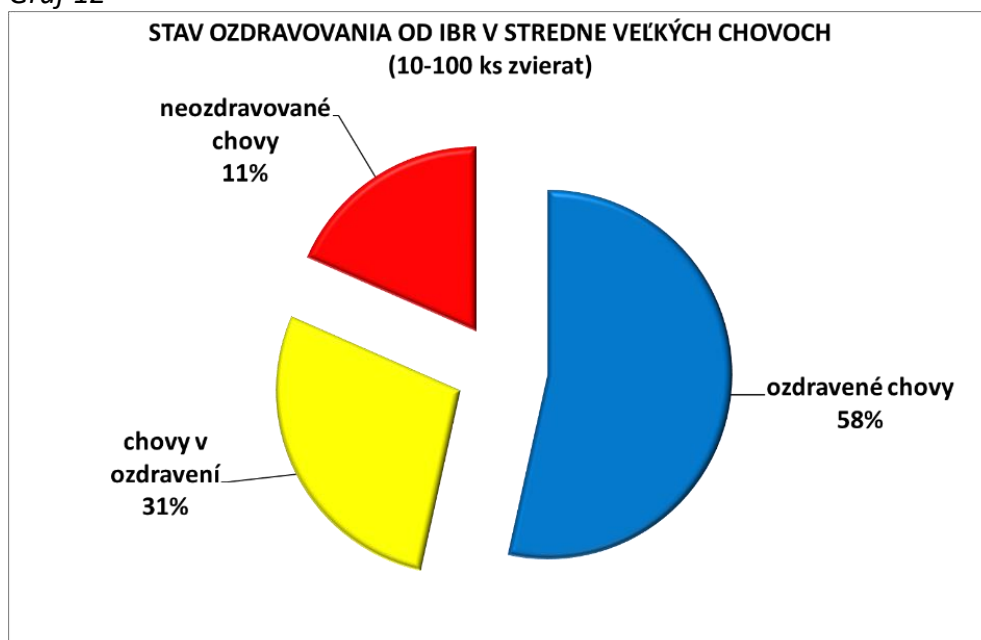
2.3.5. Infekčná boviná rinotracheitída

Monitoring IBR/IPV v chovoch hovädzieho dobytku v roku 2020 sa vykonával na základe schváleného ozdravovacieho programu – Plán eradikácie infekčnej bovinnej rinotracheitídy (IBR/IPV) na Slovensku v roku 2020. Cieľom programu je ozdraviť chovy hovädzieho dobytku od IBR/IPV na celom území Slovenskej republiky. Ozdravením chovov sa zlepšil zdravotný stav a odbúrajú sa obchodné prekážky v domácom ako aj v zahraničnom obchode. Vo vakcinácii sa pokračovalo v chovoch ozdravovaných na základe vypracovaných individuálnych ozdravovacích plánov. Monitoring v chovoch so štatútom úradne bez výskytu a bez výskytu vykonávaný v roku 2020 v zmysle Plánu VPO pre rok 2020 ako i záverečné vyšetrenia boli hradené z rozpočtu ŠVPS SR.

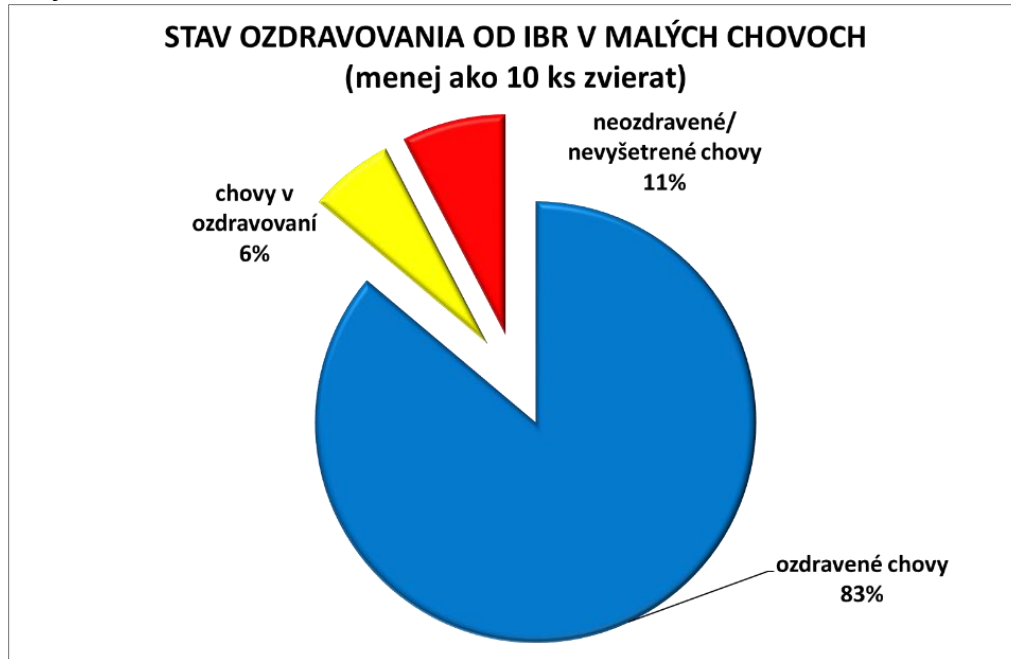
Graf 11

Graf 12

Graf 13

2.3.6. Choroby hydiny a voľne žijúceho vtáctva

V roku 2020 sa monitoring chorôb hydiny opäť zameriaval na najzávažnejšie choroby, priamo ohrozujúce zdravie hydiny, ako aj zdravie ľudskej populácie.

Sledované boli:

- a) **infekcie spôsobené *Salmonella* spp.** (v rámci štyroch národných kontrolných programov),
- b) **aviárna influenza** u hydiny a voľne žijúcich vtákov (v rámci plánu prieskumu)

Tieto zoonózy okrem zdravotných problémov u samotných vtákov a nemalých finančných strát pre chovateľov hydiny, predstavujú nezanedbateľné riziko pre človeka.

Salmonelové infekcie

Monitoring salmonelových infekcií v chovoch hydiny sa uskutočňoval v rámci 4 programov:

Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie:

1. **v reprodukčných krdľoch kury domácej (*Gallus gallus*)** v Slovenskej republike v roku 2020
2. **v krdľoch nosníc kury domácej (*Gallus gallus*)** produkujúcich vajcia na ľudskú spotrebu v Slovenskej republike v roku 2020
3. **v krdľoch brojlerov kury domácej (*Gallus gallus*)** v Slovenskej republike v roku 2020
4. **v krdľoch moriek** v Slovenskej republike v roku 2020

1. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v reprodukčných krdľoch kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike v roku 2020

Týmto kontrolným programom sa implementuje Nariadenie č. 2160/2003/EC Európskeho parlamentu a Rady zo 17. novembra 2003 o kontrole salmonely a ostatných špecifikovaných zoonotických pôvodcov pochádzajúcich z potravín. Cieľom tohto programu

bolo znížiť výskyt sérotypov *Salmonella* Enteritidis, *Salmonella* Hadar, *Salmonella* Infantis, *Salmonella* Typhimurium a *Salmonella* Virchow v chovných krdľoch kury domácej (*Gallus gallus*) tak, aby zostalo počas roka 2020 pozitívnych maximálne 1 % alebo menej z dospelých chovných krdľov zahŕňajúcich minimálne 250 kusov. V roku 2020 nebol zistený výskyt cieľových sérotypov salmonel v žiadnom reprodukčnom chove.

Tabuľka 9

Prehľad vyšetrených úradných vzoriek v reprodukčných krdľoch kury domácej v roku 2020

RVPS	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek
Nitra	70	0
Dunajská Streda	24	0
Komárno	112	0
Senec	168	0
Šaľa	36	0
Púchov	12	0
Spolu	422	0

2. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch nosníč kury domácej (*Gallus gallus*) produkujúcich vajcia na ľudskú spotrebu v Slovenskej republike v roku 2020

Týmto kontrolným programom sa implementuje Nariadenie č. 2160/2003/EC Európskeho parlamentu a Rady zo 17. novembra 2003 o kontrole salmonely a ostatných špecifikovaných zoonotických pôvodcov pochádzajúcich z potravín. Cieľom programu bolo znížiť výskyt *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium u dospelých nosníč *Gallus gallus* tak, aby zostalo počas roka 2020 pozitívnych maximálne 2 % alebo menej dospelých krdľov nosníč. **Tento program bol povinný** na celom území Slovenskej republiky vo všetkých úžitkových chovoch nosníč druhu kura domáca (*Gallus gallus*), ktoré produkujú vajcia určené na ľudskú spotrebu a uvádzajú tieto vajcia na trh – t.j. **vo všetkých komerčných chovoch nosníč**. Program sa **nevzťahuje na prvovýrobu na súkromné domáce použitie a na prvovýrobcov iba registrovaných** na oddelení (odbore) hygieny potravín a potravinového dozoru miestne príslušnej RVPS v súlade s platnou legislatívou.

V roku 2020 bolo vyšetrených 174 úradných vzoriek, z ktorých v 2 bol zistený výskyt cieľových sérotypov *S. Enteritidis* v chove nosníč v okrese Banská Bystrica a Zvolen a v 2 bol zistený výskyt cieľových sérotypov *S. Typhimurium* v chove nosníč v okrese Martin (Tabuľka č. 10). Miestne príslušná regionálna veterinárna a potravinová správa nariadila chovateľovi opatrenia pri potvrdení salmonelózy, vrátane zákazu uvádzania konzumných vajec na ľudskú spotrebu za účelom ochrany zdravia spotrebiteľov.

Tabuľka 10

Prehľad vyšetrených úradných vzoriek v krdľoch nosníč v roku 2020

RVPS	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek
Banská Bystrica	6	1x <i>S. Enteritidis</i>
Dunajská Streda	3	0
Nitra	12	0
Levice	9	0
Komárno	18	0
Lučenec	24	0

Liptovský Mikuláš	3	0
Senec	3	0
Poprad	6	0
Košice okolie	6	0
Trenčín	3	0
Púchov	3	0
Nové Mesto nad Váhom	3	0
Rimavská Sobota	6	0
Zvolen	18	1x S. Enteritidis
Martin	6	2x S. Typhimurium
Veľký Krtíš	21	0
Michalovce	9	0
Trebišov	9	0
Svidník	3	0
Bardejov	3	0
Spolu	174	2x S. Enteritidis / 2x S. Typhimurium

3. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch brojlerov kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike v roku 2020

Cieľom programu bolo zníženie výskytu *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium v krdľoch brojlerov kury domácej (*Gallus gallus*) znížením počtu pozitívnych krdľov na 1 % do 31. decembra 2020. Tento kontrolný program sa vzťahoval na všetky krdle v schválených chovoch brojlerov kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike. Program sa nevzťahoval na **prvovýrobu na súkromné domáce použitie a na prvovýrobcov iba registrovaných** na oddelení (odbore) hygieny potravín a potravinového dozoru miestnej príslušnej RVPS v súlade s platnou legislatívou.

V roku 2020 bolo vyšetrených 88 úradných vzoriek, z ktorých 4 boli pozitívne na *S. Enteritidis* je v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 11

Prehľad vyšetrených úradných vzoriek v krdľoch brojlerov v roku 2020

RVPS	Mikrobiologické testy	
	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek (+ sérotyp)
Bratislava	12	0
Senica	10	2x S. Enteritidis
Dunajská Streda	2	0
Komárno	4	0
Galanta	16	0
Nitra	2	0
Levice	2	0
Topoľčany	2	0
Žilina	2	0
Čadca	2	0
Zvolen	4	0
Banská Bystrica	2	0
Martin	2	0
Liptovský Mikuláš	2	0
Lučenec	2	0

Púchov	2	0
Rožňava	2	0
Rimavská Sobota	2	0
Spišská Nová Ves	2	0
Poprad	2	0
Vranov nad Topľou	2	1x S.Enteritidis
Košice okolie	2	0
Michalovce	4	0
Trebišov	2	0
Svidník	2	1x S.Enteritidis
Spolu	88	4x S.Enteritidis

4. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch moriek v Slovenskej republike v roku 2020

Týmto kontrolným programom sa implementuje Nariadenie č. 2160/2003/EC Európskeho parlamentu a Rady zo 17. novembra 2003 o kontrole salmonely a ostatných špecifikovaných zoonotických pôvodcov pochádzajúcich z potravín.

Cieľom národného kontrolného programu na zníženie *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium u moriek bolo:

- zníženie maximálneho percenta krdľov moriek na výkrm, ktoré zostávajú počas roka pozitívne na *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium, na 1 % alebo menej,
- zníženie maximálneho percenta krdľov dospelých chovných moriek, ktoré zostávajú počas roka pozitívne na *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium, na 1 % alebo menej.

V roku 2020 bolo vyšetrených 84 úradných vzoriek, z ktorých nebola žiadna pozitívna na *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium (Tabuľka č. 12).

Tabuľka 12

Prehľad vyšetrených úradných vzoriek v krdľoch moriek v roku 2020

RVPS	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek
Galanta	14	0
Nitra	60	0
Žilina	2	0
Martin	2	0
Poprad	2	0
Michalovce	2	0
Trebišov	2	0
Spolu	84	0

Aviárna influenza

ŠVPS SR v roku 2020 realizovala „Plán prieskumu aviárnej influenzy u hydiny a voľne žijúcich vtákov na Slovensku v roku 2020“. Do tohto plánu boli zahrnuté:

1. chovy hydiny (aktívny monitoring)
2. voľne žijúce vtáky (pasívny monitoring)

Sérologickým vyšetrením bolo vyšetrených spolu 130 chovov hydiny (aktívny monitoring), z každého chovu bolo vyšetrených 5 – 10 vzoriek krvi (z chovov vodnej hydiny 20

vzoriek). Všetky vyšetrené vzorky odobraté v rámci monitoringu boli **negatívne** (Tabuľka č. 13).

Tabuľka 13

Sérologický monitoring vtácej chrípky v chovoch hydiny na Slovensku v roku 2020

Druh hydiny		Počet vyšetrených fariem	Počet pozitívnych fariem
Kura domáca	nosnice	68	0
	reprodukčné chovy	14	0
	spolu	82	0
Morky	morka domáca	21	0
Vodná hydina	hus domáca	3	0
	kačica domáca	7	0
	spolu	10	0
Ostatná hydina	pernatá zver	11	0
	bežce	6	0
	spolu	17	0
Spolu		130	0

Metódou detekcie vírusu vtácej chrípky (PCR) bolo v roku 2020 vyšetrených 51 vzoriek pochádzajúcich od voľne žijúcich vtákov (pasívny monitoring). Všetky vyšetrené vzorky od voľne žijúcich vtákov boli **negatívne na vírus aviárnej influenzy**.

2.3.7. Plán prieskumu (surveillance) katarálnej horúčky oviec

Cielený monitoring katarálnej horúčky oviec (bluetongue ďalej len „BT“) v SR je zameraný na:

- prieskum, monitoring ochorenia v rámci celého územia SR, ktorý slúži aj na deklaráciu, že SR je bez výskytu tohto ochorenia,
- zhromažďovanie údajov o odhade rizika vstupu tohto ochorenia na územie SR, dodržiavanie zásad prevencie proti zavlečeniu tohto ochorenia a uplatňovanie reštrikčných, sprísnených opatrení pri premiestňovaní zvierat zo zakázaných zón a cez zakázané zóny.

Preventívne opatrenia sú vykonávané v zmysle platnej legislatívy:

- Kontrola importovaných vnímavých zvierat
- Monitoring vnímavých zvierat pred presunom zo zakázanej zóny a pri presune cez zakázanú zónu
- Sérologický monitoring vnímavých zvierat po abortoch
- Dovoz semena od býkov - sérologický monitoring

V SR sa od 1. 4. 2008 vykonáva sérologický monitoring BT v chovoch sentinelových (sérologicky negatívnych) zvierat. V rámci tohto programu bolo v roku 2020 vybratých 80 fariem/chovov HD a v každom z nich bolo vybraných 15 kusov zvierat, ktoré sa 1 krát mesačne počas sezónneho výskytu vektora podrobili sérologickému vyšetreniu krvi na BT.

V SR sa od 1.4.2008 vykonáva aj entomologický monitoring BT. V roku 2020 sa vykonával v 12 vybratých chovoch HD (podľa krajov). Entomologický monitoring pozostáva z ročného programu zachytávania vektorov - pakoárikov z rodu *Culicoides* pomocou lapačov

so zameraním na zhromažďovanie informácií o vektoroch, ich šírení a sezónnych profiloch na celom území SR.

V roku 2018 Slovenská republika požiadala o zrušenie zakázanej zóny a 30. apríla 2018 bola táto odstránená. V SR do dnešného dňa **nebolo zaznamenané ani jedno ohnisko výskytu BT v chove**, avšak súčasný vývoj ochorenia v Európe má stúpajúcu tendenciu najmä v juhovýchodnej a strednej Európe, z toho dôvodu je potrebné venovať aj v budúcom období pozornosť tomuto druhu ochorenia.

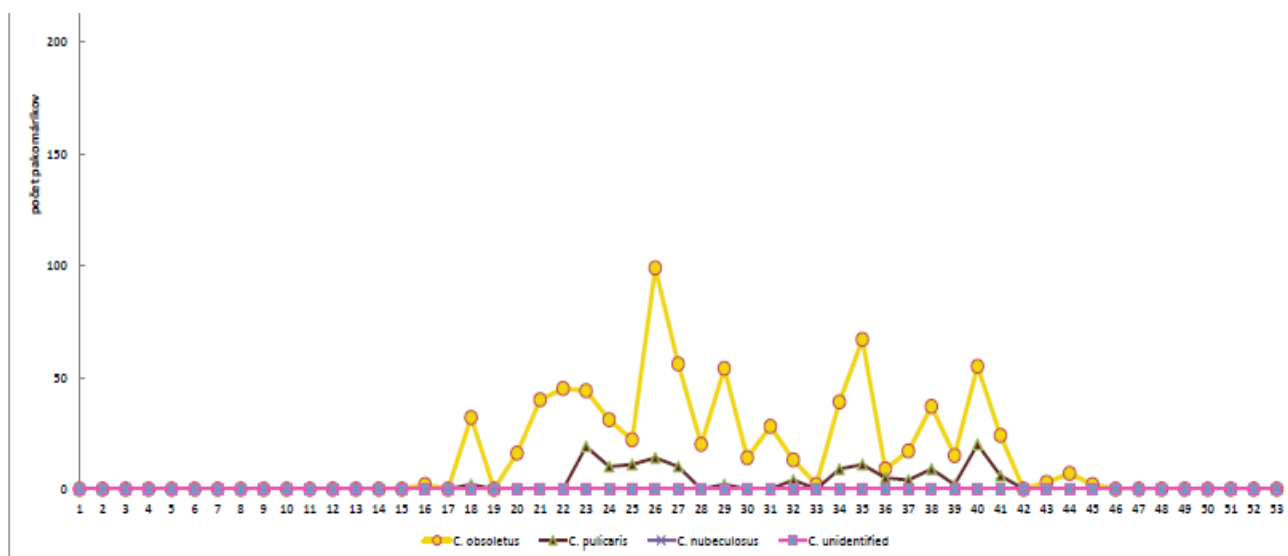
Tabuľka 14

Počet vyšetrených sentinelových zvierat a počet zvierat vyšetrených pred transportom, po abortochoch a v súvislosti s importom v roku 2020.

Vyšetrené zvieratá	Sérologické vyšetrenia		Virologické vyšetrenia	
	ELISA	PCR	ELISA	PCR
sentinelové	8 087	17		
pred presunom	56	61		
import	32	6		
zdravotné problémy	3	2		
prevencia	109	0		
Spolu	8 287	86		

Obrázok 10

Dynamika populácie pakomárikov na Slovensku podľa týždňov v roku 2020

2.3.8. Transmisívne spongiformné encefalopatie (TSE)

Monitoring BSE u hovädzieho dobytku (HD)

V roku 2020 bolo v Národnom referenčnom laboratóriu pre TSE VÚ Zvolen (ďalej len „NRL pre TSE“) spolu testovaných 9 831 vzoriek na BSE z HD.

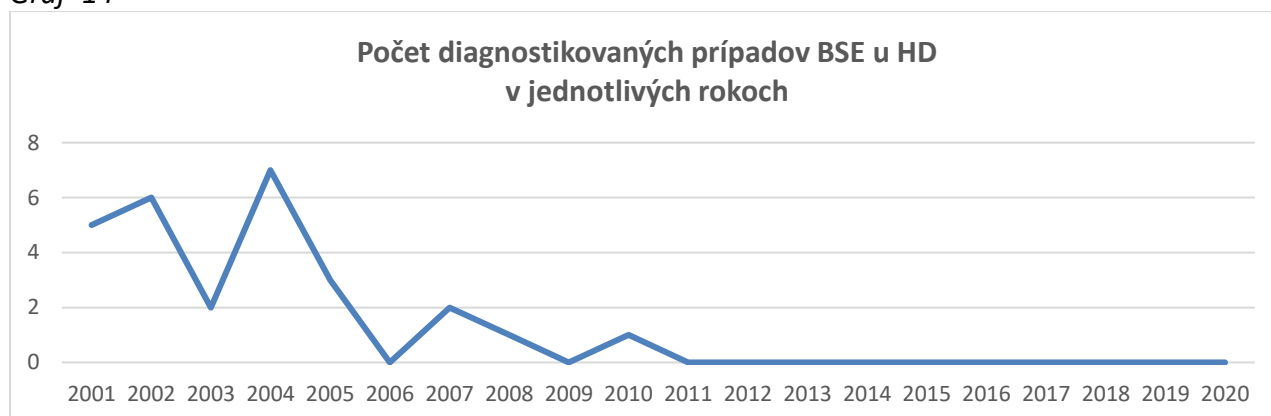
V súvislosti s nesprávnym plnením monitoringu BSE u HD v roku 2020 bolo príslušnými RVPS nariadených 17 opatrení na odstránenie nedostatkov, riešených 6 správnych konaní a bolo uložených 7 blokových pokút. Pokuty boli uložené v celkovej výške 2 610 eur.

Tabuľka 15

Výsledky monitoringu BSE u HD za obdobie od 1.1.2020 do 31.12.2020 v SR

Cielená skupina HD	Počet vyšetrených vzoriek	
	Vyšetrené	Pozitívne
Uhynuté, utratené a naliehavo zabitú	9 831	0
S klinickými príznakmi pri ante mortem vyšetrení	0	0
Zabitú zdravú	0	0
Zabitú z dôvodu eradikácie BSE	0	0
Podozrivú z BSE	0	0
Spolu	9 831	0

Graf 14

Od roku 2001 do 31.12.2020 bolo v SR spolu potvrdených 27 prípadov BSE.

Monitoring TSE u oviec a kôz za rok 2020

V roku 2020 bolo v NRL pre TSE spolu testovaných 14 276 vzoriek na TSE z oviec a 433 vzoriek na TSE z kôz. V súvislosti s nesprávnym plnením monitoringu TSE u oviec a kôz v roku 2020 bolo príslušnými RVPS nariadených 35 opatrení na odstránenie nedostatkov, boli riešené 4 správne konania a bolo uložených 8 blokových pokút a 1 rozkaz o uložení pokuty. Pokuty boli uložené v celkovej výške 1 890 eur.

Tabuľka 16

Výsledky monitoringu TSE - scrapie u oviec z **neinfikovaných chovov** za obdobie od 1.1.2020 do 31.12.2020

Cielená skupina oviec	Počet vyšetrených vzoriek	
	Vyšetrené	Pozitívne
Uhynuté, utratené a naliehavo zabitú	13 026	5*
Zabitú zdravú	0	0
Podozrivú	0	0
Spolu	13 026	5*

*atypická forma scrapie

Tabuľka 17

Výsledky monitoringu TSE - scrapie u kôz z neinfikovaných chovov za obdobie od 1.1.2020 do 31.12.2020

Cielená skupina kôz	Počet vyšetrených vzoriek	
	Vyšetrené	Pozitívne
Uhynuté, utratené a naliehavo zabité	418	0
Zabité zdravé	0	0
Podozrivé	0	0
Spolu	418	0

Od roku 2003 do 31.12.2020 nebol v SR diagnostikovaný žiadny prípad scrapie u kôz.

Tabuľka 18

Výsledky monitoringu TSE - scrapie u oviec a kôz z infikovaných chovov za obdobie od 1.1.2020 do 31.12.2020

Cielená skupina oviec a kôz	Počet vyšetrených vzoriek	
	Vyšetrené	Pozitívne
Uhynuté, utratené a naliehavo zabité	436	0
Zabité zdravé	803	0
Podozrivé	0	0
Zabité z dôvodu eradikácie klasickej scrapie	26	0
Spolu	1 265	0

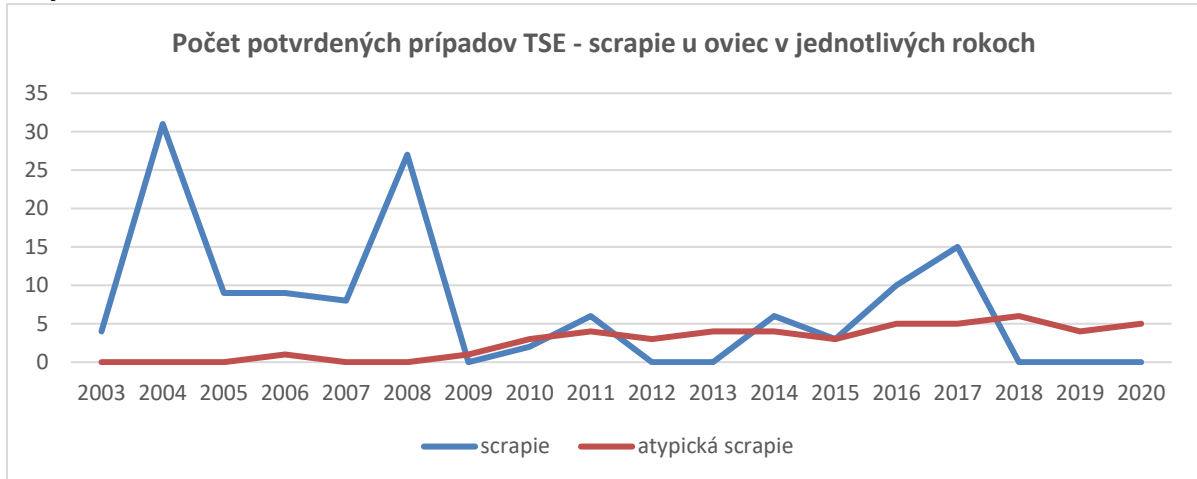
Tabuľka 19

Počet potvrdených prípadov TSE - scrapie u oviec v jednotlivých rokoch

Rok									
2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
4	31	9	9/1*	8	27	1*	2/3*	6/4*	0/3*
Rok									
2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	spolu	
0/4*	6/4*	3/3*	10/5*	15/5*	0/6*	0/4*	0/5*	130/48*	

*atypická forma scrapie

Graf 15

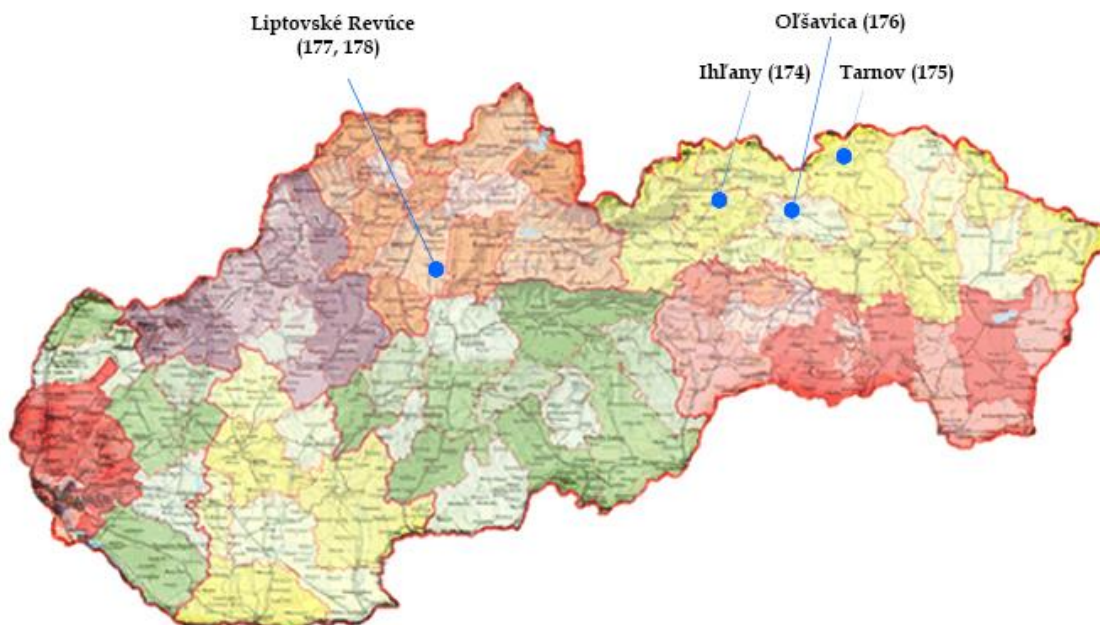

Od roku 2003 do 31.12.2020 bolo v SR spolu potvrdených 178 prípadov scrapie u oviec, 130 prípadov klasickej formy scrapie a 48 prípadov atypickej formy scrapie.

Všetky podrobné informácie v súvislosti s potvrdenými prípadmi scrapie v SR sú zverejnené na webovej stránke ŠVPS SR a sú priebežne aktualizované.

Obrázok 11

Mapa SR s vyznačenými obcami s diagnostikovanými prípadmi TSE-scrapie u oviec v roku 2020

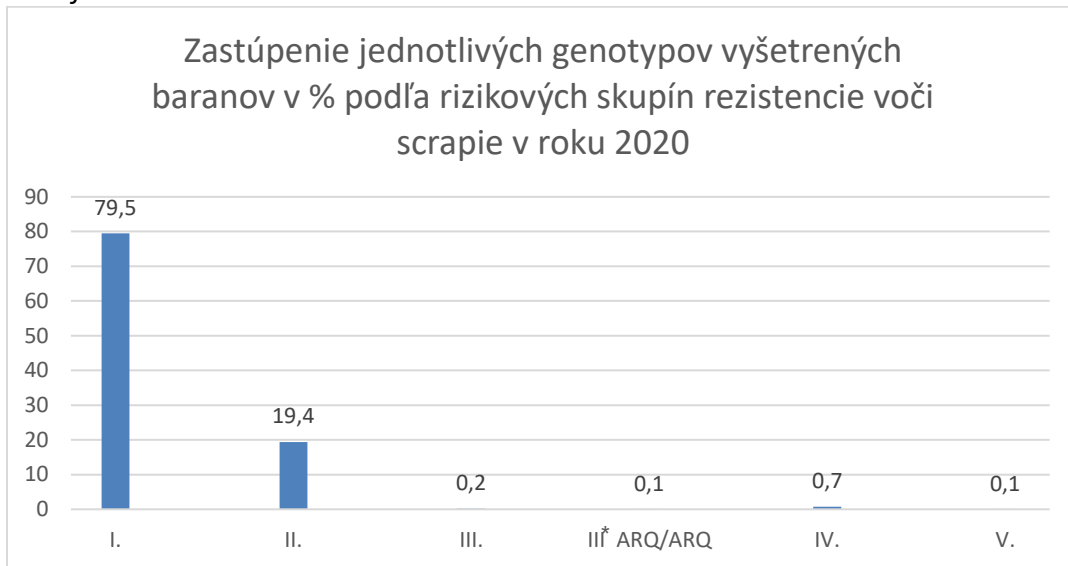

Chovateľský program na rezistenciu oviec voči prenosným spongiformným encefalopatiám – scrapie v Slovenskej republike na rok 2020 (ďalej len „Chovateľský program“). V roku 2020 bolo v šľachtiteľsko-experimentálnych, šľachtiteľských a rozmnožovacích neinfikovaných chovoch oviec na genotypizáciu vyšetrených spolu 1 045 ks baranov.

Zastúpenie jednotlivých genotypov vyšetrených baranov podľa rizikových skupín

- v rizikovej skupine I. je zistených 79,5 %,
- v rizikovej skupine II. je zistených 19,4 %,
- v rizikovej skupine III. je zistených 0,2 %,
- v rizikovej skupine III.* (ARQ/ARQ) je zistených 0,1 %,
- v rizikovej skupine IV. je zistených 0,70 %,
- v rizikovej skupine V. je zistených 0,1 %.

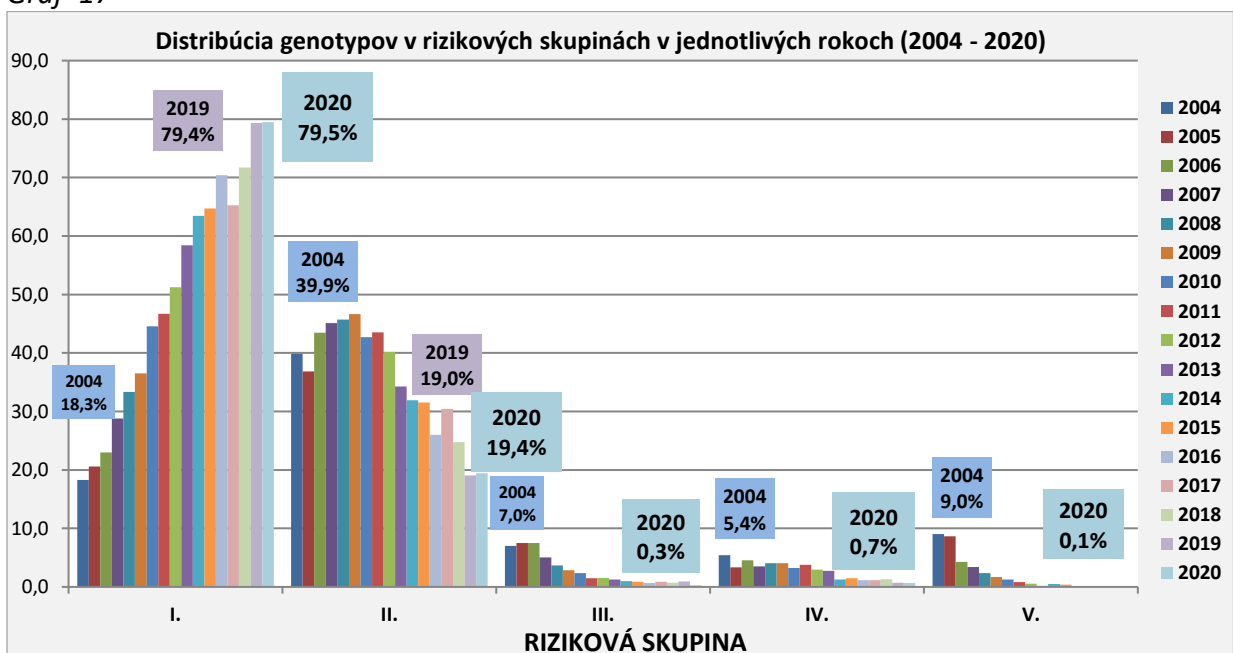
Graf 16

V porovnaní s rokom 2019 stúpol v roku 2020 počet baranov s vyhovujúcim genotypom z I., II. a III. rizikovej skupiny (okrem III* s ARQ/ARQ) z 98,84 % na 99,1 %.

V roku 2020 neboli podľa Chovateľského programu genotypizované žiadne ovce/samice z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov.

Graf 17

Špecifikovaný rizikový materiál (ŠRM)

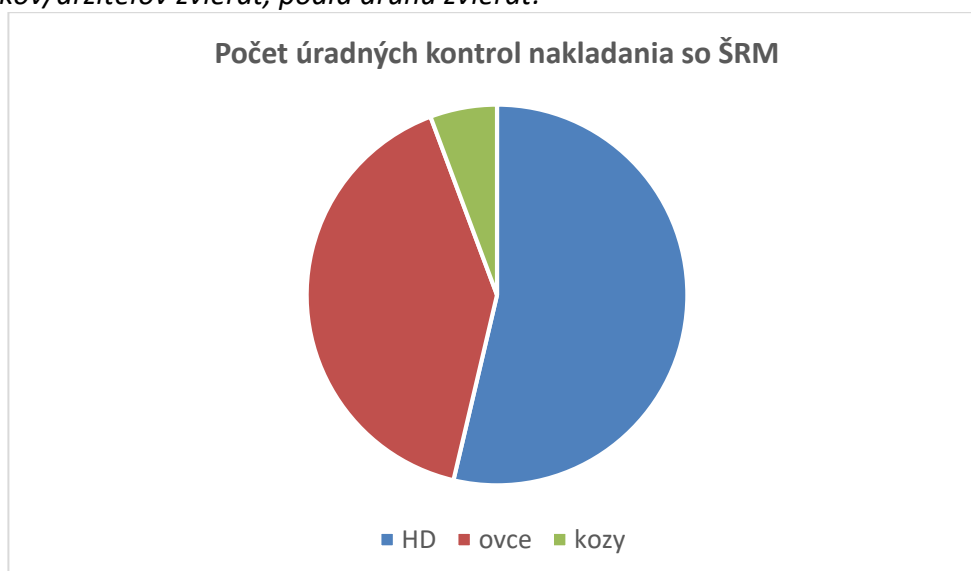
Veterinárne kontroly so zameraním na nakladanie so ŠRM u vlastníkov/držiteľov zvierat hovädzieho dobytku, oviec a kôz, ktorí zabíjajú zvieratá na súkromnú domácu spotrebu mimo schválených prevádzkarní, sú vykonávané v zmysle plánu kontrol, každoročne vypracovaného jednotlivými RVPS na základe analýzy rizika.

Za rok 2020 bolo inšpektormi RVPS spolu vykonaných 598 úradných veterinárnych kontrol nad ŠRM v hospodárstvach:

- hovädzieho dobytku 321,
- oviec 243,
- kôz 34.

Graf 18

Počet vykonaných úradných veterinárnych kontrol nakladania so ŠRM za rok 2020 u vlastníkov/držiteľov zvierat, podľa druhu zvierat:

V súvislosti s nesprávnym nakladaním so ŠRM bolo v roku 2020 príslušnými RVPS nariadených 6 opatrení na odstránenie nedostatkov, boli riešené 2 správne konania a bolo uložených 17 blokových pokút a 9 rozkazov o uložení pokuty. Pokuty boli uložené v celkovej výške 2 386 eur.

2.3.9. Mor včelieho plodu

Monitoring moru včelieho plodu (MVP) bol vykonaný v súlade s Národným programom eradikácie moru včelieho plodu v Slovenskej republike na rok 2020.

Základným predpokladom na eradikáciu MVP je zabezpečenie klinických prehliadok všetkých registrovaných včelstiev na území Slovenskej republiky a laboratórna diagnostika choroby.

Tabuľka 20

Klinické prehliadky na mor včelieho plodu v roku 2020

Kraj	Počet klinických prehliadok na MVP	Počet aktuálnych ohnísk MVP k 31.12.2020
Bratislavský kraj	13 366	2
Banskobystrický kraj	51 368	13
Košický kraj	38 251	7
Nitriansky kraj	56 541	8
Prešovský kraj	49 020	28
Trenčiansky kraj	32 100	20
Trnavský kraj	27 931	6
Žilinský kraj	38 217	44
Spolu	306 794	128

Tabuľka 21

Vzorky vyšetrené na mor včelieho plodu (*Paenibacillus larvae*) v roku 2020

plást			melivo		
pozitívny	negatívny	spolu	pozitívne	negatívne	spolu
390	98	488	58	2 572	2 630

K 31. decembru 2020 bolo v Slovenskej republike evidovaných 128 aktívnych ohnísk moru včelieho plodu. Slovenská republika zaradila v roku 2016 do eradikačného programu na MVP v prípade negatívneho výsledku bakteriologického vyšetrenia plodového plástu na MVP aj vyšetrenie za účelom potvrdenia alebo vylúčenia HVP (hniloby včelieho plodu). V roku 2020 bolo po niekoľkých rokoch bez výskytu HVP potvrdené nové ohnisko na východnom Slovensku.

2.3.10. Vírusová hemoragická septikémia lososovitých rýb

Vírusová hemoragická septikémia (VHS) je závažné systémové ochorenie rýb. Vírus VHS napáda najmenej 50 druhov morských a sladkovodných rýb.

Klinické infekcie sú ekonomicky závažné u chovných rýb, v Slovenskej republike je problém najmä v chovoch pstruha dúhového. Od roku 2014 bol vytvorený Národný program eradikácie vírusovej hemoragickej septikémie rýb (VHS) v Slovenskej republike, ktorý je pokračovaním pilotného programu z roku 2010 a každý rok sa aktualizuje. Na jar a jeseň v roku 2020 bol v zmysle programu vykonaný pravidelný monitoring lososovitých rýb na VHS. V roku 2020 nevzniklo v SR nové ohnisko VHS.

Tabuľka 22

Monitoring VHS v roku 2020

	Rybochovné zariadenia	Voľné vody	Spolu
Jar	74	10	84
Jeseň	68	3	71
Spolu	142	13	155

3. Ochrana zvierat

3.1. Kontrola ochrany zvierat chovaných na hospodárske účely

Kontroly ochrany zvierat chovaných na hospodárske účely vykonávajú úradní veterinári lekári príslušných RVPS nediskriminačným spôsobom podľa zostavených plánov. V priebehu roka 2020 bolo v chovoch hospodárskych zvierat vykonaných celkovo **1 893** úradných kontrol, počas ktorých bolo identifikovaných **95** porušení jednotlivých ustanovení. Úplný prehľad kontrol vykonaných na úseku ochrany zvierat chovaných na hospodárske účely je uvedený v tabuľke č. 23.

V chovoch hovädzieho dobytku (HD) a teliat bolo pri výkone plánovaných kontrol zistených 34 nedostatkov – pri HD bolo identifikované nedostatočné poučenie osôb s dosahom na zvieratá, zabezpečenie potrebného ošetrenia, porušenie požiadaviek na voľnosť pohybu, prístup ku krmeniu a napájaniu. Pri teľatách neboli dodržané ustanovenia na voľnosť pohybu, prístup ku krmivu podľa fyziologických potrieb, podmienky ustajnenia (klzké podlahy, vetranie budovy).

Pri plánovaných kontrolách v chovoch oviec sa nedostatky týkali poučenia osôb a požiadaviek na personál, dennej kontroly zvierat, zabezpečeniu starostlivosti pre choré či poranené zvieratá, výživného a zdravotného stavu zvierat a podmienok ustajnenia (použité materiály, zariadenia spôsobujúce poranenia).

V chovoch ošípaných boli plánovanými kontrolami zistené porušenia, ktoré sa týkali poučenia osôb a dennej kontroly zvierat, absencie izolačného koterca, ustajňovacích podmienok a prístupu ku krmivu a vode.

Plánované kontroly v chovoch kôz našli nedostatky pri zabezpečení starostlivosti o zvieratá, potrebe izolačného koterca, zdravotného stavu zvierat, podmienok ustajnenia a prístupu k vodnému zdroju.

Dva identifikované nedostatky v chovoch koní sa týkali ich chovu mimo budov a prístupu ku krmivu.

Tabuľka 23

Počet vykonaných kontrol a počet zistení v chovoch hospodárskych zvierat v roku 2020

Druhy hospodárskych zvierat	Počet vykonaných kontrol	Počet zistených nedostatkov	Počet chovov
Hovädzí dobytok, teľatá	1 072	34	9 440
Ovce	239	35	3 945
Ošípané	218	13	2 172
Kozy	103	11	1 728
Kone	98	2	1 640
Nosnice (nad 350 kusov)	67	0	73
Brojlery (nad 500 kusov)	32	0	74
Zver, farmové chovy	30	0	330
Iná hydina	15	0	126
Husi, kačice, morky	11	0	24
Bežce	3	0	49
Ostatné chovy	3	0	3
Rybné hospodárstva	2	0	75
SPOLU	1 893	95	19 679

3.2. Kontrola ochrany zvierat počas prepravy

Kontroly dodržiavania požiadaviek na ochranu zvierat počas prepravy podliehajú všetky zásielky živých stavovcov, ktoré sú vykonávané v súvislosti s hospodárskou činnosťou (ekonomickými aktivitami) na ktoromkoľvek úseku prepravy zvierat – počnúc nakládkou v mieste odoslania, pokračujúc samotnou prepravou na ceste a končiac vyložením zvierat v mieste určenia. Prepravu zvierat môžu v súlade s platnou legislatívou vykonávať len schválení prepravcovia. Zvieratá počas prepravy sprevádza a zodpovedá za ne odborne spôsobilá osoba. Pri preprave na dlhé cesty (nad 8 hodín) je prepravca povinný použiť schválený dopravný prostriedok.

V roku 2020 bolo spolu vydaných

- **76** povolení prepravcov na prepravu živých zvierat, z čoho
- **34** povolení bolo vydaných na dlhé cesty
- **42** povolení prepravcov na krátke cesty

Zatiaľ čo kontroly v mieste odoslania a mieste určenia vykonávajú veterinárni inšpektori príslušných RVPS samostatne, kontroly na cestách sú vykonávané v spolupráci s príslušníkmi policajného zboru, ktorí sú oprávnení zastaviť dopravný prostriedok na ceste. Počas kontroly sa úradní veterinárni lekári zameriavajú najmä na kontrolu prepravnej dokumentácie (povolenie prepravcu, odborná spôsobilosť osôb vykonávajúcich prepravu zvierat, osvedčenie o schválení dopravného prostriedku na dlhé cesty), kontrolu prepravovaných zvierat – spôsobilosť zvierat na plánovanú prepravu a fyzický stav zvierat, správnosť spôsobu prepravy prepravovaných druhov a kategórií zvierat a na identifikačnú kontrolu.

Počas roka 2020 bolo pri preprave jednotlivých druhov zvierat vykonaných **2 200** kontrol – najviac pri hovädzom dobytku (922 kontrol), ošípaných (660 kontrol) a hydine (274 kontrol). Spolu bolo zistených **68** nedostatkov, pričom najviac (65) sa týkalo prepravnej dokumentácie (nevrátené plány prepravy pri HD, preprava bez dokumentácie pri preprave psov, ošípaných a koňa, absencia dokladu o dezinfekcii vozidla). Z iných druhov zvierat boli najčastejšie prepravované psy, mačky, králiky, zajace, ako aj ryby, či zoo zvieratá. Údaje o počtoch kontrol, skontrolovaných zvierat a vozidiel sú uvedené v tabuľke č. 24.

Za poklesom počtu vykonaných kontrol oproti predchádzajúcemu roku je možné vidieť predovšetkým komplikácie pri prechode hraníc z dôvodu pandémie COVID-19, kde pozitívne hodnotíme možnosť prednostného využívania tzv. „green lanes“ pri preprave živých zvierat. Počas leta 2020 pokračovalo úsilie ŠVPS SR o znižovanie počtu vykonaných prepráv najmä hovädzieho dobytku do Turecka. Cieľom bolo minimalizovať negatívne dopady pôsobenia vysokých vonkajších teplôt na dobré životné podmienky zvierat. ŠVPS SR starostlivo reagovala na vývoj situácie podľa predpovedaných vonkajších teplôt na bulharsko – tureckej hranici, pričom vývoz zvierat do Turecka bol pozastavený v čase od 2. do 6. júla, a tiež od 24. júla do 26. augusta 2020.

ŠVPS SR bola v pravidelnom kontakte s veterinárnymi autoritami ďalších členských štátov – podľa informácie od úradných veterinárnych lekárov z bulharskej veterinárnej autority bol počet letných vývozov živých zvierat cez výstupné miesto Kapitán Andrejevo (BG) výrazne nižší, ako počas minulých rokov.

Tabuľka 24

Kontrola prepravy zvierat v roku 2020

	HD	Ošipané	Ovce, kozy	Hydina	Koňovité	Iné
Počet vykonaných kontrol	922	660	62	274	101	181
Počet skontrolovaných zvierat	31 276	113 185	6 121	1 213 971	181	14 334
Počet skontrolovaných vozidiel	662	569	53	193	100	165
Počet zistených nedostatkov	63	1	0	0	3	1

3.3. Kontrola ochrany zvierat používaných na vedecké účely a vzdelávacie účely

Odbor zdravia a ochrany zvierat ŠVPS SR zabezpečuje odborné činnosti v rámci úradných kontrol ochrany zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely v týchto oblastiach:

- **schvaľovanie zariadení** podľa § 6 ods. 2 písm. i) bod. č. 3 zákona 39/2007 Z. z.
- **schvaľovanie projektov** vykonávaných na zvieratách podľa § 6 ods. 2 písm. i) bod 2 zákona č. 39/2007 Z. z..
- **vzdelávanie určených pracovníkov** podľa § 22 nariadenia vlády SR za účelom získania osvedčenia o odbornej spôsobilosti podľa §37 a, § 37b a § 37c zákona 39/2007 Z. z.
- **povinné preškoloňovanie** podľa § 37b zákona č. 39/2007 Z. z. určených pracovníkov podľa § 22 nariadenia vlády SR 377/2021 Z. z. v znení neskorších predpisov
- metodicky **usmerňuje a každoročne plánuje výkon kontrol** ochrany zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely veterinárnym inšpektorom z príslušných Regionálnych veterinárných a potravinových správ
- **poskytuje konzultácie** pre žiadateľov o schválenie zariadení a projektov
- pripravuje návrhy legislatívnych podkladov
- Pri schvaľovaní projektov spolupracuje s Poradným orgánom, ktorý je zriadený hlavným veterinárnym lekárom
- **je národným kontaktným bodom** pre implementáciu Smernice 2010/63/EU na Slovensku
 - vedie komunikáciu s komisiou formou dotazníkov a vypracovaných hlásení
 - informuje Európsku komisiu o stupni implementácie európskej legislatívy
 - pripravila podklady na úpravu systému získavania spôsobilosti v § 37a, §37b, §37c zákona 39/2007 Z. z. určených osôb podľa § 22 NV v súlade s požiadavkami európskej legislatívy
 - zabezpečila plnenie úloh súvisiacich so zverejňovaním netechnických zhrnutí projektov a systémom povinných hlásení
 - spolupracuje s Národným výborom na ochranu zvierat používaných na vedecké účely zriadeného MPRV SR.
 - zúčastňuje sa aktivít Slovenskej národnej platformy pre 3Rs-alternatívne metódy a in vitro metódy.
 - vypracovala stanoviská a podklady pre prijatie nového rozhodnutia EU Komisie 2019/1010 v oblasti enviroreportingu cez elektronický systém

Veterinárni inšpektori ochrany zvierat z RVPS vykonali kontroly v určených zariadeniach podľa metodického pokynu a plánu kontrol tak, aby sa každoročne skontrolovali chovné zariadenia a minimálne 1/3 z užívateľských a dodávateľských zariadení. Najmenej 25% z celkového počtu naplánovaných kontrol boli bez predchádzajúceho ohlásenia.

Zo 41 schválených zariadení boli skontrolované

- 4 chovné zariadenie,
- 9 užívateľských zariadení (niektoré s chovom zvierat pre vlastnú potrebu)

ŠVPS SR vykonala **4 kontroly** za účelom schválenia zariadenia užívateľa a **1 kontrolu** za účelom schválenia zariadenia chovateľa. Kontroly boli vykonané na vlastnú žiadosť žiadateľa, nakoľko užívateľským zariadeniam končila v roku 2020 platnosť rozhodnutia o schválení stanovená na 5 rokov.

Tabuľka 25

Počet a druhy vykonaných kontrol v schválených zariadeniach a počet a druhy vydaných rozhodnutí v SR v roku 2020

Druh činnosti	Počet
Posúdenie vhodnosti zariadenia na vykonávanie projektov, chov a dodávanie zvierat - generálna kontrola – schvaľovanie zariadenia (ŠVPS SR)	5
Prerušenie konania pri schvaľovaní zariadenia užívateľa/chovateľa z dôvodu vydania výzvy na odstránenie nedostatkov v žiadosti	5
Kontrola dodržiavania legislatívnych požiadaviek v schválených zariadeniach vykonávaná inšpektormi z RVPS	13
Počet vydaných rozhodnutí	10

Tabuľka 26

Výsledky z kontrol ochrany zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely

Druh kontroly	Počet		
	Kontrol	Zistených nedostatkov	Opatrení (§14 ods. 2) zákona
Dokladová	18	0	0
Vedenie záznamov	18	0	0
Fyzická	18	0	0

Typ zariadení	Počet zariadení	Z toho počet skontrolovaných zariadení	Nedostatky – počet	Opatrenia podľa § 14 zákona	Počet kontrol oznámených/neo- známených
Užívateľ	36	13	0	0	7/6
Chovateľ	4	5	0	0	
Dodávateľ	1	0	0	0	
Spolu	41	18	0	0	

V roku 2020 končila platnosť v rozhodnutí o schválení zariadenia užívateľa 3 zariadeniam užívateľa. Zároveň bolo schválené 1 nové užívateľské zariadenie a 1 nové chovné zariadenie.

Tabuľka 27

Počet a druh vydaných rozhodnutí v SR v roku 2020

Druh rozhodnutia	Počet
Rozhodnutie o schválení zariadenia užívateľa, chovateľa a dodávateľa (ŠVPS SR)	5
Rozhodnutie o schválení projektu	50
Rozhodnutie o zmenách vykonaných v schválených projektoch	22
Rozhodnutia o prerušení správneho konania	5 pri schvaľovaní zariadení 35 pri schvaľovaní projektov
Spolu	117

Tabuľka 28

Celkový počet schválených zariadení v Slovenskej republike k 31.12.2020

Druh zariadenia	Počet zariadení
Zariadenia užívateľa	36
Chovné zariadenie	4
Dodávateľské zariadenie	1
Spolu	41

ŠVPS SR v rámci vykonávania činností podľa § 20 vyhlášky MPRV SR vydala **46 oznámení so súhlasom** na vykonávanie generických projektov v roku 2020, podľa § 37 NV ŠVPS SR spolu s poradným orgánom **spätne zhodnotili 10 projektov**.

Počet zvierat podľa druhov použitých v schválených projektoch za rok **2020** bol **15 211** a oproti roku 2019, kedy sa spotrebovalo 18 223 zvierat predstavoval pokles o **3 012** zvierat. Zníženie počtu použitých zvierat v projektoch súvisí s tým, že od marca 2020 bol Vládou Slovenskej republiky vyhlásený núdzový stav kvôli pandémie COVID-19 a vo viacerých schválených užívateľských zariadeniach sa niektoré schválené nevykonávali. Viacerí užívatelia z toho dôvodu požiadali o predĺženie platnosti rozhodnutí o schválení ich projektov. V roku 2020 sa dokončovali projekty schválené z roku 2015 na obdobie 5 rokov, v ktorom bolo schválených až 129 projektov.

Oproti roku 2019 neboli použité ovce, v jednom zariadení sa začalo dlhodobé používanie hovädzieho dobytku. Výrazne klesol počet použitých morčiat o 316 ks. Zvýšil sa počet použitej hydiny kury domácej o 162 ks.

Výrazne sa zvýšil počet použitých zvierat v **regulovaných projektoch**, ktorý tvorí cca **19 %** z celkového počtu použitých zvierat. Až **84 %** zvierat použitých v regulovaných projektoch sa použilo na vykonávanie kontroly účinnosti a bezpečnosti chemických látok a liekov. Viaceré zákazky na výkon týchto projektov boli od zahraničných sponzorov. Tým sa aj zvýšil počet zvierat použitých v projektoch s klasifikáciou krutý projekt o 344 zvierat. V Slovenskej republike sa používa najviac zvierat, až **71 %** z celkového počtu použitých zvierat, v oblasti **základného výskumu**. Iba **6 %** sa používa na **aplikovaný/translačný výskum**.

Tabuľka 29

Počet zvierat podľa druhov použitých v schválených projektoch za rok 2020

rok	Druh zvierat										spolu
	Myš laboratórna	Potkan laboratórny	Morča domáce	Králik domáci	Ostatné hlodavce	Mačka domáca	Hovädzí dobytok	Ovce	Kura domáca	Ostatné vtáky	
2019	8 625	8 468	607	190	12	13	0	28	249	31	18 223
2020	6 605	7 483	291	187	17	13	4	0	411	200	15 211

Tabuľka 30

Prehľad použitých počtov zvierat podľa účelu projektu

Účel projektu	Počet zvierat	
	rok 2019	rok 2020
Základný výskum	12 856 ks	10 865 ks
Aplikovaný a translačný výskum	509 ks	927 ks
Regulované projekty a rutinné použitie	4 365 ks	2 947 ks
Na udržiavanie GM línií zvierat, ktoré neboli použité v ďalších projektoch	478 ks	454 ks
Na vzdelávanie alebo tréning na vysokých školách	15 ks	14 ks

Tabuľka 31

Klasifikácia krutosti postupov a počty použitých zvierat

stupeň	Počet zvierat	
	Rok 2019	Rok 2020
Bez možnosti oživenia	543	571
Postupy so slabou krutosťou	3 399	823
Postupy so strednou krutosťou	13 329	9 521
Postupy kruté	952	1 296

V regulovaných projektoch a rutinnej kontrole skúšky toxicity a ďalšie testy bezpečnosti vrátane farmakológie toxicity sa použilo pri vývojových štúdiách – 1 890 ks zvierat.

Prehľad počtov použitých zvierat v základnom výskume podľa oblastí výskumu:

Na testovanie nervového systému sa použilo **4 150 zvierat** (38 %)

Na testovanie močovo pohlavného/reprodukčného systému sa použilo **1 528 zvierat (14 %)**

Na výskum etológie/správania zvierat/a ich biológie sa použilo **1 399 zvierat (cca13 %)**

Tabuľka 32

Prehľad o počte schválených projektov od roku 2013 do 2020

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet schválených projektov	85	129	102	79	92	65	54	50

3.4. Kontrola ochrany spoločenských, cirkusových a nebezpečných zvierat

3.4.1. Ochrana spoločenských zvierat

Veterinárni inšpektori ochrany zvierat vykonávali v roku 2020 kontroly ochrany spoločenských zvierat pričom kontrolovali dodržiavanie požiadaviek ustanovených vo vyhláške SR č. 123/2008 Z. z. o podrobnostiach o ochrane spoločenských zvierat a o požiadavkách na karanténne stanice a útulky pre zvieratá, resp. od 15.10.2020 začali vykonávať kontroly v súlade s Vyhláškou MPRV SR č. 283/2020 Z. z. o podrobnostiach o ochrane spoločenských zvierat, požiadavkách na odchyt túlavých zvierat a požiadavkách na karanténne stanice a útulky pre zvieratá (ďalej len „Vyhláška MPRV SR č. 283/2020 Z. z.“), ktorá sa stala účinnou od 15.10.2020 s prechodným obdobím pre už existujúce prevádzky do 31.12.2019.

Tabuľka 33

Schválené zariadenia pre spoločenské zvieratá

Druh schválené zariadenia	Počet schválení v roku 2020	Počet zrušených zariadení v roku 2020	Celkový počet schválených zariadení
Útulky pre spoločenské zvieratá	3	1	32
Karanténne stanice a útulky	6	5	48
Exportéri	3	0	55

ŠVPS SR na základe platných rozhodnutí o schválení zariadení vedie register všetkých schválených karanténnych staníc a útlukov v SR. Register je prístupný verejnosti na stránke ŠVPS SR. Kontroly vykonané v týchto zariadeniach v roku 2020 uvádza tabuľka č. 33 A. V zariadeniach exportérov bolo vykonaných celkovo 18 kontrol, všetky boli bez zistených nedostatkov.

Tabuľka 33 A Rozbor výsledkov kontrol v karanténnych staniciach, útlukoch a hoteloch

	Počet zariadení v regióne	Celkový počet vykonaných kontrol	Počet následných kontrol	Celkový počet nedostatkov	Počet opatrení 39/2007 Z. z.			Počet konaní	
					§ 8 ods. 4 pís. d), e)	§ 12	§ 14	ukončených v danom roku	neukončených v danom roku
KS	47	58	0	0	0	0	0	6	0
Útulky	31	56	1	1	1	0	0	3	1
Hotely	32	27	0	0	0	0	0	0	0

Tabuľka 33 B

Vyhodnotenie stavu zvierat v karanténnych staniciach, v útulkoch a hoteloch za rok 2020

	Počet prijatých zvierat	Počet odovzdaných zvierat	Počty uhynutých zvierat	Počty usmrtených zvierat
KS	6 083	5 011	187	63
Útulky	4 818	3 675	74	34
Hotely	1 218	1 213	0	0

Na základe zmeny podmienok a povinností súvisiacich s odchytom túlavých zvierat bola vykonaná cielená kontrola dodržiavania ustanovenia § 22 ods. 11 zákona č. 39/2007 Z. z., teda či obce zabezpečujú odchyt túlavých zvierat prostredníctvom osoby schválenej na odchyt túlavých zvierat.

Tabuľka 34

Vyhodnotenie kontrol odchyty zvierat v obciach

Miesto kontroly	Počet vykonaných kontrol	Počet zistených nedostatkov	poznámka
Obce – osoba schválená na odchyt	12	0	
Obce so zmluvou na odchyt	395	215	Obce neuzatvorili zmluvu na odchyt

V roku 2020 bola spustená nová aplikácia Register odchytených túlavých zvierat (ďalej len „ROTZ“). ROTZ spravuje ŠVPS SR. Do aplikácie sú zabezpečené prístupy s rôznymi právami podľa toho či sa jedná o osobu schválenú na odchyt túlavých zvierat, karanténnu stanicu/útulok, obec, alebo inšpektora RVPS. Aplikácia je prístupná aj pre verejnosť. V ROTZ je možné nájsť svoje zatúlané zviera, resp. môže slúžiť aj k príprave na adopciu novým majiteľom. ŠVPS SR v roku 2020 zabezpečila prístup všetkým zúčastneným stranám. V roku 2020 bolo do ROTZ zaevidovaných 1 787 zvierat z toho bolo 1 756 psov, 26 mačiek, 2 vtáky a 3 iné zvieratá. Z tohto počtu bolo 168 zvierat vrátených pôvodnému majiteľovi. Do obdobia spustenia novej aplikácie ROTZ bolo na ŠVPS SR nahlásených 861 odchytených túlavých zvierat z toho 1 odchytená mačka a 860 psov.

3.4.2 Ochrana zvierat používaných v cirkusoch

ŠVPS SR vykonáva usmerňuje úradné kontroly ochrany zvierat používaných v cirkusoch v súlade so zákonom č. 39/2007 Z. z. a európskymi a národnými predpismi. Napriek pandemickej situácii ohľadom ochorenia Covid – 19 v roku 2020 Slovenskú republiku navštívilo 6 zahraničných cirkusov. Slovensko nemá schválený cirkus, putovnú výstavu ani púťovú atrakciu. Kontrola v cirkusoch sa môže vykonávať v čase verejného vystúpenia, v čase výcviku na verejné vystúpenia alebo mimo času drezúry. Inšpektori regionálnych veterinárnych a potravinových správ vykonali v roku 2020 9 úradných kontrol v cirkusoch a napriek špecifickým pravidlám, ktoré sú stanovené vo Vyhláske MPaRV SR č. 350/2019 Z. z. nezistili pri výkone úradnej kontroly v cirkuse žiaden nedostatok.

3.4.3. Ochrana nebezpečných druhov živočíchov

Veterinárni inšpektori vykonávajú v chovoch nebezpečných živočíchov kontroly v súlade s vyhláškou MPRV SR č. 143/2012 o chove nebezpečných živočíchov, ktorá podrobne ustanovuje požiadavky na chov a držanie nebezpečných živočíchov (ďalej len „Vyhláška MPRV SR č. 143/2012 Z. z.“). Vyhláška prešla v roku 2020 novelizáciou a od 01.03.2020 je účinná jej novela s prechodným obdobím pre už existujúce chovné zariadenia do 30.06.2020. Súčasťou novelizácie bolo aj stanovenie nových druhov zvierat ako nebezpečných živočíchov a to najmä vtáky z radu falconiformes a strigiformes a cicavce z radu primáty.

Na základe tejto novelizácie museli inšpektori regionálnych veterinárnych a potravinových správ vykonať omnoho viac kontrol v zariadeniach na chov a držbu nebezpečných zvierat ako v ostatných rokoch.

Na území SR bolo k 31.12.2020 schválených 45 zariadení na chov a držbu nebezpečných živočíchov. V roku 2020 bolo schválených 21 nových zariadení na chov a držbu nebezpečných zvierat. Trom zariadeniam bolo vydané právoplatné rozhodnutie o zrušení zariadenia na chov a držbu nebezpečných zvierat. Celkovo v týchto zariadeniach bolo vykonaných 46 kontrol a 1 dodatočná veterinárna kontrola za účelom skontrolovania plnenia nariadených veterinárnych opatrení. Pri kontrolách boli zistené 4 nedostatky, teda porušenia platnej legislatívy a na základe zistených porušení boli a nariadené 4 veterinárne opatrenia za účelom odstránenia zistených nedostatkov.

3.4.4. Ochrana zvierat v zariadeniach, ktoré držia alebo chovajú zvieratá za účelom ich vystavovania verejnosti

V rámci SR je schválených 26 zariadení, ktoré držia alebo chovajú zvieratá za účelom vystavovania zvierat verejnosti. Z toho sú 4 zariadenia, ktorým bol orgánom ochrany pridelený štatút ZOO. V zariadeniach, ktoré boli schválené na chov a držbu nebezpečných zvierat za účelom vystavovania ich verejnosti bolo vykonaných 10 úradných kontrol inšpektormi miestne príslušných regionálnych veterinárnych a potravinových správ. Pri dvoch kontrolách bolo spolu zistených 5 nedostatkov a subjektom bolo uložených 8 opatrení v zmysle § 8 a jedenkrát opatrenie v súlade s § 14 zákona č. 39/2007 Z. z.

3.5. Kontroly ochrany zvierat v čase ich zabíjania alebo usmrcovania

Odbor zdravia zvierat ŠVPS SR zabezpečuje vydávanie usmernení v oblasti ochrany zvierat počas usmrcovania na bitúnku a pri domácich zabíjačkách, úradné kontroly vykonávajú veterinárni inšpektori ochrany zvierat (VI) a inšpektori úradnej kontroly hygieny potravín (VIH) Veterinárni inšpektori skontrolovali dobré životné podmienky zvierat pri zabíjaní zvierat pri domácich zabíjačkách na:

- **72 domácich zabíjačkách HD a 70 zabíjačkách ošípaných,**
- **15 domácich zabíjaní oviec a 5 domácich zabíjaní kôz.**

V rámci kontrol neboli zistené nedostatky.

ŠVPS SR zabezpečovala činnosti v tejto oblasti

- podľa § 6 zákona posúdenie súladu vypracovaných príručiek osvedčených postupov (ďalej len „POP“) prevádzkovateľmi s požiadavkami uvedenými v Nariadení Rady 1099/2009 o ochrane zvierat počas usmrcovania (ďalej len „nariadenie Rady“).
- **vydala výzvu na odstránenie nedostatkov u 36 predložených a prepracovaných POP**

- **vydala rozhodnutie o posúdení POP pri 51 pozitívne zhodnotených POP** v súlade s článkom 13 ods. 5 nariadenia Rady.
- všetky posúdené POP zaslala na MPRV SR za účelom ich zverejnenia na stránke Európskej Komisie.

Na bitúnkoch sa vykonávajú dva typy kontrol - komplexné, ktoré zahŕňajú kontrolu dokladov, záznamov vedených kontrolovaným subjektom a samotnú fyzickú kontrolu na bitúnku. Pravidelná kontrola sa zameriava na vykládku, preháňanie zvierat, najmä manipuláciu so zvieratami, spôsob ustajnenia, výkon znehybnenia, omráčenia a vykruvenia. V súlade s § 41 zákona č. 39/2007 Z. z. pri schvaľovaní bitúnkov sa veterinárny inšpektor VI podieľa na posudzovaní usporiadania, výstavby a vybavenia bitúnkov z pohľadu ochrany zvierat. Celkovo bolo skontrolovaných 123 bitúnkov.

Veterinárni inšpektori ochrany zvierat (ďalej len „VI“) **vykonali**

- **21 kontrol** za účelom *posúdenia súladu bitúnku s prílohou č. II* a čl. 14 nariadenia Rady
- **15 kontrol prevádzkových pravidiel** na schválených bitúnkoch.
- **111 komplexných kontrol** (úradní veterinárni lekári (ÚVL) na bitúnkoch)
- **358 pravidelných kontrol ochrany** zvierat počas usmrcovania (veterinárny inšpektor vykonávajúci hygienický dozor (ďalej len **“VIH”**) na bitúnku) bolo vykonaných na bitúnkoch.

Spolu bolo vykonaných **469 kontrol**, počas ktorých bolo zistených **5 nedostatkov**. Charakteristika nedostatkov je uvedená v tabuľke č. 37.

V roku 2020 sa v súvislosti s protipandemickými opatreniami ako aj zníženým stavom zamestnancov oproti roku 2019 znížil počet vykonaných kontrol.

Tabuľka 35

Prehľad vydaných rozhodnutí v oblasti ochrany zvierat počas usmrcovania na bitúnkoch

Rozhodnutie o posúdení súladu POP	51
Rozhodnutie o prerušení správneho konania pri posudzovaní POP	36
Rozhodnutie o zastavení správneho konania pri posudzovaní POP	0
Spolu	87

Tabuľka 36

Celkový prehľad vykonaných kontrol na bitúnkoch v oblasti ochrany zvierat počas zabíjania

Počet kontrol - posudzovanie bitúnkov VI	21
Počet kontrol prevádzkových pravidiel	15
Počet komplexných kontrol UVL	111
Počet pravidelných kontrol VIH	358
Počet cielených kontrol UVL	1
Počet dodatočných kontrol VIH	1
Spolu	507
Celkový počet nedostatkov	5

Tabuľka 37

Podrobný rozpis vykonaných kontrol s oblasťou zistených nedostatkov

Kontrolovaná oblasť	Počet		Charakteristika zistených nedostatkov*
	Kontrol	Zistení	
Ustajnenie	502	2	1x čakacia ohrada nedostatočne bránila proti úteku teliat, 1x neodtekajúca voda v 3 kotercoch pre ošípané
Manipulácia Preháňanie, znehynenie	489	0	
Omračovanie	493	1	Nesprávne umiestnené elektrické omračovacie zariadenie, z toho dôvodu na neho porážač nevidel
Vykrvenie	493	0	
Doklady	399	2	1x neaktuálna POP, 1x pracovník bez osvedčenia o odbornej spôsobilosti,
Vedenie záznamov	349	0	
Sumár		5	

V tabuľke nie sú započítané dodatočné kontroly na odstránenie zistených nedostatkov.

4. Krmivá

Na zabezpečenie efektívneho fungovania činnosti zabezpečovaných orgánmi veterinárnej správy, ŠVPS SR na úseku kontroly krmív vypracováva metodické pokyny na jednotné postupy dotknutých orgánov, ktorými usmerňuje výkon úradných veterinárnych kontrol, upravuje odbery úradných vzoriek na analýzy a stanovuje úlohy a povinnosti orgánov štátnej správy na úseku kontroly krmív. Úradne kontroly sa riadili platnou legislatívou SR a právnymi normami ES.

Každý rok je aktualizovaný plán odberu úradných vzoriek na analýzy na základe výsledkov z predchádzajúceho roka, novej legislatívy a aj podľa aktuálnej situácie. Podľa aktuálnej situácie v oblasti krmív v Slovenskej republike a potreby je aktualizovaný aj plán úradných kontrol.

4.1. Úradné kontroly

Úradné kontroly v roku 2020 v oblasti kontroly krmív vykonávali RVPS na základe metodických pokynov vydaných ŠVPS SR.

Úradné veterinárne kontroly vykonávané veterinárnymi inšpektormi RVPS na úseku kontroly krmív boli zamerané predovšetkým na:

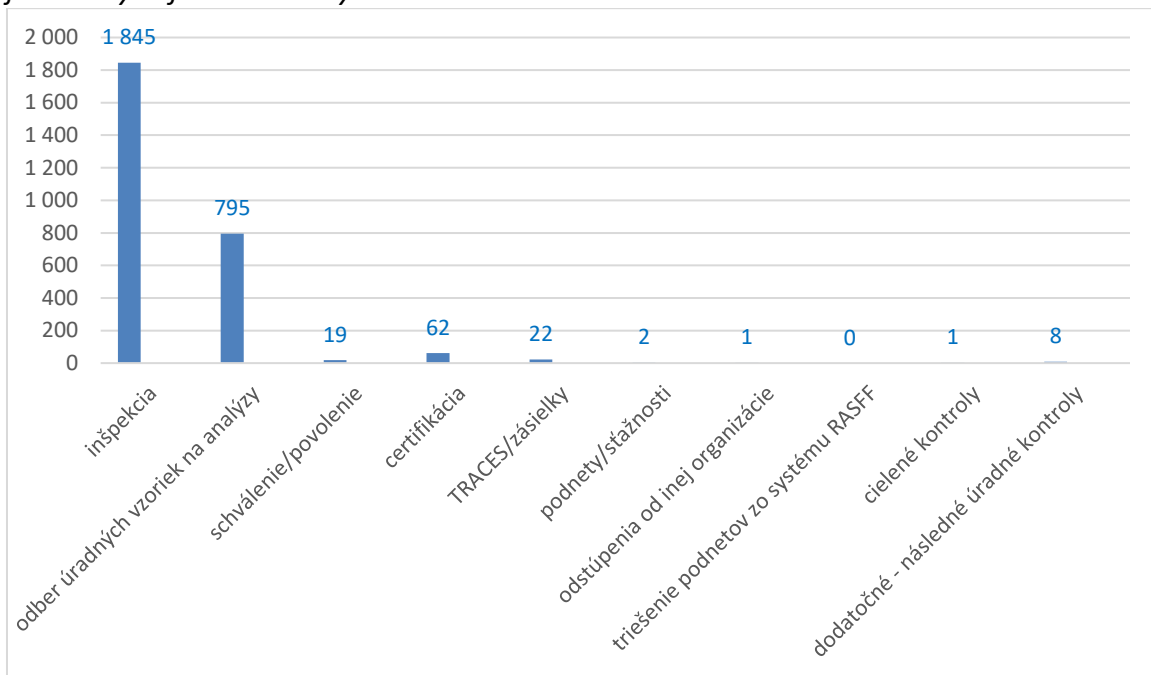
- zdravotnú bezpečnosť krmív a napájacej vody pri kŕmení zvierat na farmách,
- zdravotnú bezpečnosť krmív v procese výroby,
- zdravotnú bezpečnosť krmív pri skladovaní a uvádzaní na trh hlavne kŕmnych surovín živočíšneho pôvodu,
- zdravotnú bezpečnosť krmív pri obchodovaní v rámci ES a vývoze do tretích krajín a
- zákaz skrmovania kuchynského odpadu hospodárskym zvieratám určeným na výrobu potravín.

Za rok 2020 bolo spolu vykonaných 2 754 úradných veterinárnych kontrol krmív. Úradné kontroly boli vykonávané v týchto formách:

- bežné plánované veterinárne kontroly, inšpekcie – 1 845,
- plánované kontroly so zameraním len na odber úradných vzoriek na analýzy - 795,
- veterinárne kontroly na základe žiadosti o schválenie/registráciu - 19,
- certifikácia - 62,
- TRACES/zásielky - 22,
- šetrenie podnetov a sťažností - 2,
- odstúpenia od inej organizácie - 1,
- riešenie podnetov zo systému RASFF - 0,
- ciele kontroly – 1,
- dodatočné – následné úradné kontroly - 7.

Kompletný prehľad vykonaných úradných veterinárnych kontrol krmív za rok 2020 podľa jednotlivých foriem je uvedený v grafe č. 19.

Graf 19 Prehľad vykonaných úradných veterinárnych kontrol krmív za rok 2020 podľa jednotlivých foriem úradných kontrol

Pri úradných kontrolách, inšpekciách na úseku krmív boli zisťované tieto nedostatky:

- nedostatočná dokladová evidencia,
- napájacie systémy neudržiavané v čistote,
- nevhodné skladovanie krmív,
- sklad krmív nezabezpečený proti vniknutiu škodcov,
- nepredloženie požadovaných dokumentov počas kontroly,
- nevyhovujúce výsledky vyšetrení vzoriek,
- nevyhovujúca mikrobiológia napájacej vody,
- nesplnenie nariadených opatrení.

Pri vykonaných bežných plánovaných veterinárnych kontrolách bolo 25 úradných kontrol s nedostatkami pre zistenie porušenia platných právnych predpisov, pri ktorých bolo celkovo zistených 15 nedostatkov z toho 11 kontrol bolo odstúpených inému orgánu na došetrenie. V rámci šetrenia bolo vykonaných 7 dodatočných, následných kontrol na kontrolu splnenia vydaných opatrení. Na odstránenie zistených nedostatkov RVPS vydali 1 opatrenie podľa § 8 a 5 opatrení podľa § 14 zákona č. 39/2007 Z. z. Pokuty boli uložené spolu vo výške 1 100 €.

4.2. Odber úradných vzoriek krmív

4.2.1. Odber vzoriek v rámci VPO

Celkovo bolo odobratých 1 165 úradných vzoriek na úseku kontroly krmív. Spolu nevyhovelo 16 odobratých a vyšetrených úradných vzoriek. Z celkového počtu nevyhovela voda používaná na napájanie zvierat (11 x) a 5 x krmivo.

U nevyhovujúcich 11 vzoriek vody na napájanie zvierat boli prekročené limity:

- 9x bakteriologické ukazovatele,

- 1x obsah NO₂ a NO₃,
- 1x ťažké kovy – arzén, olovo.

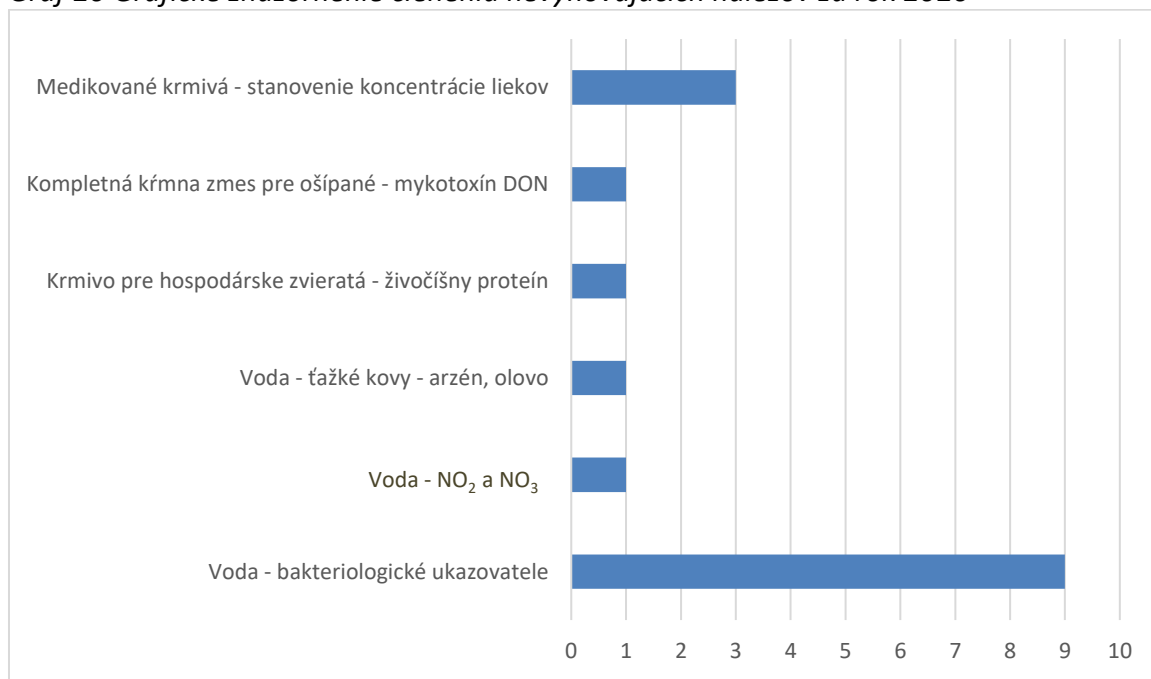
Krmivá nevyhoveli u 5 odobratých a vyšetrených úradných vzoriek:

- 1x živočíšny proteín – krížová kontaminácia – krmivo pre hospodárske zvieratá,
- 1x mykotoxín DON – kompletná krmná zmes pre ošípané,
- 3x stanovenie koncentrácie liekov – medikované krmivá.

V porovnaní s rokom 2019, kedy bolo 1,3 % nevyhovujúcich výsledkov vyšetrení z celkového počtu vyšetrení úradných vzoriek krmív, nebol v roku 2020 zaznamenaný percentuálny nárast nevyhovujúcich vzoriek. Z celkového počtu odobratých a vyšetrených vzoriek bolo rovnako 1,3 % nevyhovujúcich výsledkov vyšetrení.

Kompletný prehľad odberov úradných vzoriek krmív podľa komodity a cieľa vyšetrenia za rok 2020 je uvedený v tabuľke č. 38. Grafické znázornenie členenia nevyhovujúcich výsledkov za rok 2020 je znázornený v grafe č. 20.

Graf 20 Grafické znázornenie členenia nevyhovujúcich nálezov za rok 2020

U nevyhovujúcich výsledkov analýz úradných vzoriek krmív a vody na napájanie bolo u 16 nevyhovujúcich vzoriek vydaných 13 opatrení.

Tabuľka 38 Prehľad úradných vzoriek krmív podľa komodity a cieľov vyšetrenia za rok 2020

Komodita	Cieľ vyšetrenia	Počet vzoriek		
		Plánovaných	Odobratých	Nevyhovujúcich
Pitná voda	mikrobiologické (E. coli, koliformné, CPM mezofilné, psychrofilné, Clostridium, enterokoky)	40	40	9
Pitná voda	NO ₂ a NO ₃	39	39	1
Pitná voda	ťažké kovy (Cd, Pb, Hg, As, Ni)	39	38	1
Krmivá pre hospodárske zvieratá	živočíšny proteín - krížová kontaminácia	192	191	1
Krmivá pre hospodárske zvieratá	spracovaný živočíšny proteín - HD proteín	38	38	0
Krmné suroviny živočíšneho pôvodu	ČKT + peroxidové číslo	5	5	0
Krmné suroviny, živočíšne bielkoviny ako krmné suroviny	NH ₃	6	6	0
Spracovaná živočíšna bielkovina (SŽB)	Salmonella, CPM, Clostridium	3	3	0
Krvné produkty, krvné múčky, krvné deriváty, vaječné produkty	Salmonella, CPM	2	2	0
Kafilrický tuk, deriváty tukov, rybí tuk	Salmonella, CPM	2	2	0
Mliečne krmné zmesi	Salmonella, CPM, Clostridium, koliformné	37	36	0
Rybia múčka	Salmonella, CPM	5	5	0
Spracované krmivo pre spoločenské zvieratá - salámy	Salmonella, CPM	40	39	0
Spracované krmivo - žuvačky	Salmonella, CPM	40	38	0
Konzervované krmivo pre spoločenské zvieratá (konzervy)	termostatová skúška – anaeróbne sporujúce mezofilné mikroorganizmy	40	39	0
Krmné suroviny, kompletne krmné zmesi a krmivá	mykotoxín - aflatoxín B1	30	31	0
Kompletne krmné zmesi	mykotoxín - ochratoxín A	38	38	0
Krmné suroviny, krmné zmesi, objemové krmivá	mykotoxín - DON (deoxynivalenol)	30	30	1
Krmné suroviny, krmné zmesi, objemové krmivá	mykotoxíny - fumonizíny B1, B2	38	37	0
Krmné suroviny a krmné zmesi	mykotoxín - zearalenon	38	35	0
Krmné zmesi, obilniny a vedľajšie produkty z nich	mykotoxín - T-2 a HT-2 toxín	38	38	0
Objemové krmivá, krmné zmesi, trvalé trávne porasty	dioxíny	30	30	0
Všetky druhy krmív (krmné zmesi, krmné suroviny, šroty)	PCB	30	29	0

Všetky druhy krmív (krmné zmesi, krmné suroviny, šroty)	chlórované uhľovodíky – DDT, HCH, HCB	30	30	0
Všetky druhy krmív (krmné zmesi, krmné suroviny, šroty)	organofosfáty	39	39	0
Krmné zmesi	zakázané látky - sulfónamidy	20	20	0
Krmivo podávané HZ	zakázané látky - avilamycín	20	20	0
Krmné zmesi pre ryby, hydinu, ošípané	zakázané látky - tetracyklíny	20	20	0
Krmné zmesi pre ošípané, hydinu, ryby, včely	zakázané látky - tylozín	20	20	0
Krmné zmesi pre ošípané, hydinu, ryby, hovädzí dobytok	zakázané látky - β agonisti	24	24	0
Krmné zmesi pre ošípané, hydinu, ryby, hovädzí dobytok	zakázané látky - tyreostatiká	20	21	0
Kompletné krmné zmesi pre hydinu a králiky	kokcidiostatiká	35	35	0
Kompletné a doplnkové krmné zmesi, krmné suroviny	zdravotná neškodnosť krmív - salmonely, plesne, kvasinky	78	79	0
Krmné zmesi pre ovce	mikroprvky - meď	5	5	0
Krmné zmesi pre ošípané	mikroprvky - zinok	8	7	0
Objemové krmivá, krmné suroviny - obilniny	ťažké kovy - ortuť, arzén	37	36	0
Medikované krmivá	stanovenie koncentrácia liečiva	27	17	3
Krmivo v prípade podozrenia z otravy, úhyn zvierat	toxické látky	0	0	0
Všetky druhy krmív	rádioaktivita	3	3	0
Spolu		1 186	1 165	16

4.2.2. Kontrola zákazu skrmovania spracovaných živočíšnych bielkovín

Na úseku prevencie BSE v rámci plnenia požiadaviek článku 9 a prílohy IV nariadenia 999/2001/ES bolo vykonaných 661 veterinárnych kontrol na dodržiavanie zákazu skrmovania spracovaných živočíšnych bielkovín u prežúvavcov a kontrol krmenia povolených živočíšnych krmných surovín u monogastrických zvierat.

V roku 2020 bolo inšpektormi RVPS odobratých 229 úradných vzoriek na kontrolu prítomnosti cicavčích bielkovín a z toho 38 vzoriek bolo testovaných na prítomnosť hovädzieho proteínu v krmivách pre zvieratá určené na výrobu potravín. Jedna vzorka nevyhovela požiadavkám platnej legislatívy. Po prijatí nevyhovujúceho výsledku vyšetrenia bola vykonaná dodatočná úradná kontrola, počas ktorej sa nezistilo používanie spracovaných živočíšnych bielkovín. Subjektu boli uložené opatrenia: 1. zákaz krmenia kontaminovaným krmivom šrotovaným dňa 8.5.2020, 2. bezodkladne zabezpečiť neškodné odstránenie uvedeného krmiva nevhodného na krmenie zvierat v zmysle platnej legislatívy, a následne predložiť doklad o likvidácii krmiva, 3. zabrániť opätovnej kontaminácii krmiva. Počas dodatočnej úradnej kontroly bol vykonaný opakovaný odber vzorky, ktorého výsledok bol vyhovujúci.

5. Vedľajšie živočíšne produkty

5.1. Úradné kontroly

Predmetom úradných veterinárnych kontrol je dodržiavanie podmienok pri nakladaní, skladovaní, likvidácii, spracovaní, obchodovaní, zbere, preprave a používaní VŽP v zmysle platnej legislatívy.

Veterinárnej kontrole podliehajú:

1. schválené subjekty : spracovateľské závody, spaľovne, spoluspaľovne, zariadenia na predbežné spracovanie, zberné strediská, sklady, oleochemické závody, výrobcovia krmív pre spoločenské zvieratá, úprava loveckých trofejí, spracovanie včelích produktov, spracovaní koží a kožušín, vaječných škrupín, kompostovanie, spracovanie hnoja, bioplynové stanice,
2. registrované činnosti: zber, preprava, uvádzanie VŽP z mliekarenského priemyslu na kŕmenie hospodárskych zvierat, obchodovanie,
3. povolené výnimky pre užívateľov na skrmovanie VŽP pre uznané svorky psov, psov a mačiek v útulkoch, zoo zvierat, chránených vtákov vo voľnej prírode, spoločenské zvieratá a kožušinové zvieratá,
4. prevádzkovatelia, ktorí používajú VŽP alebo odvodené produkty na diagnostické, vedecké, výskumné a pedagogické činnosti.

ŠVPS SR vedie a pravidelne aktualizuje zoznam schválených, povolených a registrovaných prevádzkovateľov, ktorí nakladajú s VŽP alebo odvodenými produktmi na www.svps.sk.

Na základe poskytnutých údajov z RVPS bolo v správnom konaní schválených, povolených alebo aj zrušených 300 subjektov. Bolo vydaných 13 záväzných posudkov a 53 stanovísk pri povoľovaní stavieb alebo činnosti nakladania s VŽP.

ŠVPS SR pridělila alebo odobrala úradné čísla pre schválené subjekty za rok 2020 v počte 84, vydala potvrdenie o registrácii alebo zrušenie registrácie pre 88 prevádzkovateľov. Na základe vydaných povolení na výnimku skrmovania VŽP, ŠVPS SR zaevidovala do zoznamu 189 nových subjektov, aktualizovala 78 a vyradila cca 156 užívateľov.

ŠVPS SR v rámci svojej pôsobnosti na výkon bežných kontrol a schvaľovacej činnosti vykonala 7 veterinárnych kontrol v spracovateľských zariadeniach a vydala 7 rozhodnutí na výkon činností. Na obchodovanie s VŽP materiálu kategórie 1 a 2 bolo vydaných 8 rozhodnutí o povolení pre zásielky z iných členských štátov EÚ. V roku 2020 bolo vydaných 18 rozhodnutí na povolenie užívateľom na diagnostické, vzdelávacie a výskumné účely.

Celkový počet prevádzkovateľov podliehajúcich kontrole pri manipulácii s VŽP v roku 2020 na základe zoznamu a evidencie RVPS bol 1 720 a bolo u nich vykonaných 1 530 úradných kontrol (inšpekcie, certifikácia, úradné vzorky na analýzy, ciele kontroly, dodatočné kontroly).

Súčasťou veterinárnej kontroly nakladania s VŽP sú aj úradné kontroly u producentov VŽP, kam zaraďujeme všetky farmy a miesta, kde sa držia zvieratá, všetky prevádzkarne potravinárskych podnikov, v ktorých sa spracúvajú alebo používajú živočíšne produkty. Tiež sem zaraďujeme aj obchodnú sieť vrátane veľkých skladov na potraviny. Počet producentov VŽP u prevádzkovateľov potravinových produktov, ktorý podliehajú kontrolám nakladania s VŽP za rok 2020 bol cca **16 496**. Inšpektori na úseku hygieny potravín vykonali 8 371 úradných kontrol. Počet producentov VŽP pri držaní alebo chove zvierat bol v roku 2020 cca 13 588. Na dodržiavanie požiadaviek nakladania s VŽP bolo vykonaných 1 747 veterinárnych kontrol.

V roku 2020 sa spolu pri 83 kontrolách nakladania s VŽP identifikovalo 147 nedostatkov. Rozsah a charakter zistených nedostatkov v oblasti VŽP v roku 2020 nepredstavoval závažné riziko pre zvieratá a ľudí. Vydanie opatrení bolo rešpektované a nedostatky boli odstránené. Zo zistených nedostatkov to boli: nesprávne odstránenie VŽP (ŠRM), neodstránenie VŽP, neodovzdanie VŽP oprávnenej osobe, neoznačenie priestorov, zlá hygiena priestorov skladovania, nezamedzenie vstupu zvierat, cudzích osôb, nevhodné skladovanie VŽP, nepredložené doklady, nedostatočne vyplnené doklady, neúplné vyplňovanie dokladov (OP), chýbajúce doklady, neoprávnené uvádzanie na trh, neregistrovaná činnosť, vykonávanie neschválenej činnosti, skrmovanie VŽP bez povolenia na výnimku, odber VŽP bez povolenia na výnimku, nevedenie evidencie.

Zvýšená jednotková suma za odvoz VŽP spôsobila v niektorých prípadoch zakopávanie uhynutých zvierat alebo ich vyvezenie a uloženie na pozemky v intraviláne obci alebo na polia a do lesa. V tejto súvislosti bolo nariadených 49 opatrení na odstránenie zistených nedostatkov a v 31 prípadoch boli uložené pokuty.

V roku 2020 bolo 60 podnetov v súvislosti s nahlásením nesúladu s nakladaním s vedľajšími živočíšnymi odpadmi.

5.2. Odber úradných vzoriek

Veterinárnymi inšpektormi RVPS bolo v zmysle VPO 2020 odobratých 220 úradných vzoriek na analýzy, ktorými sa overovalo dodržanie predpisov a bezpečnosť výrobkov uvádzaných na trh. V 9 prípadoch boli zistené nezhody a bolo nariadených 6 opatrení na ich nápravu. V dvoch prípadoch začne správne konanie vo veci uloženia na pokuty.

Tabuľka 39

Výsledky odberu úradných vzoriek na úseku VŽP odvodených produktov za rok 2020

Cieľ vyšetrenia	plánovaný počet vzoriek	počet odobratých vzoriek	počet nevyhovujúcich vzoriek
Kontrola procesu spracovania - (spracovateľská metóda 1+7)	5	4	0
Vaječné produkty, spracované škrupiny, krvné múčky, krvne deriváty - <i>Salmonella</i> a <i>Enterobacteriaceae</i>	0	0	0
Spracovaná živočíšna bielkovina (SŽB), hydrolyzované bielkoviny, oškvarky - <i>Salmonella</i> a <i>Enterobacteriaceae</i>	5	5	0
Kafilrický tuk 3, tukové deriváty - <i>Salmonella</i> a <i>Enterobacteriaceae</i>	3	3	0
VŽP zo spracovaného mlieka určené na priame kŕmenie (surová srvátka, biela voda, kal z odstrediviek a separátov, mledzivo, mlieko)- <i>Salmonella</i> a <i>Enterobacteriaceae</i>	28	26	2
Surové krmivo pre zvieratá, medziprodukt do krmív (chladené, mrazené) - <i>Salmonella</i> a <i>Enterobacteriaceae</i>	5	5	1

Spracované krmivo pre spoločenské zvieratá (salámy, tlačanky.), návnady a krmivo pre ryby - <i>Salmonella a Enterobacteriaceae</i>	4	4	0
Spracované krmivo (žuvačky, ochucovadlá, granule) <i>Salmonella a Enterobacteriaceae</i>	11	10	1
Konzervované krmivo pre spoločenské zvieratá (konzervy) - termostatová skúška, <i>Salmonella a Enterobacteriaceae</i>	1	1	0
Spracovaný hnoj, organické hnojivá (kompost,.), zúrodňujúce látky - <i>Salmonella a E. coli</i>	25	20	0
Rezíduá digescie a kompost - <i>Salmonella a E.coli</i>	20	18	1
Kafilerické tuky - zvyšné celkové nerozpustné nečistoty	4	4	0
Odpadové vody zo spracovateľských závodov	3	3	0
Kontrola účinnosti dezinfekcie	97	95	1
Kafilerický tuk 1,2/ MKM 1,2-GTH	6	6	3
Kafilerický tuk 3 / SŽB 3 -GTH	8	7	0
Organické hnojivá , zúrodňujúce látky (OF/SI) z MKM 2- GTH	3	1	0
Dioxíny - kafilerické tuky a tukové deriváty určené do krmív; SŽB -výroba	4	4	0
PCB - kafilerické tuky, tukové deriváty určené do krmív; SŽB - výroba	4	4	0
Spolu	236	220	9

6. Rezíduá veterinárnych liekov a kontaminantov, monitoringy rezíduí

Všetky úradné kontroly zamerané na monitorovanie určitých látok a ich rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu sú riadené a vykonávané v súlade s platnou legislatívou.

Kontrola rezíduí veterinárnych liekov, zakázaných látok a kontaminantov v živých zvieratách, v produktoch živočíšneho pôvodu, v krmivách a napájacej vode prebiehala aj v roku 2020 prostredníctvom týchto plánov a monitoringov:

Národný plán kontroly rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu v Slovenskej republike (ďalej len „NPKR“);

Monitoring poľovnej zveri a rýb (ďalej len „MPZ“);

Rádiohygienická kontrola poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku (ďalej len „RHK“);

6.1. Národný plán kontroly rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu v Slovenskej republike

V NPKR sa sleduje škála veterinárnych liekov a látok, ktoré sú najčastejšie používané v Slovenskej republike a v členských štátoch EÚ a taktiež škála tých veterinárnych liekov

a látok, ktorých rezíduá boli zistené v predchádzajúcom roku. Taktiež sú sledované rezíduá tých veterinárnych liekov, ktoré určí EK. V rámci NPKR sa taktiež sledujú substancie, ktoré vyvolali v predchádzajúcom období kauzy.

Kontrola rezíduí v rámci NPKR sa vo všeobecnosti zameriava na :

a/ detekciu a kontrolu vzoriek biologických materiálov zo zvierat produkujúcich potraviny, produktov živočíšneho pôvodu a krmív na látky s anabolickým účinkom a nepovolené látky, ktoré patria do skupiny A;

b/ detekciu a kontrolu, či predmetné vzorky biologických materiálov zvierat produkujúcich potraviny, vzorky produktov živočíšneho pôvodu a krmív neprekračujú povolené maximálne reziduálne limity.

Rozdelenie sledovaných látok je nasledujúce:

Skupina A

Látky s anabolickým účinkom a nepovolené látky

1. stilbény, deriváty stilbénov, ich soli a estery;
2. antityreoidné látky;
3. steroidy;
4. laktóny kyseliny rezorcylovej vrátane zeranolu;
5. beta-agonisti;
6. látky uvedené v osobitnom predpise (Nariadenie Komisie (EU) č. 37/2010 o farmakologicky účinných látkach a ich klasifikácií, pokiaľ ide o maximálne limity rezíduí v potravinách živočíšneho pôvodu, v znení doplnkov a zmien).

Skupina B

Veterinárne lieky, látky, ktoré môžu byť použité na veterinárne účely a kontaminanty

1. Antibakteriálne látky vrátane sulfónamidov a chinolínov;
2. Iné veterinárne lieky
 - a) antihelmintiká,
 - b) antikokcidiká,
 - c) karbamáty a pyretroidy,
 - d) sedatíva,
 - e) nesteroidné protizápalové lieky (NPL),
 - f) ostatné farmakologicky aktívne látky;
3. Ostatné látky a kontaminanty prostredia
 - a) organochlórové zlúčeniny vrátane PCB,
 - b) organofosfáty,
 - c) chemické prvky,
 - d) mykotoxíny,
 - e) farbivá,
 - f) iné.

Zachytenie rezíduí antibiotík a následne zabránenie ich prieniku do potravinového reťazca je dôležité za účelom prevencie vzniku antibakteriálnej rezistencie. Antimikrobiálna rezistencia je prehľubujúci sa európsky aj celosvetový problém u ľudí aj zvierat, ktorý vedie k obmedzeným alebo slabým možnostiam liečby a ktorý zároveň znižuje kvalitu života. Má závažné ekonomické dôsledky z hľadiska poklesu produktivity a zvyšovania nákladov na zdravotnú starostlivosť. Ďalším cieľom a dosiahnuteľným výsledkom z monitoringu rezíduí antibiotík je odhaliť prípadné nežiaduce účinky nielen antibiotík, ale aj iných liekov patriacich do skupiny napríklad antihelmintík a to v tých prípadoch, ak je dodržaná ochranná lehota podľa písomnej informácie pre používateľov a rezíduá antibiotík či antihelmintík sú napriek

tomu zistené v hodnotách prekračujúcich maximálny reziduálny limit. Zistenie rezíduí kontaminantov môže taktiež odhaliť prípadné oblasti s environmentálnou záťažou. Taktiež sa sledujú rezíduá zakázaných látok, alebo hormonálnych látok, za účelom odhalenia nelegálneho ošetrovania zvierat a následne s prepojením a odhalením nelegálneho dovozu liekov na územie Slovenska.

V rámci NPKR bol v roku 2020 naplánovaný počet cielených vzoriek od živých zvierat a z produktov živočíšneho pôvodu na analýzy v počte 2 716, pričom celkovo bolo odobratých 2 740 vzoriek. V priebehu roka bol navýšený plán odberu vzoriek na základe požiadaviek vznesených EK v procese schvaľovania NPKR pre SR a preto ŠVPS SR zaviedla kontrolu Dapsonu v rybách, v slepačích vajciach a v mede. V rámci úpravy plánu bola zavedená aj kontrola gamitromycínu vo svaloch u oviec. Touto úpravou sa plán odberu navýšil o 39 vzoriek. V už naplánovaných vzorkách sa rozšírilo stanovenie aminoglykozidových antibiotík v rybách. Zaviedla sa tiež kontrola chinolónov a makrolidov v surovom kravskom a surovom ovčom mlieku. Päť plánovaných vzoriek koní nebolo odobratých, pretože sa kone na bitúnku v roku 2020 nezabíjali. V roku 2020 boli odobraté 3 suspektné vzorky.

Výsledky z Národného plánu kontroly rezíduí za rok 2020

- *Hovädzí dobytok*

V roku 2020 bolo odobratých a analyzovaných 302 vzoriek od hovädzieho dobytku. Všetky vzorky boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

- *Ošípané*

Od ošípaných bolo odobratých 356 vzoriek. Všetky vzorky boli vyhodnotené ako vyhovujúce. Jedna vzorka ošípanej bola skriningovou metódou ELISA posúdená ako nevyhovujúca pre prítomnosť rezíduí dexametazonu, betametazonu a flumetazonu. Konfirmačnou metódou bola táto vzorka posúdená ako vyhovujúca. Inšpektorka RVPS napriek tomu vykonala dodatočnú úradnú kontrolu počas ktorej sa zistilo, že výsekové mäso, z ktorého bola odobratá vzorka sa už na bitúnku nenachádzalo. Príslušná RVPS odstúpila prípad na ďalšie šetrenie RVPS, pod ktorej pôsobnosť patrí farma, z ktorej boli presunuté zvieratá na bitúnok. Počas úradnej kontroly bolo zistené, že zvieratám bolo podávané medikované krmivo AMIXVET t 100 prm a ECOMECTIN Pig prm v krmnej zmesi a to koncom decembra 2019 a koncom januára 2020. Dňa 16.03.2020 boli ošípané v počte 35 kusov presunuté na bitúnok. V knihe veterinárnych úkonov v danom období nie je žiadny záznam o použití veterinárneho lieku s účinnou látkou dexametazon, betametazon ani flumetazon. Suspektná vzorka odobratá nebola, vzhľadom k tomu, že konfirmačnou metódou neboli potvrdené rezíduá dexametazonu, betametazonu a flumetazonu.

- *Ovce, kozy*

Od oviec a kôz bolo odobratých 123 vzoriek. Všetky vzorky boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

- *Kone*

V roku 2020 bol naplánovaný odober 5 vzoriek od koní, avšak tie vzorky neboli odobraté, nakoľko sa kone na bitúnku v roku 2020 nezabíjali.

- *Hydina*

Od hydiny bolo odobratých 585 vzoriek. Všetky vzorky boli vyhovujúce.

- *Ryby*

V roku 2020 bolo odobratých 141 vzoriek rýb. Jedna vzorka rýb bola vyhodnotená ako nevyhovujúca pre prítomnosť rezíduí substancií zo skupiny B3e. Pri dodatočnej úradnej veterinárnej kontrole prostredníctvom vykonaného farmaceutického dozoru sa nepreukázalo držanie a používanie zakázaných látok. Zo strany príslušnej RVPS boli vydané opatrenia zákazu

presunu rýb, produktov z nich a vedľajších živočíšnych produktov na ďalšie spracovanie. V čase úradnej veterinárnej kontroly bolo v chove 233 150 ks rýb čo predstavovalo 178 249kg a v liahni bolo 40 000 ks rýb čo predstavovalo 400 kg. Finálnych výrobkov bolo v množstve 17 527 kg, ktoré boli pozastavené. V rámci došetrovania bolo zistené, že distribuované ryby s nevyhovujúcim výsledkom už boli predané v obchodnej sieti a spotrebované. Následne z ďalšieho zabíjania rýb v danej prevádzke bolo 17 527 kg finálnych výrobkov pozastavených a bola z nich odobratá suspektná vzorka, ktorej výsledok bol negatívny a výrobky boli uvoľnené na trh. Suspektná vzorka bola odobratá ešte z ďalšieho zabíjania rýb a taktiež výsledok tejto suspektnej vzorky bol negatívny a opatrenia boli zrušené. Zdroj a príčina výskytu rezíduí kryštálovej violete nebola objasnená.

- *Surové kravské a ovčie mlieko*

V roku 2020 bolo odobratých 362 vzoriek surového kravského mlieka a 138 vzoriek surového ovčieho mlieka. Všetky vzorky mlieka boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

- *Vajcia*

V roku 2020 bolo odobratých 218 vzoriek vajec z fariem a z triediarní. Všetky vzorky vajec boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

- *Farmová zver*

V roku 2020 bolo odobratých 100 vzoriek farmovej zveri. Všetky vzorky boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

- *Divina*

V roku 2020 bolo odobratých 110 vzoriek diviny. Jedna vzorka bola vyhodnotená ako nevyhovujúca pre prekročenie maximálnej hodnoty obsahu ortuti vo vzorke. Pri dodatočnej úradnej kontrole bolo zistené, že mäso diviaka už bolo spotrebované. Vykonaný bol odber suspektnej vzorky, ktorej výsledok bol vyhovujúci. O výsledkoch vyšetrení boli informovaní členovia PZ Rejdová. Naďalej bude voľne žijúca zver podliehať monitoringu na kontaminanty z predmetnej oblasti.

- *Med*

V roku 2020 bolo odobratých 188 vzoriek medu. Jedna vzorka bola vyhodnotená ako nevyhovujúca. Vzorka medu nevyhovela pre prekročenie maximálnej hladiny acetamipridu. Nameraná hodnota acetamipridu bola 0,14 mg/kg pričom maximálny limit podľa Nariadenia EP a Rady č.396/2005 je 0,05 mg/kg. Počas dodatočnej úradnej kontroly bolo zistené, že okolitá rastlina repky olejnej bola postrekovaná. Kontrolovaný subjekt uviedol, že termín postreku mu bol oznámený užívateľom poľnohospodárskej pôdy, bol vykonaný vo večerných hodinách a včely boli uzatvorené minimálne 12 hodín po aplikácii. Presný deň ani názov použitého postreku subjekt kontroly – chovateľ/držiteľ včiel a producent medu uviesť nevedel. Na základe výsledku vyšetrenia a následnej kontroly boli vydané opatrenia pod číslom 303009/290720/1 v znení: 1. zákaz konzumácie medu, manipulácie s ním a uvádzanie na trh v množstve 140 kg. 2. odstrániť med v množstve 140 kg a do piatich dní od odstránenia predložiť na RVPS doklad o odstránení. Suspektná vzorka odobratá nebola.

- *Králiky*

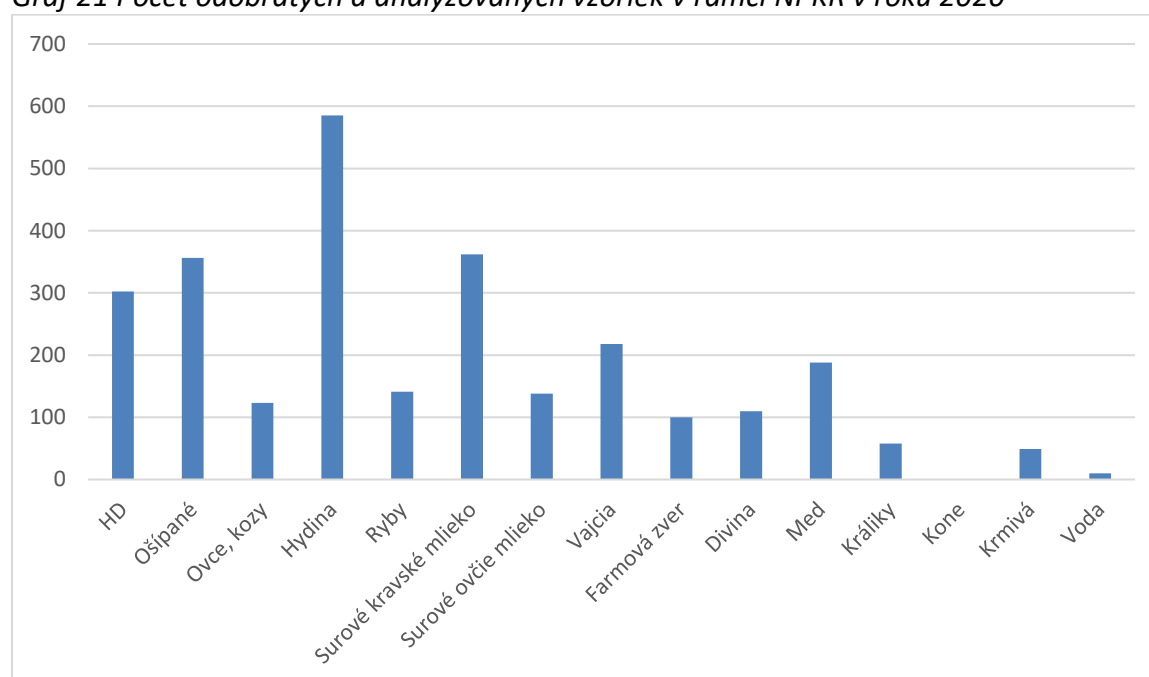
V roku 2020 bolo odobratých 58 vzoriek králikov, pričom všetky vzorky králikov boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

- *Krmivo a napájacia voda*

V roku 2020 bolo v rámci NPKR odobratých 49 vzoriek krmiva a 10 vzoriek vody, čo spolu predstavuje 59 vzoriek. Zo 49 vzoriek krmív bolo 12 vzoriek krmiva pre hovädzí dobytok, 11 vzoriek krmiva pre ošípané, 21 vzoriek krmiva pre hydinu a 5 vzoriek krmiva pre králiky. Taktiež bolo odobratých a vyšetrených 10 vzoriek napájacej vody. Všetky vzorky boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

Počty odobratých a analyzovaných vzoriek v rámci NPKR za rok 2020 uvádza graf č. 21. Výsledky kontroly rezíduí v rámci NPKR za rok 2020 sú uvedené v tabuľke č. 40.

Graf 21 Počet odobratých a analyzovaných vzoriek v rámci NPKR v roku 2020

Tabuľka 40 Výsledky kontroly rezíduí v rámci NPKR za rok 2020: CIELENÉ VZORKY

Skupina látok	HD				Ošípané				Ovce/kozy				Kone		Hydina				Ryby		Mlieko		Vajcia		Králiky		Farmová zver				Divá zver		Med		Krmivá a napájaci a voda	
	Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok	
	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV		
Suma A+B	65	0	237	0	56	0	300	0	14	0	109	0	0	0	85	0	500	0	141	1	500	0	218	0	58	0	100	0			110	1	188	1	59	0
Suma A	65	0	56	0	56	0	78	0	14	0	13	0	0	0	77	0	219	0	15	0	110	0	88	0	16	0	23	0			0		24	0	11	0
A1	4	0	6	0	6	0	6	0	2	0	1	0	0	0	8	0	13	0	7	0	0	0	0	0	2	0	0	0			0		0		0	
A2	4	0	6	0	8	0	6	0	2	0	1	0	0	0	8	0	12	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0			0		0		0	
A3	10	0	10	0	12	0	24	0	1	0	2	0	0	0	8	0	23	0	2	0	0	0	0	0	2	0	1	0			0		0		0	
A4	6	0	6	0	10	0	8	0	2	0	1	0	0	0	8	0	21	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0			0		0		0	
A5	6	0	8	0	10	0	6	0	1	0	1	0	0	0	12	0	62	0	0	0	0	0	0	0	2	0	10	0			0		0		6	0
A6	35	0	20	0	10	0	28	0	6	0	7	0	0	0	33	0	88	0	6	0	110	0	88	0	6	0	10	0			0		24	0	5	0
Suma B			181	0			222	0			96	0	0	0	8	0	281	0	126	1	390	0	130	0	42	0	77	0			110	1	164	1	48	0
Suma B1			103	0			137	0			38	0	0	0	4	0	118	0	29	0	228	0	50	0	16	0	26	0			0		60	0	2	0
Suma B2			44	0			49	0			38	0	0	0	2	0	93	0	5	0	79	0	30	0	23	0	30	0			0		46	0	14	0
B2a			5	0			10	0			8	0	0	0	2		31	0	5	0	59	0	0	0	10	0	11	0			0		0		0	
B2b			5	0			9	0			8	0	0	0	0		43	0	0	0	0	0	30	0	10	0	11	0			0		0		10	0
B2c			4	0			5	0			4	0	0	0	0		9	0	0	0	0	0	0	0	2	0	4	0			0		30	0	0	
B2d			10	0			15	0			4	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0		0		0	
B2e			10	0			10	0			4	0	0	0	0		10	0	0	0	20	0	0	0	0	0	0	0			0		0		0	
B2f			10	0			0	0			10	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0		16	0	4	0
B2e+B2f			0	0			0	0			0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	4	0			0		0		0	
Suma B3			34	0			36	0			20	0	0	0	2	0	70	0	92	1	83	0	50	0	3	0	21	0			110	1	58	1	32	0
B3a			8	0			10	0			4	0	0	0	0		16	0	2	0	30	0	34	0	1	0	7	0			10	0	16	0	6	0
B3b			6	0			5	0			4	0	0	0	0		0	0	0	0	30	0	0	0	0	0	0	0			0		16	0	6	0
B3c			12	0			12	0			8	0	0	0	0		30	0	4	0	10	0	0	0	2	0	14	0			100	1	16	0	17	0
B3d			8	0			9	0			4	0	0	0	2	0	4	0	2	0	13	0	0	0	0	0	0	0			0		0		3	0
B3e															0		84	1			0	0									0					
B3f															20								16								10	1				

6.2. Monitoring poľovnej zveri a rýb

Poľovná zver a ryby sa v Slovenskej republike monitorujú od roku 1995 v rámci Čiastkového monitorovacieho systému „Cudzorodé látky v potravinách a krmivách“. Cieľom tohto monitorovacieho systému je získať reálne údaje o kontaminácii surovín, potravín a krmív vo vzájomnej príčinnej súvislosti s kontamináciou životného prostredia Slovenskej republiky na jednej strane a expozíciou obyvateľstva na strane druhej. Odbery vzoriek sa vykonávali v určených lokalitách s dôrazom na možnú environmentálnu záťaž následkom znečistenia životného prostredia.

Pri nálezoch nevyhovujúcich platným maximálnym limitom bolo potrebné zvážiť vykonanie opatrení. Ak to okolnosti umožňovali došetrili sa príčiny, vydali sa pokyny a prijali sa opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

6.2.1. Monitoring zveri

Pre rok 2020 boli určené RVPS a lokality na odber úradných vzoriek na vykonanie monitoringu zveri v spolupráci s odborom pozemkovým a lesným príslušného okresného úradu a v spolupráci s poľovníckymi organizáciami.

• Prehľad sledovaných parametrov pri monitoringu zveri

Pri monitoringu zveri boli sledované v jednotlivých odobratých úradných vzorkách komodít nasledovné parametre:

- svalovina: chemické prvky (Hg, As, Pb, Cd, Ni),
dioxíny,
- tuk: kongenéry PCB, (PCB 28, 52, 101,138, 153,180),
chlórované pesticídy (HCH, DDT, HCB),
- krmivo: chemické prvky (Hg, As, Pb, Cd, Ni)

• Výsledky

V rámci monitoringu vysokej a čiernej zveri za rok 2020 bolo jednotlivými RVPS spolu odobratých 70 úradných vzoriek. Žiadna vzorka nebola posúdená ako nevyhovujúca. Z toho bolo odobratých:

- 28 vzoriek vysokej zveri,
- 29 vzoriek čiernej zveri,
- 13 vzoriek krmiva,

Vyhodnotenie monitoringu zveri podľa jednotlivých RVPS je uvedené v tabuľke č. 41.

Tabuľka 41 Vyhodnotenie monitoringu zveri za rok 2020

RVPS	Plánovaný počet vzoriek spolu	Počet odobratých vzoriek				Počet nevyhovujúcich vzoriek spolu
		vysoká zver	čierna zver	krmivo	spolu	
Bardejov	5	2	2	1	5	0
Čadca	5	3	2	0	5	0
Michalovce	5	2	2	1	5	0
Dolný Kubín	5	2	2	1	5	0
Humenné	5	2	2	1	5	0
Zvolen	5	2	2	1	5	0
Púchov	5	2	2	1	5	0
Svidník	5	2	2	1	5	0

Prešov	5	2	2	1	5	0
Levice	5	2	2	1	5	0
Rožňava	5	2	2	1	5	0
Rimavská Sobota	5	2	2	1	5	0
Trnava	5	2	2	1	5	0
Vranov nad Topľou	5	2	2	1	5	0
Spolu	70	29	28	13	70	0

6.2.2. Monitoring rýb

Pre rok 2020 boli určené RVPS a odberové miesta na vykonanie monitoringu rýb v spolupráci s rybárskymi organizáciami.

Prehľad sledovaných parametrov pri monitoringu rýb

Pri monitoringu rýb boli vo svalovine sledované nasledovné parametre :

- chemické prvky - Hg, As, Pb, Cd, Ni, U₂₃₈,
- kongenéry PCB - PCB 28, 52, 101, 138, 153, 180,
- chlórované pesticídy - HCH, DDT, HCB,
- dioxíny.

Výsledky

Z celkového počtu 40 odobratých a vyšetrených úradných vzoriek rýb bolo nevyhovujúcich pre prekročenú maximálnu hodnotu obsahu niektorých kontaminantov 11 vzoriek. Nevyhovujúce výsledky boli zistené u dravých druhov rýb. Vyhodnotenie monitoringu rýb za rok 2020 podľa jednotlivých RVPS je uvedené v tabuľke č. 42.

Prehľad vzoriek, u ktorých boli prekročené maximálne hodnoty obsahu kontaminantov je uvedený v tabuľke č. 43.

Tabuľka 42 Vyhodnotenie monitoringu rýb za rok 2020

RVPS	Plánovaný počet vzoriek	Počet odobratých vzoriek			Počet nevyhovujúcich vzoriek		
		dravé ryby	nedravé ryby	spolu	dravé ryby	nedravé ryby	spolu
Bratislava	3	1	2	3	1	0	1
Dunajská Streda	3	1	2	3	0	0	0
Galanta	3	0	3	3	0	0	0
Komárno	3	2	1	3	1	0	1
Liptovský Mikuláš	6	5	1	6	1	0	1
Michalovce	6	6	0	6	3	0	3
Nitra	3	1	0	1	1	0	1
Nová Zámky	6	0	0	0	0	0	0
Stará Ľubovňa	3	1	2	3	0	0	0
Topoľčany	3	3	0	3	2	0	2
Trebišov	6	4	2	6	2	0	2
Vranov nad Topľou	3	2	1	3	0	0	0
Spolu	48	26	14	40	11	0	11

Tabuľka 43 Prehľad nevyhovujúcich vzoriek rýb za rok 2020

RVPS	Nevyhovujúca vzorka (druh ryby)	Miesto odberu	Kontaminant prekračujúci maximálnu povolenú hodnotu obsahu	Nameraná hodnota kontaminantu	Prípustná maximálna hodnota obsahu
Michalovce	Boleň dravý	ZŠ – výpustný kanál	Suma PCB	1804,7 ng/g	125 ng/g
Michalovce	Boleň dravý	ZŠ – nápustný kanál	Suma PCB Dioxíny	1 747,9 ng/g 25,3 pg/g	125 ng/g 6,5 pg/g
Michalovce	Sumec veľkoustý	ZŠ – výpustný kanál	Suma PCB	766,38 ng/g	125 ng/g
Trebišov	Sumec veľký	rieka Bodrog	Suma PCB Dioxíny ortuť	391,50 ng/g 16,0 Pg/g, 0,95478 mg/kg	125 ng/g 6,5 pg/g 0,5 mg/kg
Trebišov	Boleň dravý	rieka Bodrog	ortuť	0,71 mg/kg	0,5 mg/kg
Liptovský Mikuláš	Boleň dravý	VN L. Mara	ortuť	0,795 mg/kg	0,5 mg/kg
Bratislava	Boleň dravý	Dunaj č.3 Čunovo	ortuť	0,649 mg/kg	0,5 mg/kg
Topoľčany	Mrena	rieka Nitra	ortuť	6,18 mg/kg	0,5 mg/kg
Topoľčany	Mrena	rieka Nitra	ortuť	2,88 mg/kg	0,5 mg/kg
Nitra	Štuka	rieka Nitra	ortuť	1,4 mg/kg	0,5 mg/kg
Komárno	Boleň dravý	rieka Dunaj	ortuť	1,6 mg/kg	0,5 mg/kg

Za RVPS Michalovce zo šiestich odobratých vzoriek nevyhoveli tri vzorky platným limitom. Všetky vzorky nevyhoveli z dôvodu prekročenia maximálneho limitu sumy PCB a v jednej vzorke aj prekročenie povoleného limitu dioxínov. Vzorky boli odobraté na Zemplínskej Šírave – výpustný a nápustný kanál. Nevyhovujúci nález bol spôsobený pravdepodobne staršou rozsiahlou environmentálnou záťažou v dôsledku kontaminácie toku rieky chemickým podnikom v minulosti vyrábajúcim PCB. RVPS Michalovce vydala v roku 2005 rozhodnutie, v ktorom po vyhodnotení možného závažného rizika pre zdravie ľudí a vzhľadom k dlhodobému výskytu nadmerného množstva PCB v rybách nariadila opatrenia pre miestny rybársky revír - spôsob lovu „chyt' a pust'“, ktoré je v platnosti. S výsledkami monitoringu rýb za rok 2019 boli oboznámení - miestny rybársky zväz, ŠVPS SR, RÚVZ, MŽP a Obvodný úrad ŽP.

V rámci monitoringu rýb bola jedna vzorka vyhodnotená ako nevyhovujúca za RVPS Liptovský Mikuláš. Vzorka bola odobratá na vodnej nádrži Liptovská Mara a nevyhovela pre prekročenie maximálneho prípustného obsahu ortuti vo vzorke. RVPS Liptovský Mikuláš informovala Slovenský rybársky zväz – Rada Žilina o nevyhovujúcom výsledku vyšetrenia. Vzhľadom na opätovné prekročenie maximálnej hodnoty obsahu ortuti vo vzorke boleňa dravého, RVPS Liptovský Mikuláš ponecháva v platnosti opatrenia podľa § 8 ods. 3 písm. d) zákona č. 39/2007 Z. z. a to preukázateľne informovať dotknuté osoby - členov Slovenského rybárskeho zväzu – Rada Žilina a osoby, ktoré majú vydané povolenie na lov na vodnej nádrži Liptovská Mara o výsledkoch nadlimitných hodnôt ortuti v rybách (boleň dravý) a o možnom riziku pre zdravie ľudí po konzumácii takýchto rýb pochádzajúcich z rybárskeho revíru vodnej nádrže Liptovská Mara a odporúča neprivlastňovať si boleňa dravého na konzum z dôvodu nadlimitného obsahu ortuti a uplatňovať spôsob lovu formou „chyt' a pust'“. RVPS Liptovský

Mikuláš vykonala dodatočnú veterinárnu kontrolu na overenie splnenia opatrení, pri ktorej bolo konštatované, že uložené opatrenia boli splnené. Počas šetrenia bola odobratá následná vzorka, v ktorej bola opätovne prekročená maximálna hodnota obsahu Hg (0,73623 mg/kg).

Za RVPS Bratislava bola jedna vzorka vyhodnotená ako nevyhovujúca pre prekročenie maximálneho prípustného obsahu ortuti vo vzorke (0,649 mg/kg). Vzorka bola odobratá na Dunaji č.3 Čunovo. RVPS Bratislava nariadila Mestskej organizácii Slovenského rybárskeho zväzu informovať verejnosť o zistenej nadlimitnej hodnote ortuti vo svalovine boleňa dravého. Inšpektor RVPS Bratislava informoval o nevyhovujúcom výsledku RÚVZ a Obvodný úrad ŽP.

Dve nevyhovujúce vzorky boli odobraté inšpektorom RVPS Topoľčany. Vzorky nevyhoveli pre prekročenie maximálneho prípustného obsahu ortuti vo vzorke. Vzorky rýb boli odobraté na rieke Nitra. Podľa vyjadrenia hlavného hospodára MO SRZ Topoľčany na mieste, kde boli ryby vylovené, sa nenachádzajú žiadne výrobné podniky. Problém s prekročením maximálneho limitu ortuti je dlhodobý nie aktuálny. Hlavnou príčinou nadlimitných hodnôt ťažkých kovov na rieke Nitra je skutočnosť, že v minulosti vtekalo do rieky Nitra množstvo znečistenej vody a všetko sa to usádzalo a stále usádza v dnových sedimentoch. V súčasnosti je najväčším znečisťovateľom rieky Nitra firma: Chemické závody Nováky a tiež bane Nováky. RVPS Topoľčany vydala opatrenia pre MO SRZ Topoľčany vydať na webovej stránke, na informačnej tabuli pri budove MO SRZ a tiež v špeciálnych predajniach - Rybárske potreby v Topoľčanoch oznam, v ktorom vedenie organizácie neodporúča konzumovať ulovené ryby na rieke Nitra z dôvodu vysokého prekročenia ťažkých kovov - ortuti. V ozname uvedie aktuálnu hodnotu nadlimitného obsahu ortuti v svalovine rýb.

V rámci monitoringu rýb bola jedna vzorka vyhodnotená ako nevyhovujúca za RVPS Nitra. Vzorka nevyhovela pre prekročenie maximálneho prípustného obsahu ortuti vo vzorke za RVPS Nitra. Inšpektor RVPS vykonala dodatočnú veterinárnu kontrolu. Vzhľadom na vysokú vodu v jeseni nebolo možné následne vykonať ďalší odber.

Jedna vzorka bola vyhodnotená ako nevyhovujúca za RVPS Komárno. Vzorka nevyhovela pre prekročenie maximálneho prípustného obsahu ortuti vo vzorke. Na základe výsledkov vyšetrení monitoringu rezíduí v úseku povodia rieky Dunaj - Zlatná, Váh/Vážsky Dunaj č. revíru 2-4440-1 bolo doporučené MsO SRZ Komárno uverejniť odporúčenie nekonzumovať v danom revíri ulovený druh ryby boleňa dravého.

Za RVPS Trebišov boli dve vzorky vyhodnotené ako nevyhovujúce. Obe vzorky boli odobraté na rieke Bodrog. Jedna vzorka nevyhovela z dôvodu prekročenia maximálneho limitu sumy PCB, prekročenie povoleného limitu dioxínov aj pre prekročenie maximálneho prípustného obsahu ortuti vo vzorke. Druhá vzorka nevyhovela pre prekročenie maximálneho prípustného obsahu ortuti vo vzorke. RVPS Trebišov vydala opatrenia: Preukázateľne informovať dotknuté osoby o nadlimitných výsledkoch kontaminantov v rybách a o možnom riziku pre zdravie ľudí po konzumácii rýb pochádzajúcich z rybárskeho revíru Bodrog č. 1b-tok rieky. Zabezpečiť, aby v rybárskom revíri Bodrog č.1b bolo v priebehu trvania rybárskej sezóny 2021 na viditeľnom mieste umiestnené upozornenie o možnom riziku pre zdravie ľudí po konzumácii rýb ulovených v rieke Bodrog z dôvodu každoročne sa opakujúcich nevyhovujúcich výsledkov vyšetrení pre prekročenie maximálnej hodnoty obsahu ortuti, sumy PCB a dioxínov. Ministerstvo životného prostredia na základe pozitívnych nálezov sumy PCB, dioxínov a ortuti vyzvalo podľa § 8 ods. 3 zákona č.216/2018 Z. z. o rybárstve a o doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov Slovenský rybársky zväz, Miestnu organizáciu Streda nad Bodrogom, aby rybársky revír č.4-0141-1-1 Bodrog č.1b označil dodatkovou tabuľou s nápisom „*Pozor, zvýšený obsah škodlivej látky vo svalovine boleňa*“

dravého a sumca veľkého! Z dôvodu ochrany zdravia sa zakazuje boleňa dravého a sumca veľkého uloveného v tomto revíri konzumovať!“

Cielená kontrola na rezíduá PCB.

V roku 2020 bola nariadená Cielená kontrola na rezíduá Polychlórovaných bifenylov v slepačích vajciach, vo svaľe hydiny, vo svaľe ošípaných, v surovom kravskom mlieku a vo svaľe zveri na základe vyhlásenej mimoriadnej situácie pre toxický odpad, ktorý sa nachádza v blízkosti areálu bývalej spoločnosti Chemko Strážske.

Cielená kontrola bola zameraná na:

1. Odber 80-tich vzoriek zo zvierat a z produktov živočíšneho pôvodu v rámci domácich chovov v obciach, ktoré vybral Úrad verejného zdravotníctva na základe návrhu jednotlivých Regionálnych úradov verejného zdravotníctva v dotknutom pravdepodobne environmentálne zaťaženom území v spolupráci s odborníkmi so Slovenskej zdravotníckej univerzity s doplnením oblastí, v ktorých je možné predpokladať nižšiu expozíciu PCB látkami
2. Odber 10 vzoriek z voľne žijúcej zveri z oblasti zverníka Orlová Strážske, Vlk Strážske a Javorina Oreské

Do cieľenej kontroly boli zapojené 4 Regionálne veterinárne a potravinové správy Slovenskej republiky a to Humenné, Michalovce, Trebišov a Vranov nad Topľou. Z celkového počtu vzoriek 80, bolo 13 vzoriek s nevyhovujúcim výsledkom a 67 vzoriek vyhovelo maximálnym reziduálnym limitom stanoveným v legislatíve.

Hydina svaľ - analyzovaných bolo 18 vzoriek, 6 vzoriek bolo vyhodnotených ako nadlimitných. Nevyhovujúce nálezy boli zistené v obciach Dlhé Klčovo, Nižný Hrušov, Parchovany, Zátin, Brekov a Naciná Ves. Okrem chovateľa z okresu Humenné, ktorý dodával produkty predajom z dvora, boli zistené nevyhovujúce nálezy u chovateľov len pre vlastnú spotrebu.

Ošípaná svaľ - analyzovaných bolo 18 vzoriek, z tohto počtu bola 1 vzorka vyhodnotená ako nadlimitná v obci Klokočov, ide o chovateľa len pre vlastnú spotrebu.

Surové kravské mlieko - analyzovaných bolo 17 vzoriek surového kravského mlieka a všetky vzorky boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

Vajcia - analyzovaných bolo 26 vzoriek, z tohto počtu bolo 6 vzoriek vyhodnotených ako nadlimitných. Nevyhovujúce nálezy boli zistené v obciach Poša, Nižný Hrušov, Dlhé Klčovo, Brekov, Hudcovce a Strážske. Okrem chovateľa z okresu Humenné, boli zistené nevyhovujúce nálezy u chovateľov len pre vlastnú spotrebu.

Králík - 1 vzorka s negatívnym výsledkom.

Ak boli zistené nálezy prekročených povolených limitov rezíduí sumy PCB v produktoch živočíšneho pôvodu u chovateľov zvierat, ktorí sú registrovaní na RVPS podľa § 40 ods. 3 písm. b) zákona č. 39/2007 Z. z. registrácia „prvovýrobcu“, RVPS nariadila príslušnému chovateľovi opatrenia v súlade so zákonom č. 39/2007 Z. z., v ktorých zakázala uvádzanie na trh uvedených produktov a neškodné odstránenie predmetných zvierat a produktov živočíšneho pôvodu ako vedľajší živočíšny produkt kategórie I.

V prípade, ak boli zistené nálezy prekročených povolených limitov rezíduí sumy PCB v produktoch živočíšneho pôvodu u chovateľov zvierat, ktorí nedodávajú produkty na trh, vydala RVPS oznámenie chovateľovu a odporučila nekonzumovať tieto produkty.

Poľovná zver - z poľovného revíru zverník Orlova Strážske odobrali veterinárni inšpektori z RVPS Michalovce 10 vzoriek z voľne žijúcej zveri. Vo všetkých 10 vzorkách boli namerané vysoké hodnoty sumy PCB. Z poľovného revíru Javorina Oreské bolo odobratých 6 vzoriek pričom v jednej vzorke bola nameraná zvýšená hodnota sumy PCB. Monitoring poľovnej zveri

v predmetných oblastiach bude pokračovať aj v roku 2021 v rámci monitoringu poľovnej zveri a rýb.

6.3. Rádiohygienická kontrola poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku

S ohľadom na stále pretrvávajúcu kontamináciu poľnohospodárskych a lesných pôd v SR antropogénnymi rádionuklidmi a potrebu kontroly možných vstupov ďalších rádionuklidov z potencionálnych zdrojov sa v roku 2020 pokračovalo v sledovaní vybraných komodít pochádzajúcich z poľnohospodárskej výroby, ako aj z lesného ekosystému.

Sledovanie vzoriek surového kravského mlieka z mliekarní v rámci **monitorovacieho programu SKM/EÚ** bolo v súlade s požiadavkami Odporúčania Komisie (ES) č. 473/2000/Euratom o aplikácii Článku č.36 Zmluvy Euratom na monitorovanie úrovne rádioaktivity v životnom prostredí pre odhad dávky ionizujúceho žiarenia na populáciu. V roku 2020 sa pokračovalo v dlhodobom sledovaní 5 mliekarenských podnikov. Bolo odobraných **28 vzoriek SKM zo zberných tankov** mliekarní, ktoré boli po skoncentrovaní merané so zvýšenou citlivosťou na požadovaný veľmi nízky detekčný limit pre rádionuklidy ^{137}Cs , ^{134}Cs a ^{90}Sr ktoré sa v životnom prostredí vyskytujú len v dôsledku ľudskej činnosti.

ŠVPS SR v rámci programu „**Rádiohygienická kontrola** poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku“ (ďalej len „RHK“) sleduje nepretržite od roku 1987 výskyt najdôležitejších umelých a prírodných rádionuklidov vo významných poľnohospodárskych komoditách a vo vybraných produktoch pochádzajúcich z voľne žijúcej zveri a lesného ekosystému na Slovensku.

Komodity uvádzané v prehľade boli vzorkované z celého územia Slovenska. Po záchyťe nadlimitnej vzorky diviacej svaloviny v roku 2018 boli v roku 2019 a 2020 navýšené počty odberov tejto komodity v regiónoch, kde doterajšie výsledky indikovali možnosť výskytu koncentračných procesov v lesnom ekosystéme. Spolu bolo do analytického pracoviska v rámci RHK 2020 aj so vzorkami SKM zo sledovaných mliekarní zaslaných **354 úradných vzoriek**.

Všetky vzorky boli analyzované v Referenčnom laboratóriu environmentálnej rádioaktivity v Nitre, ktoré je súčasťou Veterinárneho a potravinového ústavu v Bratislave.

V súčasnej dobe je merateľná antropogénna kontaminácia územia Slovenska tvorená len dlhožijúcimi izotopmi ^{137}Cs ($T_{1/2} = 30,17$ roka) a ^{90}Sr ($T_{1/2} = 28,64$ roka). Kontaminanty pochádzajú z dvoch zdrojov: z dlhodobého globálneho spadajú po atmosférických testoch jadrových zbraní, ktoré prebiehali v 50. a 60. rokoch minulého storočia a najmä z havárie jadrového reaktora v Černobyle v roku 1986. Vzhľadom na skutočnosť, že aktivita týchto rádionuklidov poklesne na 1/1000 svojej pôvodnej hodnoty až o 300 rokov (^{137}Cs), resp. 286 rokov (^{90}Sr), je vhodné sledovať ich sekundárnu redistribúciu v životnom prostredí a kontrolovať možné cesty vstupu do organizmu človeka. Po chemickej stránke sa ^{137}Cs správa analogicky ako biogénny draslík a ^{90}Sr ako vápnik. Kritickými kompartmentmi v tele živočíchov sú svalová hmota (Cs) a kosti (Sr).

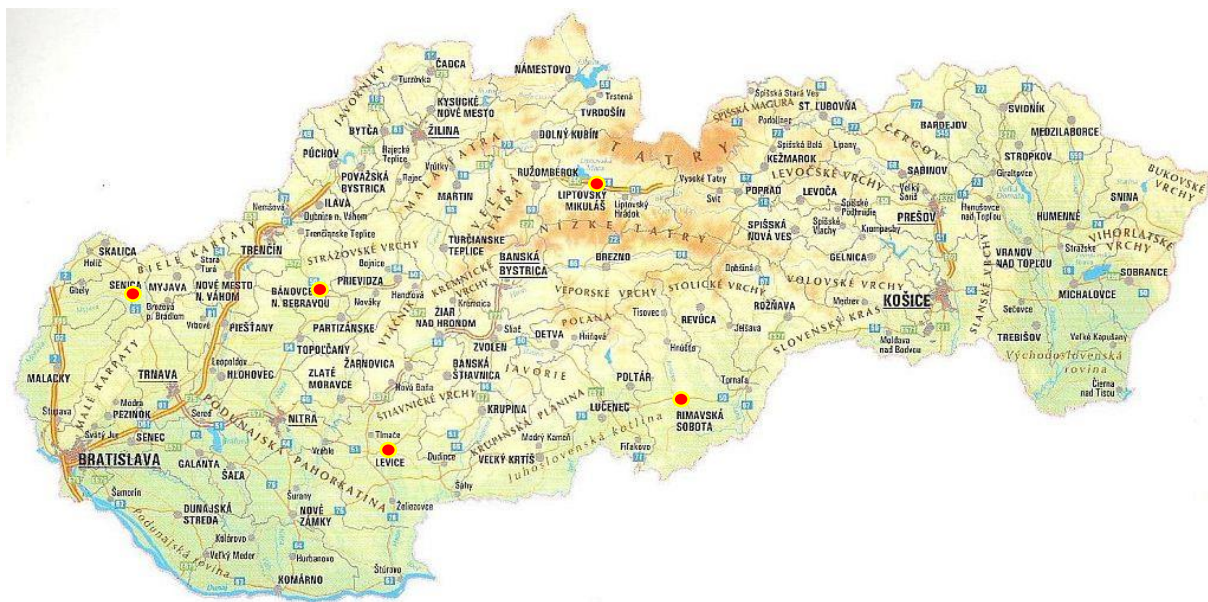
Merná aktivita izotopu ^{137}Cs v mäse, presahujúca najvyššiu povolenú hodnotu $600 \text{ Bq} \cdot \text{kg}^{-1}$ [1] bola v roku 2020 nameraná v 2 vzorkách svaloviny z diviakov ulovených 9.4.2020 v okrese Čadca a 27.2.2020 v okrese Tvrdošín.

V žiadnej zo vzoriek analyzovaných v roku 2020 nebola detegovaná prítomnosť izotopu ^{134}Cs , ktorý má kratšiu dobu rádioaktívnej polpremeny ($T_{1/2} = 2,06$ roka).

6.3.1. Monitoring surového kravského mlieka v programe SKM/EÚ

Bolo odobraných 28 vzoriek zo zberných tankov piatich dlhodobo sledovaných mliekarní (obr. 12).

Obrázok 12 Rozloženie monitorovanej siete mliekarní v rámci európskeho monitorovacieho programu SKM

Výsledky analýz poskytujú reprezentatívne hodnoty pre charakterizáciu produkcie surového kravského mlieka na území Slovenska v roku 2020. Priemerná koncentrácia aktivity izotopu ^{137}Cs bola $0,023 \text{ Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$, mierne vyššia ako v predchádzajúcom roku. Najvyššia koncentrácia aktivity ^{137}Cs ($0,046 \pm 0,011$) $\text{Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$ nameraná 6.7.2020 v tanku mliekarne v Leviciach bola prakticky rovnaká ako minuloročná najvyššia hodnota nameraná v mlieku odobranom 7.1.2019 v mliekarni v Liptovskom Mikuláši. Jej hodnota neprekročila pásmo ($0,006$ až $0,083$) $\text{Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$, v ktorom by podľa štatistiky lognormálneho rozdelenia výsledkov analýz SKM v sledovaných mliekarniach malo ležať 95 % nameraných hodnôt.

Priemerná koncentrácia aktivity ^{137}Cs v surovom kravskom mlieku bola v roku 2020 viac ako 2000-násobne nižšia ako priemerná koncentrácia aktivity prírodného rádionuklidu ^{40}K v analyzovaných vzorkách SKM ($49,5 \pm 2,3$) $\text{Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$. Za súčasného stavu kontaminácie územia Slovenska rádiocéziom je v poľnohospodárskej produkcii vylúčené prekročenie najvyššej prípustnej úrovne kontaminácie mlieka céziom-137 ($370 \text{ Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$) [1].

V rovnakých vzorkách zo sledovaných mliekarní bola priemerná hodnota objemovej aktivity ^{90}Sr stanovená v 28 vzorkách SKM ($0,021 \pm 0,002$) $\text{Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$. Najvyššia hodnota ($0,023 \pm 0,007$) $\text{Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$ bola zaznamenaná v októbri v SKM z mliekarne v Rimavskej Sobote. Objemová aktivita ^{90}Sr v mlieku zo Slovenska sa dlhodobo pohybuje na hranici merateľnosti použitej metódy merania, ktorá však má dostatočnú citlivosť vzhľadom na hodnotu najvyššej povolenej koncentrácie aktivity ^{90}Sr v mlieku ($125 \text{ Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$) [2].

6.3.2. Rádiohygienická kontrola

Prehľad plánovaného počtu vzoriek podľa jednotlivých komodít je uvedený v tabuľke:

Tabuľka 44

RVPS	Prehľad plánovaného počtu vzoriek									
	Počet plánovaných odberov vzoriek v rámci RHK v roku 2020									
	Surové kravské mlieko	Surové ovčie mlieko	Bravčové mäso	Baranie a ovčie mäso	Med včelí	Jelenia a srnčia zver	Diviak	Huby	spolu	
Banská Bystrica	1	2	1	1	1	1	3	1	11	
Bardejov					1	1	3	1	6	
Bratislava - mesto									0	
Čadca	1	1		1	1	1	13	1	19	
Dolný Kubín		1		1	1	1	13	1	18	
Dunajská Streda	1		1		1	1	3		7	
Galanta	1				1	1	3		6	
Humenné					1	1	3	1	6	
Komárno	1		1		1	1	3		7	
Košice - okolie		1			1	1	3	1	7	
Levice	1		1		1	1	3	1	8	
Liptovský Mikuláš		1		1	1	1	13	1	18	
Lučenec	1	1	1	1	1	1	3	1	10	
Martin	1	1		1	1	1	8	1	14	
Michalovce					1	1	3	1	6	
N. Mesto n/Váhom					1	1	3	1	6	
Nitra	1		1		1	1	3	1	8	
Nové Zámky	1		1		1	1	3	1	8	
Poprad		1		1	1	1	3	1	8	
Prešov		1		1	1	1	3	1	8	
Prievidza					1	1	3	1	6	
Púchov		1	1	1	1	1	3	1	9	
Rimavská Sobota	1	1		1	1	1	3	1	9	
Rožňava	1	1		1	1	1	3	1	9	
Senec	1		1		1	1	3	1	8	
Senica			1		1	1	3	1	7	
Spišská Nová Ves		1		1	1	1	3	1	8	
Stará Ľubovňa					1	1	3	1	6	
Svidník		1			1	1	3	1	7	
Šaľa					1		1		2	
Topoľčany					1	1	3	1	6	
Trebišov	1				1	1	3		6	
Trenčín	1				1	1	3	1	7	
Trnava	3		1		1	1	3	1	10	
Veľký Krtíš	1	1			1	1	3	1	8	
Vranov nad Topľou	1				1	1	2		5	
Zvolen		1		1	1	1	3	1	8	
Žiar nad Hronom	1				1	1	10	2	15	
Žilina		1			1	1	4	1	8	
Spolu	21	18	11	13	38	37	154	33	325	

Výsledky:

surové kravské mlieko z fariem: 21 vzoriek

Kontrolné vzorky SKM odoberané z fariem (n=21) boli merané bez ich koncentrácie, s nižšou citlivosťou, s priemerom detekčného limitu ^{137}Cs ($0,076 \pm 0,020$) $\text{Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$. Len v 3 vzorkách (14,3%) bola zistená koncentrácia ^{137}Cs nad detekčným limitom metódy, pričom vo všetkých hodnota koncentrácie prevýšila maximálnu koncentráciu ($0,046 \pm 0,011$) $\text{Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$ nájdenú v súbore SKM/EÚ. Bolo to vo vzorkách z fariem v okresoch Brezno a Vranov nad Topľou, pričom najvyššia hodnota ($0,11 \pm 0,05$) $\text{Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$ bola detegovaná vo vzorke z farmy v Plaveckom Štvrtku v okrese Malacky.

Priemerná koncentrácia aktivity prírodného rádionuklidu ^{40}K ($49,2 \pm 4,1$) $\text{Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$ sa zhoduje s priemerom vo vzorkách SKM z mliekarenských tankov SKM ($49,5 \pm 2,3$) $\text{Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$.

- **Surové ovčie mlieko: 18 vzoriek**

Kontrolné vzorky surového ovčieho mlieka z fariem boli merané rovnakou metódou ako pri SKM z fariem. Z 18 vzoriek len 3 vzorky (16,7%) mali koncentráciu ^{137}Cs nad detekčným limitom metódy, ktorého priemer bol ($0,078 \pm 0,018$) $\text{Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$. Najvyššia hodnota koncentrácie ^{137}Cs ($0,12 \pm 0,05$) $\text{Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$ bola vo vzorke z Mojtiňa v okrese Púchov, ostatné dve boli z Polomky (okres Brezno) a z Hankovej (okres Rožňava).

Priemerná koncentrácia aktivity prírodného rádionuklidu ^{40}K bola ($42,7 \pm 4,9$) $\text{Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$.

- **Baranie a ovčie mäso: 13 vzoriek**

Najvyššia nameraná koncentrácia aktivity ^{137}Cs ($0,17 \pm 0,09$) $\text{Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$ bola nájdená vo vzorke pochádzajúcej z farmy Hanková v okrese Rožňava. Bola to jediná vzorka ovčieho alebo baranieho mäsa, ktorá prevyšovala detekčný limit metódy, ktorého priemerná hodnota bola ($0,156 \pm 0,037$) $\text{Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$. Priemerný obsah ^{40}K v mäse bol ($82,4 \pm 14,2$) $\text{Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$.

- **Bravčové mäso: 11 vzoriek**

Všetky vzorky mali obsah ^{137}Cs pod detekčným limitom metódy, ktorého priemerná hodnota bola ($0,133 \pm 0,028$) $\text{Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$. Priemerný obsah prírodného rádionuklidu ^{40}K v mäse bol ($111,0 \pm 12,2$) $\text{Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$.

- **Jelenie mäso: 35 vzoriek**

Najvyššia hodnota koncentrácie aktivity ^{137}Cs ($7,29 \pm 0,64$) $\text{Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$ bola nameraná v 5-mesačnom jeleňovi ulovenom v katastri Ľubochne v okrese Ružomberok, druhá najvyššia hodnota ($3,46 \pm 0,34$) $\text{Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$ bola zistená v svalovine 2-ročného jeleňa uloveného v katastri Klokočov pri Turzovke, okres Čadca. Priemer z lognormálneho rozdelenia nameraných hodnôt ($0,176$ $\text{Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$) bol len tesne nad priemerným limitom detekcie ^{137}Cs ($0,163 \pm 0,097$) $\text{Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$. Priemerný obsah ^{40}K bol ($100,8 \pm 11,7$) $\text{Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$.

- **Srncie mäso: 3 vzorky**

Najvyššiu aktivitu ^{137}Cs v svalovine ($1,44 \pm 0,19$) $\text{Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$ mal srnec ulovený v katastri Kamenice nad Cirochou, okres Humenné. Priemerný obsah ^{40}K bol ($104,0 \pm 14,4$) $\text{Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$.

- **Diviačie mäso: 154 vzoriek**

Plánovaný počet odberov v roku 2020 zahŕňal aj navýšenie v rámci cieleného monitoringu oblastí so sporadickým výskytom veľmi vysokých hodnôt kontaminácie diviakov rádionuklidom ^{137}Cs (RVPS Čadca, Liptovský Mikuláš, Dolný Kubín a Martin).

V dvoch vzorkách boli zistené koncentrácie aktivity ^{137}Cs prevyšujúce najvyššiu prípustnú hodnotu ^{137}Cs v mäse (600 $\text{Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$)[1]. Najviac kontaminovanú svalovinu ($797,2 \pm 63,8$) $\text{Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$ ^{137}Cs mal 13 – mesačný lanštiak ulovený 9.4.2020 v katastri Klokočov pri Turzovke (RVPS Čadca). Druhý nález s aktivitou ($648,0 \pm 51,9$) $\text{Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$ ^{137}Cs bol 3-ročný diviak ulovený 17.2.2020 v katastri obce Medvedzie (Tvrdošín).

V rozsahu aktivít 100 - 300 Bq.kg⁻¹ bolo ďalších 8 nálezov, z nich 6 z oblasti Turzovskej vrchoviny a 2 z okolia Brezna (tab. 44).

Stredná hodnota určená z lognormálneho rozdelenia súboru 154 vzoriek diviaka (1,101 Bq.kg⁻¹) sa oproti minulému roku zvýšila o 35 %. Početnosť vzorkového súboru tvorí len niekoľko promile z celkového počtu ulovených diviakov na Slovensku počas roku 2020. Preto **vzhľadom na mozaikovú štruktúru kontaminácie lesných ekosystémov Slovenska izotopom ¹³⁷Cs a prebiehajúce koncentračné procesy v reťazci lesná pôda – huby - diviaky nie je možné vylúčiť sporadický výskyt úlovkov diviaka lesného s hmotnostnou aktivitou ¹³⁷Cs prevyšujúcou hygienický limit 600 Bq.kg⁻¹, a to najmä v období ich potravnjej núdze.**

Priemerná hodnota ⁴⁰K v svalovine diviaka dosiahla (101,1 ± 24,1) Bq.kg⁻¹.

- **Huby: 33 vzoriek**

Všetky udávané hodnoty koncentrácie aktivity rádionuklidov sa vzťahujú na vlhkú hmotnosť húb. Pre približný prepočet na sušinu možno použiť násobenie koeficientom k = 10x.

V roku 2020 bola najvyššia hodnota koncentrácie aktivity ¹³⁷Cs (17,0 ± 1,6) Bq.kg⁻¹ nájdená vo vzorke z katastra Klokočov pri Turzovke (okres Čadca). Hladinu 10 Bq.kg⁻¹ presiahli ešte 2 vzorky – z Kováčovej pri Zvolene a zo Skleného (Turčianske Teplice). Stredná hodnota lognormálneho rozdelenia (1,09 Bq.kg⁻¹) bola prakticky rovnaká ako v predchádzajúcich dvoch rokoch.

Priemerná hodnota ⁴⁰K v plodniciach húb dosiahla (96,0 ± 52,3) Bq.kg⁻¹, maximálna 148,2 Bq.kg⁻¹ vlhkej hmotnosti.

- **Med včelí: 38 vzoriek**

Hodnoty koncentrácie aktivity ¹³⁷Cs vo včelom mede boli veľmi nízke. Zodpovedá to rádiologickej situácii na Slovensku, keď v posledných desaťročiach nebola zaznamenaná žiadna udalosť spojená s nekontrolovaným únikom dlhšie žijúcich umelých rádionuklidov do životného prostredia. Najvyššia aktivita ¹³⁷Cs (2,36 ± 0,25) Bq.kg⁻¹ bola zistená v priemernej vzorke medu z 15 úľov z Klokočova pri Turzovke (Čadca). Stredná úroveň kontaminácie včelieho medu céziom-137 bola pod hranicou detekovateľnosti 0,071 Bq.dm⁻³.

Priemerná aktivita ⁴⁰K v mede bola 30,5 Bq.kg⁻¹, maximálna 125,4 Bq.kg⁻¹.

Zhodnotenie rádiohygienickej kontroly za rok 2020

Možnými cestami prieniku ¹³⁷Cs do človeka sú produkty lesného ekosystému, kde dochádza k cyklickému udržiavaniu prístupných foriem rádioaktívnych izotopov cézia. Z nich je od havárie v Černobyľskej jadrovej elektrárni prítomný už len izotop ¹³⁷Cs. Ten sa rozličnými redistribučnými a koncentračnými mechanizmami dostáva najmä do svaloviny voľne žijúcich zvierat, plodov niektorých pľtoko koreniacich bobuľovitých rastlín (brusnica čučoriedková) ako aj plodníc mykoríznych húb (Mietelski a i., 2010; Kalač, 2012).

Z koncentračných mechanizmov, ktoré pre ¹³⁷Cs prichádzajú do úvahy, je najlepšie dokumentovaný jeho prienik do diviaka požieraním podzemných plodníc huby *Elaphomyces granulatus* (Srňka obyčajná). Táto huba veľmi účinne koncentruje rádiocéziom. V čase núdze ju diviaky vyhrabávajú z organickej vrstvy lesnej pôdy (Steiner a Fielitz, 2009). Napriek tomu, že táto huba nerastie na povrchu a pre človeka nie je jedlá, sú hlásené jej nálezy aj na Slovensku.

Počty vzoriek svaloviny diviakov, ulovených na celom území Slovenska, analyzovaných na obsah ¹³⁷Cs v rámci programu ŠVPS SR „Rádiohygienická kontrola poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku“ vzrástli od roku 2005 z 21 ks na 154 ks v roku 2020. V rovnakom období sa počet ročne ulovených diviakov na celom území Slovenska pohyboval od 20 000 – 75 000 kusov. **Získané výsledky** z oblastí so zvýšenou hustotou vzorkovania, záchyt dvoch nadlimitných vzoriek v roku 2020 a parametre

lognormálneho rozdelenia celého súboru dát dovoľujú predpovedať sporadický výskyt úlovkov diviaka lesného s hmotnostnou aktivitou ^{137}Cs prevyšujúcou hygienický limit $600 \text{ Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$ aj v iných oblastiach než je Turzovská vrchovina.

V súčasnej rádiologickej situácii na Slovensku nehrozia prieniky antropogénnych rádionuklidov do potravy z poľnohospodárskej výroby založenej na využívaní ornej pôdy.

Tabuľka 45 Najvyššie hodnoty koncentrácie aktivity ^{137}Cs v svalovine diviakov vo vzorkách programu RHK v období rokov 2005 - 2020

Rok odberu	Lokalita	Okres	Koncentrácia aktivity ^{137}Cs ($\text{Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$)		
2018	Klokočov pri Turzovke	Čadca	1187,0	±	95,0
2019	Klokočov pri Turzovke	Čadca	852,3	±	68,3
2020	Klokočov pri Turzovke	Čadca	797,2	±	63,8
2019	Klokočov pri Turzovke	Čadca	682,3	±	54,6
2020	Medvedzie pri Tvrdošíne	Tvrdošín	648,0	±	51,9
2019	Turček - Krahule	Turčianske Teplice	614,2	±	49,2
2019	Klokočov pri Turzovke	Čadca	433,9	±	34,8
2019	Oravská Lesná	Námestovo	375,0	±	30,1
2011	Slovenský Grob	Pezinok	368,5	±	27,7
2018	Beňuš	Brezno	355,0	±	28,4
2012	Hronec	Brezno	306,8	±	32,0
2014	Podsuchá	Ružomberok	286,6	±	21,6
2004	Čremošné	Turč. Teplice	279,3	±	15,4
2012	Horná Štubňa	Turč. Teplice	278,4	±	21,0
2020	Korňa	Čadca	267,2	±	21,4
2020	Klokočov pri Turzovke	Čadca	257,0	±	20,7
2020	Klokočov pri Turzovke	Čadca	242,2	±	19,4
2020	Korňa	Čadca	200,7	±	16,1
2018	Tatranské Matliare	Poprad	188,6	±	15,2
2020	Braväcovo	Brezno	185,1	±	14,9
2020	Klokočov pri Turzovke	Čadca	172,3	±	13,9
2018	Vysoká nad Kysucou	Čadca	159,4	±	12,9
2020	Korňa	Čadca	155,2	±	12,5
2019	Liptovské Sliache	Ružomberok	154,5	±	12,4
2015	Braväcovo	Brezno	147,5	±	30,7
2018	Nižné Ružbachy	Stará Ľubovňa	133,4	±	14,7
2017	Liesek	Tvrdošín	130,8	±	10,7
2014	Liptovská Teplička	Poprad	124,7	±	9,4
2014	Hranovnica	Poprad	123,8	±	9,3
2016	Valaská Dubová	Ružomberok	118,6	±	9,5
2019	Zuberec	Tvrdošín	113,8	±	12,5
2020	Bacúch	Brezno	112,0	±	9,0
2016	Korytné	Tvrdošín	108,7	±	8,8

7. Veterinárna farmácia

7.1. Úradné kontroly na úseku veterinárnej farmácie

ŠVPS SR vydáva každoročne Metodický pokyn – Štátny dozor na úseku veterinárnej farmácie pre aktuálny rok na základe výsledkov kontrol z predchádzajúceho roka a novej aktuálnej legislatívy, v ktorom sú zohľadnené aj aktuálne problémy štátneho veterinárneho farmaceutického dozoru.

RVPS vykonávali štátny farmaceutický dozor u veľkodistribútorov veterinárnych liekov, vo verejných lekárňach so sortimentom veterinárnych liekov, u súkromných veterinárnych lekárov a na farmách u vlastníkov alebo držiteľov (chovateľov) zvierat určených na produkciu potravín.

ÚŠKVBL vykonával farmaceutický dohľad a dozor u výrobcov veterinárnych liekov, u veľkodistribútorov veterinárnych liekov a u výrobcov medikovaných krmív.

Celkovo, na úseku veterinárnej farmácie v súlade s národnou legislatívou a legislatívou európskej únie bolo vykonaných 2 816 úradných kontrol s rôznym zameraním a 6 dodatočných úradných kontrol. Nižší počet úradných kontrol vykonaných RVPS na úseku veterinárnej farmácie v roku 2020 oproti plánovanému počtu kontrol vyplynul z pandemickej situácie COVID - 19 a opatrení vyplývajúcich z jej priebehu i nedostatočnej personálnej kapacity a dlhodobej práceneschopnosti viacerých inšpektorov RVPS a následne aj v dôsledku COVID - 19 a tým i nadmernej pracovnej vyťaženia.

Na odstránenie zistených nedostatkov RVPS ukladali opatrenia dôsledného dodržiavania podmienok distribúcie, výdaja, uchovávanía a používania veterinárnych liekov a medikovaných krmív podľa platných právnych predpisov za účelom zabránenia výskytu rezíduí v surovinách a v produktoch živočíšneho pôvodu. RVPS následne kontrolovali plnenie uložených opatrení na odstránenie zistených nedostatkov a dodržanie nariadeného termínu ich splnenia. V roku 2020 RVPS správnym konaním udelili 4 pokuty v celkovej výške 2 629 €.

7.1.1. Veľkodistribúcia veterinárnych liekov veterinárnych zdravotníckych pomôcok a veterinárnych prípravkov

V roku 2020 bolo na území SR evidovaných 53 veľkodistribučných miest veterinárnych liekov a veterinárnych prípravkov podliehajúcich veterinárnemu farmaceutickému dozoru. Inšpektori RVPS v roku 2020 vykonali 26 úradných kontrol. Pri úradných kontrolách neboli zistené nedostatky. ÚŠKVBL vykonal 27 kontrol, pri ktorých sa zistilo 62 nedostatkov týkajúcich sa správnej veľkodistribučnej praxe. Inšpektori ÚŠKVBL nariadili opatrenia na bezodkladné odstránenie zistených nedostatkov.

7.1.2. Verejné lekárne, vrátane ich pobočiek, ktoré vydávajú a predávajú veterinárne lieky

V roku 2020 bolo podľa podkladov RVPS evidovaných 1 616 verejných lekární, vrátane ich pobočiek, ktoré vydávajú a predávajú veterinárne lieky. Jednotlivé RVPS vykonali v roku 2020 v 215 lekárňach 215 úradných kontrol a 2 dodatočné úradné kontroly. Pri úradných kontrolách bolo zistených 9 nedostatkov, keď 5 x verejná lekárňa vydala veterinárny liek viazaný na veterinárny lekársky predpis bez veterinárneho lekárskeho predpisu, 3 x neboli dodržané podmienky skladovania veterinárnych liekov v zmysle § 103 ods. 3 zákona

č. 362/2011 Z. z. a 1 x nebola vykonaná inventúra veterinárnych liekov v zmysle § 124 ods. 7 zákona č. 362/2011 Z. z.

7.1.3. Súkromní veterinárni lekári

V roku 2020 pracovalo v SR 807 súkromných veterinárnych lekárov podliehajúcich veterinárnemu farmaceutickému dozoru. RVPS v uplynulom roku vykonali u 212 SVL spolu 223 úradných kontrol.

Pri úradných kontrolách bolo zistených 6 nedostatkov, a to 4 x ošetrojúci veterinárny lekár v Knihe veterinárnych úkonov neuviedol všetky požadované údaje použitých veterinárnych liekov na farme a 2 x neoprávnený prístup do príručného skladu veterinárnych liekov. RVPS za zistené nedostatky udelila 3 pokuty v celkovej výške 129 €.

7.1.4. Kontroly u chovateľov

Chovatelia hovädzieho dobytku

Počas 414 úradných kontrol vykonaných v roku 2020 bol zistený 1 nedostatok a vykonané 3 dodatočné úradné kontroly, keď u chovateľa HD bolo úradnou kontrolou vykonanou na základe podnetu zistené porušenie § 37 ods.2 písm. h) bod 1 zákona č. 39/2007 Z. z. RVPS správnym konaním chovateľovi HD udelila pokutu vo výške 2500 €.

Chovatelia ošípaných

Pri 126 úradných kontrolách vykonaných v roku 2020 bol zistený 1 nedostatok a vykonaná 1 dodatočná úradná kontrola, keď chovateľ ošípaných nevedol Register chovateľa.

Chovatelia oviec

Pri 199 úradných kontrolách vykonaných v roku 2020 boli zistené 3 nedostatky, keď u dvoch chovateľov oviec bola nesprávne vedená Kniha veterinárnych úkonov a jeden chovateľ oviec nevedol Register chovateľa.

Chovatelia kôz

Pri 63 úradných kontrolách vykonaných v roku 2020 neboli zistené nedostatky.

Chovatelia hydiny

Pri 149 úradných kontrolách vykonaných v roku 2020 boli zistené 2 nedostatky keď dvaja chovatelia hydiny pri úradnej kontrole nepredložili doklady o zakúpení a podávaní veterinárnych liekov v zmysle § 104 ods. 4 písm. c) zákona č. 362/2011 Z. z.

Chovatelia rýb

Pri 92 úradných kontrolách vykonaných v roku 2020 neboli zistené nedostatky.

Chovatelia včiel

Pri 128 úradných kontrolách vykonaných v roku 2020 neboli zistené nedostatky.

Chovatelia ostatných zvierat

Pri 67 úradných kontrolách vykonaných v roku 2020 neboli zistené nedostatky.

7.1.5. Výrobcovia medikovaných krmív

Inšpektori ÚŠKVBL v roku 2020 nevykonali kontrolu výrobcu medikovaných krmív.

7.1.6. Výroba veterinárnych liekov

V súlade s platným zákonom podlieha štátny dozor na uvedenom úseku výlučne ÚŠKVBL, ktorý v roku 2020 vykonal 8 kontrol. Pri kontrolách ÚŠKVBL zistil 23 nedostatkov, ktoré sa týkali správnej výrobnéj praxe.

7.1.7. Program vstupnej inšpekcie u žiadateľov o povolenie na zaobchádzanie s omamnými a psychotropnými látkami

V roku 2020 ÚŠKVBL vykonal 10 vstupných inšpekcií u fyzických a právnických osôb žiadajúcich o povolenie na zaobchádzanie s omamnými a psychotropnými látkami, pričom zistil 11 nedostatkov týkajúcich sa požiadaviek na uchovávanie omamných a psychotropných látok a požiadaviek podľa zákona 139/1998 Z. z.

7.2. Úradné kontroly nad dodržiavaním Nariadenia vlády č. 609/2008

Z. z.

V roku 2020 bolo vykonaných 293 veterinárnych kontrol o zákaze používania niektorých látok s hormonálnym alebo tyreostatickým účinkom a beta - agonistických látok v chove hospodárskych zvierat podľa nariadenia č. 609/2008 Z. z., pričom ani v jednom prípade nebolo zistené porušenie príslušného nariadenia.

Tabuľka 46 Prehľad vykonaných kontrol nad dodržiavaním nariadenia vlády č. 609/2008 Z. z. podľa krajov

Kraj	Počet vykonaných kontrol
Bratislava	9
Trnava	26
Nitra	20
Trenčín	33
Žilina	28
Banská Bystrica	56
Prešov	76
Košice	45
SR spolu	293

7.3. Úradné kontroly nad dodržiavaním zákona č. 319/2013 Z. z.

V roku 2020 bolo vykonaných 284 veterinárnych kontrol používania biocídnych látok v chove hospodárskych zvierat podľa zákona č. 319/2013 Z. z., pričom nebolo zistené porušenie príslušného zákona.

7.4. Úradné kontroly nad dodržiavaním zákona č. 17/2018 Z. z.

V roku 2020 RVPS vykonali 460 veterinárnych kontrol zaobchádzania s veterinárnymi prípravkami a veterinárnymi technickými pomôckami vo verejných lekárňach, u súkromných veterinárnych lekárov a v špecializovaných predajniach potrieb pre spoločenské zvieratá, pričom neboli zistené nedostatky (tabuľka č. 46).

ÚŠKVBL v roku 2020 vykonal 32 kontrol zaobchádzania s veterinárnymi prípravkami a veterinárnymi technickými pomôckami u výrobcov a distribútorov veterinárnych prípravkov a veterinárnych technických pomôcok, pričom sa zistilo 38 nedostatkov, ktoré sa týkali správnej výroby a distribučnej praxe (tabuľka č. 47).

7.5. Cílené úradné kontroly

V roku 2020 neboli vykonané cílené úradné veterinárne kontroly.

Tabuľka 47 Vyhodnotenie kontrol vykonaných ŠVPS SR a RVPS na úseku veterinárnej farmácie v roku 2020

Kontrolovaný subjekt		Počet subjektov v SR	Počet subjektov podliehajúcich farmaceutickému dozoru	Počet skontrolovaných subjektov	Počet kontrol	Počet následných kontrol
Veľkodistribútori veterinárnych liekov		53	53	26	26	0
Verejné lekárne/pobočka verejnej lekárně s výdajom a predajom veterinárnych liekov		1 849	1 616	215	215	2
Súkromní veterinárni lekári		848	807	212	223	0
Vlastníci, držiteľia zvierat (prvovýrobcovia)	- Hovädzí dobytok	7 530	3 049	414	414	3
	- Ošípané	3 082	1 178	126	126	1
	- Ovce	4 699	1605	199	199	0
	- Kozy	2 041	548	59	63	0
	- Hydina	509	276	146	149	0
	- Ryby	135	118	90	92	0
	- Včely	14 880	4 102	128	128	0
	- Ostatné	234	172	67	67	0

Tabuľka 48 Vyhodnotenie kontrol vykonaných ÚŠKVBL na úseku veterinárnej farmácie v roku 2020

Kontrolovaný subjekt	Počet subjektov, u ktorých boli vykonané kontroly	Počet zistených nedostatkov	Počet opatrení na odstránenie zistených nedostatkov
Výrobcovia veterinárnych liekov	8	23	23
Veľkodistribútori veterinárnych liekov	27	62	62
Výrobcovia medikovaných krmív	0	0	0
Vstupné inšpekcie u fyzických a právnických osôb žiadajúcich o povolenie na zaobchádzanie s omamnými a psychotropnými látkami	10	11	11

Tabuľka 49 Vyhodnotenie kontrol zaobchádzania s veterinárnymi prípravkami a veterinárnymi technickými pomôckami vykonaných RVPS v roku 2020

Kontrolovaný subjekt	Počet skontrolovaných subjektov	Počet zistených nedostatkov	Počet opatrení na odstránenie zistených nedostatkov
Verejné lekárne/pobočky verejnej lekárně s výdajom a predajom, veterinárnych prípravkov a veterinárnych technických pomôcok	201	0	0
Súkromní veterinárni lekári	206	0	0
Špecializované predajne potrieb pre spoločenské zvieratá	53	0	0

Tabuľka 50 Vyhodnotenie kontrol vykonaných ÚŠKVBL na úseku Výrobcovia a distribútori veterinárnych prípravkov a veterinárnych technických pomôcok v roku 2020

Kontrolovaný subjekt	Počet skontrolovaných subjektov	Počet zistených nedostatkov	Počet opatrení na odstránenie zistených nedostatkov
Výrobcovia veterinárnych prípravkov a veterinárnych technických pomôcok	4	6	6
Distribútori veterinárnych prípravkov a veterinárnych technických pomôcok	28	32	32

8. Hraničná veterinárna kontrola, veterinárna certifikácia a kontroly pri výmenách, dovozoch a vývozech.

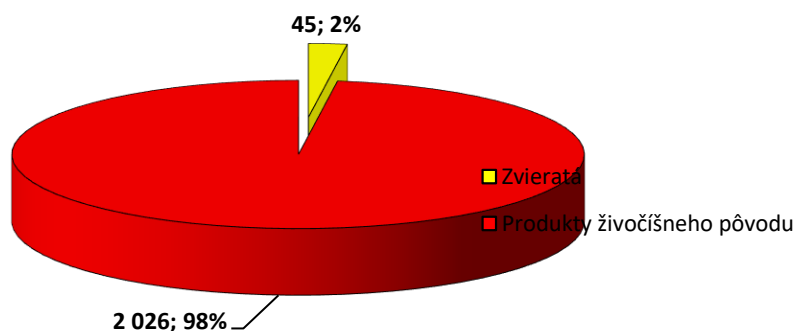
8.1. Hraničná veterinárna kontrola

Živé zvieratá a produkty živočíšneho pôvodu môžu vstupovať do EU prostredníctvom HKS na základe striktnie harmonizovaných dovozných podmienok. Pri vstupe inšpektor HKS musí vykonať povinné kontroly zahŕňajúce dokumentárnu, identifikačnú a fyzickú kontrolu s cieľom overenia, že výrobky sú v súlade s ich osvedčením a spĺňajú dovozné podmienky. Fyzické kontroly sú požadované vždy v prípade živých zvierat. V prípade produktov živočíšneho pôvodu sa uplatňuje redukcia fyzických kontrol, ktorej súčasťou môže byť aj odber laboratórnych vzoriek.

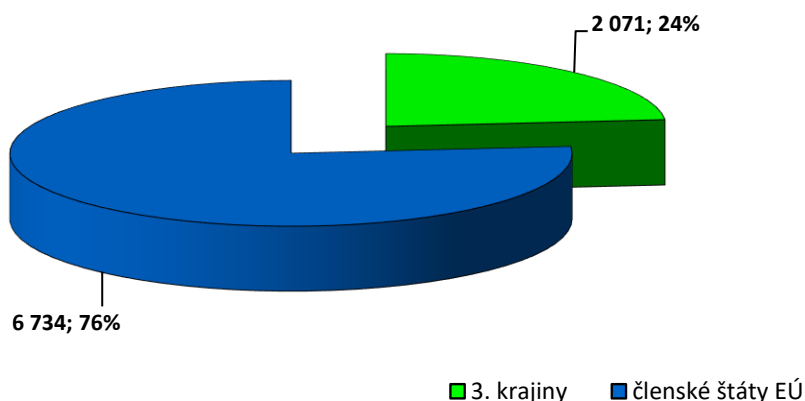
Ak zásielka uspokojujúco prešla týmito kontrolami je vystavený spoločný veterinárny vstupný dokument (CVED) ktorý povoľuje výrobky uvoľniť do voľného obehu. Na tejto úrovni je blízka spolupráca medzi veterinárnymi a colnými autoritami, ktoré neumožnia uvoľnenie zvierat a produktov živočíšneho pôvodu pokiaľ CVED nie je vystavené a podpísané veterinárnym inšpektorom.

Celkovo bolo do Slovenskej republiky za rok 2020 dovezených z tretích krajín 2 026 zásielok produktov živočíšneho pôvodu a 45 zásielok zvierat. Spolu **2 071 zásielok**.

Graf 22 Celkový počet zásielok dovezených do SR z tretích krajín za rok 2020

Graf 23 Porovnanie počtu zásielok dovezených do SR z 3. krajín a z EÚ za rok 2020

Tabuľka 51 Dovozy zvierat a zárodočných produktov do SR z tretích krajín rok 2020

Spolu 45 zásielok	Množstvo Ks/kg/zásielky	Krajina
Kone	3 ks	Argentína, Jordánsko, USA
Spoločenské zvieratá	29 ks	Bielorusko, Brazília, RF, Spojené arabské emiráty, USA, Thajsko
Ostatné cicavce	38 ks	Peru, RF, Sýrska arabská republika, USA
Živá Hydina	47 200 ks	Brazília, USA
Dravé vtáky	3 ks	Spojené arabské emiráty
Hmyz	50 ks	USA
Zvieratá iné ako cicavce, vtáky, plazy a hmyz	80 400 ks	Nikaragua, Srbsko
Sperma	5 zásielok	Kanada, USA

Tabuľka 52 Dovozy živočíšnych produktov z tretích krajín do SR rok 2020

Druh zásielky	Množstvo (kg)	Krajina
Mäso a jedlé droby z hydiny	16 509 819,80	Ukrajina
Mrazené ryby, rybie filé, ostatné rybie mäso	173 944,00	Čína, Kazachstan, RF, Turecko, Vietnam
Mliečne produkty (srvátka)	359,00	USA
Prípravky a konzervy z rýb, mäkkýšov, kôrovcov .	1 246 197,74	Čína, Ekvádor, Filipíny, Indonézia, Malajzia, Maroko, Papua-Nová Guinea, Vietnam
Pekárenské výrobky	7 115,75	Ukrajina
Med včelí	1 611 947,50	Austrália, Čína, Moldavská republika, Ukrajina, Uruguaj
Črevá prírodné	350 430,00	Čína, Egypt, Srbsko, Turecko
Odpad z rýb, kôrovcov. na výrobu želatíny	6 133 416,85	Čína, Honduras, Indonézia, Kolumbia, Kostarika, Mexiko, Peru, RF, USA, Vietnam
Múčky, prášky a pelety, z mäsa alebo mäsových drobov	3 168 000,00	Srbsko

Bielkovinové látky, enzýmy, gleje	70 101,82	RF, Turecko, Ukrajina, USA
Jedlé produkty živočíšneho pôvodu inde neuvedené	1137,00	Čína
Krmivá pre zvieratá	1 703 002,84	Čína, India, Kanada, Srbsko, Turecko, USA
Surové kože a kožky	722 372,00	Bosna a Hercegovina, Moldavsko, Srbsko
Kafilierický tuk	6 329 903,00	Srbsko, Ukrajina, RF
Produkty živočíšneho pôvodu inde nešpecifikované ani nezahrnuté	10 499,55	Čile, Južná Afrika, Namíbia, Ukrajina, USA, UF
Zberateľské predmety	836,00	Južná Afrika, Namíbia, Kanada, Turecko

Tabuľka 53 Zamietnuté zásielky z tretích krajín s miestom určenia SR na všetkých HKS EU v roku 2020

Komodita	HKS	Počet zásielok	krajina pôvodu	Nedostatok	poznámka
Pripravené alebo konzervované ryby	Bremerhaven	1	Ekvádor	Nesprávny certifikát- neplatný dátum	Zamietnutý vstup do EÚ
KRMIVÁ PRE ZVIERATÁ	Bremerhaven	1	Čína	Chýbajúci certifikát- nesprávny certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Pečene, ikry a mliečie	Roissy Charles-De-Gaulle	1	Argentína	Chýbajúci certifikát- nesprávny certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Mäso a jedlé droby z hydiny	Záhony	1	Ukrajina	Nezhoda s dokladmi	Zamietnutý vstup do EÚ
Rôzne jedlé prípravky	Luka Koper, Port Koper	2	Vietnam	Chýbajúci certifikát, Neschválená krajina	Zamietnutý vstup do EÚ
Produkty živočíšneho pôvodu inde nešpecifikované ani nezahrnuté	Brussels Airport	1	Čile	Iné	Zamietnutý vstup do EÚ
Pripravené alebo konzervované ryby	Rotterdam	1	Kórejská republika	Iné	Zamietnutý vstup do EÚ
Pečene, ikry a mliečie	Šalčinikai	1	Bielorusko	Chýbajúci certifikát, chyby zdravot. značky	Zamietnutý vstup do EÚ
Krmivá pre zvieratá	Luka Koper, Port Koper	1	Čína	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ

Pripravené alebo konzervované hovädzie mäso	Leipzig-Halle Flughafen	1	Kórejská republika	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
KRMIVÁ PRE ZVIERATÁ	Leipzig-Halle Flughafen	2	Japonsko, Nový Zéland	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Mlieko a smotana	Leipzig-Halle Flughafen	1	Čile	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Spoločenské zvieratá	Terehova	1	RF	Iné	Zamietnutý vstup do EÚ

8.1.1. Hraničná veterinárna kontrola na hraničných kontrolných staniach SR

Hraničnú veterinárnu kontrolu môžu na území SR vykonávať iba HKS schválené EK. V SR je členenie HKS nasledovné:

HKS Vyšné Nemecké – je schválená ako:

- Inšpekčné stredisko pre zvieratá – kontroly kopytníkov „U“, registrovaných zvierat koňovitých „E“ a ostatných zvierat „O“;
- Inšpekčné stredisko pre produkty – kontroly produktov živočíšneho pôvodu určených ako aj neurčených na ľudskú spotrebu, vrátane ŽVP a vybraných produktov rastlinného pôvodu a to v nízkej frekvencii za rok; toto schválenie sa týka všetkých teplotných režimov t.j. prepravy a skladovania pri mraziarenskej, chladiarenskej teplote alebo teplote prostredia.

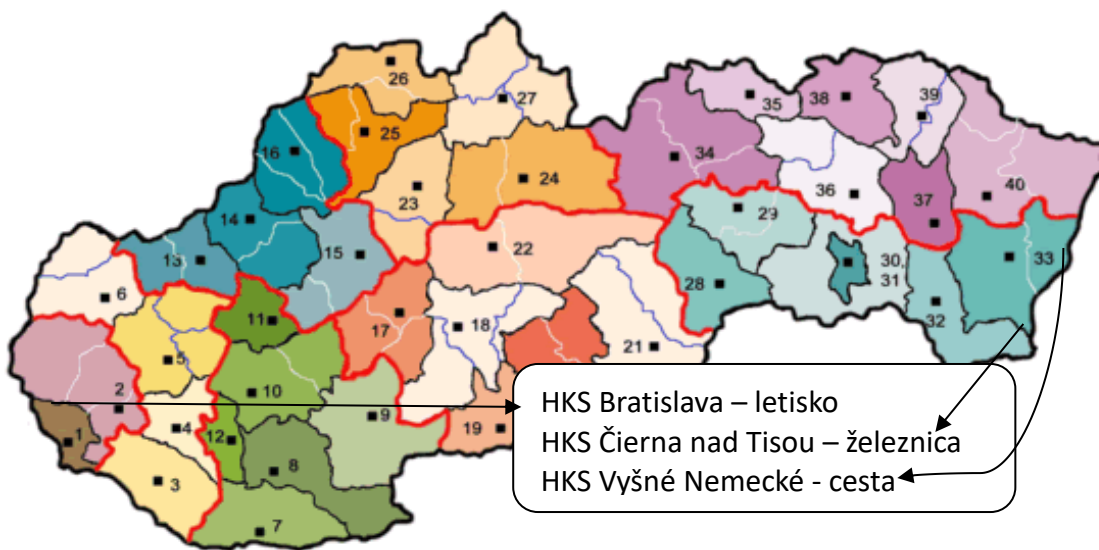
HKS Čierna nad Tisou – je schválená pre kontroly:

- produktov živočíšneho pôvodu určených ako aj neurčených na ľudskú spotrebu, vrátane ŽVP a vybraných produktov rastlinného pôvodu a to v nízkej frekvencii za rok; toto schválenie sa týka všetkých teplotných režimov t. j. prepravy a skladovania pri mraziarenskej, chladiarenskej teplote alebo teplote prostredia; (nie je schválená pre vykonávanie kontrol živých zvierat).

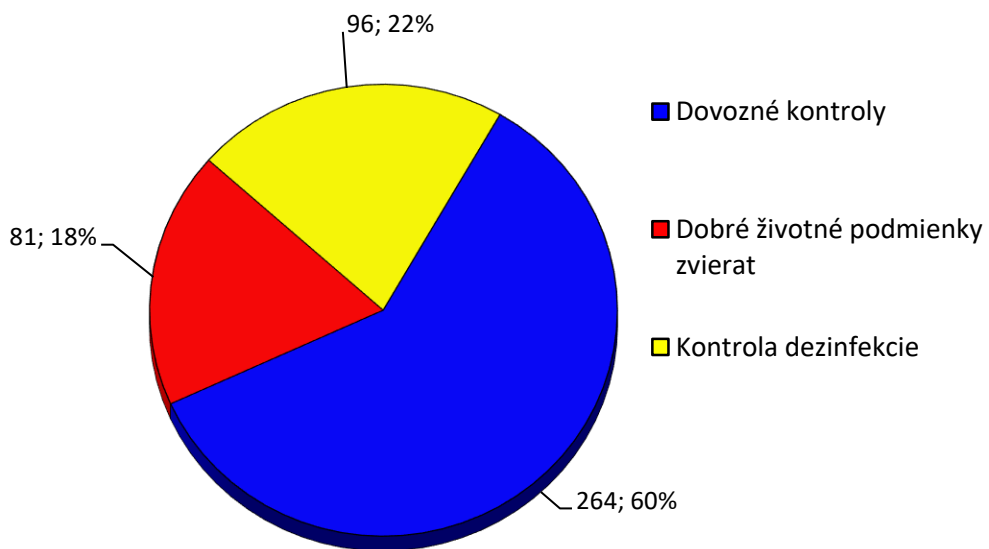
HKS Bratislava letisko – je schválená ŠVPS SR ako:

- Inšpekčné stredisko pre zvieratá – kontroly ostatných zvierat „O“ a registrovaných zvierat koňovitých „E“;
- Inšpekčné stredisko pre produkty – kontroly balených produktov živočíšneho pôvodu určených ako aj neurčených na ľudskú spotrebu, vrátane ŽVP a vybraných produktov rastlinného pôvodu a to v nízkej frekvencii za rok; toto schválenie sa týka všetkých teplotných režimov t.j. prepravy a skladovania pri mraziarenskej, chladiarenskej teplote alebo teplote prostredia.

Obrázok 13 Rozmiestnenie HKS v SR

Graf 24 Počet kontrol na HKS v r. 2020

Tabuľka 54

Dovoz produktov živočíšneho pôvodu a vedľajších živočíšnych produktov do EÚ z tretích krajín cez HKS SR za rok 2020

Komodita	Zásielky	Množstvo (kg)	Krajina pôvodu	Krajina určenia
Mäso a jedlé droby z hydiny	42	814 902	Ukrajina	Slovensko, Holandsko
Zmrzlina	46	553 396,62	Ukrajina	Česko, Nemecko
Pekárenské výrobky	3	7 115,75	Ukrajina	Slovensko
Použitý kuchynský olej	48	1 025 290	Ukrajina	Slovensko
Med	58	1 119 329	Austrália, Moldavsko, Ukrajina	Slovensko, Nemecko, Francúzsko, Belgicko, Andora
Krmivo pre psy a mačky	3	59 407,8	Rusko	Taliansko
Črevá	4	9 605	Pakistan, Ukrajina	Slovensko, Česká republika
Kafilerický tuk	45	1 019 075	Ukrajina	Slovensko
Materská kašička	3	247	Čína	Slovensko
Tricholet	3	102	Ukrajina	Česko
Slimačí sliz	2	7,4	Čile	Slovensko
Krmivo pre ryby	1	10 007	Rusko	Slovensko
Ovčia vlna	2	27 530	Ukrajina	Slovensko

Tabuľka 55

Dovoz zvierat a zárodočných produktov do EU z tretích krajín cez HKS SR za rok 2020

Komodita	Zásielky	Množstvo	Krajina pôvodu	Krajina určenia
Drosophila Melanogaster	1	50 ks	USA	Slovensko
Sperma HD	3	124	Kanada, USA	Slovensko

Tabuľka 56 Prehľad laboratórnych vzoriek odobraných na HKS SR za rok 2020

Druh vyšetrenia	Hydinové mäso	Črevá z tvrdených bielkovín	Kafilerický tuk	Med včelí	Pekárenské výrobky	Materská kašička	Zmrzlina	Spolu
Fyzikálno-chemické vyšetrenie			4	1		1		6
Mikrobiologické vyšetrenie	1						3	4
Rádiologické vyšetrenie								0
Rezíduá a kontaminanty	6	1		1	1			9
Spolu	7	1	4	2	1	1	3	19

Tabuľka 57 Ostatné dovozné kontroly v roku 2020

Komodita	Zásielky
Kontrola vozidiel na prepravu zvierat - dezinfekcia	96
Zásielky posúdené ako nepodliehajúce veterinárnej kontrole	1233
Poštové zásielky	0

SPÄTNÝ DOVOZ

Inšpektori HKS vykonávajú kontroly spätného dovozu zásielok pôvodom v EÚ, ktoré boli vrátené z tretích krajín.

Tabuľka 58 Kontrola spätného dovozu na HKS SR/Vyšné Nemecké v roku 2020

Komodita	Počet zásielok	3.krajina, ktorá odmietla zásielku	Členský štát pôvodu	Poznámka
Krmivo pre psy a mačky	3	59 407,8	Rusko	Taliansko
Med včelí	1	320,4	Ukrajina	Andora

ZAMIETNUTÉ ZÁSIELKY

V priebehu roku 2020 bola na HKS SR zamietnutá a neprepustená na územie EÚ 1 zásielka.

Tabuľka 59 Zamietnuté zásielky na HKS SR v roku 2020

Komodita	HIS	Počet zásielok	krajina pôvodu	Nedostatok	Poznámka
Mrazené hydinové mäso	Vyšné Nemecké	1	Ukrajina	Narušený teplotný reťazec	Zamietnutý vstup do EÚ

8.1.2. Kontrola dobrých životných podmienok zvierat

Počas roku 2020 bolo vykonaných **81** kontrol.

Tabuľka 60 Kontrola dobrých životných podmienok zvierat na HKS Vyšné Nemecké za rok 2020 pri vývoze z EÚ

Druh zvierat	Počet zásielok	Množstvo/ks	Výsledok kontroly
Živá hydina	73	3 814 800	Uspokojivá
Ošípané	5	3200	Uspokojivá
HD	3	98	Uspokojivá

KRÍŽOVÉ KONTROLY

V súlade s legislatívou EÚ a legislatívou Slovenskej republiky, musí mať veterinárny inšpektor HKS prístup k informáciám o všetkých zásielkach prepustených cez hraničný priechod a musí mu byť umožnené vykonať krížové kontroly určených zásielok, zamerať sa na tovary, potraviny aj zložené potraviny, ktoré indikujú živočíšny pôvod a ktoré by byť prepustené na územie EÚ bez vykonania hraničných veterinárnych kontrol. Tieto požiadavky sú zakotvené v Dohode o spolupráci medzi Štátnou veterinárnou a potravinovou správou Slovenskej republiky a Colným riaditeľstvom Slovenskej republiky.

Za rok 2020 bolo vykonaných **98** krížových kontrol. Pri všetkých kontrolách sa nepreukázalo pochybenie a máme za to, že tovar je správne vyhodnotený a posielaný na predpísanú veterinárnu kontrolu.

8.1.3. Kontrola spoločenských zvierat

Zoznam vstupných miest pre spoločenské zvieratá v rámci neobchodného styku pri vstupe z tretích krajín:

cestné hraničné priechody **Vyšné Nemecké, Ubľa, Veľké Slemence**
- železničný hraničný priechod **Čierna nad Tisou** na hranici s Ukrajinou
letiská

- letisko **Bratislava, Košice, Poprad, Žilina, Piešťany, Sliac**

CÚ Bratislava - v roku 2020 bolo skontrolovaných **25** dopravných prostriedkov, v ktorých bolo identifikovaných **28** (20x pes, 8x mačka) spoločenských zvierat bez nedostatkov.

CÚ Čierna nad Tisou - v roku 2020 bolo skontrolovaných **9** dopravných prostriedkov, v ktorých bolo identifikovaných **9** spoločenských zvierat

CÚ Vyšné Nemecké - v roku 2020 bolo skontrolovaných **405** dopravných prostriedkov, v ktorých bolo identifikovaných **745** spoločenských zvierat

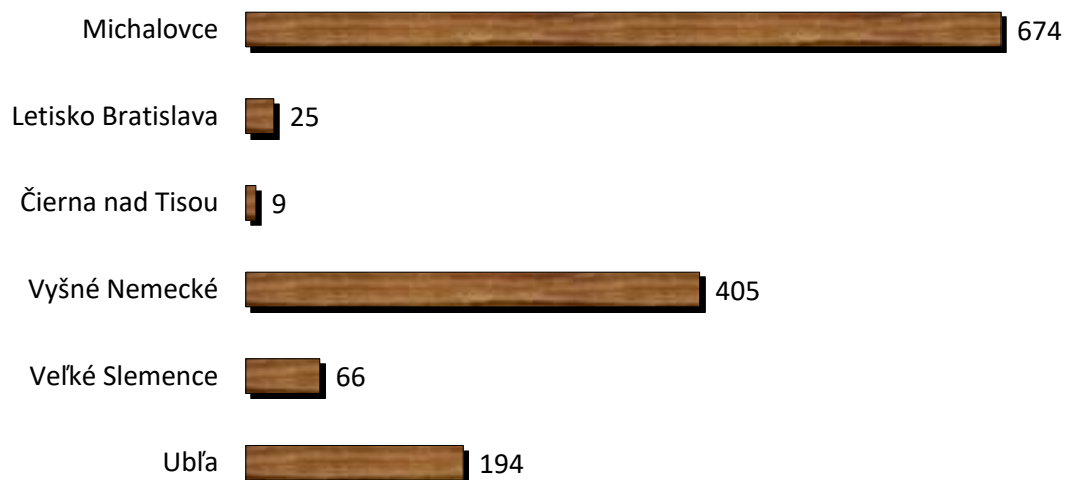
PCÚ Ubľa – skontrolovaných bolo **194** dopravných prostriedkov s celkovým množstvom **194** spoločenských zvierat

PCÚ Veľké Slemence – skontrolovaných bolo **66** pasov resp. veterinárnych certifikátov spoločenských zvierat; v **4** prípadoch boli spoločenské zvieratá neprepustené z dôvodu nedostatkov v pase resp. veterinárnom certifikáte

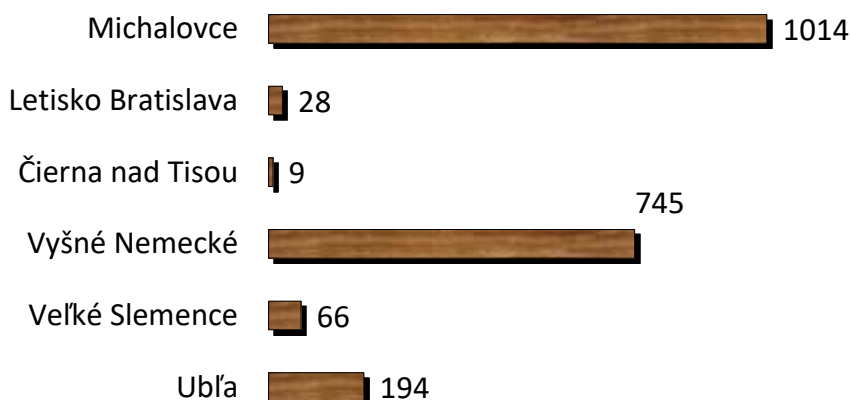
PCÚ Michalovce – **674** skontrolovaných dopravných prostriedkov, v ktorých bolo identifikovaných **1014** spoločenských zvierat. V **4** prípadoch neboli spoločenské zvieratá prepustené z dôvodu nedostatkov v pase resp. veterinárnom certifikáte

V priebehu roku 2020 nebol zaznamenaný žiadny prípad vrátenia spoločenského zvieratá pri nekomerčnom premiestňovaní z dôvodu nepredloženia veterinárneho certifikátu. Bolo zaznamenaných **8** prípadov nezrovnalostí a tým aj vrátenia spoločenských zvierat do krajiny pôvodu.

Graf 25 Kontrola dopravných prostriedkov

Graf 26 Kontrola zvierat

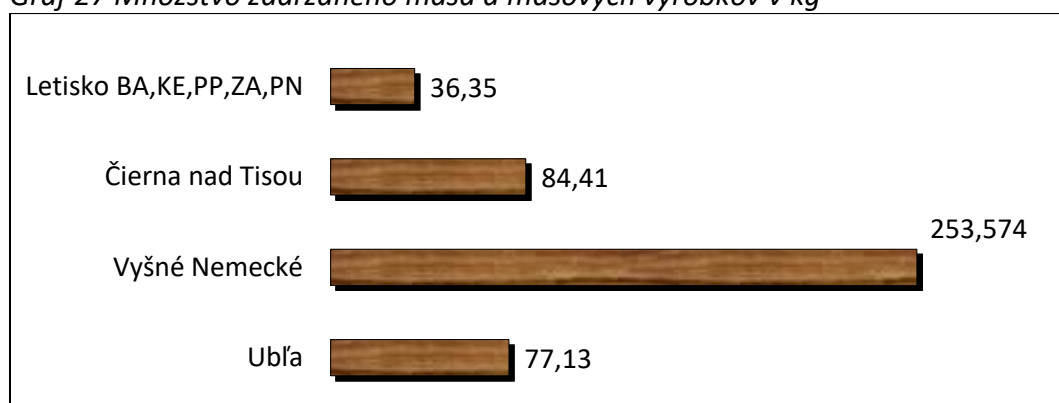

8.1.4. Kontrola produktov živočíšneho pôvodu v osobných batožinách cestujúcich vstupujúcich z tretích krajín

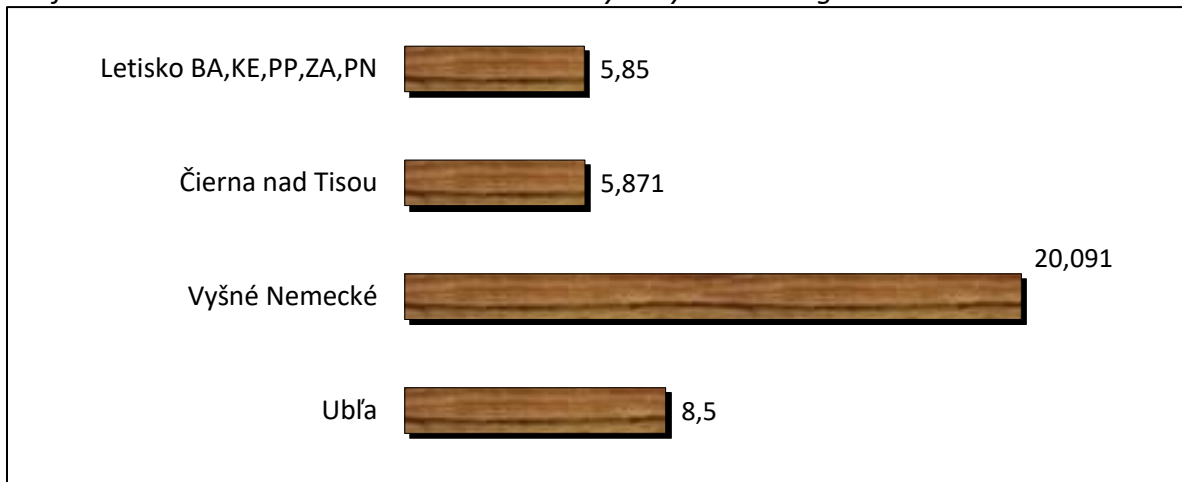
V priebehu roku 2020 bolo na priechodoch SR identifikovaných a následne zadržaných 57 prípadov nepovoleného dovozu produktov živočíšneho pôvodu v osobných batožinách. Tieto produkty boli následne zlikvidované. Podľa jednotlivých Colných úradov sa jedná o nasledujúci počet:

- PCÚ Čierna nad Tisou – **23 prípadov**. Jednalo sa o mäso a mäsové výrobky v množstve 84,410 kg a mlieko a mliečne výrobky v množstve 5,871 kg.
- PCÚ Vyšné Nemecké – **16 prípadov** z Ukrajiny. Jednalo sa o mäso a mäsové výrobky v množstve 253,574 kg (slanina, sterilizované mäso, surové hydinové mäso, údené klobásy, bravčová masť, bravčové stehno, saláma) a mlieko a mliečne výrobky v množstve 20,091 kg (syr, tvaroh, smotana, mlieko).
- PCÚ Ublá – 11 prípadov z Ukrajiny. Jednalo sa o mäso a mäsové výrobky v množstve 77,13 kg (údené bravčové mäso, údená slanina, bravčová masť, výrobky z bravčového mäsa) a mlieko a mliečne výrobky v množstve 8,5 kg (kravské mlieko).
- PCÚ Veľké Slemence a PCÚ Michalovce – neboli zaznamenané prípady nepovoleného dovozu produktov živočíšneho pôvodu v osobných batožinách.
- PCÚ Bratislava – 7 prípadov z Ruska, Ukrajiny a Severného Macedónska. Jednalo sa o mäso a mäsové výrobky v množstve 36,35 kg a mlieko a mliečne výrobky v množstve 5,85 kg.

Graf 27 Množstvo zadržaného mäsa a mäsových výrobkov v kg

Graf 28 Množstvo zadržaného mlieka a mliečnych výrobkov v kg

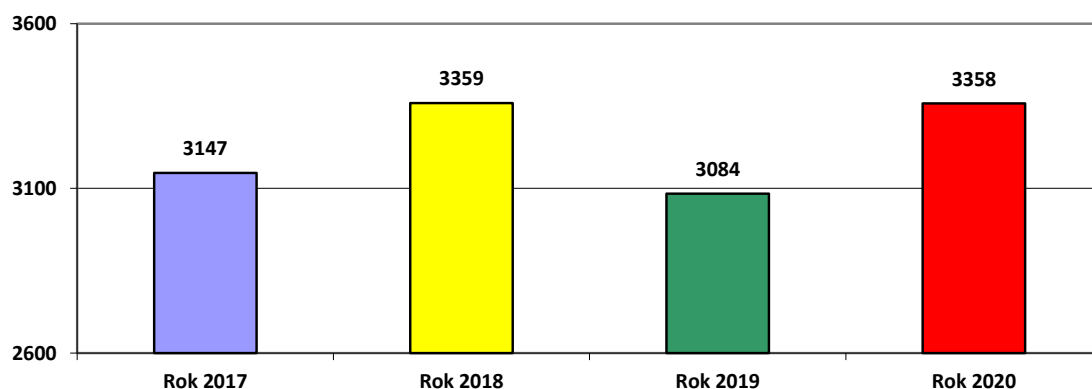

8.2. Vývozy zo SR do tretích krajín

V roku 2020 bolo vystavených do tretích krajín spolu **3 358 certifikátov**, z toho predstavuje vývoz živých zvierat a zárodočných produktov **1 704 certifikátov** a vývoz produktov živočíšneho pôvodu **1 654 certifikátov**. Všetky zistené nedostatky pri kontrolách v mieste pôvodu museli byť odstránené ešte pred vykonaním certifikácie.

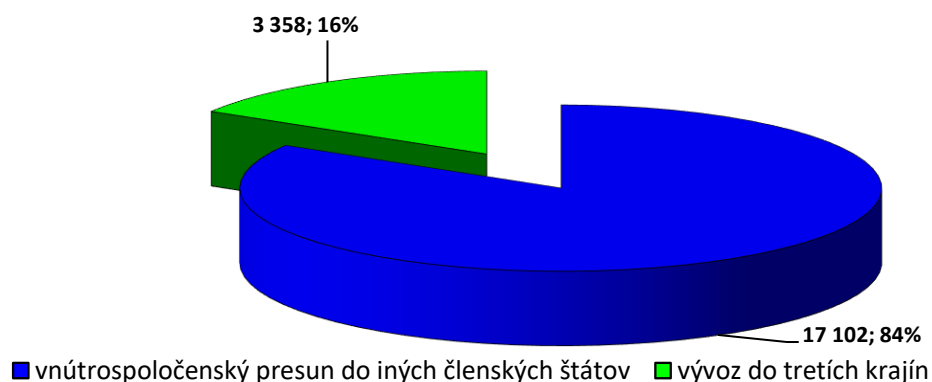
Graf 29

Počet zásielok zvierat a produktov živočíšneho pôvodu vyvezených zo SR do tretích krajín

Graf 30

Porovnanie počtu zásielok vyvezených zo SR do 3. krajín a do EÚ v roku 2020

8.2.1. Vývoz zvierat a zárodočných produktov zo SR do 3. krajín

V roku 2020 bolo realizovaných **1 704 zásielok** vývozu živých zvierat do tretích krajín zo Slovenskej republiky.

Tabuľka 61 Vývoz zvierat a zárodočných produktov do tretích krajín

Druh zvierat	Počet ks	3. krajina
HD	9 348	Egypt, Irán, Kazachstan, Líbya, Libanon, RF, Turecko, Uzbekistan
Ošípané	26 424	Albánsko, Srbsko
Ovce, kozy	340	Libanon, Srbsko
Hydina	3 509 286	Bielorusko, Čierna Hora, Kuvajt, Moldavsko, RF, Srbsko, Ukrajina
Čmeliaky	208 592 /kolónie/	Čile, Japonsko, Macedónsko, Srbsko, RF, Saudská Arábia, Senegal, Taiwan, Ukrajina
Násadové vajcia	50 693 586	Kazachstan, RF, Srbsko, Ukrajina
Ostatné živé zvieratá (spoločenské zvieratá, exotické vtáky, holuby, zoo zvieratá)	4 005	Bahrajn, Cyprus, Čína, Filipíny, Indonézia, Island, Japonsko, Kanada, Katar, Kuvajt, Kolumbia, Kostarika, Libanon, Maroko, Omán, RF, Saudská Arábia, Spojené Arabské Emiráty, Thajsko, Ukrajina, USA, Vietnam

8.2.2. Vývoz produktov živočíšneho pôvodu zo SR do 3. krajín

V roku 2020 bolo realizovaných **1655 zásielok** vývozov produktov živočíšneho pôvodu do tretích krajín zo Slovenskej republiky.

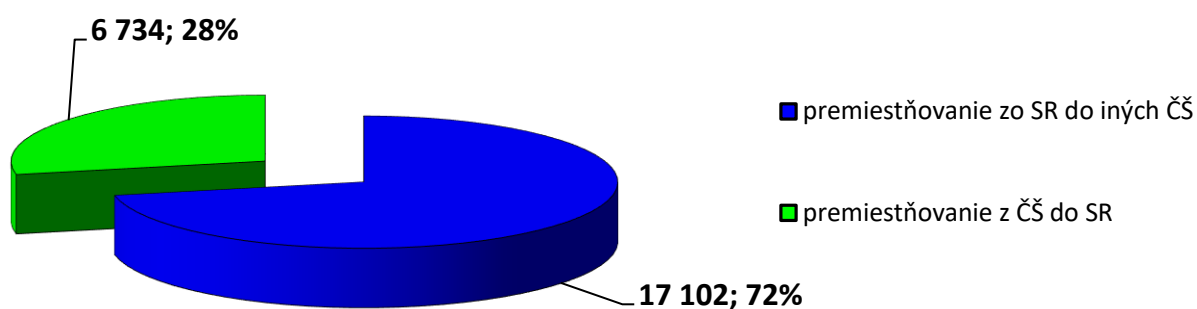
Tabuľka 62 Vývoz produktov živočíšneho pôvodu do tretích krajín

Druh produktu	Množstvo v kg	3. krajina
Hydinové mäso, droby, krídla, iné výrobky z hydiny	1 278 076	Čína, Gabon, Hongkong, Kazachstan, Komory, Kongo, Libéria, Mayotte, Stredoafriická republika
Mlieko, mliečne výrobky	2 324 855	Albánsko, Austrália, Bosna a Hercegovina, Gabon, Gambia, India, Irak, Izrael, Kamerun, Kosovo, Maroko, Maurícius, Moldavsko, Nový Zéland, Severomacedónska republika, Srbsko, Sýria, Togo, Ukrajina, USA
Črevá	91 120	Srbsko
Živočíšne tuky, oleje	624 150	Srbsko
Laktóza a laktózový sirup	988 502	Čína, India, Moldavsko, Srbsko, Ukrajina, Vietnam
Rôzne jedlé prípravky, bujóny a polievky	5 824 372	Albánsko, Angola, Bahrajn, B a H, Burkina, Čierna Hora, Čad, Egypt, Gabon, Ghana, Irak, Jordánsko, Južná Afrika, Kongo, Kuvajt, Líbya, Libanon, Maroko, Moldavsko, Niger, Pakistan, Senegal, SAE, Saudská Arábia, Severomacedónska republika, Srbsko, Turecko, Togo, Ukrajina, USA, Vietnam
Bielkovinové látky (želatína, kolagén, albumín.)	928 840	Arménsko, Austrália, Gruzínsko, India, Indonézia, Izrael, Japonsko, Kanada, Kolumbia, Libanon, Malajzia, Moldavsko,

		Singapur, Saudská Arábia, Srbsko, Taiwan, Thajsko, USA, Ukrajina, Vietnam
Prípravky z obilnín, múky, škrobu alebo mlieka	463 667	Bosna a Hercegovina, Guatemala, Island, Kórea, Maroko, Moldavsko, Macedónsko, Srbsko, Turecko, Ukrajina
Surové kože, kožky	10 973 197	Bosna a Hercegovina, Čierna Hora, Čína, Srbsko, Ukrajina, Vietnam
Krmivá pre zvieratá	1 470 661	Bosna a Hercegovina, Moldavsko, Severomacedónska republika, Srbsko
Živočíšne a rastlinné hnojivá	37 383	Rwanda, Bielorusko

8.3. Obchod v rámci EÚ

Graf 31 Porovnanie počtu zásielok zvierat a vedľajších živočíšnych produktov (VŽP) odoslaných zo SR do iných členských štátov a naopak

Tabuľka 63 Zásielky podliehajúce veterinárnej certifikácii premiestnené zo SR do iných ČČ rok 2020

	KONE	HD	OŠÍPANÉ	OVCE, KOZY	HYDINA	OST.ŽIVÉ ZVIERATÁ	ŽIVÉ RYBY	NÁS. VAJCIA	ZVER V KOŽI psi,	SPERMA	ČMELE VČELY	SLIMÁKY	KOMERČNÝ DOKUMENT (VŽP)
	ks	ks	ks	ks	ks	ks	ks	ks	kg	jedn.	kolónie	kg	kg
BELGICKO	20					13 830		1 036 800					1 549 754
BULHARSKO	1	578	7 766	719		263		135 560			1 685		6 700
ČESKO	153	5 170	36 440	75	4 276 771	21 937	448 209	27 705 317	205 317	5 165	5 635		12 571 577
DÁNSKO						12							
FÍNSKO	1					9							800
FRANCÚZSKO	2					147	220				44 993		830 631
GRÉCKO		943		5		24 001					15 879		210
HOLANDSKO	7	1 042		618	48 600	45 761				8 730	178 897		
CHORVÁTSKO		15 078	49 375	500	195 668	1					2 327		
ÍRSKO						7							
LITVA		96			30 240								350 360
LOTYŠSKO						1							
LUXEMBURSKO						3							
MAĎARSKO	23	5 868	338 258	15 453	6 417 398	10 137	53 710	180 000	44 537		5 883		19 833 860
MALTA						8							
NEMECKO	34	107			116 928	71 026	9 805	263 660			53 153		168 030
POLSKO	22	46 186	43 517	6 854	9 459 535	300 622	202 100	4 251 640			35 001		6 238 041
PORTUGALSKO	6					1 480							
RAKÚSKO	31	7 965		4 216	32 250	911		1 398 940	138 899	70	12 081		2 070 169
RUMUNSKO	1	383	42 743	3 433	2 467 330	1 452	5 640	874 000			2 557		
SLOVINSKO	8	2 317				3			79 536				
ŠPANIELSKO	14	9 411				16 278					204 178		73 260
ŠVAJCIARSKO	11					1 003							
ŠVÉDSKO						17							
TALIANSKO	8	1 165	7 550	9 221		59 234	9 391				95 153	5 500	2 522 870
UK	2					10 331	2 020				31 900		307 304

Tabuľka 64 Zásielky podliehajúce veterinárnej certifikácii premiestnené z ČČ do SR rok 2020

	Kone	HD	Ošípané	Ovce kozy	Hydina	Ost. živé zv.	Živé ryby	Nás. vajcia	Sperma	Čmele Včely	Zver v koži	Komerčný dokument (vžp)
	ks	ks	ks	ks	ks	ks	ks	ks	jednotky		kg	kg
BELGICKO	29		641			1			15 537	2 422		
BULHARSKO						68		550 960				
CYPRUS						2						
ČESKO	161	2 563	186 468	2 541	58 435 294	13 519	987 568	9 210	52 624	151		3 730 265
DÁNSKO			12 349			1						253 110
ESTÓNSKO	4			2								
FÍNSKO						1						
FRANCÚZSKO	6	307			2 707	2 294		7 200	20 273			
GRÉCKO	1											
HOLANDSKO	13	2 725	2 227			10		1 403 250	14 392			2 612 040
CHORVÁTSKO	16						3 000					12 527 931
ÍRSKO	5					4						
LITVA		54				3						
LOTYŠSKO	4	916				20						
MAĎARSKO	5	1 444	26 204	21	9 128 938	41 428	492 532	582 900	5 831	325	273 464	8 884 995
MALTA										11		
NEMECKO	44	122	12 480	1	1 146 066	11			38 817			824 034
POLSKO	7	202	59 012	1 064	5 688 089	36	2 415	483 840		1 000		12 473 306
PORTUGALSKO					22 880	3						
RAKÚSKO	99	3		5	5 730	30		487 920	16 510	867		18 631 358
RUMUNSKO	1	126			16 848	3						305 622
SLOVINSKO	34			13		1				161		2 725 110
ŠPANIELSKO	11				107 320	8						
ŠVAJČIARSKO	4											
ŠVÉDSKO						2						
TALIANSKO	53					1				95		3 580 710
UK	5				87 151	64	70					

8.4. Kontroly počas transportu

Tabuľka 65 Kontroly počas transportu sa vykonávajú v spolupráci s Policajným zborom Slovenskej republiky.

Počet kontrolných akcií	12	
Počet hliadok zapojených do kontrol	326	
Počet kontrolovaných zásielok	706	
Množstvo (t)	930, 4	
Počet nezrovnalostí	41	5,8 % z počtu kontrolovaných zásielok
Množstvo (t) nezrovnalostí	48,571	5,22 % z celkovej hmotnosti
Vrátené zásielky	3	7,31 % z počtu nezrovnalostí
Množstvo (t) vrátených zásielok	1,065	2,19 % zo zásielok s nezrovnalosťami
Počet zahájených správnych konaní	5	
Počet pokút	26	
Suma spolu (EUR)	950	

Tabuľka 66 Vyhodnotenie kontrol počas transportu január – december 2020

mesiac	počet hliadok	počet kontrolovaných zásielok	Počet kontrolovaných komodít podľa druhu	množstvo (tona)	počet nezrovnalostí	množstvo s nezrovnalosťami (tona)	vrátené zásielky	Množstvo vrátených zásielok (tona)	počet zahájených správnych konaní	počet pokút	suma
január	32	62	112	109,657	2	0,015	0	0	0	2	180
február	35	71	98	98,422	3	11,588	0	0	0	2	40
marec	8	14	23	7,067	2	3,0	0	0	1	0	0
apríl	7	17	25	20,994	0	0	0	0	0	0	0
máj	22	54	89	65,525	6	4,38	1	0,150	0	3	100
jún	29	75	103	80,38	5	6,237	0	0	2	3	80
júl	35	75	108	158,051	2	15,374	0	0	0	2	90
august	35	78	159	43,828	5	0,93	0	0	0	4	150
september	36	91	138	117,302	9	3,869	2	0,915	1	7	250
október	31	57	94	51,191	3	2,48	0	0	1	1	20
november	27	47	93	90,4	2	0,105	0	0	0	1	20
december	29	65	93	87,583	2	0,593	0	0	0	1	20
SPOLU/I.XII.	326	706	1 135	930,4	41	48,571	3	1,065	5	26	950
					5,80% z celkového počtu zásielok	5,22% z celkovej hmotnosti	7,31% z počtu nezrovnalostí	2,19% zo zásielok s nezrovnalosťami			

Tabuľka 67 Percentuálny podiel prípadov nezrovnalostí podľa miesta nakládky rok 2019 a 2020

KRAJINA	POČET ZÁSIELOK (komodít) PODĽA KRAJINY NAKLÁDKY		POČET NEZROVNALOSTÍ		%	
	rok	2019	2020	2019	2020	2019
1 Maďarsko	31	14	6	3	19,35	21,42
2 Poľsko	241	129	41	11	17,01	8,52
3 Ostatné	164	118	10	4	6,09	3,38
4 Slovensko	1203	752	28	22	2,32	2,92
5 Česko	193	115	4	1	2,07	0,86
6 Rakúsko	11	7	0	0	0,00	0,00

Tabuľka 68 Najčastejšie druhy a približný počet nedostatkov v SR za rok 2020

Druh nedostatku	Krajina	Počet	% podiel nedostatku na celkových nedostatkoch
Nevyhovujúca hygiena	Slovensko	15	63,41
	Poľsko	6	
	Maďarsko	3	
	Ostatné	2	
Znemožnená vysledovateľnosť, chýbajúca dokumentácia	Poľsko	5	14,63
	Slovensko	1	
Nedodržený teplotný režim	Slovensko	4	14,63
	Česko	1	
	Ostatné	1	
Chýbajúce označenie	Ostatné	1	2,43
Ostatné	Slovensko	2	4,87

Tabuľka 69 Najčastejšie druhy a podiel nedostatkov v rokoch 2019 a 2020

Rok 2019			Rok 2020		
Poradie	Druh nedostatku	% podiel na celkových nedostatkoch	Poradie	Druh nedostatku	% podiel na celkových nedostatkoch
1.	Nevyhovujúca hygiena	46,06	1.	Nevyhovujúca hygiena	63,41
2.	Znemožnená vysledovateľnosť Chýbajúca dokumentácia	17,97	2.	Znemožnená vysledovateľnosť Chýbajúca dokumentácia	14,63
3.	Chýbajúce označenie	12,35	3.	Nedodržený teplotný režim	14,63
4.	Nedodržený teplotný režim	14,60	4.	Chýbajúce označenie	2,43
5.	Ostatné	8,98	5.	Ostatné	4,87

Tabuľka 70 Porovnanie jednotlivých parametrov kontrol v rokoch 2019 a 2020 (prepočet je vyjadrený priemernou hodnotou na jednu kontrolnú akciu)

Ročný priemer	Január- december 2019	január- december 2020	Vyhodnotenie
Počet kontrolovaných zásielok (áut)	95,25	58,83	pokles o 36,42 zásielok t.j. 38,23%
Počet kontrolovaných komodít podľa druhu	153,58	94,58	pokles o 59 komodít t.j. 38,41%
Počet zistených nezrovnalostí	7,41	3,41	pokles o 4 nezrovnalostí t.j. 53,98%
Počet vrátených zásielok (áut) do miesta pôvodu	1,08	0,25	pokles o 0,83 zásielky t.j. 76,85 %
Počet správnych konaní	1,16	0,41	pokles o 0,75 t.j. 64,65%
Počet udelených pokút	3,16	2,16	pokles o 1 t.j. o 31,64%

8.5. Nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov

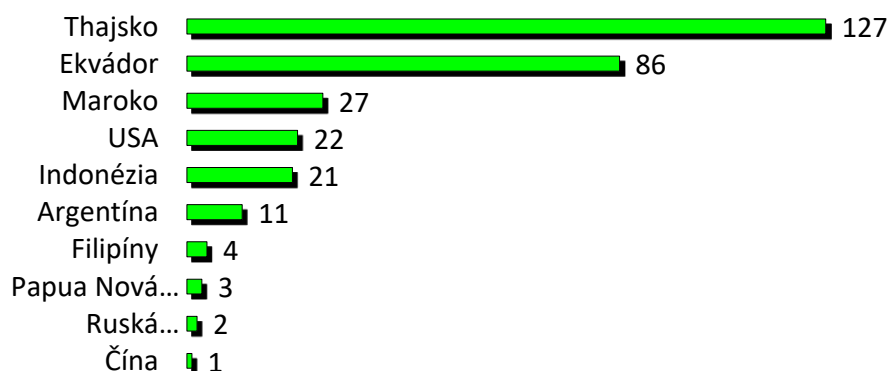
Cieľom spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva, stanovenej v legislatíve EÚ, je zabezpečiť také využívanie živých vodných zdrojov, ktoré zabezpečí trvalo udržateľné hospodárske, environmentálne a sociálne podmienky.

ŠVPS SR je poverená MPRV SR, ako kompetentná autorita na výkon kontrol v zmysle nariadenia Rady (ES) č. 1005/2008.

Tabuľka 71 Počet kontrol v r. 2020

Počet zásielok	Hmotnosť (kg)	Krajina pôvodu
11	226 624	Argentína
1	15 300	Čína
2	62 142	Ruská federácia
22	523 021	USA
27	365 945	Maroko
21	125 465	Indonézia
4	57 456	Filipíny
86	629 795	Ekvádor
127	1 854 949	Thajsko
3	12 096	Papua Nová Guinea

Graf 32 Kontroly produktov rybolovu z pohľadu NNN Nariadenia

9. Kontrola krížového plnenia a delegované činnosti

Krížové plnenie sa vzťahuje na vyplácanie priamych platieb a niektorých opatrení v rámci PRV 2014 – 2020. Medzi platby v rámci PRV 2014 – 2020 patria platba pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami, platba v rámci sústavy NATURA 2000, agroenvironmentálne - klimatické opatrenie, ekologické poľnohospodárstvo, dobré životné podmienky zvierat, lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov. Krížové plnenie sa taktiež vzťahuje na platby v rámci spoločnej organizácie trhu s vínom podľa nariadenia (EÚ) č. 1308/2013. V rámci rizikovej analýzy PPA dodala 112 žiadateľov na kontrolu dodržiavania podmienok hospodárenia. V roku 2020 bolo spolu zaznamenaných 157 správ z kontrol na mieste. Na základe povinnosti v zmysle delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 640/2014 v platnom znení, ŠVPS SR nahlásila 22 výsledkov úradných kontrol v zmysle zákona č. 39/2007 Z. z. PPA na základe zistených porušení aj v krížovom plnení.

Tabuľka 72

Predmet kontroly - názov/označenie požiadavky/normy		Počet porušení za rok			
		2017	2018	2019	2020
PH4	Bezpečnosť potravín a krmív	0	11	12	14
PH5	Zabránenie používaniu určitých látok s hormonálnym alebo tyreostatickým účinkom a betaagonistov pri chove hospodárskych zvierat	0	3	10	1
PH6	Identifikácia a registrácia ošípaných	36	33	22	38
PH7	Identifikácia registrácia hovädzieho dobytku	217	211	175	103
PH8	Identifikácia a registrácia oviec a kôz	98	90	92	49
PH9	Pravidlá prevencie, kontroly a eradikácie niektorých prenosných spongiformných encefalopatií	1	4	5	1
PH11	Minimálne normy na ochranu teliat	3	16	4	1
PH12	Minimálne normy na ochranu ošípaných	0	3	5	7
PH13	Ochrana zvierat chovaných na hospodárske účely	24	55	34	8
Spolu:		379	426	359	222

10. Úradné kontroly potravín v zmysle zákona o potravinách

10.1. Výsledky úradných kontrol potravinárskych prevádzkarní.

V Slovenskej republike bolo v roku 2020 celkovo zaregistrovaných v zmysle zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov 16 839 právnych subjektov (27 290 potravinárskych prevádzok).

V roku 2020 bolo skontrolovaných 8 032 právnych subjektov. Vykonaných bolo celkovo 47 829 úradných kontrol potravín na všetkých stupňoch v reťazci, pri čom bolo 2 829 kontrol s nedostatkom, čo predstavuje 5,9 %. Celkový počet nedostatkov je 9 847. Bežné kontroly boli vykonané v počte 46 722, z čoho bolo 2 446 kontrol s nedostatkom, čo predstavuje 5,2 % kontrol s nedostatkom z počtu bežných kontrol. Kontroly mimo pracovnej doby boli vykonané v počte 1 107, z čoho bolo 383 kontrol s nedostatkom, čo predstavuje 34,6 % kontrol s nedostatkom z počtu kontrol mimo pracovnej doby.

Z celkového počtu 8 032 kontrolovaných právnych subjektov a z 14 471 prevádzok, boli u 2 276 prevádzok (t. j. 15,7 %) zistené nedostatky (porušenosť v roku 2019 predstavovala 17,2 %). Najčastejšie pri úradných kontrolách boli zistené nedostatky v hygiene budov a prevádzky (1 953 nedostatkov), ďalej boli zistené nedostatky v hygiene technologického zariadenia a pracovných pomôcok (1 595), predaj po dobe spotreby a po dobe minimálnej trvanlivosti (1 138), nedostatky v hygiene skladovania (1 062), nedostatky v označení (917), v hygiene predaja (674), ako aj iné nedostatky

Najviac nedostatkov 3 812 bolo v hyper a supermarketoch a to u 429 prevádzok. Nedostatky sa týkali hlavne hygieny budov, technologických zariadení a pracovných pomôcok, zistení tovaru po dobe spotreby a po dátume minimálnej trvanlivosti, označovania výrobkov, nedostatkov v dokumentácii.

Prehľad vybraných nedostatkov je v nasledujúcich tabuľkách.

Tabuľka 73 Typ vybraných najčastejších nedostatkov na úrovni maloobchodu

Typ nedostatku - maloobchod	Počet kontrol s nedostatkom	Počet nedostatkov celkom
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	502	1 648
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky po DS/DMT	666	1 429
Hygiena skladovania	240	1 114
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	336	970
Hygiena predaja	461	792
Osobná hygiena	301	673
Dodržiavanie a evidencia teplotných režimov	445	554
	155	202

Počet identifikovaných nezhôd a opis jednotlivých typov nezhôd je uvedený v prílohe č. 01, v ktorej sú vyhodnotené výsledky inšpekcií na mieste.

Najvyššia frekvencia nezhôd sa vyskytovala v maloobchode. Prehľad najčastejšie zistených skupín nedostatkov (počty úradných kontrol v zmysle zákona č.152/1995 Z. z.) sú uvedené

v prehľadových tabuľkách nižšie aj s porovnaním stavu v roku 2019 a 2020. Prevádzkovateľom potravinárskych podnikov boli uložené opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

Tabuľka 74 Porovnanie počtu kontrol s vybranými nedostatkami v rokoch 2019 a 2020 v obchodnej sieti a vývoj za sledované obdobie v jednotlivých oblastiach

Hypermarkety a supermarkety

Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	217	2020
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	113	
Hygiena skladovania	130	
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	238	
Hygiena predaja	125	
po DS/DMT	66	
Poškodený obal, tovar	8	
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	278	2019
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	142	
Hygiena skladovania	166	
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	291	
Hygiena predaja	118	
po DS/DMT	100	
Poškodený obal, tovar	19	

Stredné predajne

Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	302	2020
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	207	
Osobná hygiena	247	
Hygiena skladovania	138	
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	216	
Hygiena predaja	101	
po DS/DMT	115	
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	394	2019
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	319	
Osobná hygiena	298	
Hygiena skladovania	167	
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	237	
Hygiena predaja	126	
po DS/DMT	108	

Malé predajne

Osobná hygiena	126	2020
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	121	
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	124	
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	74	
Hygiena predaja	65	
Hygiena skladovania	64	
Dodržiavanie a evidencia teplotných režimov	50	
Osobná hygiena	160	2019

Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	212	
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	149	
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	98	
Hygiena predaja	67	
Hygiena skladovania	62	
Dodržiavanie a evidencia teplotných režimov	53	

V nižšie uvedenej tabuľke sú uvádzané najviac vyskytujúce sa nedostatky, zoradené podľa počtu úradných kontrol v príslušnom kalendárnom roku zistené na všetkých stupňoch reťazca. Uvádzaných je 15 najčastejších nedostatkov a porovnanie s predchádzajúcim rokom.

Tabuľka 75 Porovnanie celkového počtu úradných kontrol s najčastejšie sa vyskytujúcimi sa nedostatkami v rokoch 2019 a 2020

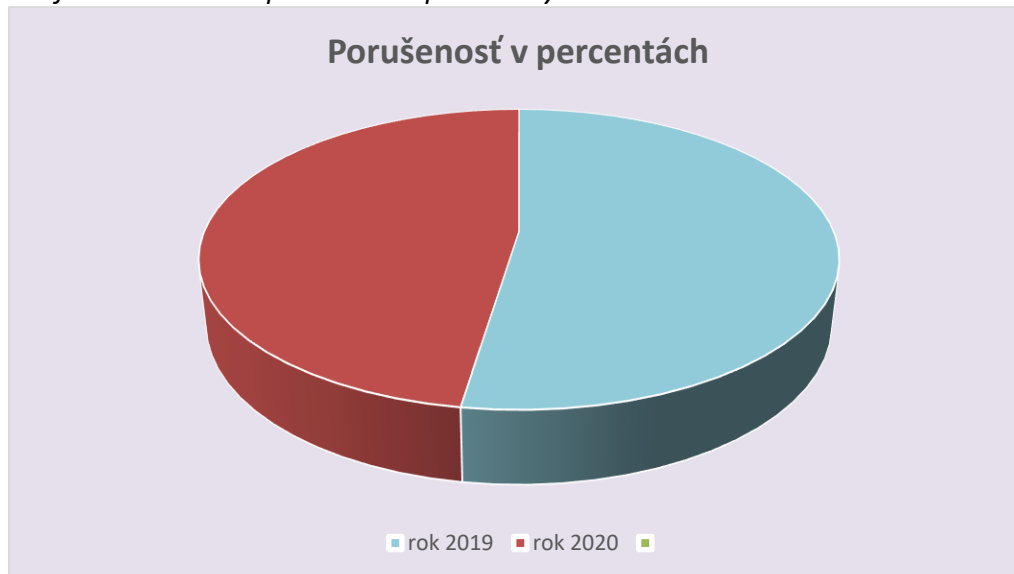
Oblasť kontroly	2019	2020
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	951	747
Hygiena budov, prevádzky	883	607
Označenie nečitateľné, nedostatočné, nesprávne	664	525
Osobná hygiena	565	470
Hygiena skladovania	461	393
Hygiena predaja	316	302
Predaj po DS/DMT	294	248
Nevyhovujúce laboratórne analýzy	230	178
Dodržiavanie a evidencia teplotných režimov	185	175
Nedostatky v dokumentácii	148	106
DDD, evidencia, výskyt škodcov	127	91
HACCP, SPP a podobné systémy	112	87
Registrácia	96	72
Sanitačný poriadok, evidencia	96	91
Vysledovateľnosť	87	66

Za zistené porušenia právnych predpisov bolo uložených 1 505 blokových pokút v celkovej výške 49 170 €

Graf 33 Porovnanie počtu kontrol za roky 2019 až 2020

Graf 34 Porovnanie porušenosti pri úradných kontrolách v rokoch 2019 až 2020

10.2. Cielené kontroly

10.2.1. Cielená kontrola Veľká noc 2020

ŠVPS SR nariadila v roku 2020 všetkým RVPS SR vykonať cieľové kontroly potravín živočíšneho, rastlinného a zmiešaného pôvodu, ktoré sa tradične konzumujú v období Veľkej noci. Kontroly boli zamerané aj na odber vzoriek potravín, ktoré nespĺňali požiadavky v predchádzajúcich rokoch a ktoré sa tradične konzumujú v čase veľkonočných sviatkov. V rámci cieľovej kontroly sa sledovala aj hygiena predaja, skladovania, prepravu, manipuláciu a dodržiavanie teplotného reťazca potravín. V období pred Veľkou nocou boli vykonané cieľové kontroly potravín živočíšneho, rastlinného a zmiešaného pôvodu, ktoré sa tradične konzumujú v období Veľkej noci. Spolu bolo vykonaných 345 kontrol potravín živočíšneho a rastlinného pôvodu, pri 2 kontrolách boli zistené nedostatky. Pri týchto kontrolách bolo odobratých 132 vzoriek potravín živočíšneho pôvodu, nevyhoveli 4 vzorky (3,1 %) a 153 vzoriek rastlinného pôvodu, 2 nevyhoveli t.j. 1,3 %. Z potravín rastlinného pôvodu boli ako nevyhovujúce hodnotené vzorky trvanlivého pečiva pre nedostatky v označovaní – bez vplyvu na kvalitu a bezpečnosť výrobkov.

10.2.2. Cielené sledovanie Vianoce 2020

ŠVPS SR nariadila všetkým RVPS SR vykonať v mesiacoch november a december sprísnené úradné kontroly potravín živočíšneho, rastlinného a zmiešaného pôvodu, ktoré sa tradične predávajú v akcii a konzumujú v období Vianoc a Nového roku (vianočné pečivo, práškový cukor /obsah škrobu/, pivo, medovina, kvasená kapusta, mak, sušené huby, mikulášske čokolády a cukrovinky, vianočné čokoládové a nečokoládové cukrovinky, sušené ovocie, orechy zemiaky, liehoviny /vaječný likér, um/ stupni potravinového reťazca. Vykonaných bolo 1 737 kontrol, z toho bolo 23 kontrol s nedostatkami – 1,3 %. Skontrolovaných bolo 1 635 prevádzok, zistených bolo 61 nedostatkov. Najviac nedostatkov bolo zistených v stredných predajniach a vo veľkých obchodných sieťach. Najčastejšie

nedostatky boli predaj tovaru neznámeho pôvodu, predaj tovaru po DMT/DS a nedostatky v osobnej hygiene.

Počas cielenej kontroly „Vianoce“ bolo odobratých 663 úradných vzoriek, z toho 25 vzoriek nevyhovujúcich. Z uvedeného počtu vzoriek bolo odobratých 403 vzoriek rastlinného pôvodu, z ktorých 16 vzoriek nevyhovelo. Najčastejšie nedostatky boli z dôvodov chýbajúcich alebo nesprávnych informácií v označení (10), pre zistený nadlimitný obsah konzervačných látok (2), alebo ich neuvedenie na obale (1), pre použitie nepovoleného farbiva (1), pre senzorické nedostatky (1). Pri týchto kontrolách bolo odobratých 260 vzoriek potravín živočíšneho pôvodu, nevyhovelo 8 vzoriek (3,1 %).

10.3. Politika kvality

V zmysle Zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov, § 9a odsek (9) úradnú kontrolu poľnohospodárskych výrobkov a potravín s chráneným označením pôvodu (CHOP), s chráneným zemepisným označením (CHZO) alebo s označením zaručenej tradičnej špeciality (ZTŠ) spĺňajúcich požiadavky podľa osobitných predpisov vykonávajú orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy.

Pri bežných plánovaných úradných kontrolách v obchodnej sieti preto inšpektori úradnej kontroly potravín na jednotlivých RVPS kontrolovali aj oprávnenosť použitia loga na výrobkoch s chráneným označením.

V roku 2020 bolo v obchodnej sieti vykonaných spolu 1 122 úradných kontrol, pri ktorých boli skontrolované potraviny rastlinného aj živočíšneho pôvodu s chráneným označením. Spolu bolo prekontrolovaných 2 915 výrobkov, z toho bolo 519 výrobkov s chráneným označením pôvodu, 1 891 výrobkov s chráneným zemepisným označením a 505 výrobkov s označením zaručená tradičná špecialita. Podľa krajiny pôvodu išlo najmä o výrobky zo Slovenska, Českej republiky, Talianska, Nemecka, Grécka, Litvy, Španielska, Francúzska, Maďarska a z iných krajín. Medzi najčastejšie prekontrolované komodity patrili syry, mäsové výrobky, pivo a olivový olej. Pri uvedených kontrolách neboli zistené nedostatky.

Značka kvality SK

V roku 2020 boli inšpektormi RVPS vykonané kontroly výrobkov, uchádzajúcich sa o udelenie/predĺženie Značky kvality SK.

V predchádzajúcom roku (r.2019) nastali zmeny v Zásadách pre udeľovanie Značky kvality SK, ktoré sa týkali hlavne dizajnu nového loga. Systém hodnotenia a udeľovania Značky kvality zostal zachovaný. Značka kvality SK sa nahradila logom Značka kvality 1. stupeň, Značka kvality SK GOLD sa nahradila logom Značka kvality 2. stupeň.

Podľa nových „Zásad“ výrobky, ktoré majú nadštandardné kvalitatívne vlastnosti, t. j. svojimi kvalitatívnymi parametrami výrazne prevýšia im podobné výrobky na trhu, na základe odborného posúdenia a na odporúčanie komisie získajú Značku kvality 2. stupňa, tiež právo používať logo značky 2. stupňa, ktoré bude reprezentovať výrobok s nadštandardnými kvalitatívnymi parametrami.

Držiteľ značky uvádza logo na obaloch, etiketách atď. ocenených výrobkov najneskôr do troch mesiacov od dátumu udelenia rozhodnutia.

Držiteľ značky môže uvádzať logo aj vo svojich propagačných a komunikačných materiáloch, na svojich webových stránkach a pod. Pri tomto spôsobe použitia musí byť vždy zreteľné, ktorému výrobku bola značka udelená.

V máji 2020 bolo vydané Usmernenie Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (MPRV SR) k Zásadám pre posudzovanie a udeľovanie Značky kvality SK (ZK SK) na

poľnohospodárske produkty a potraviny. V „Usmernení“ sa upravili podmienky pre výroby vyrábané pod obchodnou značkou :

Výrobku, ktorý je vyrábaný pod obchodnou značkou možno udeliť Značku kvality len za predpokladu, že na obale výrobku je vyznačený výrobca (názov, sídlo, kontaktné údaje¹), ktorému bola Značka kvality udelená. Tieto informácie musia byť primerane viditeľné a zreteľné pre spotrebiteľa.

V žiadosti o udelenie/predĺženie musia sa údaje o štatutárnom zástupcovi v časti Kontaktná osoba doplniť o kontakt aj na kontaktnú osobu v rámci obchodného reťazca, ktorá zodpovedá za obchodnú značku vlastnenú treťou stranou, pod ktorou je výrobok vyrábaný.

V Žiadosti o udelenie alebo predĺženie Značky kvality v časti V. Výrobky vrátane EAN kódu k názvu výrobku je potrebné uviesť, že ide o obchodnú značku.

Značka kvality sa neudeľuje vlastníkovi obchodnej značky, ale udeľuje sa priamo výrobku a jej držiteľom je výrobca daného výrobku.

V prípade ukončenia výroby daného výrobku pod obchodnou značkou, ktorej bola udelená Značka kvality je držiteľ Značky kvality (výrobca) povinný o tejto skutočnosti informovať Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR do 2 mesiacov od ukončenia výroby emailom.

Pri kontrolách inšpektori zisťovali, či výrobok spĺňa všetky požiadavky uvedené v platných Zásadách Značky kvality SK, t. j. najmä či:

- výrobca spĺňa požiadavky zákona o potravinách, ako aj príslušnej národnej a európskej legislatívy vzťahujúcej sa k predmetnému výrobku,
- výrobok spĺňa parametre uvedené v technickej dokumentácii, ktorú výrobca ako prílohu predkladal k žiadosti o udelenie značky, inšpektori venovali osobitnú pozornosť posúdeniu údajov v kolónke „nadštandardné kvalitatívne vlastnosti“ ,
- výrobok spĺňa požiadavku na predpísané % zastúpenie surovín domáceho pôvodu,
- všetky fázy výrobného procesu sú uskutočňované na území Slovenskej republiky, s výnimkou surovín z dovozu.

Pred udelením Značky kvality SK bolo celkovo vykonaných 85 kontrol u výrobcov rastlinného a živočíšneho pôvodu.

Udelenie Značky kvality SK v roku 2020 sa hodnotilo špeciálnou komisiou pre „Udeľovanie ZK“ v mesiacoch február a september 2020 zriadená MPRV SR. Výrobcom 370 výrobkov rastlinného a živočíšneho pôvodu bola udelená nová ZK SK , resp. získali predĺženie ZK SK na svoje výrobky.

11. POTRAVINY RASTLINNÉHO PÔVODU

Orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy vychádzali pri úradných kontrolách v oblasti potravín rastlinného pôvodu z koncepcie Viacročného plánu úradných kontrol vypracovaného na roky 2018-2020, ktorý bol aktualizovaný na príslušný rok v súlade s EÚ legislatívou a to na zabezpečenie vysokej úrovne ochrany zdravia ľudí a záujmov spotrebiteľov v celom potravinovom reťazci, od prvovýroby až po maloobchodný predaj.

Hlavným cieľom úradných kontrol potravín rastlinného pôvodu, rovnako ako v minulých rokoch, bolo overovanie dodržiavania právnych predpisov, zabezpečenie eliminácie nedostatkov u potravín vyrábaných na našom území a taktiež zabránenie vstupu rizikových potravín dovážaných z tretích krajín tak, aby bola zabezpečená ochrana zdravia spotrebiteľov Európskej únie. Veľký dôraz bol kladený aj na odhaľovanie zavádzania a klamania spotrebiteľov a taktiež aj falšovania potravín. Všetky tieto zamerania úradných kontrol priniesli radu významných zistení a podklady pre smerovanie úradných kontrol do ďalšieho obdobia.

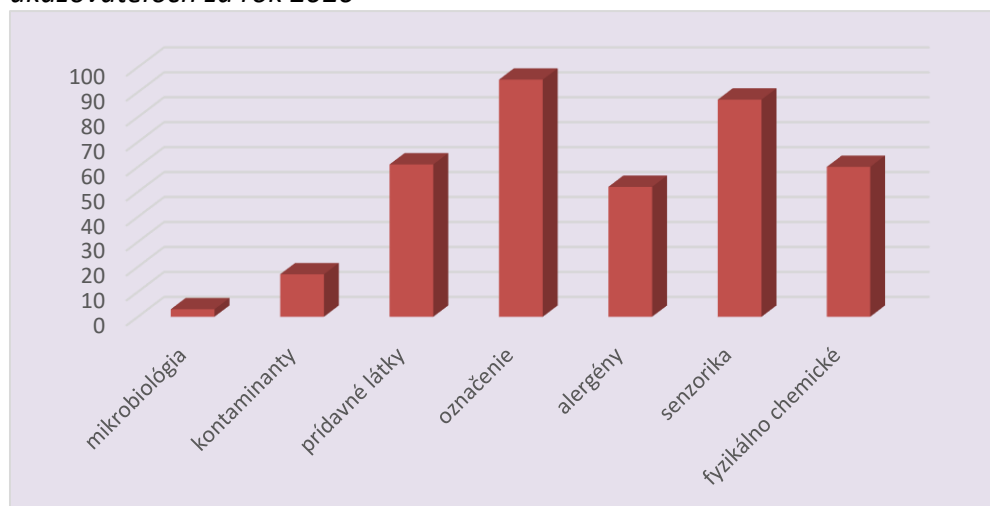
11.1. Výsledky úradných kontrol potravín rastlinného pôvodu

Odber vzoriek

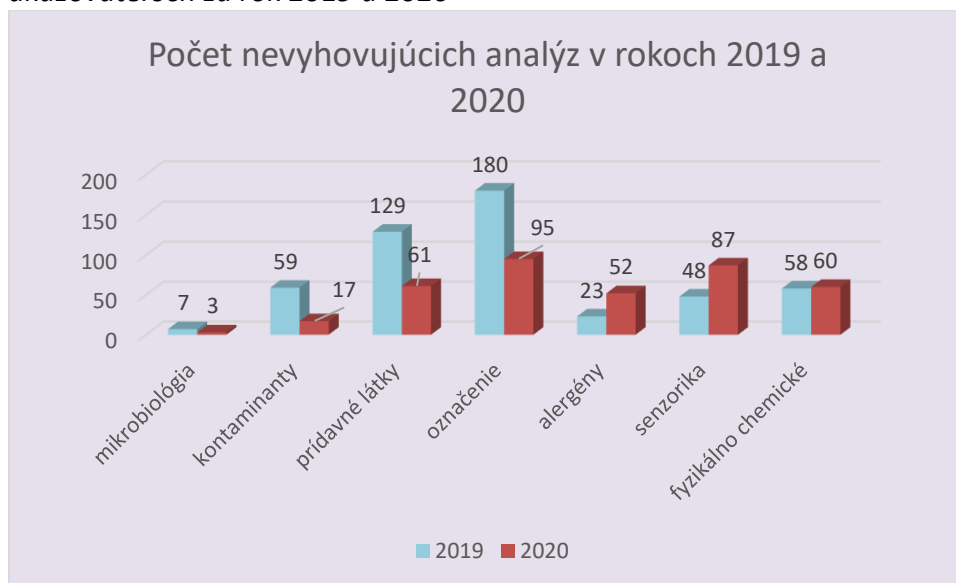
Veterinárne a potravinové ústavy v Slovenskej republike analyzovali v roku 2020 v komoditách výrobkov rastlinného pôvodu 6 290 výrobkov, z ktorých 210 vzoriek, t. j. 3,3 % nevyhovelo požiadavkám Európskej legislatívy, Potravinového kódexu SR, Vyhláškam MPRV SR alebo iným záväzným právnym predpisom v oblasti bezpečnosti a kvality potravín (v roku 2019 bolo odobratých 6 623 vzoriek, z ktorých 310 vzoriek, t. j. 4,7 % nevyhovelo požiadavkám platnej legislatívy).

Z celkového počtu vykonaných analýz vzoriek nevyhoveli platnej legislatíve v mikrobiologických ukazovateľoch 3, v kontaminantoch 17, v prídavných látkach 61, v označovaní 95, v alergénoch 52, v senzorických ukazovateľoch 87, vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch 60 vzoriek (príloha č. 2). Prehľad nevyhovujúcich vzoriek rastlinného pôvodu v jednotlivých kontrolovaných ukazovateľoch za rok 2020 a porovnanie za rok 2019 je uvedený v grafoch.

Graf 35 Prehľad nevyhovujúcich analýz rastlinného pôvodu v jednotlivých kontrolovaných ukazovateľoch za rok 2020

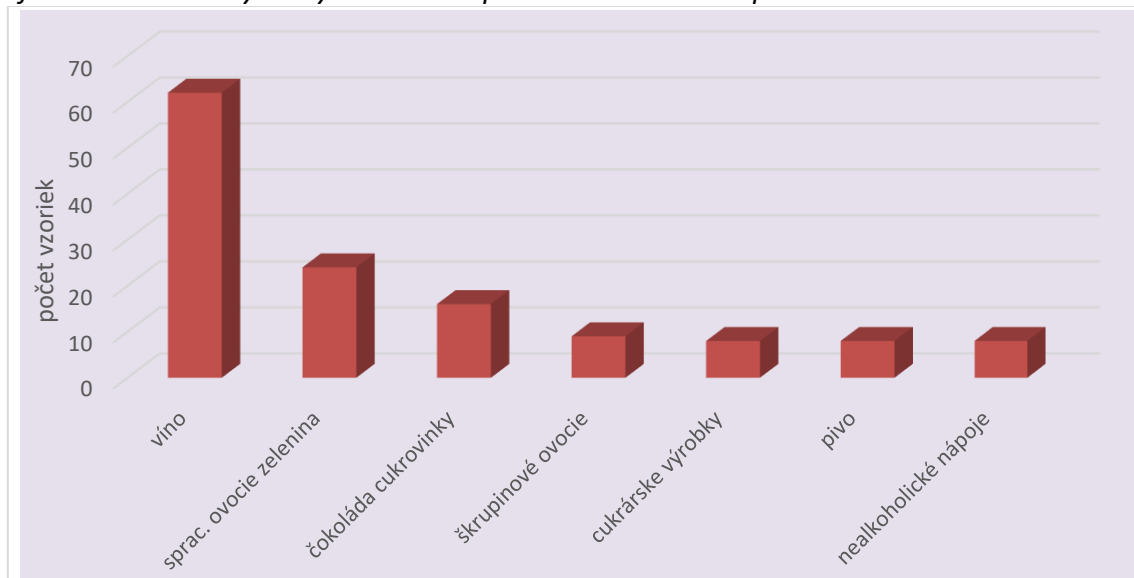

Graf 36 Prehľad nevyhovujúcich analýz rastlinného pôvodu v jednotlivých kontrolovaných ukazovateľoch za rok 2019 a 2020

Z pohľadu jednotlivých rastlinných komodít boli najvyššie počty nevyhovujúcich výrobkov zistených celkovo u vína 62, spracovaného ovocia a zeleniny 24, čokolády a cukrovínok 16, škrupinového ovocia 9, cukrárskych výrobkov 8, piva 8, nealkoholických nápojov 8, trvanlivého pečiva 7, čerstvého ovocia 7, čerstvej zeleniny 5, liehu a liehovín 5, cestovinárskych výrobkov 5.

Graf 37 Porušenosť vybraných komodít potravín rastlinného pôvodu v roku 2020

Jednotlivé analyzované vzorky rastlinného pôvodu boli odoberané vo výrobe a v obchodnej sieti.

Tabuľka 76 Porovnanie počtu vzoriek a nevyhovujúcich vzoriek z dovozu v roku 2020 a 2019

Rok	Počet analyzovaných vzoriek z dovozu	Počet nevyhovujúcich vzoriek z dovozu	% nevyhovujúcich vzoriek z dovozu
2020	174	8	4,6
2019	318	17	5,3

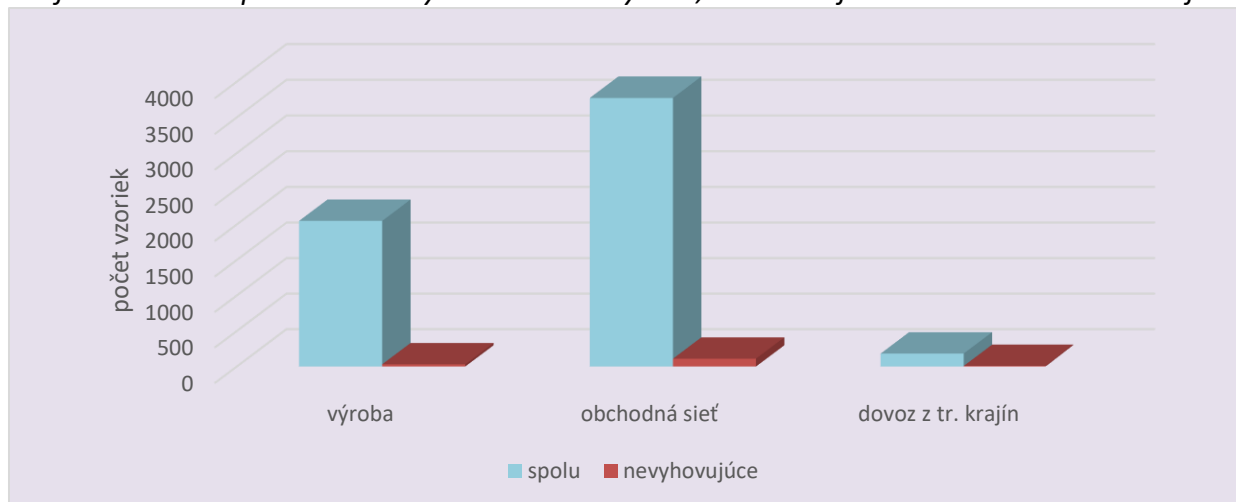
Tabuľka 77 Prehľad o celkovom počte odobratých vzoriek rastlinných komodít (okrem vína)

Miesto odberu	Odobraté vzorky (počet)		
	Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu
Výroba	2 019	31	2 050
Obchodná sieť	3 666	110	3 776
Vzorky odobraté pri dovoze z tretích krajín	174	8	182
SPOLU	5 859	149	6 008

Výroba – baliarne, malé množstvá, primárny výrobcovia, výroba, spoločné stravovanie, ostatné.

Obchodná sieť – doprava, dovoz, maloobchodné predajne, veľkoobchodné sklady, predajne výrobcu, internetový predaj

Graf 38 Prehľad o počte odobratých vzoriek vo výrobe, obchodnej sieti a dovoze z tretích krajín

11.2. Charakter rizika pochádzajúceho z nezhôd v rámci komodít rastlinného pôvodu

Všetky zistené nedostatky sú uvedené v prílohe č. 2-Analýza odobratých vzoriek rastlinného pôvodu za rok 2020 a podrobne rozpísané v jednotlivých komoditách:

Jedlé obilie, ryža

Kontrolovaných bolo 192 vzoriek, z čoho 2 vzorky nevyhoveli požiadavkám platnej legislatívy, čo predstavuje 1,0 % porušenosť. Jedna vzorka ryže nevyhovela pre nesprávne označenie, jedna vzorka jačmeňa jarného pre zvýšený limit mykotoxínov - deoxynivalenol.

Olejníny

Odobratých bolo 114 olejnín z čoho boli 3 vzorky maku nevyhovujúce, čo predstavuje 2,6 % porušenosť. Dve vzorky nevyhoveli pre cudzí zatuchnutý pach a chuť rozomletých semien, jedna vzorka nevyhovela pre nesprávne označenie – uvedené nepovolené zdravotné tvrdenia.

Strukoviny

Kontrolovaných bolo 117 strukovín, z čoho 3 vzorky fazule nevyhoveli, čo predstavuje 2,6 % porušenosť. Dve vzorky nevyhoveli pre výskyt poškodených zŕn škodcami a prítomnosť uhynutých škodcov, jedna vzorka pre prekročená hladinu rezíduí pesticídov – malathion.

Nealkoholické nápoje, koncentráty, energetické nápoje, ovocné a zeleninové šťavy

V roku 2020 bolo analyzovaných 369 vzoriek, z čoho požiadavkám platnej legislatívy nevyhovelo 6 vzoriek, čo predstavuje 1,62 % z počtu odobratých vzoriek. Výrobky nevyhovovali predovšetkým z dôvodu nesprávneho a neúplného označovania – nedostatočná čitateľnosť povinných údajov (slabý kontrast medzi písmom a pozadím), nevyhovujúca stredná výška písma – zistené 0,8 a 0,9 mm, (stanovený limit veľkosti je minimálne 1,2 mm), v označení jablčnej šťavy bolo uvedené, že neobsahuje konzervačné látky ani sladidlá, pričom do ovocných štiav sa tieto prídavné látky nesmú používať, nesplnenie požiadavky pri uvedení názvu nápoja, že nealkoholický nápoj obsahuje okrem cukru aj sladidlo. U nealkoholického nápoja bolo istené prekročenie limitu prídavnej látky – sladidlo (kyselina cyklamová E952) – limit 250 mg/l, zistená hodnota: 301 mg/l. U jablčnej šťavy 100 % 0,75 l zo Srbska bolo v rámci importnej kontroly zistené prekročenie limitu mykotoxínu – PATULÍN. Zásielka nebola uvoľnená do režimu voľný obeh.

Droždie a sušené pivovarské kvasnice

V komodite droždie a sušené pivovarské kvasnice bolo v roku 2020 v rámci úradnej kontroly potravín odobratých a vyšetrených 6 vzoriek, pričom všetky vzorky vyhoveli požiadavkám platnej legislatívy.

Pivo

V roku 2020 požiadavkám platnej legislatívy nevyhovelo 8 vzoriek piva, čo predstavuje porušenosť 5,22 % z počtu 153 vzoriek piva. Oproti roku 2019 došlo k miernemu zníženiu počtu nevyhovujúcich vzoriek z 9 na 8, čím došlo k percentuálnemu zníženiu z 6,33 % na 5,22%.

Najčastejšie nedostatky pri analýze piva boli zistené v znaku označovanie – nesprávne zaradenie piva podľa extraktu v pôvodnej mladine (najčastejší rozdiel medzi deklaráciou a zistením predstavoval 1 % hmotnostné), nesprávne zaradenie piva podľa farby vyjadrenej v jednotkách EBC – limit pre svetlé pivo 18 jednotiek EBC, zistené: 19,5; 20,8; 26,1 jedn. EBC. Taktiež pivo (extrakt v pôvodnej mladine) označené v stupňoch nie v hmotnostných percentách. V jednom prípade došlo k nesprávnemu označeniu: miesto pôvodu piva „Zemplín“ a „vychodňarsky domáci produkt“, pričom pivo nebolo vyrobené na Zemplíne ani doma a z domácich surovín.

Obsah alkoholu nezodpovedal deklarácii na etiketách: rozdiel v objemových percentách od mínus 0,8%, -1,1% až po +1,1% obj.

Ovocné víno, sladové víno, aromatizované vína, medovina

V roku 2020 z počtu 76 vzoriek nevyhovelo 5 vzoriek, čo predstavuje 6,57 %. Oproti roku 2019 došlo k miernemu zníženiu nevyhovujúcich vzoriek o 2,25 %. Najčastejšie nedostatky boli zistené v označovaní – neuvedenie množstva bylín v označení bylinkovej medoviny, ovocné

víno označené ako prírodný farmársky produkt, zároveň označená prítomnosť konzervačných látok, použité konzervačné látky nesprávne označené: „konzerv. min. dávkou E 202 a E 220“, dve vzorky ovocného vína označené ako sladké, pričom legislatíva predpisuje – suché, polosuché, dezertné alebo značkové. Na označení týchto dvoch výrobkov nebol zvýraznený oxid siričitý (ako alergén) prostredníctvom písma, štýlu alebo farby pozadia. Taktiež na týchto nápojoch v označení bolo použitie výživových a zdravotných tvrdení, čo nie je prípustné u nápojov s obsahom alkoholu viac ako 1,2 % obj., okrem tých ktoré odkazujú na znížený obsah alkoholu alebo znížený energetický obsah.

V jednom prípade na Záhoráckej medovine bol deklarovaný obsah alkoholu 13 % obj., analýzou bol zistený iba 9,2 % objemových.

Miešané nápoje

V komodite miešané nápoje (alkoholické a nealkoholické) bolo v roku 2020 v rámci úradnej kontroly potravín odobratých a vyšetrených 61 vzoriek, pričom všetky vzorky vyhoveli požiadavkám platnej legislatívy. V roku 2019 boli v tejto komodite 3 vzorky nevyhovujúce z počtu 68 vzoriek analyzovaných, čo predstavovalo 4,41 %-né porušenie predpisov.

Lieh a liehoviny

V roku 2020 z celkového počtu 156 vzoriek bolo 5 vzoriek liehovín nevyhovujúcich, čo predstavuje 3,20 %. Došlo k miernemu zvýšeniu v porušenosti oproti roku 2019 v tejto komodite. Z počtu 170 vzoriek odobratých v roku 2019, 3 vzorky boli nevyhovujúce, čo predstavovalo 1,76 %.

Zistené nedostatky – u dvoch liehovín v označení bola zistená nevyhovujúca stredná výška písma –1,0 mm, taktiež v týchto prípadoch nebol obsah alkoholu vyjadrený v % objemových. Jedna vzorka liehoviny bola označená iba kategóriou prídavnej látky, chýbal špecifický názov farbiva, alebo číslo E, v zložení tejto liehoviny nebola uvedená zložka cukor, pričom išlo o liehovinu likér. V liehovine Malinovica nebol uvedený predajný názov „malinový destilát“. U liehoviny „Ražovica“ analýzou zistené nedodržanie deklarovaného obsahu alkoholu - deklarovaný obsah: 50,0 % obj. Zistený obsah alkoholu: 48,8 % objemových.

Minerálne vody, pramenité vody, balené pitné vody

V roku 2020 bolo celkom odobratých a analyzovaných 52 vzoriek balených vôd. Dve vzorky nevyhovovali požiadavkám platnej legislatívy, čo predstavuje 3,84 %. V roku 2019 boli zistené 3 nevyhovujúce vzorky z počtu 50 odobratých a analyzovaných vzoriek, čo poukazuje na nepatrné zníženie porušenosti.

V oboch prípadoch ide o nedostatky v označovaní prírodnej minerálnej vody obohatenej oxidom uhličítym – nebola splnená požiadavka na viditeľnosť a jasnú čitateľnosť údajov, nebol výrazný kontrast medzi písmom a pozadím.

Ostatné alkoholické nápoje (cider, perry)

V komodite ostatné alkoholické nápoje bolo v roku 2020 v rámci úradnej kontroly potravín odobratých a vyšetrených 10 vzoriek, pričom všetky vzorky vyhoveli požiadavkám platnej legislatívy.

Mlynské výrobky z obilia

V roku 2020 bolo celkom odobratých 159 vzoriek mlynských výrobkov, z ktorých nevyhovovalo 5 vzoriek. Nedostatky vo vzorkách mlynských výrobkov súviseli s nesprávnym označením, prekročeným obsahom deoxynivalenou (DON) a so zistenou prítomnosťou škodcov.

Nesúlady v označení v mlynských výrobkoch bol v troch vzorkách. Jedna vzorka nespĺňala požadovanú veľkosť písma v zmysle nariadenia (EÚ) č.1169/2011 a dve vzorky mlynských výrobkov neboli v súlade s článkom 7 nariadenia (EÚ) č. 1169/2011 a zároveň aj v rozpore s nariadením (EÚ) č. 1924/2006 o výživových a zdravotných tvrdeniach, keď v označení boli

uvedené všeobecné výživové tvrdenia „má významný obsah vlákniny, vitamínov, minerálnych živín a nenasýtených mastných kyselín“, pričom neboli uvedené množstvá látky, na ktoré sa tieto tvrdenia vzťahujú. Špaldová múka hladká obsahovala živých a mŕtvych škodcov, zámotky a mala cudzí pach, čím bola porušená bezpečnosť výrobku v zmysle článku 14 ods. 2 písm. b) nariadenia (ES) č. 178/2002. Jedna vzorka pšeničnej múky, ktorá bola odobraná v rámci kontroly importu mala prekročený obsah deoxynivalenolu (DON). Nameraná hodnota (DON) bola 1 063 µg/kg, pričom limit pre tento druh výrobkov je 750 µg/kg.

Cestoviny

Zo 159 odobraných vzoriek cestovín nevyhovovalo 5 vzoriek, čo predstavuje oproti r. 2019 zníženie nevyhovujúcich vzoriek cca o 2 %. Porušenosť v nevyhovujúcich vzorkách cestovín súvisela v nesprávnom označovaním.

Nesúlad s nariadením (EÚ) č.1169/ 2011 bol celkom štyroch vzorkách a to: v jednej vzorke v nedodržaní strednej výšky písma, dve vzorky cestovín v zložení nemali zvýraznený alergén „pšenica“ a vzorka „Vaječné cestoviny pšeničné sušené- farebná abeceda“ nemala uvedený podiel vaječnej zložky v zmysle Prílohy VIII ods.3 písm. a) nariadenia (EÚ) č.1169/2011.

Cestoviny- Fľačky malé – nemali uvedené množstvo vaječných zložiek v prepočte na celé vajcia na 1 kg múky v zmysle vyhlášky MPRV SR č. 24/2014.

Pekárske výrobky

Zo 489 prekontrolovaných pekárskych výrobkov bolo zistených 5 nevyhovujúcich vzoriek. Podľa jednotlivých druhov pekárskych výrobkov, v kategórii chlieb bol zistený jeden nevyhovujúci výrobok v označení, keď nebola dodržaná stredná výška písma podľa nariadenia (EÚ) č. 1169/2011.

V jemnom pečive boli zistené dve nevyhovujúce vzorky, a to vo vzorke „Bábovka trená“, v ktorej bol prekročený povolený limit 2000 mg/kg konzervačnej látky – kyseliny sorbovej (nameraná hodnota 3 393,5 mg/kg), čím bolo porušené nariadenie (ES) č. 1333/2008 o prídavných látkach. Vzorka jemného pečiva „Oblak orechový“ nespĺňala požiadavky označenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 1169/2011, keď veľkosť písma na etikete nemala požadovanú strednú výšku písma a v zložení výrobku prevádzkovateľ uvádzal skratky, čím bol porušený článok 7 uvedeného nariadenia Európskej únie.

V kategórii ostatné pekárske výrobky boli zistené dve nevyhovujúce vzorky: v jednej vzorke strúhanky a v jednej vzorke tyčínok.

Vo vzorke strúhanky bola zistená prítomnosť alergénu – sójový proteín, ktorý nebol uvedený v zložení výrobku a vo vzorke „Pikantné tyčinky slané – 50g“ nebola opäť dodržaná stredná veľkosť písma. V oboch prípadoch tak došlo k porušeniu nariadenia (EÚ) č.1169/2011.

Trvanlivé pečivo

V roku 2020 bolo úradne odobratých 206 vzoriek trvanlivého pečiva, z ktorých 7 vzoriek nevyhovovalo. Vo všetkých nevyhovujúcich vzorkách sušienok, resp. oblátok bol zistený nedostatok v označovaní. Päť nevyhovujúcich vzoriek nemalo požadovanú veľkosť písma, ktoré je uvedené v nariadení (EÚ) č. 1169/2011. Vzorka „Cin sušienka s jahodovým želé 30% posypané vločkami s jahodovou príchuťou“ pre nebezpečie ľahkej viditeľnosti a jasnej čitateľnosti (biele písmo na priehľadnej fólii) a „Kúpeľné oblátky s lieskovo-orieškovou náplňou“ mali v zložení nesprávne uvedené a zaradené zložky - tuk a kypriaci prášok. Aj v týchto dvoch vzorkách trvanlivého pečiva bolo porušené nariadenie (EÚ) č.1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom.

Špeciálne výrobky z obilia

Z celkového počtu 72 odobratých vzoriek nevyhovovali 3 vzorky špeciálnych výrobkov z obilia. V jednom výrobku – „Pečené müsli, čokoláda a lieskovce á 400 g“, v zložení nebol zvýraznený

alergén – lieskové orechy a v zozname alergénov za zložením výrobku výrobca uviedol sezam, ktorý sa však v zložení nenachádzal. Uvedenými nedostatkami bolo porušené nariadenie (EÚ) č. 1169/2011 týkajúce sa označovania potravín.

V ďalšej vzorke „Müsli s ovocím“ bolo zistené prekročenie limitu ochratoxínu pre tento druh výrobkov. Vzorka tým nebola v súlade s nariadením Komisie (ES) č. 1881/2006 o kontaminantoch.

Tretia nevyhovujúca vzorka z kategórie špeciálnych výrobkov z obilia boli „Pukance POPMIX“. Uvedená farebná zmes pukancov mala v zložení uvedené rôzne farbivá. Rozborom bola zistená prítomnosť farbiva „Brilantná modrá“ (E 133), táto sa však v zložení nenachádzala, čím bolo porušené nariadenie (EÚ) č. 1169/2011.

Cukrárske výrobky

V roku 2020 bolo prekontrolovaných 291 cukrárskych výrobkov, čo je o 31 vzoriek viac ako v roku 2019. Z uvedeného množstva nevyhovovalo 8 vzoriek.

Vo výrobku „Orechovo-krovková kocka 250g“ bola zistená prítomnosť arašidového alergénu, ktorý nebol uvedený v zložení. Zistená prítomnosť farbiva azorubín (E 122) nebola uvedená v zložení „Punčového rezu“. Vo výrobku „Panna Cotta“ bolo zistené farbivo E 120, ktoré opäť nebolo uvedené v zložení výrobku.

Vo výrobku „Rezy čierny les 350 g“ neboli zložky v zložení uvedeného výrobku v kodifikovanej forme slovenského jazyka.

V „Bezgluténovom pečive“ bol zistený glutén v množstve 41,7 mg/kg a v jednej vzorke cukrárskeho výrobku nebola dodržaná veľkosť písma.

Vo vzorke „Mix Mamine dobroty - pečivo s ovocnou náplňou, á 500g“ bola zistená konzervačná látka kyselina sorbová, pričom aktivita vody bola iba 0,51. V takomto druhu pečiva je konzervačná látka nepovolená, čím bolo porušené nariadenie Komisie (ES) č. 1333/2008. Cukrársky výrobok „Malinový rez“ nebol v súlade s nariadením č. 1333/2008 pre zistenie prítomnosti syntetického farbiva ponceau 4R (E 124), ktoré nie je povolené používať v tomto druhu výrobkov.

Čerstvé ovocie, zelenina a zemiaky

V roku 2020 bolo odobraných na kontrolu parametrov zdravotnej bezpečnosti 145 vzoriek ovocia, 216 vzoriek zeleniny a 91 vzoriek zemiakov, ktoré boli vyhodnotené na platnú legislatívu.

Z výsledkov vyplynulo, že 1 vzorka zeleniny (petržlen) bola nevyhovujúca, a to pre prekročený limit pre dusičnany. Porušenosť bola 0,5 %. Všetky vzorky ovocia a zemiakov boli vyhovujúce.

Pozn.: Výsledky kontroly rezíduí pesticídov v ovocí, zelenine a zemiakoch sú uvedené v samostatnej kapitole.

Výrobky zo zemiakov (ošúpané zemiaky, vyprážené a predpražené výrobky a ostatné)

Analyzovaných bolo 28 vzoriek, všetky vzorky boli vyhovujúce.

Škrupinové ovocie

Analyzovaných bolo 229 vzoriek, z toho 9 bolo nevyhovujúcich, porušenosť 3,9 %. Z nevyhovujúcich vzoriek boli 2 vzorky pistácií nevyhovujúce pre prekročený obsah kontaminantov aflatoxínov, u 1 vzorky nebola v označení vyznačená prítomnosť alergénov a zvyšných 6 vzoriek vykazovalo nevyhovujúce senzorické parametre, napr. chuť a vôňa orieškov bola zatuchnutá.

Spracované ovocie a zelenina (kompóty, ovocné a zeleninové nátierky, mrazené ovocie a zelenina, sušené ovocie a zelenina, presladené ovocie a zelenina, chladené ovocie a zelenina, sterilizovaná, marinovaná a nakladaná zelenina, zeleninové pretlaky a kečupy).

Analyzovaných bolo 602 vzoriek, z toho 23 nevyhovujúcich, porušenosť 3,8 %. Vzorky boli nevyhovujúce v kontaminujúcich látkach, a to Ochratoxín A v sušených hrozičkách (1), v označovaní (12), a to pre neoznačenie prítomných syntetických farbív a nečitateľnosť informácií a použitie nepovolených zdravotných tvrdení. Medzi najzávažnejšie nedostatky patrí aj zistenie vysokonadlimitných množstiev konzervačnej látky SO₂ v sušených marhuliach na predvianočnom trhu.

Čerstvé huby a výrobky z húb

Analyzovaných bolo 21 vzoriek čerstvých húb a 55 vzoriek výrobkov z húb. Nedostatky boli zistené len u výrobkov z húb v počte 1 vzorka, a pre nedostatky v označovaní u výrobku z húb v náleve. Porušenosť 1,8 %.

Koreniny (jednozložkové koreniny aj zmesi pre potravinársku výrobu)

Analyzovaných bolo 175 vzoriek, všetky vzorky boli vyhovujúce

Horčica, ocot a dressingy

Analyzovaných bolo 108 vzoriek, z toho 2 boli nevyhovujúce, porušenosť 1,8 %. Obe vzorky boli nevyhovujúce pre nedostatky v označovaní.

Čaj a čajové extrakty

Analyzovaných bolo 92 vzoriek, 2 vzorky boli nevyhovujúce, porušenosť 2,2 %. Nevyhovujúce vzorky mala nedostatky v označovaní, a to nedostatočnú veľkosť písma a nečitateľnosť.

Káva, kávoviny

Analyzovaných bolo 106 vzoriek. Jedna vzorka bola nevyhovujúca pre nedostatky v označovaní, porušenosť bola 0,9 %.

Dehydrované pokrmy a polievky

Analyzovaných bolo 120 vzoriek, všetky vzorky boli vyhovujúce.

Termosterilizované pokrmy

Analyzovaných bolo 51 vzoriek. Všetky vzorky boli vyhovujúce.

Lahôdky

Analyzovaných bolo 116 vzoriek, 3 vzorky bolo nevyhovujúce, porušenosť 2,6 %. Najzávažnejším nedostatkom bola prítomnosť patogénnej baktérie *Listéria monocytogenes* v 1 vzorke majonézového šalátu, 2 vzorky boli nevyhovujúce v znaku označenie.

Jedlé rastlinné tuky a oleje

V roku 2020 bolo odobratých a vyšetrených 158 vzoriek jedlých rastlinných tukov olejov. Tri vzorky nevyhoveli požiadavkám platnej legislatívy, čo predstavuje porušenosť 1,89 %. Znamená to zlepšenie oproti roku 2019 o 3,99 % a výsledok porovnateľný s rokom 2018. Pokiaľ ide o túto komoditu, 37 vzoriek bolo odobratých priamo vo výrobe a dve vzorky v baliarni. 15 vzoriek rastlinných olejov a tukov bolo odobratých pri dovoze z tretích krajín. V troch prípadoch bolo zistené, že extra panenský olivový olej na základe posúdenia organoleptických vlastností nespĺňa požiadavky pre extra panenský olej. Jednalo sa o rovnaký výrobok pôvodom zo Španielska, ktorý bol odobratý vo veľkoobchodnom sklade a na základe žiadosti prevádzkovateľa opakovane posudzovaný senzorickými panelmi v troch členských štátoch. Výrobok v zmysle dvoch posúdení spĺňal požiadavky na panenský olivový olej a v zmysle jedného posúdenia iba pre lampantový olivový olej, ktorý nesmie byť umiestňovaný na trh. Výrobok bol následne stiahnutý z predaja. Uvedené zistenia sú predmetom ďalšieho šetrenia prostredníctvom systému AAC.

Výrobky z jedlých rastlinných tukov a olejov

V tejto komoditnej skupine bolo v roku 2020 analyzovaných 27 vzoriek, pričom dve vzorky nevyhoveli požiadavkám platnej legislatívy. 11 vzoriek z uvedeného počtu vzoriek predstavovali prípravky do kávy. Pri obidvoch nevyhovujúcich vzorkách sa jednalo o

nedostatok v označení výrobku – nedostatočnú strednú výšku písma. Išlo o výrobky s rastlinným tukom určené na šľahanie. V roku 2019 nebola v tejto komoditnej skupine zaznamenaná nevyhovujúca vzorka.

Majonézy

V uvedenej komodite bolo odobratých 59 vzoriek, z toho v 12 prípadoch sa jednalo o výrobky s označením tatárska omáčka. Nesúlad bol zaznamenaný iba pri jednej vzorke, odobratej u výrobcu. Jednalo sa o nesúlad s technickou špecifikáciou výrobku, kedy bol zistený vyšší obsah vody vo výrobku.

Kakao a výrobky z kakaa

V priebehu roku 2020 bolo v tejto komodite odobratých a vyšetrených 76 vzoriek, z toho 58 vzoriek tvoril kakaový prášok. Ani v jednom prípade nebolo zistené porušenie platnej legislatívy, všetky vzorky boli vyhodnotené ako vyhovujúce. V roku 2019 boli zaznamenané tri nevyhovujúce vzorky.

Škrob a výrobky zo škrobu

V tejto komodite bolo odobratých 50 vzoriek a nesúlad s požiadavkami bol zaznamenaný pri dvoch vzorkách, čo predstavuje porušenosť 4%. V roku 2019 bol pritom zaznamenaný nedostatok pri jednej vzorke, čo predstavovalo porušenosť 2,33 %. Z uvedeného počtu vzoriek predstavovali 26 vzoriek pudingové prášky. Deväť výrobkov bolo odobratých vo výrobe a v baliarni, 4 vzorky vo veľkoobchodných skladoch a zvyšok v predajniach.

Pri obidvoch nevyhovujúcich vzorkách sa jednalo o neuvedenie použitého farbiva Košenila, kyselina karmínová (E 120) v zložení výrobku. V jednom prípade išlo o výrobok zo Slovenska a v jednom prípade z Grécka.

Cukry

V tejto kategórii bolo v roku 2020 analyzovaných 16 vzoriek, pričom ani v jednom prípade nebol zaznamenaný nedostatok. V roku 2019 bol zaznamenaný nesúlad pri jednej vzorke. Tri vzorky boli v tejto komoditnej skupine odobraté pri dovoze z tretích krajín, 4 vzorky vo výrobe a 9 vzoriek v obchodnej sieti.

Čokoláda

V roku 2020 bolo v tejto komoditnej skupine analyzovaných 128 vzoriek, z toho pri štyroch bol zistený nesúlad, čo predstavovalo porušenosť 3,125. V roku 2019 bola zistená porušenosť 4,48. Jeden z výrobkov bol odobratý u výrobcu, tri nevyhovujúce výrobky boli odobraté v obchodnej sieti, z toho jeden v rámci cieľenej kontroly, zameranej na vianočný sortiment. Dva nevyhovujúce výrobky pochádzali zo Slovenska (1x výška písma a 1x kakaová sušina), jeden z Turecka a jeden z Poľska. Pri dvoch výrobkoch sa zistená hodnota kakaovej sušiny nezhodovala s deklarovanou hodnotou. Dva výrobky boli nesprávne označené, pričom stredná výška písma nespĺňala požadovanú veľkosť.

Cukrovinky

V tejto komoditnej skupine bolo analyzovaných spolu 247 vzoriek, z toho požiadavkám legislatívy nevyhovelo 12 vzoriek, čo predstavuje porušenosť 4,85 %. Je to rovnaký počet nevyhovujúcich vzoriek ako v roku 2019. Tri nevyhovujúce vzorky boli odobraté v rámci cieľenej kontroly, zameranej na vianočný sortiment a tri vzorky pri importnej kontrole z tretích krajín. Štyri nevyhovujúce vzorky boli odobraté vo veľkoobchodných skladoch a u distribútorov, ostatné nevyhovujúce vzorky boli odobraté priamo v predajniach. Jeden nevyhovujúci výrobok bol domáceho pôvodu, 5 výrobkov pochádzalo z iných členských štátov EÚ a 6 výrobkov pochádzalo z iných krajín (Čína, Ukrajina, Turecko). Vo všetkých prípadoch boli dôvodom nevyhovenia nedostatky v označení, pričom na niektorých výrobkoch bolo zistených viacero nedostatkov v označení. V jednom prípade nebolo na výrobku deklarované

použitie farbivo, v jednom prípade nebola deklarovaná prítomnosť použitých konzervačných látok – kyseliny benzoovej a kyseliny sorbovej. V piatich prípadoch nebola dodržaná požiadavka na minimálnu veľkosť písma, v dvoch prípadoch boli nesprávne uvedené názvy kategórií použitých prídavných látok, v jednom prípade nebol deklarováný návod na použitie výrobku, v jednom prípade nebol uvedený pôvod použitého rastlinného tuku, v jednom prípade boli nesprávne uvedené výživové údaje.

Mrazené krémy a zmrzliny

V roku 2020 bolo analyzovaných 61 vzoriek, pričom všetky vyhoveli požiadavkám platnej legislatívy. V roku 2019 bola zistená 1 nevyhovujúca vzorka. Šesť vzoriek bolo v tejto komoditnej skupine odobratých priamo u výrobcov, 13 vzoriek vo veľkoobchodných skladoch a ostatné vzorky v predajniach.

11.3. Kontrola potravín neživočíšneho pôvodu dovážaných z tretích krajín

ŠVPS SR ako kompetentná autorita vykonávala v rámci Slovenskej republiky v roku 2020 okrem iných činností aj kontrolu kvality a bezpečnosti potravín neživočíšneho pôvodu importovaných z tretích krajín na územie SR a Európskej únie.

Kontroly sú vykonávané v zmysle čl. 44 a čl. 47 NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín. Úradná kontrola pozostáva z dokumentačnej, identifikačnej a fyzickej kontroly spojenej s odberom vzoriek. Dovážané komodity podliehajú importným kontrolám v určitých frekvenciách podľa ich rizikovosti.

V roku 2020 bolo na území SR vykonaných 1 632 importných úradných kontrol potravín rastlinného pôvodu. Celkovo sa jednalo o 2 203 prekontrolovaných zásielok. V priebehu úradných kontrol potravín rastlinného pôvodu bolo v obchodnej sieti odobratých 176 vzoriek pôvodom z 3. krajín, kde nevyhovelo požiadavkám legislatívy 6 vzoriek.

Tabuľka 78 Kontrola potravín neživočíšneho pôvodu kontrolovaných na HIS SR za rok 2020

Názov HIS	Počet zásielok	Počet nevyhovujúcich zásielok	Počet nevyhovujúcich vzoriek
Vyšné Nemecké	310	3	1
Čierna nad Tisou	15	0	0
Bratislava letisko	6	0	0

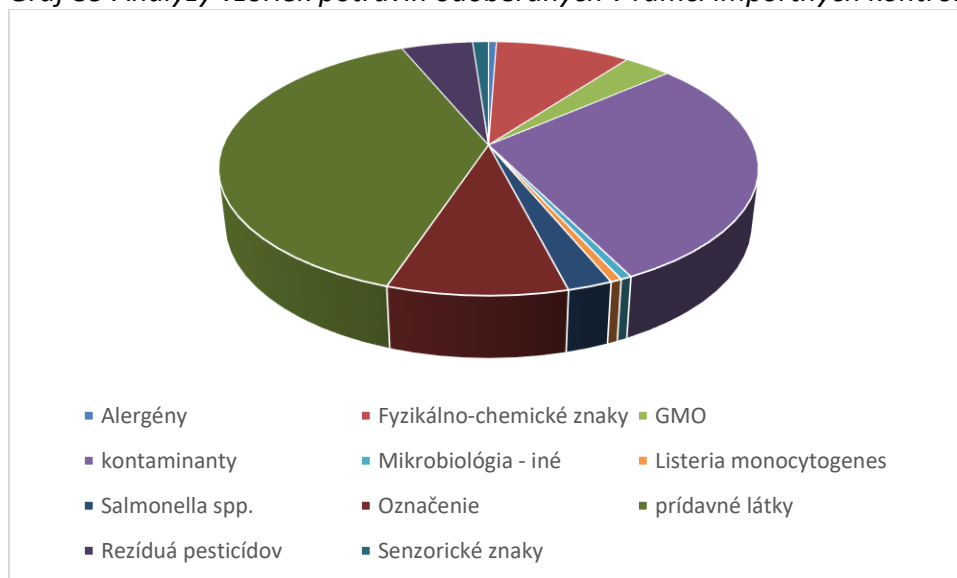
Tabuľka 79 Kontroly importu potravín neživočíšneho pôvodu vykonané inšpektormi RVPS SR na kontrolných miestach.

Názov RVPS	Počet kontrolovaných zásielok	Počet nevyhovujúcich zásielok	Počet nevyhovujúcich vzoriek
Bratislava	53	0	0
Nitra	4	0	0
Trnava	5	0	0

Tabuľka 80 Počet vzoriek odobratých inšpektormi RVPS SR v obchodnej sieti zameraných na pôvod z 3. krajiny

Počet vzoriek celkom	Množstvo vzorkovaného tovaru v kg	Nevyhovujúce vzorky
176	882 572,694	6

Graf 39 Analýzy vzoriek potravín odoberaných v rámci importných kontrol

Tabuľka 81 Prehľad nevyhovujúcich vzoriek odobratých v obchodnej sieti zameraných na pôvod z 3. krajiny

Komodita	Fyzikálno-chemické znaky	Kontaminanty - chemické prvky - iné	Kontaminanty - mykotoxíny DON	Kontaminanty - mykotoxíny patulín	Označenie	Prídavné látky - konzervačné látky	Celkový počet vzoriek
Mlynské výrobky			1				1
Nealkoholické nápoje				1			1
Spracované ovocie a zelenina		1			2	1	3
Trvanlivé pečivo						1	1
Celkový počet nevyhovujúcich analýz	2	1	1	1	2	2	6

Všetky zásielky, z ktorých boli odobraté vzorky a ktoré boli vyhodnotené ako nevyhovujúce boli vrátené do krajiny pôvodu, zničené alebo spracované na iný účel ako potravinársky či krmovinársky.

Tabuľka 82 Prehľad prvej desiatky krajín s najväčším množstvom potravín rastlinného pôvodu dovážaných do EÚ cez SR.

Krajina	Počet zásielok	Množstvo tovaru v kg
Srbsko	429	52 14 967,084
Čína	320	2 270 216,59
Turecko	257	4 150 786,65
Ukrajina	217	4 886 561,1
Vietnam	115	1 209 887,22
Južná Kórea	80	1 159 814,6
Kanada	70	1 506 885,91
Thajsko	50	959 356,6
Macedósko	43	246 130,24
Etiópia	42	1 155 756
Celkový súčet	1 623	22 760 361,99

Tabuľka 83

Vybrané komodity s najväčším počtom zásielok v rámci dovážaného a kontrolovaného tovaru z tretích krajín

Komodita	Počet zásielok	Množstvo tovaru v kg
Rafinované oleje	121	4 077 036,024
Ochutený nealkoholický nápoj	110	1 508 027,2
Fazuľa	84	2 231 544
Dehydrované pokrmy	63	497 897,2
Sterilizované uhorky	60	1 807 048,85
Šošovica	51	11 56230
Ovocný, zeleninový nápoj	46	453 294,15
Sójová múka	44	769 282
Káva zelená	41	90 467
Marhule	38	315 605,6
Celkový súčet	658	12 906 432,02 kg

11.4. Výsledky kontroly označovania GMO potravín

Podľa článku 9 ods.1 nariadenia ES č.1830/2003 sa od členských štátov vyžaduje zabezpečiť vykonávanie inšpekcií a iných kontrolných opatrení vrátane kontroly a testovania vzoriek podľa potreby, aby sa zabezpečil súlad s uvedeným nariadením. V rámci úradných kontrol vykonávaných inšpektormi RVPS sa kontroluje súlad s vyhláškou MPRV SR č. 243/2015

Z. z. o požiadavkách na označovanie potravín a nariadeniami (ES) č. 1829/2003 Európskeho Parlamentu a Rady o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách a (ES) č. 1830/2003 Európskeho Parlamentu a Rady o sledovateľnosti a označovaní geneticky modifikovaných organizmov a sledovateľnosti potravín a krmív vyrobených z geneticky modifikovaných organizmov. Úradné kontroly potravín sa vykonávajú v celom reťazci, prednostne u dovozcov z tretích krajín, výrobcov potravín rastlinného pôvodu, ako aj pri uvádzaní na trh a manipulácii s potravinami rastlinného pôvodu (VO-sklady, obchodná sieť), vrátane sledovania prahovej hodnoty 0,9 % v rámci analyzovaných vzoriek. Jedná sa hlavne o kontroly náhodného výskytu GMO u surovín a vo výrobkoch, ktoré nebudú mať v označení uvedené „vyrobené z geneticky modifikovaných surovín“ a o kontroly na neautorizované produkty. Pri dovozoch z tretích krajín sa postupovalo v zmysle legislatívnych požiadaviek týkajúcich sa nepovolenej geneticky modifikovanej ryže vo výrobkoch z ryže pochádzajúcich z Číny. Vzorky boli analyzované vo VPÚ Dolný Kubín (národné referenčné laboratórium) a VPÚ Bratislava. Odber vzoriek sa vykonával u výrobcov potravín rastlinného pôvodu, pri uvádzaní na trh a manipulácii, u dovozcov z tretích krajín s vyššie uvedenými surovinami a potravinami rastlinného pôvodu (VO - sklady, obchodná sieť). V roku 2020 odobrali inšpektori v rámci úradných kontrol 73 vzoriek. Z tohto počtu bolo 66 vzoriek odobraných inšpektormi RVPS a 7 vzoriek inšpektormi RÚVZ. Výsledky úradnej kontroly na zisťovanie prítomnosti GMO v potravinách za rok 2020 sú spracované podľa komodít a laboratória, ktoré analýzy vykonalo. Analýzy 73 vzoriek preukázali nasledovné pozitívne výsledky v 2 prípadoch, čo predstavuje 2,74 % z celkového počtu analyzovaných vzoriek potravín:

- do 0,1 % príslušnej zložky potraviny (LOQ): žiadna vzorka
- do 0,9 % príslušnej zložky potraviny: 2 vzorky - GM sója MON40-3-2 a MON89788
- nad 0,9 % príslušnej zložky potraviny: žiadna vzorka

Tabuľka 84

Typ vzorky	Výsledok kvalitatívnej analýzy	Laboratórium ŠVPÚ			Spolu
		Dolný Kubín		Bratislava	
		počet vzoriek odobratých:			
		RVPS	RÚVZ	RVPS	
kukurica a výrobky z kukurice	negatívna	4	1	5	10
	pozitívna	0	0	0	0
sója a výrobky zo sóje	negatívna	23	0	-	23
	pozitívna	2	0	-	2
ryža výrobky z ryže	negatívna	19	4	7	30
	pozitívna	0	0	0	0
ľan	negatívna	4	1	1	6
	pozitívna	0	0	0	0
iné	negatívna	0	0	1	1
	pozitívna	0	0	0	0
neizolovaná DNA		0	1	0	1
SPOLU		52	7	14	73

11.5. Výsledky úradných kontrol internetového predaja

Štátna veterinárna a potravinová správa vykonáva úradnú kontrolu potravín ponúkaných prostredníctvom predaja na diaľku v zmysle zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov ako aj kontrolu dodržiavania základného legislatívneho rámca EÚ (Nariadenie EU-178/2002, 1169/2011, 852/2004, 1924/2006, zákona č.102/2014). Predmetom úradnej kontroly potravín predávaných na diaľku je úplnosť a správnosť informácií týkajúcich sa potravín PIO (Prevádzkovateľ Internetového Obchodu) a odber vzoriek potravín predávaných na diaľku. Inšpektori RVPS vykonávali súbežne pri úradných kontrolách internetového predaja aj dodržiavanie podmienok uvedených v Nariadení (ES) č. 852/2004 o hygiene potravín ohľadne vozidiel určených na prepravu potravín a surovín rastlinného pôvodu, nápojov a potravín vyžadujúcich osobitné podmienky prepravy. Úradné kontroly sú vykonávané u prvovýrobcov, výrobcov, distribútorov a prepravcov, v distribučných centrách a u predajcov.

Inšpektori RVPS SR ďalej vykonávali kontrolu dodržiavania zákona č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode a zákona č. 108/2000 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri podomovom predaji a zásielkovom predaji (ďalej len zákon 108/2000) a súlad podmienok zmlúv uzavretých na diaľku so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Predmetom kontroly bolo preverenie: oprávnenia k podnikaniu, povinnosti predávajúceho pred uzavretím zmluvy, informačných povinnosti predávajúceho, informácií o odstúpení od zmluvy, zákaz predaja, z hľadiska dodržiavania zákona 108/2000. Zákaz klamania spotrebiteľa upravuje § 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého predávajúci nesmie klamať spotrebiteľa, najmä uvádzať nepravdivé, nedoložené, neúplné, nepresné, nejasné alebo dvojzmyselné údaje alebo zamlčať údaje o vlastnostiach výrobku alebo služby alebo o nákupných podmienkach. Nekalé obchodné praktiky sú zakázané podľa § 7 zákona o ochrane spotrebiteľa. Za nekalú obchodnú praktiku sa považuje najmä klamlivé konanie a klamlivé opomenutie konania (zapríčiňuje alebo môže zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil), ako aj agresívna obchodná praktika (používa obťažovanie, nátlak vrátane fyzickej sily alebo neprimeraný vplyv).

V roku 2020 vykonali inšpektori RVPS celkom 221 úradných kontrol internetového obchodu. V rámci úradnej kontroly prevádzkovateľa internetového predaja boli kontroly zamerané na registráciu v zmysle zákona o potravinách, ďalej na správnosť a úplnosť poskytovania informácií zverejnených na internetových stránkach v zmysle Nariadenia EÚ, ako aj na kontrolný nákup, pri ktorom sa potvrdil nesúlad označovania s platnou legislatívou, pri ktorých najčastejšie nedostatky boli zistené v nesprávnom označení napr.: olivového oleja, prírodnej jablkovej šťavy, a cukru na báze stolového sladidla. Z úradných kontrol vyplynulo, že mnohí prevádzkovatelia internetového predaja, ktorí predávajú potraviny cez internet, nie sú dostatočne oboznámení s legislatívou určujúcou povinné označovanie potravín ponúkaných prostredníctvom predaja na diaľku, alebo nie sú registrovaní v zmysle zákona.

Tabuľka 85 Prehľad výsledkov úradných kontrol internetového predaja.

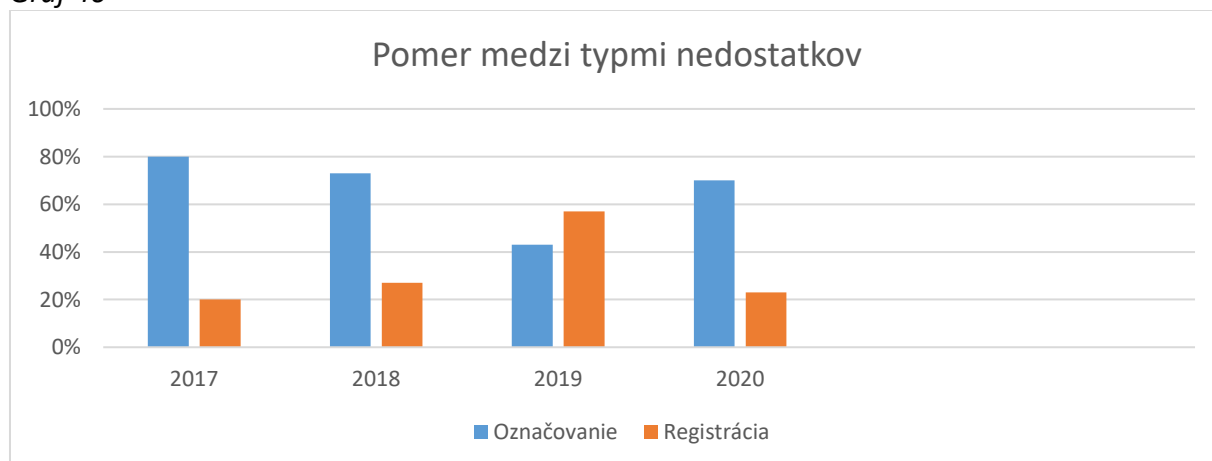
Typ činnosti	Počet kontrolovaných právnych subjektov	Počet kontrolovaných prevádzok	Kontroly bez nedostatkov	Kontroly s nedostatkom	Počet kontrol celkom
Úradná kontrola – plánovaná-PIO	111	112	111	6	117
CK potravín predávaných na diaľku z hľadiska nákazy COVID-19	75	75	67	13	80
Dodatočná úradná kontrola	13	13	10	3	13
Odber vzoriek	4	4	4		4
Podania a podnety	7	7	3	4	7
Celkový súčet	210	211	195	26	221

Tabuľka 86 Prehľad najčastejších nedostatkov vyplývajúcich z úradných kontrol internetového predaja

Typ nedostatku	Počet kontrol s nedostatkom
Nedostatočné alebo nesprávne označenie (alergény, zloženie výrobku, skladovacie podmienky, zdravotné a výživové tvrdenia)	21
Prevádzkovateľ neregistrovaný alebo neohlásil zmenu činnosti prevádzky	7
Porušenie §2 NV SR 360/2011	2
Celkový súčet	30

Počas týchto kontrol bolo spolu zistených až **65** nedostatkov. Pri zistení nedostatkov boli uložené opatrenia na mieste, kedy kontrolné orgány ŠVPS SR uložili v správnom konaní pokutu od 100 eur do 100 000 eur.

Graf 40

Pri kontrole internetového predaja bolo odobratých 6 vzoriek, 1 vzorka mlynského výrobku nevyhovela v označovaní podľa NARIADENIA č. 1169/2011.

Tabuľka 87 Zoznam vzoriek analyzovaných pri úradných kontrolách internetového predaja.

Komodita	Fyzikálno-chemické znaky	Kontaminanty - mykotoxíny AFT	Označenie	Prídavné látky - farbivá	Prídavné konzervačné látky	Senzorické znaky	Celkový počet vzoriek
Čokoláda a cukrovinky				1			1
Lieh a liehoviny				1			1
Mlynské výrobky	1		1			1	1
Olejníny		1					1
Špeciálne výrobky z obilia					2		2
Počet analýz vzoriek	1	1	1	2	2	1	6

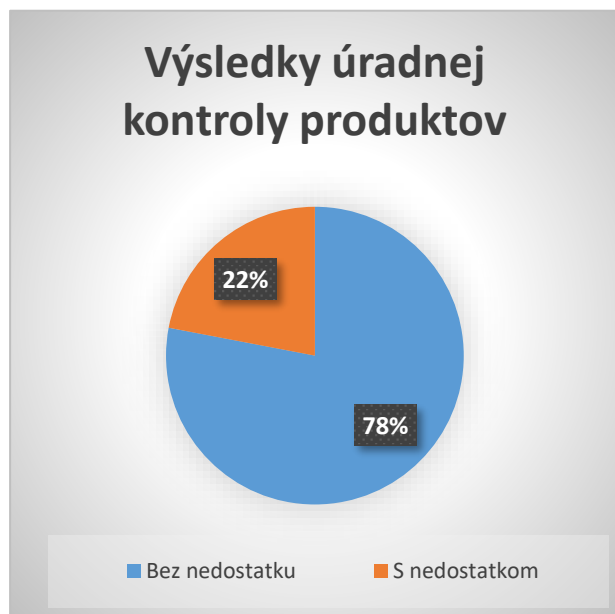
11.6. Cielené kontroly potravín rastlinného pôvodu

11.6.1. Cielená kontrola potravín predávaných na diaľku z hľadiska nákazy COVID-19

Na základe zvýšeného záujmu spotrebiteľov SR nakupovať potraviny cez internet boli vykonané u prevádzkovateľov internetového obchodu v mesiacoch máj až jún cieľené kontroly podľa zákona NR SR o potravinách č.152/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov zamerané na overenie registrácie, zobrazovanie povinných údajov o potravinách predávaných na diaľku, výživových a zdravotných tvrdeniach súvisiacich najmä s aktuálnou témou roka 2020 a to ochorením COVID-19. Predmetom týchto kontrol nebol odber vzoriek. Cieľená kontrola, ktorej úlohou bolo zistiť či sa na online trhu SR vyskytujú potraviny, ktorým by boli pripisované blahodarné účinky v boji proti aktuálnemu ochoreniu COVID-19. Bolo skontrolovaných 75 internetových stránok a 120 rôznych potravinových produktov. Z týchto produktov bolo 94 bez porušenia a 26 s porušením v 13 e-shopoch. Pochybenia z hľadiska zdravotných tvrdení v súvislosti s ochorením COVID-19 však zistené v týchto prípadoch neboli. Zistené nedostatky sa týkali registrácie, označovania povinných údajov zobrazovaných na internetovej stránke i výživových či zdravotných tvrdení. Pri kontrolách sa ešte stále vyskytujú prevádzkovatelia, ktorých prevádzky nie sú registrované na príslušnej RVPS a tým porušujú ustanovenia § 6 zákona NRSR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov. Ďalej sú na internetových stránkach ponúkané produkty, ktoré nie sú alebo sú nesprávne označené povinnými údajmi. A to najmä chýbajúce výživové údaje, návod na použitie, informácie ako musia byť dané produkty skladované, chýbajúca zmienka o alergénoch. Častým úkazom bola absencia označenia krajiny pôvodu, kde bola daná potravina vyrobená, ale aj iné. Je potrebné

zdôrazniť, že v takýchto prípadoch dochádza k porušeniu ustanovenia článku 14 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 z 25. októbra 2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a ktorým sa zrušuje smernica Komisie 87/250/EHS, smernica Rady 90/496/EHS, smernica Komisie 1999/10/ES, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES, smernice Komisie 2002/67/ES a 2008/5/ES a nariadenie Komisie (ES) č. 608/2004.

Graf 41

Graf 42

11.6.2. Cielená kontrola potravín predávaných na trhoviskách

V období jún až júl 2020 vykonávali inšpektori cieľné kontroly zamerané na kontrolu označovania čerstvého ovocia a zeleniny na trhoviskách, pričom kontrola bola zameraná hlavne na označovanie krajiny pôvodu pri predaji. Kontroly boli u právnických osôb vykonané v zmysle zákona NR SR č. 491/2002 Z. z. o organizovaní trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami, u fyzických osôb predávajúcimi malé množstvá prvotných produktov rastlinného pôvodu v zmysle zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov. Inšpektori vykonali 130 kontrol u 123 subjektov. Pri 25 kontrolách boli zistené nedostatky v označovaní krajiny pôvodu. Celkovo bolo posúdených 682 plodín, z čoho u 93 plodín boli zistené nedostatky, čo predstavuje 13,6 % porušenosť. Kontrolované subjekty nedostatky v označovaní predávaného ovocia a zeleniny okamžite odstránili na základe opatrení uložených inšpektormi úradnej kontroly potravín. Nedostatky v označovaní boli u právnických osôb riešené prostredníctvom správnych konaní. Okrem nedostatkov v označovaní boli u fyzických osôb zistené ďalšie nedostatky týkajúce sa povinnej registrácie predaja na RVPS, hygieny predaja a chýbajúcej evidencie. Za tieto nedostatky bolo fyzickým osobám uložených 6 blokových pokút v hodnote 190 €.

11.6.3. Cielená kontrola správnosti označovania plodín krajinou pôvodu v obchodnom reťazci

Na základe viacerých podnetov bolo zo strany ŠVPS SR nariadené vykonať úradné kontroly v prevádzkach obchodného reťazca a jeho distribučných centier. RVPS SR skontrolovali 14 predajní, pri ktorých bolo skontrolované označenie u 98 plodín krajinou pôvodu, z čoho bolo zistené nevyhovujúce označenie pri predaji u 31 plodín. Jednotlivé plodiny boli označené viacerými krajinami pôvodu, označenie krajiny pôvodu bolo nejednoznačné a uvádzalo spotrebiteľa do omylu. Rovnaké nedostatky boli zistené aj sprievodných dokladoch vystavených v distribučných centrách reťazca, toto bolo následne potvrdené aj pri fyzických kontrolách v dvoch distribučných centrách. Všetky zistené nedostatky budú riešené v správnom konaní.

11.7. Právoplatné rozhodnutia

V roku 2020 nadobudlo v správnom konaní právoplatnosť 1 342 rozhodnutí miestne príslušných RVPS, ktoré prebiehali v súvislosti s úradnými kontrolami pri výrobe potravín, manipulácii s nimi a ich umiestňovaní na trh v hodnote 1 952 573 €, pričom priemerná hodnota uloženej pokuty bola 1 454,97 € a maximálna suma uloženej pokuty bola 100 000 €.

11.8. Audity u prevádzkovateľov podnikov rastlinného pôvodu

V roku 2020 orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy vykonávali u prevádzkovateľov potravinárskych podnikov rastlinného pôvodu audity, so zameraním na overenie zhody zavedeného systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín a správnej výrobnéj praxe s platnou legislatívou. Celkom bolo vykonaných 20 auditov pri výkone ktorých nebola zistená nezhoda.

Tabuľka 88 Výsledky auditov v roku 2020

Typ činnosti	Počet auditovaných právnych subjektov	Počet auditovaných prevádzok	Počet auditov celkom
Veľkoobchodný sklad	1	1	1
Výrobca vo svojej predajni – rastlinné komodity - dopekane	1	2	2
Výrobcovia – rastlinné komodity	16	16	17
Celkový súčet	18	19	20

11.9. Kontrola obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny

Kontrola obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny sa v roku 2020 vykonávala v zmysle legislatívy EÚ - nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 a národnej legislatívy – Zákona č. 491/2001 Z. z. o organizácii trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v znení neskorších predpisov. Kontrolu vykonávali autorizovaní inšpektori na všetkých stupňoch obchodu, u prvovýrobcov

(pestovateľov), veľkoobchodníkov, dovozcov, vývozcov a vo všetkých typoch maloobchodného predaja.

Výsledky kontrolnej činnosti

K 31.12.2020 vykonávalo kontrolu zhody 58 inšpektorov autorizovaných na kontrolu obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny v zmysle § 9 zákona č. 491/2001 Z. z. o organizácii trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v znení neskorších predpisov a Vyhlášky MP SR č. 50/2005 Z. z. o autorizácii na výkon kontroly kvality rastlinných produktov. V priebehu roku štyria inšpektori ukončili pracovný pomer.

Inšpektori vykonali 2 338 kontrol na všetkých stupňoch obchodu. Výsledky sú uvedené v nasledujúcich tabuľkách.

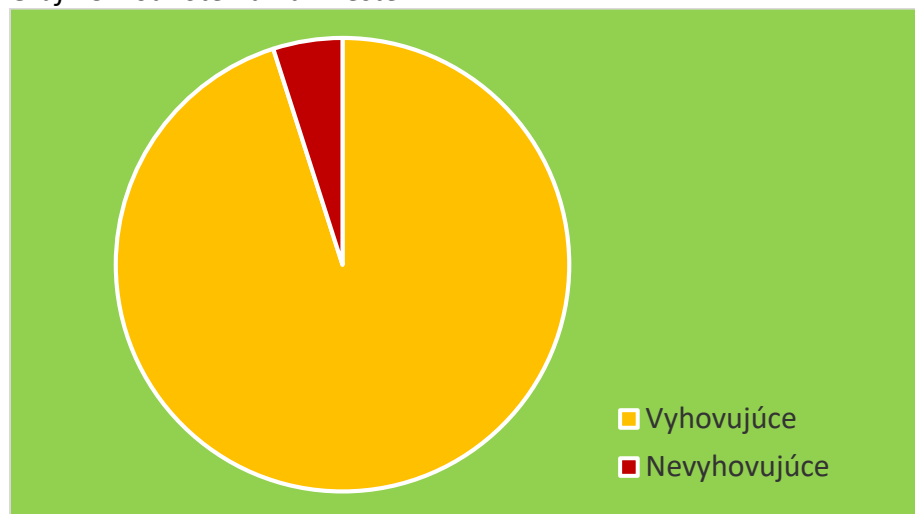
Najviac kontrol zhody HNM bolo vykonaných u plodiny jablká – 1 491 kontrol zhody, rajčiaky – 1 375 kontrol zhody a paprika zeleninová – 1 171 kontrol zhody. V kilogramoch bolo prekontrolovaných najviac jablák – 341 957,42 kg, mandarínok – 97 740,22 kg a dyne červenej – 93 084,73 kg. Najviac nevyhovujúcich plodín bolo u rajčiakov – 78, u jablák – 53 a u papriky – 49. V kilogramoch bolo najviac nevyhovujúcich plodín u dyne červenej – 32 179,0 kg, jablák – 661,06 kg a u banánov žltých – 679,67 kg. Podľa pôvodu bolo najviac nevyhovujúcich plodín zo Slovenska – 120, Španielska – 81 a Poľsko - 61, u 144 plodín nebola uvedená krajina pôvodu.

Tabuľka 89

Počet kontrol a hodnotenie zhody na mieste podľa jednotlivých stupňov obchodu

Miesto kontroly	Počet kontrol	Počet HNM	Z toho počet HNM nevyhovujúcich	% nevyhovujúcich	Nevyhovujúci tovar v kg
Maloobchod	2 098	12 376	686	5,54	10 206,62
Veľkoobchod	172	911	13	1,43	31794,4
Prvovýroba	68	158	0	0	0
Spolu	2 338	13 445	699	5,2	42 001,02

Graf 43 Hodnotenia na mieste

Tabuľka 90 Hmotnosť plodín hodnotených na mieste

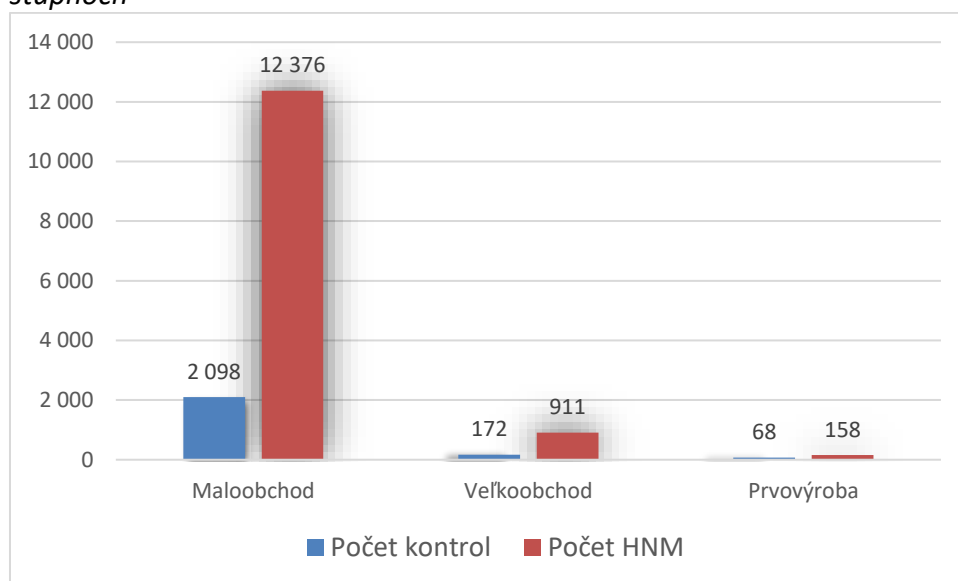
	Množstvo celkom	Vyhovujúce	Nevyhovujúce
Množstvo v kg	1 192 694,92	1 150 693,9	42 001,02

Tabuľka 91 Počet kontrol pri dovoze a vývoze

Druh kontroly	Počet kontrol	Počet HNM
dovoz	13	20
vývoz	4	7

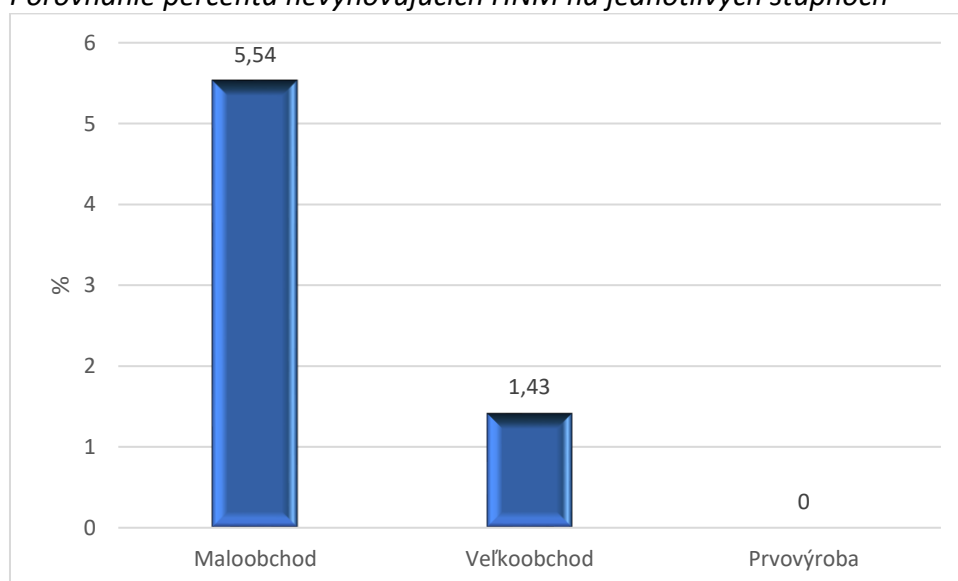
Graf 44

Porovnanie počtu kontrol zhody s obchodnými normami a hodnotení na mieste na jednotlivých stupňoch

Graf 45

Porovnanie percenta nevyhovujúcich HNM na jednotlivých stupňoch

Počet kontrol na jednotlivých RVPS uvádza nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 92

Prehľad počtu autorizovaných inšpektorov, počtu kontrol a počtu hodnotení zhody na mieste v jednotlivých RVPS SR

RVPS	Počet inšpektorov	Počet kontrol	Posúdenie zhody (HNM)			
			počet spolu	počet vyhovujúce	nevyhovujúce počet	%
Banská Bystrica	1	15	119	119	0	0,0
Bardejov	1	36	163	163	0	0,0
Bratislava	3	165	873	812	61	7,0
Čadca	1	23	228	217	11	4,8
Dolný Kubín	1	20	91	85	6	6,6
Dunajská Streda	1	47	470	428	42	8,9
Galanta	1	23	138	137	1	0,7
Humenné	1	51	203	188	15	7,4
Komárno	3	157	717	704	13	1,8
Košice mesto	2	62	401	357	44	11,0
Košice okolie	1	33	200	195	5	2,5
Levice	2	139	1 086	1083	3	0,3
Liptovský Mikuláš	2	55	316	288	28	8,9
Lučenec	1	23	115	110	5	4,3
Martin	3	88	527	489	38	7,2
Michalovce	1	78	311	258	53	17,0
Nitra	1	55	254	244	10	3,9
Nové Mesto n. Váhom	1	33	167	167	0	0,0
Nové Zámky	1	69	339	300	39	11,5
Poprad	1	61	397	362	35	8,8
Prievidza	2	58	603	597	6	1,0
Prešov	2	139	752	699	53	7,0
Púchov	2	40	262	257	5	1,9
Rimavská Sobota	1	33	155	154	1	0,6
Rožňava	1	85	422	422	0	0,0
Senec	2	33	246	246	0	0,0
Senica nad Myjavou	1	100	511	503	8	1,6
Spišská Nová Ves		7	55	41	14	25,5
Stará Ľubovňa	1	18	83	83	0	0,0
Svidník	1	47	188	188	0	0,0
Šaľa	2	102	505	481	24	4,8
Topoľčany	2	29	227	227	0	0,0
Trebišov	2	57	315	233	82	26,0
Trenčín	1	72	327	324	3	0,9
Trnava	3	29	200	200	0	0,0
Veľký Krtíš	1	62	357	334	23	6,4
Vranov nad Topľou	1	34	153	149	4	2,6
Žiar nad Hronom	1	50	249	236	13	5,2
Žilina	2	63	488	446	42	8,6
Zvolen	1	47	232	220	12	5,2
Spolu	58	2 338	13 445	12 746	699	5,2

Cielená kontrola - kontrola obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny mimo pracovnej doby

V roku 2020 vykonali autorizovaní inšpektori spolu 220 kontrol supermarketov a hypermarketov po pracovnej dobe, v sobotu a nedeľu. Z uvedeného bolo 58 kontrol so zisteniami porušenia požiadaviek na kvalitu OZ, čo je 26,4 % kontrol. Počas kontroly vykonali inšpektori 1 524 hodnotení na mieste v celkovom množstve 49 181,98 kg, v 125 prípadoch plodiny nevyhoveli, čo predstavuje spolu 1 743,33 kg ovocia a zeleniny. Celkom bolo hodnotených 61 druhov ovocia a zeleniny podliehajúcim požiadavkám všeobecnej normy a požiadavkám špecifických noriem NK č. 543/2011. Výsledky tejto kontroly sú započítané do počtu všetkých kontrol v tabuľke č. 92.

Správne konanie

V roku 2020 bolo právoplatne ukončených 60 správnych konaní voči subjektom podnikajúcim v sektore ovocia a zeleniny za porušenie zákona č. 491/2001 Z. z. o organizovaní trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v pôsobnosti 14 RVPS. Na základe porušenia tohto zákona boli právnym subjektom uložené pokuty vo výške 96 466 €.

Tabuľka 93

Prehľad právoplatne ukončených správnych konaní RVPS a výška uložených pokút

Správne konanie na RVPS	Právoplatne ukončené	Pokuta €
Bratislava	15	11 116
Dunajská Streda	1	1 000
Košice mesto	3	4 600
Komárno	1	5 000
Liptovský Mikuláš	4	8 000
Martin	16	36 400
Prievidza	2	1 900
Prešov	1	500
Poprad	2	1 500
Púchov	2	750
Topoľčany	2	3 500
Trebišov	4	7 700
Žilina	6	14 000
Žiar nad Hronom	1	500
Spolu	60	96 466

Porovnanie počtu kontrol za roky 2018 až 2020

V roku 2020 prišlo k poklesu počtu kontrol k počtu kontrol v porovnávaných rokoch a taktiež počet HNM je najnižší. Celkové množstvo hodnoteného tovaru je najnižšie za porovnávané obdobie. Počet správnych konaní je za porovnávané obdobie najvyšší, výška uložených pokút je však za porovnávané obdobie najnižšia.

Tabuľka 94

Porovnanie počtu kontrol za roky 2018 až 2020

Kontroly zhody / Rok	2018	2019	2020
Počet kontrol	2 516	2 427	2 338
HNM celkom	14 001	14 159	13 445
HNM nevyhovujúce	986	649	699
Tovar celkom kg	3 016 050,21	1 437 685,91	1 192 694,92
Nevyhovujúci tovar kg	69 208,26	23 049,26	42 001,02

Tabuľka 95

Porovnanie počtu kontrol na rôznom stupni v rokoch 2018 – 2020

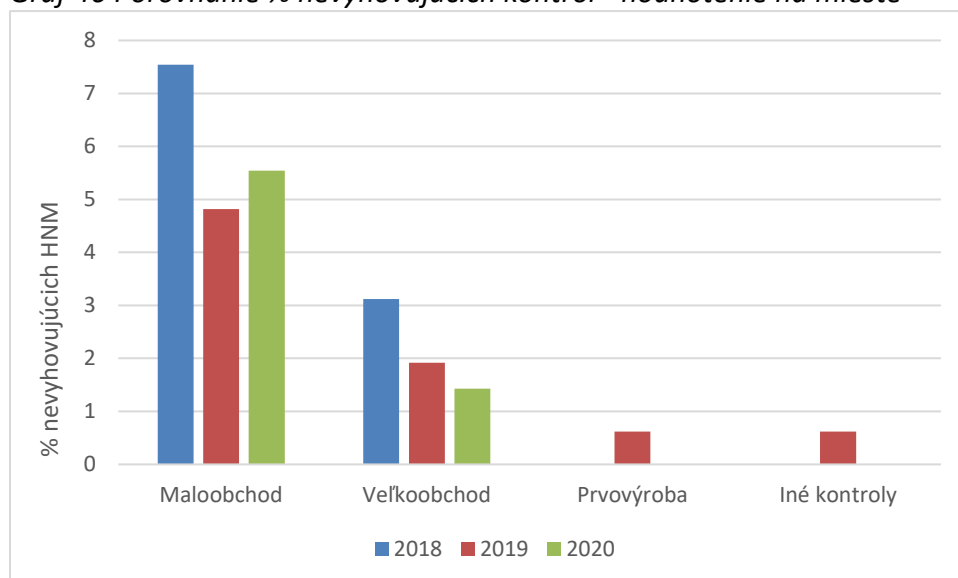
Miesto kontroly	Počet kontrol 2018	Počet kontrol 2019	Počet kontrol 2020
Maloobchod	2 135	2 170	2 098
Veľkoobchod	265	185	172
Prvovýroba	107	71	68
Spolu	2 516	2 427	2 338

Tabuľka 96

Porovnanie počtu hodnotení na mieste na rôznych stupňoch obchodu v rokoch 2018 – 2020

Miesto kontroly	2018		2019		2020	
	Počet HNM	Počet nevyh. HNM	Počet HNM	Počet nevyh. HNM	Počet HNM	Počet nevyh. HNM
Maloobchod	12 581	949	13059	629	12 376	686
Veľkoobchod	1 186	37	937	18	911	13
Prvovýroba	225	0	162	1	158	0
Iné kontroly	9	0	1	1	0	0
Spolu	14 001	986	14 159	649	13 445	699

Graf 46 Porovnanie % nevyhovujúcich kontrol - hodnotenie na mieste

Tabuľka 97

Porovnanie nevyhovujúceho množstva ovocia a zeleniny pri hodnotení na mieste v rokoch 2018 - 2020

Rok	2018	2019	2020
Množstvo v kg	69 208,26	23 049,26	42 001,02

Tabuľka 98

Porovnanie počtu právoplatných rozhodnutí a výšky pokút v rokoch 2018 - 2020

Rok	2018	2019	2020
Počet právoplatných rozhodnutí	54	59	60
Výška pokút v EUR	108 735	105 850	96 466

11.10. Kontrola tabakových výrobkov

Úradné kontroly tabakových výrobkov sa vykonávajú u výrobcov tabakových výrobkov, pri skladovaní a uchovávaní, u prepravcov, distribútorov, pri dovoze z tretích krajín, pri predaji konečnému spotrebiteľovi, ako aj vykonávanie ďalších činností okrem poskytovania služieb spoločného stravovania. Štátna veterinárna a potravinová správa SR vykonala v roku 2020 v zmysle zákona č. 335/2011 Z. z. o tabakových výrobkoch v znení neskorších prepisov 567 kontrol. Kontrolu tabakových výrobkov ŠVPS SR vykonala u 240 právnych subjektov a 546 prevádzkach. Kontroly tabakových výrobkov boli zamerané hlavne na kontrolu označovania tabakových výrobkov, požiadavky na skladovanie a prepravu tabakových výrobkov, súhlasné návrhy na uvedenie do priestorov prevádzkarne do prevádzky, registrácia prevádzkarní a podmienky umiestňovania tabakových výrobkov na trh. V rámci vykonaných kontrol bol preverený celý sortiment tabakových výrobkov (výrobky určené na fajčenie, žuvanie, šnupanie a cmúľanie), preverilo sa či nie je uvádzaný do obehu tabak na vnútorné použitie a výrobky napodobňujúce tvarom a vzhľadom tabakové výrobky alebo tabakové potreby vo forme potravinárskych výrobkov.

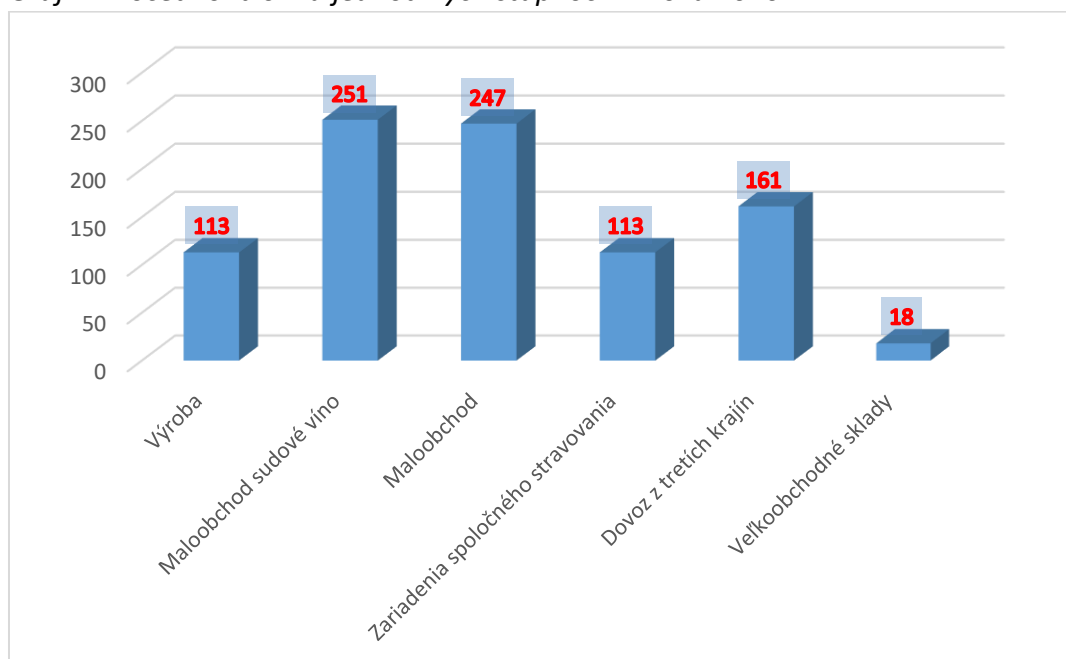
Tabuľka 99 Počet kontrol tabakových výrobkov v jednotlivých typoch prevádzok

Typ činnosti	Počet kontrolovaných prevádzok	Kontroly bez nedostatkov	Kontroly s nedostatkom	Počet kontrol celkom
Hypermarkety a supermarkety	66	74		74
Malá predajňa - Stánkový predaj (okrem trhového miesta)	53	58		58
Malé predajne	150	152		152
Malé predajne - ambulantly predaj	1	1		1
Malé predajne - čerpacia stanica	26	26		26
Malé predajne - DM, hračky, elektr.	1	1		1
Stredné predajne	206	210	1	211
Trhové miesto (stánok s trvalým stanovištom, príležitostné)	2	2		2
Veľkoobchodný sklad	41	42		42
Celkový súčet	546	566	1	567

11.11. Kontrola kvality a zdravotnej neškodnosti vína

V roku 2020 ŠVPS SR vykonávala kontrolu v zmysle zákona č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve v znení neskorších predpisov. Celkovo bolo vykonaných 903 kontrol, z toho 113 kontrol vo výrobe, 251 kontrol v maloobchodných predajniach sudových vín, 247 kontrol v maloobchodných predajniach, veľkoobchodných skladoch 18 kontrol, 113 kontrol v zariadeniach spoločného stravovania. Počas roka 2020 bolo vykonaných 161 kontrol pri dovoze vína z tretích krajín.

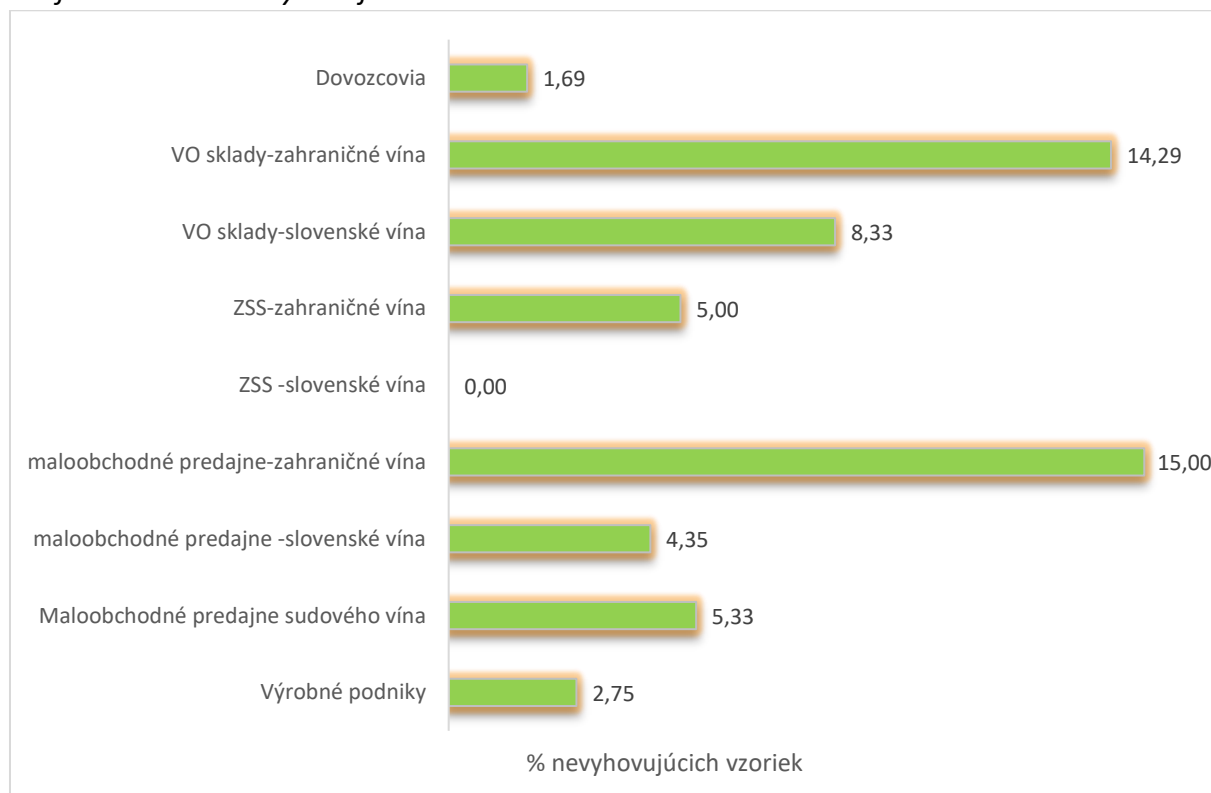
Graf 47 Počet kontrol na jednotlivých stupňoch v roku 2020

Tabuľka 100 Počet vzoriek hodnotených na mieste (HNM) a odobratých do laboratórií VPÚ SR

Miesto kontroly	Vzorky HNM	Nevyhovujúce HNM	Vzorky odobraté do laboratória	Nevyhovujúce vzorky v laboratóriách	Vzorky spolu/ nevyhovujúce spolu
Výrobné podniky	293	5	70	5	363/10
Maloobchodné predajne sudového vína	585	6	90	30	675/36
Maloobchodné predajne	197	3	55	25	252/28
-slovenské vína	72	0	20	4	92/4
-zahraničné vína	125	3	35	21	160/24
Zariadenia spoločného stravovania	120	2	5	2	125/4
-slovenské vína	45	0	0	0	45/0
-zahraničné vína	75	2	5	2	80/4
VO sklady	46	0	15	4	61/4
-slovenské vína	10	0	2	1	12/1
-zahraničné vína	36	0	13	3	49/7
Dovozcovia	463	6	10	2	473/8

Graf 48 Percento nevyhovujúcich vín

V roku 2020 celkovo bolo vyhodnotených 1 949 vzoriek vín, z čoho bolo nevyhovujúcich 89 vzoriek, čo predstavuje 4,56 % porušeností. V priebehu roka 2020 sa vykonalo 1 704 hodnotení na mieste (HNM), do laboratórií VPÚ bolo odobratých 245 vzoriek z čoho 68 vzoriek bolo vyhodnotených ako nevyhovujúcich. V porovnaní s rokom 2019, v ktorom bolo vyhodnotených 2 690 vzoriek vín (*o 741 vzoriek viac*), nevyhovujúcich bolo 157 vzoriek (5,8 %), klesla porušenosť o 1,24 %.

Najnižšia porušenosť v kvalite bola zistená pri vínach s CHOP, ktoré boli zatriedené na UKSUP-e zatriedovacou komisiou. Zatriedené vína sa predávajú hlavne vo fľašovej forme. Najčastejším nedostatkom pri prívlastkových vínach bolo neuvedenie označenia Štátneho kontrolného čísla. Pri kontrolách bolo zistené, že vo väčšine prípadov boli vína certifikované, ale výrobca nenalepil ŠKČ na fľašu.

Maloobchodné reťazce

Najviac nedostatkov bolo zistených v maloobchodných predajniach (11,1 %), pri zahraničných vínach v uvedených predajniach bola až 15,5 % porušenosť, hlavne v najnižších kategóriách vín BZO s uvedením odrody, ďalej vo vyšších kategóriách Chráneného zemepisného označenia. Najviac nedostatkov pri zahraničných vínach bolo označovanie spotrebiteľských balení t.j. neuvedenie povinných údajov v štátnom jazyku, neprímerane malé dolepký v štátnom jazyku – údaje boli na dolepkách nečitateľné. Vo vínach boli zistené nedostatky v senzoričných znakoch - oxidácia, nečistá vôňa po prídavkoch syntetických aróm, po potuchline, prchavých kyselinách, po nečistom priebehu malolaktickej fermentácie, mikrobiálny rozklad a zákal. V chuťových parametroch - chuť nečistá, neharmonická až nezodpovedajúca hroznovému vínu. V analytických znakoch boli zistené nesprávne údaje o obsahu alkoholu a zvyškového cukru na etikete. Vína boli pôvodom z Maďarska a Španielska a zmes vín z EU plnené do tetrapakových 1 litrových balení, 2 litrových PET fliaš, 5 a 1 litrových sklenených fliaš.

Za rok 2020 stúpol počet dovozov hlavne vín s uvedenou odrodou so zvyškovým cukrom v kategórii polosladkých a sladkých vín v spotrebiteľských baleniach, pochádzali prevažne z Moldavska.

11.11.1. Cielené kontroly

V mesiacoch máj a jún bola vykonaná **cielená kontrola u slovenských výrobcov vín zameraná na kvalitu, označovanie a zdravotnú bezpečnosť**. Bolo vykonaných 32 kontrol, počas ktorých bolo do akreditovaných laboratórií VPÚ (Bratislava, Dolný Kubín a Košice) odobratých 65 vzoriek vín určených do predaja v sudovej a fľašovej forme. Kvalita vín bola posudzovaná komisionálne v senzoričných znakoch a v analytických znakoch. V kvalitatívnych parametroch nevyhovovali 3 vzorky vín, hlavným nedostatkom bola oxidácia a pach po korku. Dve vzorky boli nevyhovujúce v nepresnom údaji označenia obsahu alkoholu na spotrebiteľskom balení. Pri kontrole dokladovej dokumentácie pri výrobe vína boli zistené nedostatky v troch prípadoch. Celková porušenosť bola 7,6 %. Porušenie zdravotnej bezpečnosti sa nezistilo.

Cielená kontrola na kvalitu a zdravotnú bezpečnosť sudových vín.

Počas cielej kontroly v septembri sa inšpektori oddelenia kontroly vína zamerali na predaj sudových vín predávaných v maloobchodných jednotkách. Inšpektori hodnotili na mieste správnosť označovania a pri podozrení na nekvalitu odoberali vzorky sudového vína do laboratórií ŠVPÚ. Celkovo bolo vykonaných 33 kontrol počas ktorých bolo odobratých 85

vzoriek vín. V označovaní hodnotenom na mieste neboli zistené nedostatky. Celkovo nevyhovovalo senzoričným a analytickým znakom 27 vzoriek vín. V senzoričných parametroch nevyhovovalo najviac - 12 vzoriek (porušenosť 14,1 %). Nedostatky boli hlavne vo vône a chuti - zistený prídavok syntetických aróm, po oxidácii, po nežiadúcom mikrobiologickom rozklade, po prchavých kyselinách, myšine. V analytických znakoch nevyhovovalo 15 (porušenosť 17,6 %) vzoriek sudové vína - pre nesprávny údaj o obsahu alkoholu 10 vzoriek, pre nesprávne deklarovaný obsah zvyškového cukru 3 vzorky a pre prekročený obsah celkového oxidu siričitého 2 vzorky vín. Celková porušenosť predstavuje 31,7 %.

Cielená kontrola zameraná na výsledovosť a označovanie predaja burčiakov

Burčiak sa v SR začal predávať od 15.8. v súlade s legislatívne stanoveným termínom. V mesiacoch august, september a október bolo vykonaných 42 kontrol v špecializovaných predajniach sudových vín, v zariadeniach spoločného spravovania a na jarmokoch. Celkovo bolo ohodnotených 55 vzoriek burčiaku. Pri kontrolách hodnotili inšpektori na mieste senzoričné znaky burčiakov. Oproti minulosti bola farba burčiakov mliečno žltozelená jednoznačne ukazujúca na odkalenie muštov bez výraznejších sedimentov. Vôňa a chuť bola vyhovujúca, svieža po hrozne. Kvalita burčiakov v senzoričných znakoch bola zodpovedajúca, nezistili sa podstatné nedostatky ani v označovaní. Možno konštatovať, že v roku 2020 bol ponúkaný burčiak s minimálnymi nedostatkami. Predajcovia počas kontrol predložili nadobúdacie doklady od registrovaných výrobcov.

11.11.1. Správne konania

Vína so zistenými nedostatkami boli stiahnuté z predaja a voči predajcom bolo začaté správne konanie vo veci uloženia pokuty. O množstve stiahnutého vína z predaja ako aj o likvidácii vína musel predajca informovať ŠVPS SR v rámci priebehu správneho konania. Celkovo bolo vydaných 28 rozhodnutí v správnom konaní.

11.11.2. Účasť na nominačných degustáciách, seminároch a konferenciách

V roku 2020 inšpektori oddelenia kontroly vína boli nominovaní do funkcie predsedov odborných komisií na nominačných a medzinárodných odborných degustáciách:

- Vitis Aurea Modra
- Medzinárodná degustácia Vín Bojnice
- Medzinárodná degustácia Viena Topoľčianky
- Medzinárodná degustácia Muvina Prešov
- Nominačná degustácia Vín Hlohovec
- Nominačná degustácia Viničné

12. Kontrola klasifikácie jatočných tiel

Kontrola klasifikácie jatočných tiel HD a ošípaných sa vykonáva na 121 bitúnkoch sídliacich na území Slovenskej republiky. Klasifikáciu jatočných tiel HD a ošípaných sú povinné vykonávať všetky bitúanky v Slovenskej republike. Povinnosť kontroly výkonu klasifikácie JOT stanovuje Nariadenie Komisie č. 1249/2008 a Nariadenie rady a Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 1308/2013. Kontrolu JOT vykonávajú 2 autorizovaní inšpektori ŠVPS SR.

Z celkového počtu bitúnkov je 66 pre hovädzí dobytok. Na 2 bitúnkoch sa poráža viac ako 75 ks hovädzieho dobytku za týždeň a na 64 bitúnkoch sa poráža menej ako 75 ks hovädzieho dobytku za týždeň. Klasifikácia jatočných tiel ošípaných sa vykonáva na 55 bitúnkoch. Z uvedeného počtu bitúnkov sú 4 veľkokapacitné s kapacitou porážania nad 500 ks ošípaných týždenne a 51 nízko kapacitných prevádzkarní s kapacitou porážania menej ako 500 ks ošípaných týždenne. V zmysle nového nariadenia Komisie EÚ č. 1184/2017 nemáme momentálne v SR bitúanky na hovädzí dobytok, ktoré by spĺňali podmienku kapacity porážania 150 ks hovädzieho dobytku za týždeň, kde je frekvencia kontrol určená na 2 kontroly za 3 mesiace. ŠVPS SR sa po dohode s MPRV SR rozhodla ponechať frekvenciu kontrol klasifikácie hovädzieho dobytku podľa pôvodnej kapacity 75 ks dobytku porazeného za týždeň na 2 kontroly za 3 mesiace pre zachovanie kvality posudzovania jatočných tiel hovädzieho dobytku. Frekvencia kontrol v nízkokapacitných bitúnkoch je pre obidve skupiny uvedená v tabuľke.

V roku 2020 bolo spolu vykonaných 156 kontrol klasifikácie JOT HD a ošípaných.

Najčastejšie chyby zistené pri kontrolách boli najmä:

- nadhodnocovanie či podhodnocovanie tried mäsitosti u HD (22x) a pretučnenosti (51x)
- opracovanie jatočného tela nezodpovedalo štandardnej úprave HD (17x), ošípané (99x)
- chýbajúce kalibrácie váh (2x)
- klasifikačné protokoly neboli k dispozícii (2x)
- nečitateľné označenie na jatočných telách (14x)
- chýbajúce kalibrácie prístrojov pre klasifikáciu ošípaných (2x)
- neoznačovanie resp. nesprávne označovanie jatočných tiel HD a ošípaných (31x)
- nevykonávanie dennej kontroly prístrojov pre klasifikáciu ošípaných (1x)
- nevykonaná klasifikácia (2x)

Uvedené nedostatky boli riešené uložením opatrení na mieste, ktorých plnenie bolo kontrolované pri následnej kontrole.

Tabuľka 101 Kontroly klasifikácie hovädzieho dobytku v roku 2020

Počet porázaných kusov za týždeň	Počet bitúnkov	Frekvencia kontrol	Minimálny počet kontrol za rok	Skutočný počet kontrol za I. - XII. 2020	% plnenia
1 - 10	49	1	49	51	104,1
11 - 74	15	2	30	29	96,7
75 a viac	2	8	16	5	31,3
SPOLU	66		95	85	89,5

Nízkokapacitný bitúnok= porážka menej ako 75 ks HD za týždeň

Tabuľka 102 Kontroly klasifikácie ošípaných v roku 2020

Počet porázaných kusov za týždeň	Počet bitúnkov	Frekvencia kontrol	Minimálny počet kontrol za rok	Skutočný počet kontrol za I. - XII. 2020	% plnenia
1 - 200	47	1	47	51	108,5
201- 499	4	2	8	7	87,5
500 a viac	4	8	32	13	40,6
SPOLU	55		87	71	81,6

Nízkokapacitý bitúnok = porážka menej ako 500 ks ošípaných za týždeň

V roku 2020 nebol splnený plán kontrol z dôvodu nepriaznivej pandemickej situácie v súvislosti s Covid-19.

13. Potraviny živočíšneho pôvodu

Úradné kontroly produktov živočíšneho pôvodu vykonávali príslušné orgány veterinárnej správy v roku 2020 podľa Viacročného plánu úradných kontrol vypracovaného na roky 2018- 2020 v súlade s rozhodnutím Komisie 2007/363/ES. Úradné/veterinárne kontroly produktov živočíšneho pôvodu sa vykonávali podľa zákona č.39/2007 Z. z. a podľa zákona č.152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov v súlade s nariadením (EÚ) 2017/625 v záujme ochrany zdravia zvierat a zdravia ľudí na všetkých stupňoch potravinového reťazca (od prvovýroby až po maloobchodný predaj).

Hlavným cieľom úradných kontrol produktov živočíšneho pôvodu bolo overovanie dodržiavania právnych predpisov v tejto oblasti. Špecifickými strategickými cieľmi v tejto oblasti boli:

1. Zisťovanie mikrobiologickej kontaminácie (najmä Salmonela a Listeria) a chemickej kontaminácie (kontaminanty, rezíduá veterinárnych liekov, rezíduá pesticídov, prídavné látky)
2. Kontrola označovania potravín (alergény) v záujme ochrany zdravia spotrebiteľov
3. Ochrana spotrebiteľov pred klamaním a ilegálnymi praktikami (kontrola označovania a zloženia potravín)

13.1. Úradné kontroly produktov živočíšneho pôvodu na úrovni prvovýroby

Úradné/veterinárne kontroly živočíšneho pôvodu na úrovni prvovýroby vykonávali úradní veterinárni lekári regionálnych veterinárnych a potravinových správ v registrovaných produkčných chovoch mlieka, v registrovaných zberných strediskách zveriny a v schválených chovoch nosníc (produkcia vajec).

13.1.1. Prvý výroba – surové mlieko

K 31.12.2020 bolo v Slovenskej republike registrovaných 800 produkčných chovov mlieka, z toho surového kravského mlieka 459, surového ovčieho mlieka 287 a surového kozieho mlieka 54. V týchto produkčných chovoch surového mlieka bolo vykonaných spolu 876 veterinárnych kontrol. V 92 produkčných chovoch boli zistené nedostatky (11,5 %), čo je zlepšenie oproti roku 2019 o 1,52 %. Najčastejšie sa zisťovali stavebno - technické nedostatky, nedostatky v dodržiavaní hygienických podmienok a vo vedení dokumentácie. Na základe

zistených nedostatkov bolo spolu uložených 348 opatrení na ich odstránenie (7 rozhodnutí v správnom konaní a 116 iných opatrení RVPS) a boli uložené 3 pokuty v hodnote 1 160 €. V roku 2020 sa vykonal u prvovýrobcov zaregistrovaných na priamy predaj odber 120 vzoriek surového mlieka na rezíduá inhibičných látok, všetky vzorky boli vyhovujúce.

13.1.2. Prvovýroba – zberné strediská zveri

V roku 2020 sa v Slovenskej republike nachádzalo 104 zberných stredísk na uchovávanie ulovenej voľne žijúcej zveri (ďalej len zberne), z toho 3 zberne mali prerušenú činnosť.

Inšpektori jednotlivých RVPS, v ktorých pôsobnosti sa zberne nachádzajú, vykonal 247 kontrol, pri ktorých boli zistené 4 nedostatky a následne boli uložené 2 pokuty podľa § 50 zákona č. 39/2007 Z. z..

13.1.3. Prvovýroba vajec – chovy nosníc

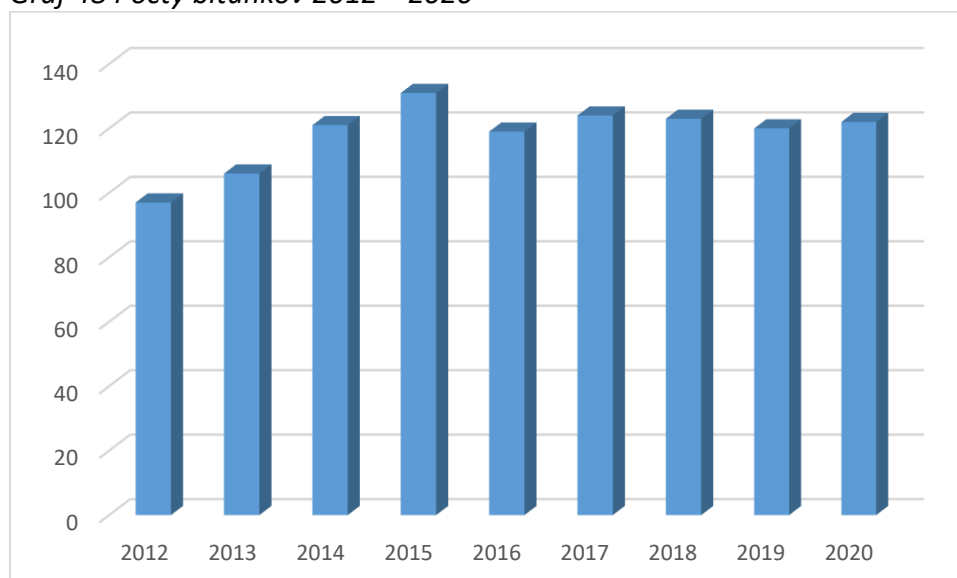
V roku 2020 bolo vykonaných 270 veterinárnych kontrol v prvovýrobe vajec – v schválených chovoch nosníc. Nedostatky boli zistené v 1 chove.

13.2. Úradné/veterinárne kontroly na úrovni výroby, spracovania a skladovania produktov živočíšneho pôvodu

13.2.1. Výsledky prehliadky jatočných zvierat a mäsa

V roku 2020 úradní veterinárni lekári RVPS vykonal úradné kontroly v 122 schválených prevádzkarňach pre zabíjanie *domácich kopytníkov* (ďalej len „bitúnkov“), čo predstavuje oproti roku 2019 nárast o 2 prevádzkarne.

Graf 48 Počty bitúnkov 2012 – 2020

V zozname schválených bitúnkov pre domáce kopytníky evidujeme 71 prevádzkarní, ktorým boli schválené úpravy požiadaviek na konštrukcie, usporiadania a vybavenia podľa NV SR č. 359/2011 Z. z a týkali sa bitúnkov s malým objemom výroby, kde sa zabíja najviac 30 dobytčích jednotiek za týždeň. Oproti roku 2019 to predstavovalo nárast o 5 bitúnkov s malým

objemom výroby, pričom tieto prevádzkarne k 31.12.2020 predstavovali 58,1 % z celkového počtu evidovaných bitúnkov, čo predstavuje oproti roku 2019 nárast o 3,1 %.

Tabuľka 103

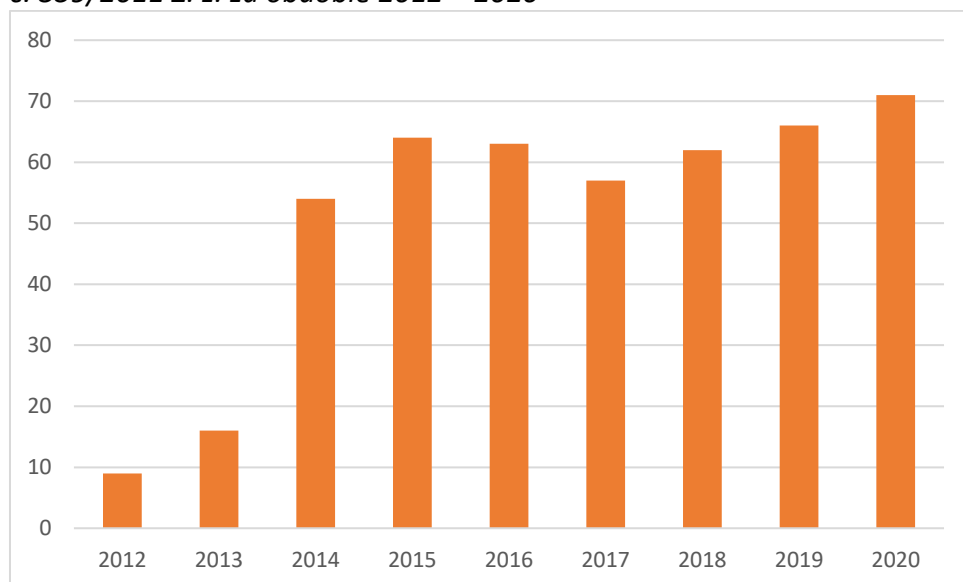
Počet bitúnkov s malým objemom schválené podľa NV SR č. 359/2011 Z. z. za obdobie 2012 - 2020

Počet bitúnkov so štruktúrnymi výnimkami	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	9	16	54	64	63	57	62	66	71
Percentuálny počet bitúnkov so štruktúrnymi výnimkami k celkovému počtu bitúnkov	8,6 %	16,5 %	44,6 %	48,8 %	52,1 %	46,3 %	50,4 %	55,0 %	58,1 %

Prevádzkarne s malým objemom výroby schválené integrovane pre zabíjanie hovädzieho dobytku s ošípanými predstavujú v počte 40 bitúnkov najväčšie zastúpenie. V počte bitúnkov s malým objemom schválených iba pre jednu činnosť je najviac bitúnkov pre zabíjanie hovädzieho dobytku (19), oproti roku 2019 je to nárast o 1 bitúnok tejto kategórie.

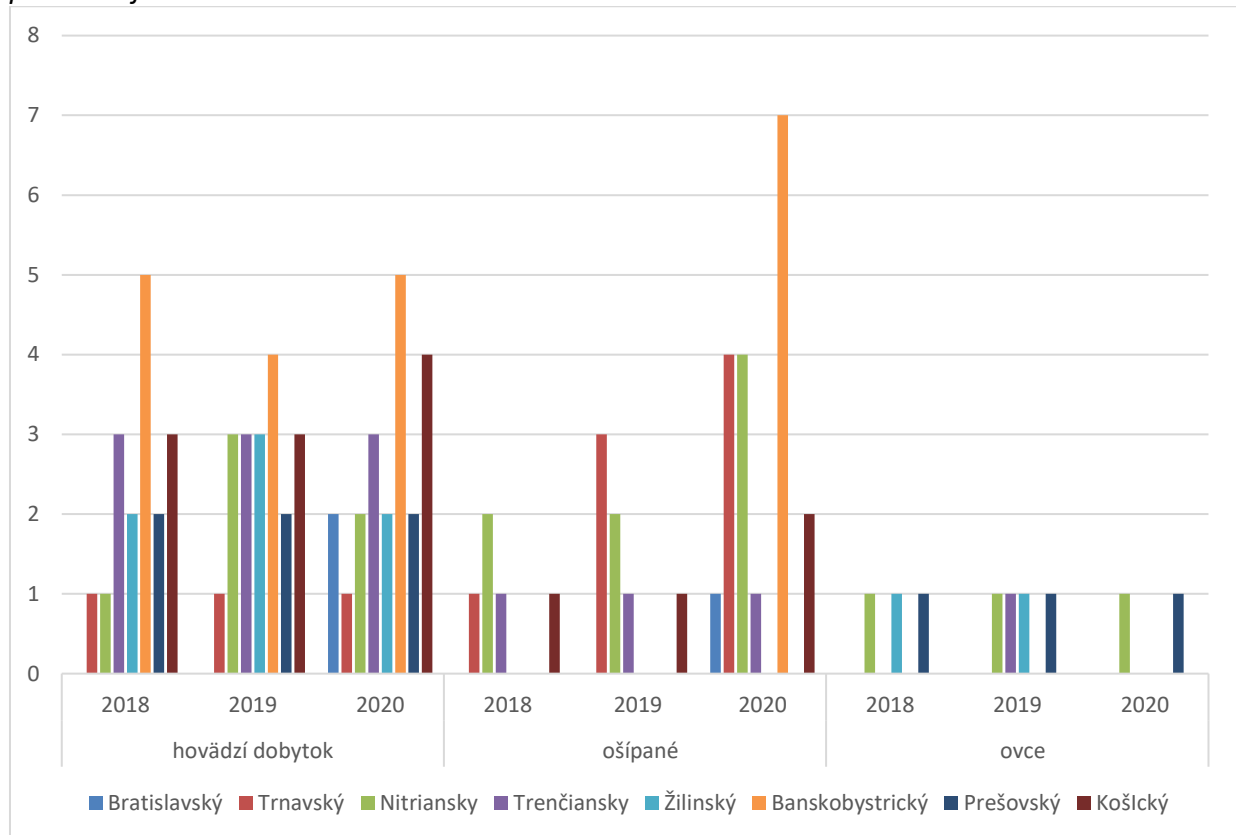
Graf 49

Počet bitúnkov s malým objemom so štruktúrnymi výnimkami schválené podľa NV SR č. 359/2011 Z. z. za obdobie 2012 – 2020

Graf 50

Bitúňky s malým objemom schválené podľa NV SR č. 359/2011 Z. z. za obdobie 2018-2020 podľa krajov

Veterinárne prehliadky *ante mortem* a *post mortem* boli vykonané celkom u 777 929 kusov domácich kopytníkov, čo predstavuje oproti r. 2019 pokles o 43 976 kusov. Z toho 216 604 kusov domácich kopytníkov bolo pôvodom z iných členských krajín EÚ, čo oproti r. 2019 predstavuje nárast o 9 633 kusov prehliadnutých jatočných zvierat a mäsa z nich. Nepoživateľné telá domácich kopytníkov pôvodom zo SR a z iných členských štátov EÚ a z tretích krajín predstavujú 718 kusov, čo je 0,092 %. Naliehavé zabitia boli vykonané u 11 kusov domácich kopytníkov (0,0049 % z celkového počtu), čo predstavuje oproti roku 2019 pokles o 28 kusov. Na bitúňkoch so štruktúrnymi výnimkami boli veterinárne prehliadnuté 3 kusy naliehavo zabitých domácich kopytníkov, čo predstavovalo oproti r. 2019 pokles o 21 kusov (0,012 %).

V zozname schválených bitúňkov pre *mäso z hydiny* evidujeme 7 prevádzkarní pričom nebola zistená žiadna zmena v porovnaní s rokom 2019. Veterinárna prehliadka bola vykonaná u 45 590 515 kusov hydiny, čo predstavuje oproti roku 2019 pokles o 516 559 kusov. Z celkového počtu zabitej hydiny bolo 40 542 574 pôvodom zo SR a 5 047 941 z iných členských krajín EÚ a tretích krajín. Z toho najväčším dodávateľom bola Česká republika s 1 700 620 kusmi jatočnej hydiny, čo v porovnaní s r. 2019 predstavuje pokles o 870 024 kusov. Posúdených ako nepoživateľné telá bolo 538 020 kusov, čo celkovo predstavuje oproti roku 2019 pokles o 23 499 zabitej hydiny, z toho pre technologické nedostatky 122 822 tiel, čo je v porovnaní s r. 2019 nárast o 6 131 kusov. Vodná hydina (kačice a husi) neboli zabíjané.

Úradní veterinárni lekári vykonali tiež prehliadku *post mortem* u 19 170 kusov voľne žijúcej zveri, čo predstavuje oproti roku 2019 pokles o 5 351 kusov. Posúdené ako nepoživateľné bolo 47 tiel voľne žijúcej zveri a to najmä pre zaparenosť a rozstrieľanosť, čo

predstavuje oproti roku 2019 pokles o 23 tiel. Z farmovej zveri bolo veterinárne prehliadnutých 38 kusov pŕstosov, čo v porovnaní s r. 2019 predstavuje pokles o 49. Mäso z nepožívateľných tiel domácich kopytníkov, hydiny a voľne žijúcej zveri sa nedostalo do potravinového ani krmivového reťazca a bolo neškodne odstránené v zariadeniach na spracúvanie a zneškodňovanie vedľajších živočíšnych produktov.

Pri úradnej veterinárnej prehliadke *jatočných tiel hovädzieho dobytku* boli najčastejšou diagnózou parazitózy, najmä pre nález živých motolíc v žľčovodoch pečeni u 403 kusov a nálezy chronických zmien spôsobených parazitmi u 413 kusov pečeni, čo v prípade celkovej motolíčnatosti hovädzieho dobytku predstavuje oproti roku 2019 pokles nálezov o 19 kusov. Zistené boli ďalšie nálezy u 42 jatočných tiel, ktoré sa týkali vychudlosti, vodnateľnosti a iných zmyslových odchýlok, čo predstavuje oproti roku 2019 pokles o 8 jatočných tiel.

U *ošípaných* boli najčastejšími zisteniami parazitózy, najmä askaridózy u 23 755 prípadov, čo predstavuje v porovnaní s r. 2019 *nárast o 2 154 kusov tiel jatočných ošípaných*. Pre výrazné odchýlky zmyslových vlastností najmä v prípade samčieho pachu z kancov a kryptorchidov bolo posúdených 123 jatočných tiel ako nepožívateľné, čo oproti roku 2019 predstavuje nárast o 35 jatočných tiel. Ochorenia neinfekčného charakteru, vodnateľnosť mäsa, vychudlosť, iné odchýlky zmyslových vlastností a škody technologickým postupom boli zistené u 453 kusov tiel *jatočných ošípaných*, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2019 nárast o 26 kusov.

Pri úradnej veterinárnej prehliadke jatočných tiel *mladého hovädzieho dobytku (teliat)* vo veku do 12 mesiacov bola prevažne najčastejšou diagnózou vychudlosť a vodnateľnosť (hydrémia) mäsa a iné odchýlky zmyslových vlastností u 12 tiel, čo predstavuje v porovnaní s r.2019 pokles nálezov o 10 kusov.

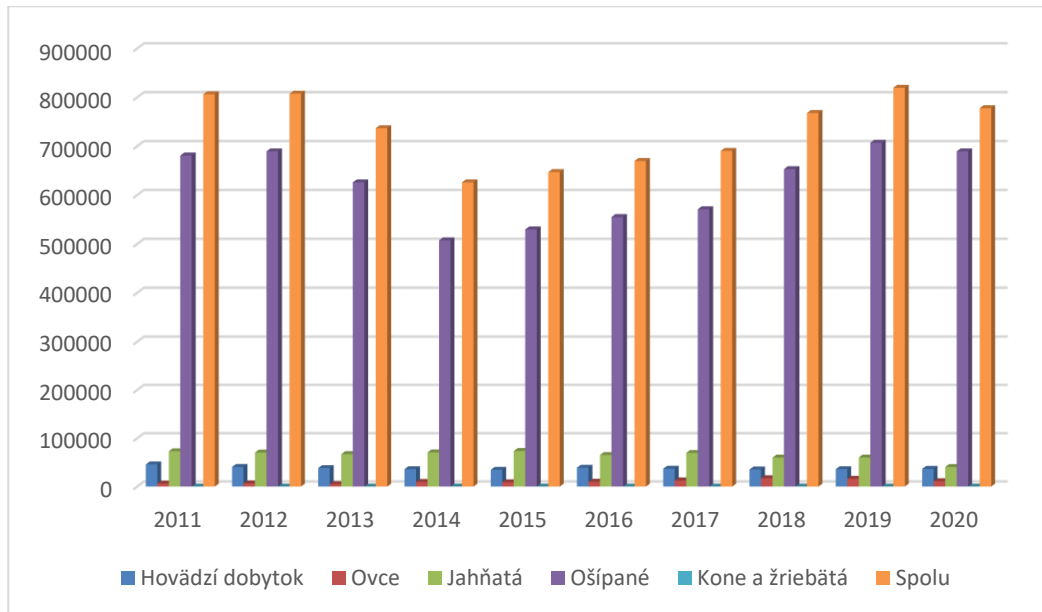
V prípade *jatočných oviec* 17 *jatočných tiel bolo posúdených ako nepožívateľné* pre zistené odchýlky zmyslových vlastností, vychudlosť, vodnateľnosť, iné neinfekčné choroby a škody spôsobené technologickým postupom. V prípade parazitóz v 172 prípadoch bol zistený nález živých motolíc a v 1 819 prípadoch nález chronických zmien po parazitózach, čo predstavuje v porovnaní s r. 2019 *pokles o 2 974 nálezov*. Z ďalších parazitóz boli zistené echinokokóza u 136 jatočných tiel, pľúcna červivosť u 1 515 jatočných tiel a sarcocystóza u 91 jatočných tiel.

Pri úradnej veterinárnej prehliadke tiel jatočnej *hydiny* prevažne najčastejšou diagnózou boli neinfekčné ochorenia, technologické poškodenia, zakrpatenosť, kachexia, edémová choroba, choroba tráviacich a dýchacích orgánov a vodnateľnosť.

Odber vzoriek na laboratórne vyšetrenie sa vykonávalo v rámci úradných prehliadok *ante mortem* a *post mortem* podľa Delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2019/624 vždy, ak to bolo potrebné na dosiahnutie konečnej diagnózy alebo na zisťovanie prítomnosti choroby zvierat alebo pri podozrení na rezíduá antimikrobiálnych látok.

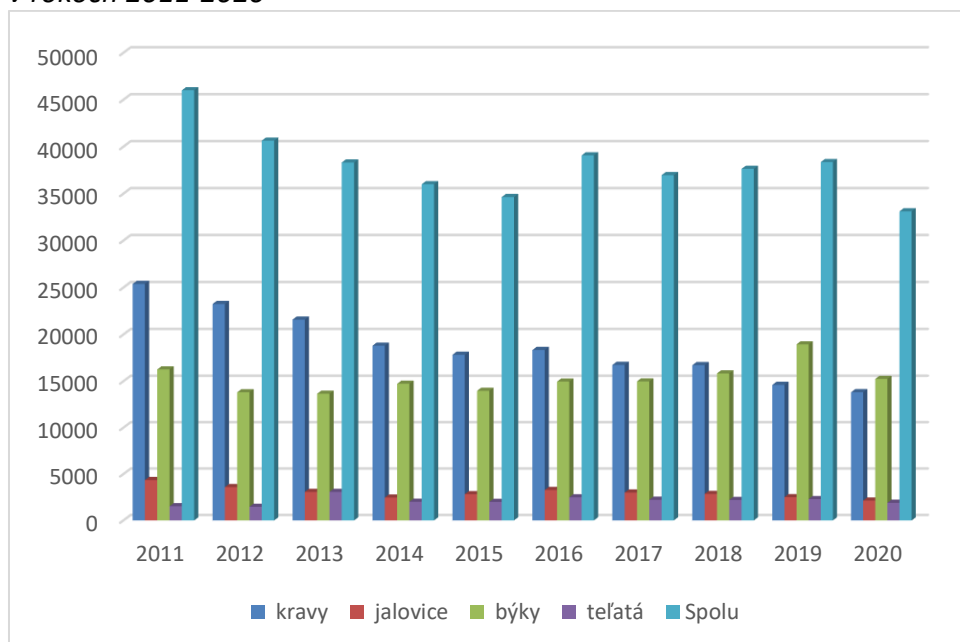
Graf 51

Veterinárna prehliadka domácich kopytníkov v schválených prevádzkarňach v rokoch 2011-2020

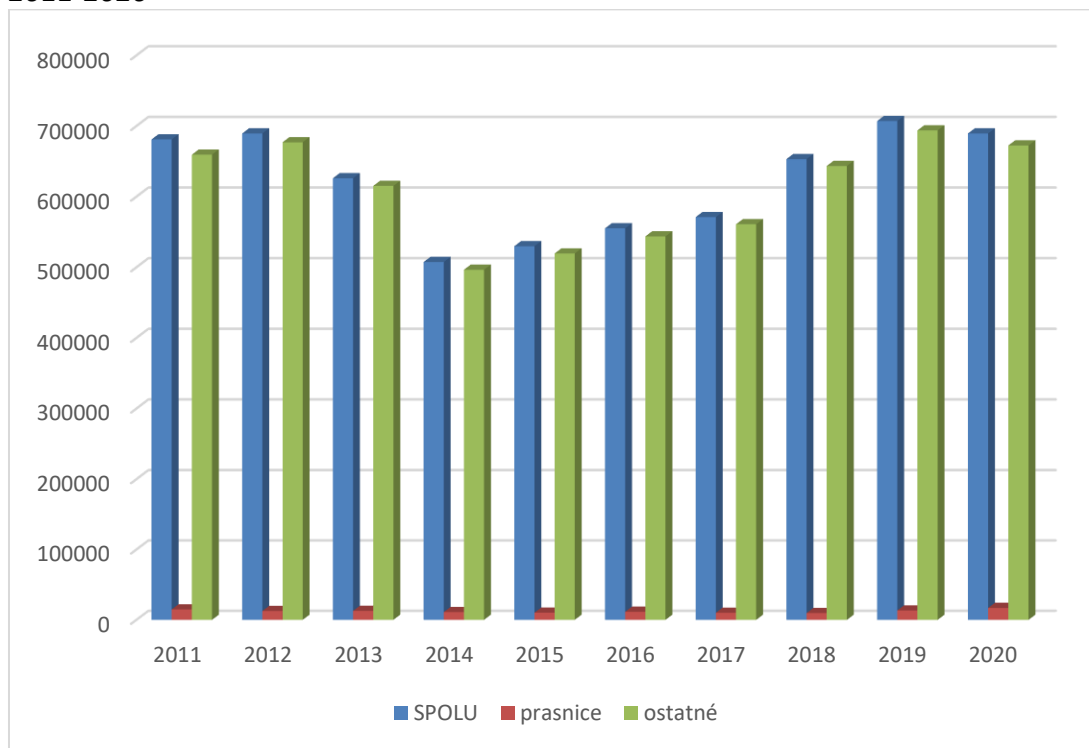
Graf 52

Počet zabitých domácich kopytníkov – hovädzieho dobytku v schválených prevádzkarňach v rokoch 2011-2020

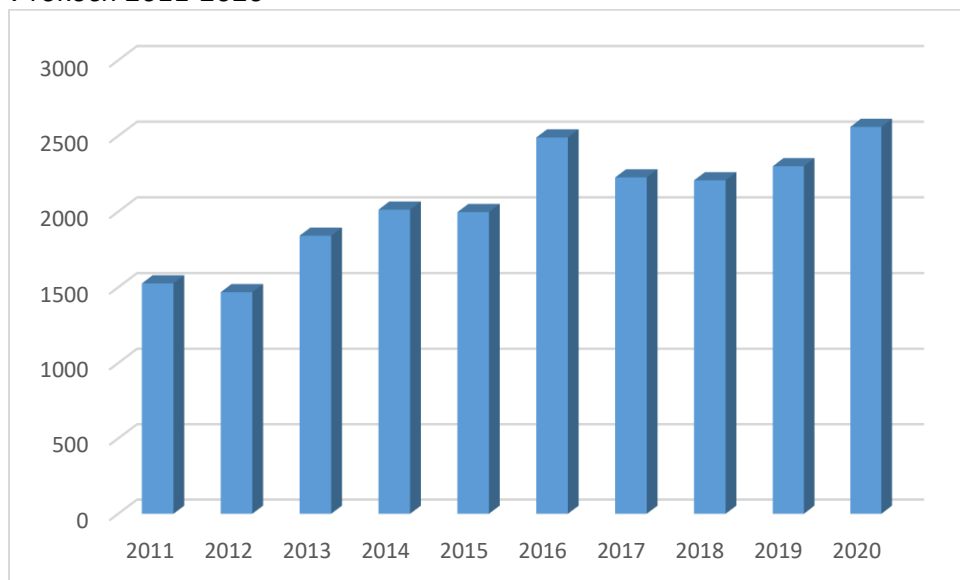
Graf 53

Počet zabitých domácich kopytníkov – ošípaných v schválených prevádzkarňach v rokoch 2011-2020

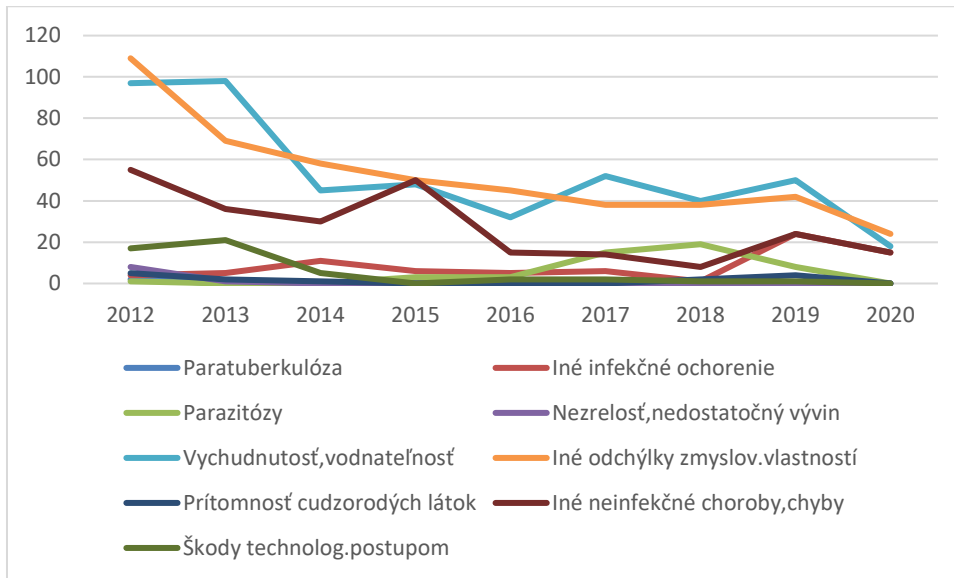
Graf 54

Počet zabitých domácich kopytníkov - teliat a mladého hovädzieho dobytku do 12 mesiacov v rokoch 2011-2020

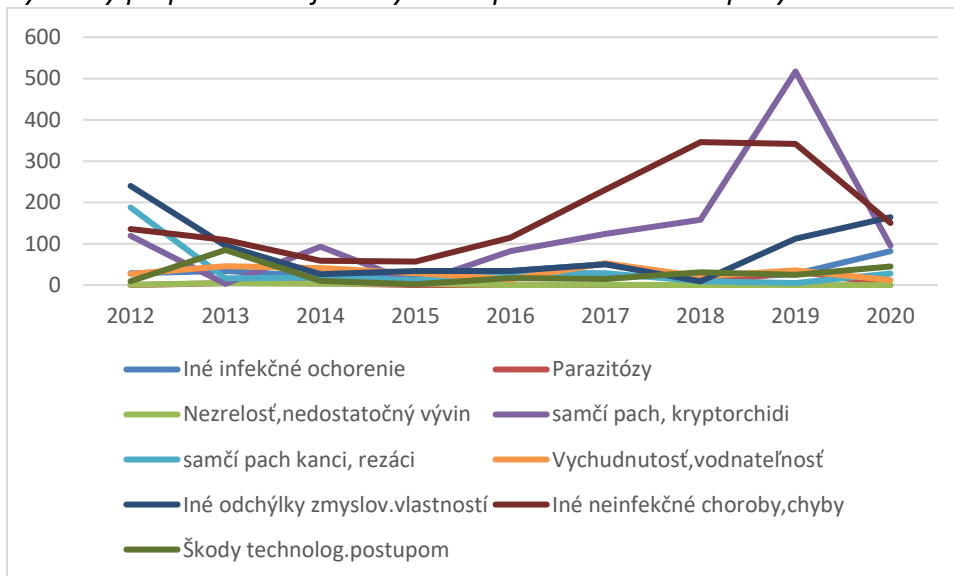
Graf 55

Výsledky pri prehliadke jatočných tiel post mortem u hovädzieho dobytku nad 12 mesiacov v rokoch 2011-2020

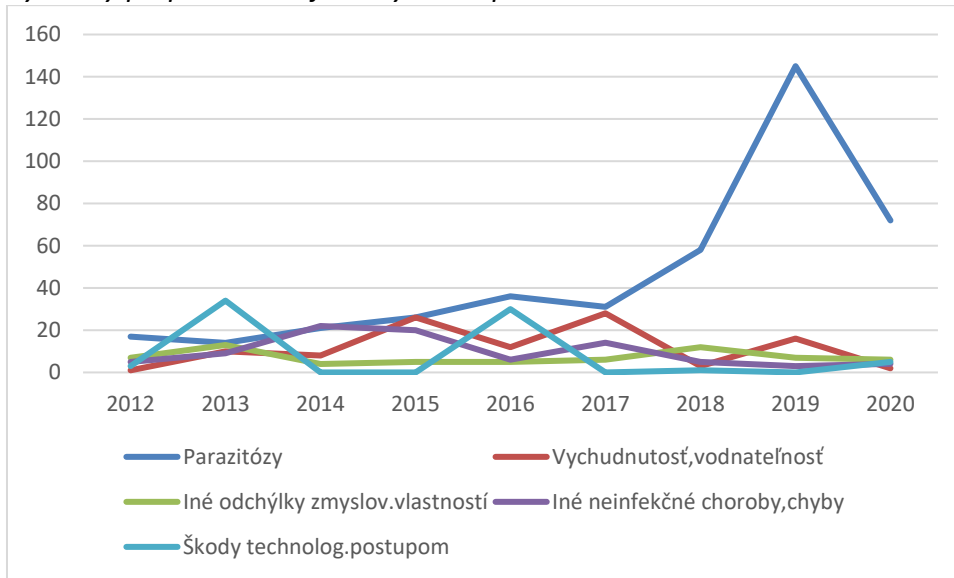
Graf 56

Výsledky pri prehliadke jatočných tiel post mortem u ošípaných v rokoch 2011-2020

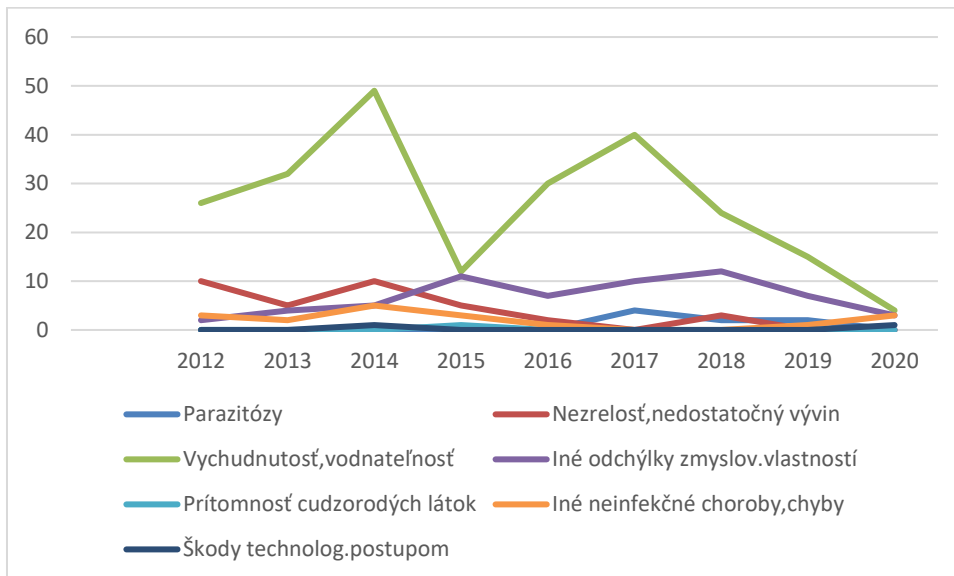
Graf 57

Výsledky pri prehliadke jatočných tiel post mortem u oviec v rokoch 2011-2020

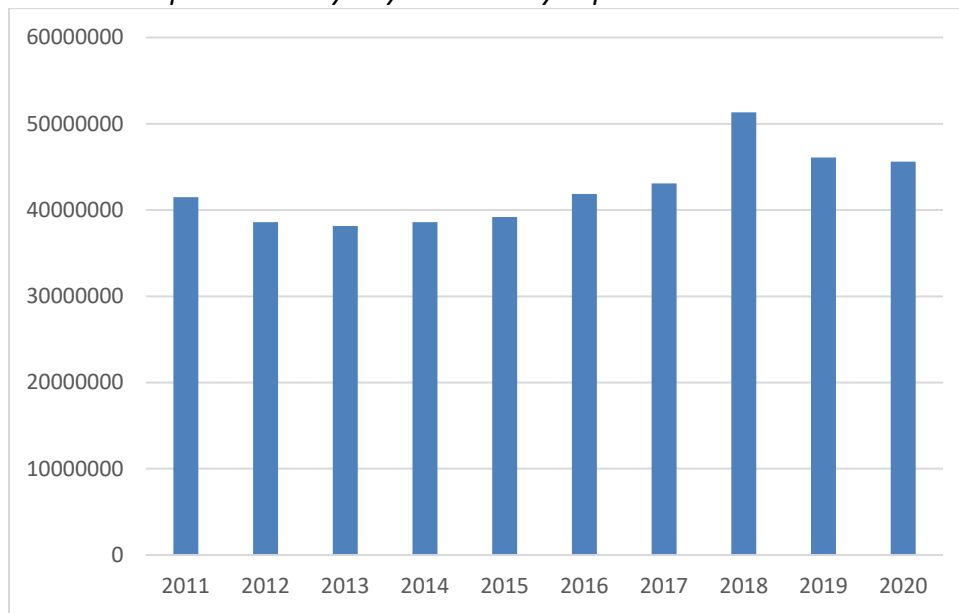
Graf 58

Výsledky pri prehliadke jatočných tiel post mortem u teliat a mladého hovädzieho dobytku do 12 mesiacov v rokoch 2011-2020

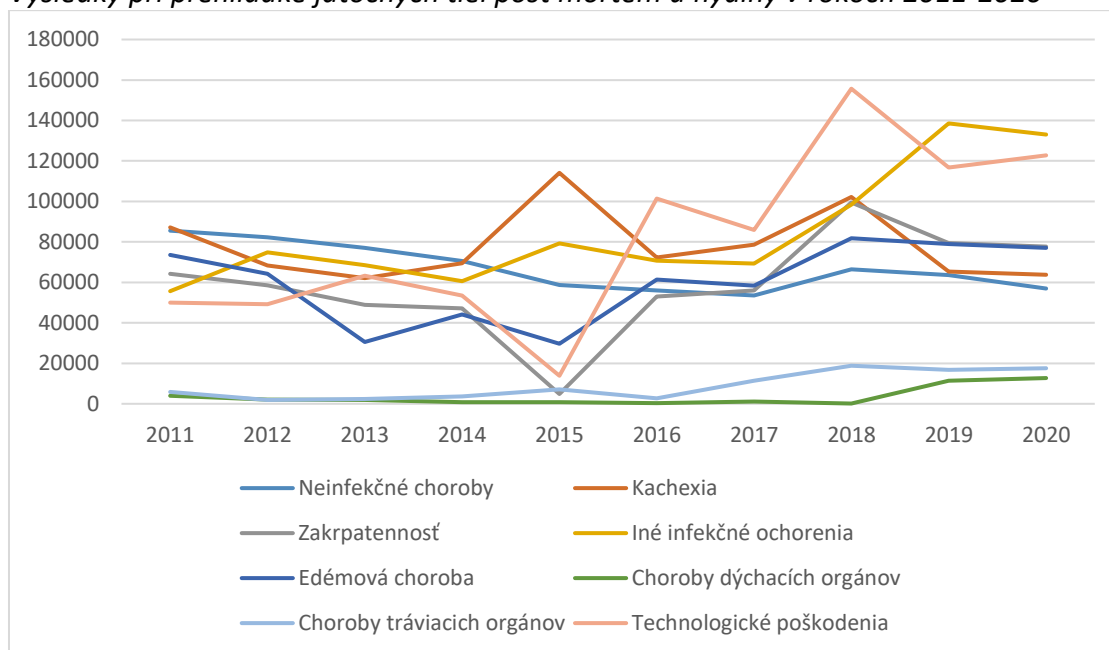
Graf 59

Veterinárna prehliadka hydiny v schválených prevádzkarňach v rokoch 2011-2020

Graf 60

Výsledky pri prehliadke jatočných tel post mortem u hydiny v rokoch 2011-2020

13.2.2. Úradné kontroly a audity v schválených prevádzkarniach pre produkty živočíšneho pôvodu a v schválených skladoch

Veterinárne kontroly v schválených prevádzkarniach pre produkty živočíšneho pôvodu a v schválených skladoch

V roku 2020 úradní veterinárni lekári/veterinárni inšpektori vykonali v 1 521 schválených prevádzkarňach a v schválených skladoch spolu 16 413 veterinárnych kontrol. Nedostatky boli zistené v 177 prevádzkarňach (11,64 %). Spolu bolo zistených 845

nedostatkov. Najčastejšie zisťovanými boli stavebno – technické nedostatky (poškodené steny, podlahy, stropy), nedostatky v čistote priestorov a zariadení a v HACCP. Za zistené nedostatky bolo prevádzkovateľom potravinárskych podnikov uložených 1 077 opatrení (v 11 rozhodnutiach a v 349 iných opatreniach), 29 pokút v hodnote 17 054 €.

Audity prevádzkarní

V roku 2020 vykonali 2 RVPS spolu 4 audity prevádzkarní v sektore mäsové výroby, škvarené živočíšne tuky, ošetrované žalúdky, mechúre a črevá. Ako výborný bol vyhodnotený systém správnej hygienickej praxe v 1 prevádzkarni a systém založený na zásadách HACCP v 2 prevádzkarňach a ako prijateľný systém správnej hygienickej praxe v 3 prevádzkarňach a systém založený na zásadách HACCP v 2 prevádzkarňach. Ani v jednej auditovanej prevádzkarni nebol systém vyhodnotený ako neprijateľný alebo neuspokojivý.

Schvaľovanie prevádzkarní

V roku 2020 Regionálne veterinárne a potravinové správy na základe žiadosti prevádzkovateľov potravinárskych podnikov vykonávali osobitné veterinárne kontroly na mieste v prevádzkarňach, ktoré podliehajú schváleniu (sklady, samostatne stojace prebaľovacie prevádzkarne, bitúnky pre domáce kopytníky a hydinu, rozrábkarne mäsa domácich kopytníkov a hydiny, prevádzkarne na manipuláciu so zverou a rozrábkarne ich mäsa a mäsa zveriny zo zveri z farmových chovov, výroba mäsových výrobkov, škvarených živočíšnych tukov a oškvarkov, mletého mäsa, mäsových prípravkov a mechanicky separovaného mäsa, prevádzkarne pre produkty rybolovu, prevádzkarne na spracovanie mlieka vrátane salašov, triediarne a spracovateľské prevádzkarne vajec, spracovateľské prevádzkarne na ošetrované žalúdky, mechúre a črevá, balenie medu) a na základe týchto osobitných kontrol vydali 128 rozhodnutí o podmienčnom schválení prevádzkarne, 31 rozhodnutí o predĺžení podmienčného schválenia a 139 rozhodnutí o úplnom schválení prevádzkarne. 19 prevádzkovateľom, ktorí nevykonávali danú činnosť nepretržite po dobu 12 mesiacov a 75 prevádzkovateľom, ktorí oznámili ukončenie činnosti, na ktorú bolo vydané rozhodnutie o schválení, vydali RVPS rozhodnutia o zrušení schválenia. Zoznam schválených prevádzkarní je prístupný na internetovej stránke ŠVPS SR [EU schválené potravinárske prevádzkarne - \[EU APPROVED FOOD ESTABLISHMENTS\] \(svps.sk\)](http://svps.sk) .

13.3. Kontroly zásielok pri vývoze produktov živočíšneho pôvodu

V roku 2020 sa pri vývoze produktov živočíšneho pôvodu do tretích krajín vykonali veterinárne kontroly pri 1 389 zásielkach, ktoré predstavovali 7 272 212 kg.

13.4. Veterinárne kontroly v mieste určenia zásielok produktov živočíšneho pôvodu dodávaných z ostatných členských štátov

V roku 2020 bolo v SR zaregistrovaných 3 256 miest určenia a RVPS vykonali 3 046 veterinárnych kontrol zásielok produktov živočíšneho pôvodu dodávaných z ostatných členských štátov. Pri zistení nedostatkov bolo uložených 36 opatrení. Bolo uložených 12 pokút v celkovej sume 15 570 € podľa zákona č. 39/2007 Z. z.. Najčastejšie zisťovanými nedostatkami boli: nenahlasovanie zásielok alebo ich oneskorené hlásenie, nedostatky v dokumentácií a označovaní, stavebno-technické nedostatky.

Pri kontrolách v mieste určenia bolo v roku 2020 odobratých 1 209 vzoriek produktov živočíšneho pôvodu, 32 vzoriek bolo nevyhovujúcich (2,65 %).

13.5. Kontroly potravín živočíšneho pôvodu na úrovni maloobchodu

13.5.1. Priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov živočíšneho pôvodu, mäsa z hydiny a domácich králikov, voľne žijúcej zveri a zveriny z nej

Regionálne veterinárne a potravinové správy priebežne vykonávali registráciu na základe žiadosti prvovýrobcov a užívateľov poľovných revírov, ktorí vykonávajú priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov živočíšneho pôvodu [surové mlieko, vajcia, med, produkty akvakultúry (ryby)], mäsa z hydiny a domácich králikov, voľne žijúcej zveri a zveriny z nej. V roku 2020 bolo vykonaných 646 kontrol, u 9 prevádzkovateľov bolo zistených 19 nedostatkov. V roku 2020 bol u prvovýrobcov zaregistrovaných na priamy predaj malých množstiev surového mlieka na farme vykonaný odber 120 vzoriek surového mlieka na vyšetrenie na rezíduá inhibičných látok. Rezíduá sa nezistili v žiadnej vzorke.

K 31.12.2020 bolo spolu zaregistrovaných 9 725 prvovýrobcov a užívateľov poľovných revírov. Prehľad registrácie je uvedený v tabuľke:

Tabuľka 104

Prehľad počtu zaregistrovaných prvovýrobcov/užívateľov poľovných revírov podľa druhu produktov živočíšneho pôvodu dodávaných v malých množstvách

Druh produktov živočíšneho pôvodu dodávaných v malých množstvách	Počet zaregistrovaných prvovýrobcov/ užívateľov poľovných revírov
Produkty akvakultúry (ryby)	133
Surové mlieko	452
Vajcia	673
Včelí med	6 421
Mäso z hydiny zabitej na farme	305
Mäso z domácich králikov zabitých na farme	95
Voľne žijúca zver a zverina z nej	1 646
Spolu	9 725

13.5.2. Automaty na predaj surového kravského mlieka

K 31.12.2020 bolo v Slovenskej republike zaregistrovaných 104 mliečnych automatov na predaj surového kravského mlieka, čo je o 5 menej ako k 31.12.2019. V roku 2020 bolo 8 mliečnych automatov zrušených a zaregistrované bol tri nové mliečne automaty.

13.5.3. Veterinárne kontroly v registrovaných prevádzkarniach pre produkty živočíšneho pôvodu

V roku 2020 bolo podľa § 40 zákona č. 39/2007 Z. z. registrovaných 443 maloobchodných prevádzkarní vykonávajúcich výrobné činnosti, v ktorých bolo vykonaných 1 172 úradných kontrol. Nedostatky boli zistené v 31 prevádzkarniach (7 %). Najčastejšie išlo o nedostatky v hygiene priestorov a zariadení a stavebno-technické nedostatky. K 31.12.2020 bolo podľa zákona č. 39/2007 Z. z. registrovaných 144 skladov, v ktorých bolo vykonaných 247 úradných kontrol. Nedostatky boli zistené v 4 skladoch (2,78 %).

13.5.4. Úradné kontroly produktov rybolovu a akvakultúr

V roku 2020 inšpektori RVPS vykonali spolu 1 993 úradných kontrol produktov rybolovu a akvakultúry podľa Kapitoly IV nariadenia (EÚ) č.1379/2013, ktoré sa týkajú informácií pre spotrebiteľov. Pri úradných kontrolách boli zistené 3 nedostatky (1x neuvedenie kategórie rybárskeho výstroja použitého pri rybolove a 2x neboli uvedené povinné informácie pri nebalených produktoch rybolovu pri maloobchodnom predaji).

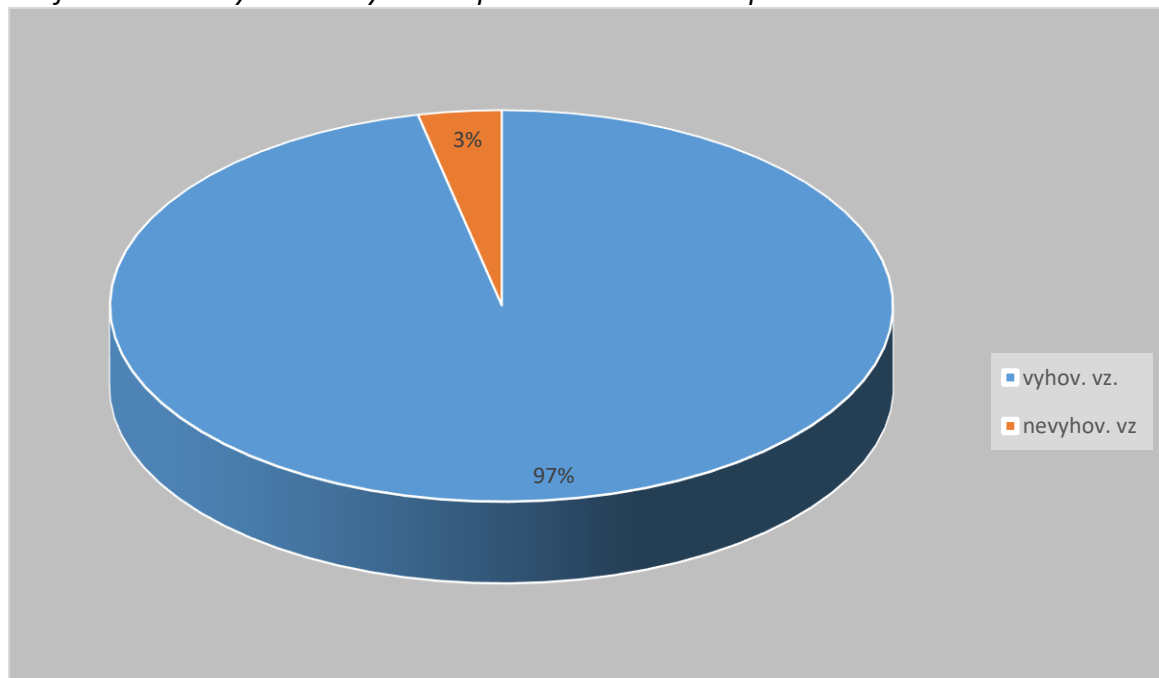
13.6. Odber vzoriek

13.6.1. Odber vzoriek potravín živočíšneho pôvodu

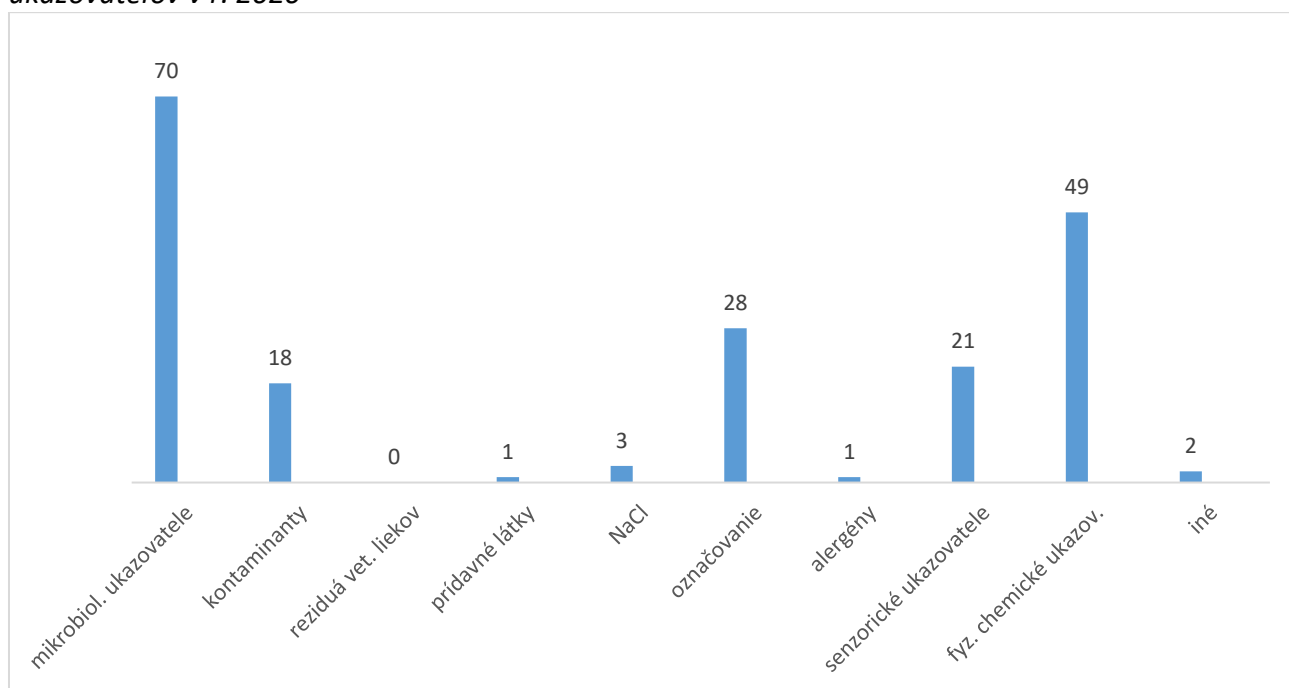
V roku 2020 bolo odobratých spolu 5 258 vzoriek potravín živočíšneho pôvodu, nevyhovelo 181 vzoriek (3,44 %), čo je v porovnaní s rokom 2019 zlepšenie o 0,38 %. Najviac vzoriek nevyhovelo mikrobiologickým požiadavkám - 70, fyzikálno-chemickým ukazovateľom nevyhovelo 49 vzoriek. Požiadavkám na označovanie nevyhovelo 28 vzoriek, sensorickým požiadavkám nevyhovelo 21 vzoriek, kontaminanty boli zistené u 18 vzoriek, požiadavkám na prídavné látky nevyhovela 1 vzorka, na obsah osobitnej prísady – NaCl nevyhoveli 3 vzorky, požiadavkám na označovanie alergénov nevyhovela 1 vzorka. Všetky vzorky vyhoveli požiadavkám na rezíduá veterinárnych liekov.

Analýza odobratých vzoriek potravín živočíšneho pôvodu v roku 2020 je v Prílohe 3 a 4

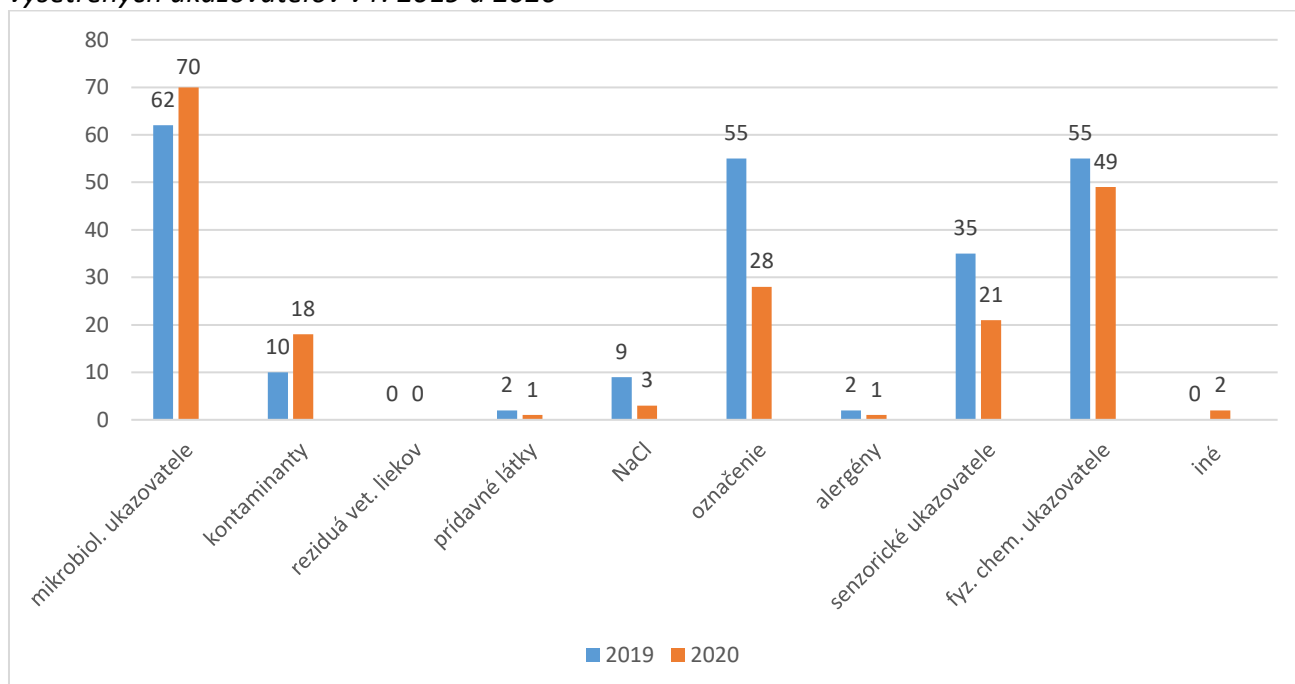
Graf 61 Prehľad výsledkov vyšetrení potravín živočíšneho pôvodu v roku 2020

Graf 62 Prehľad počtu nevyhovujúcich vzoriek potravín živočíšneho pôvodu podľa ukazovateľov v r. 2020

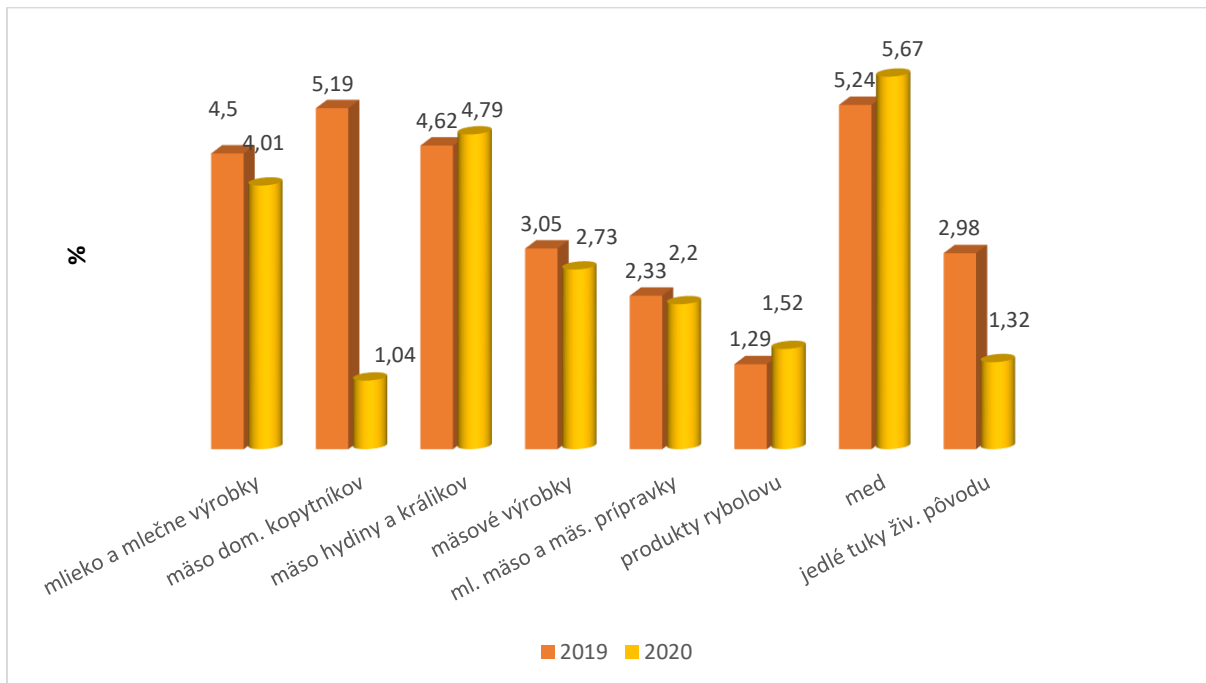
Graf 63 Porovnanie počtu nevyhovujúcich vzoriek potravín živočíšneho pôvodu podľa vyšetrených ukazovateľov v r. 2019 a 2020

Podľa jednotlivých druhov potravín živočíšneho pôvodu najvyššie percento nevyhovujúcich vzoriek bolo pri vajciach (15,85 %). Percento nevyhovujúcich vzoriek pri ďalších produktoch živočíšneho pôvodu bolo nasledovné: med 5,67 %, mäso domácich kopytníkov 1,04 %, mlieko a mliečne výrobky 4,01 %, mäso hydiny a králikov 4,79 %, mäsové výrobky 2,73 %, jedlé tuky živočíšneho pôvodu 1,32 %, mleté mäso a mäsové prípravky 2,2 %, produkty rybolovu 1,52 %.

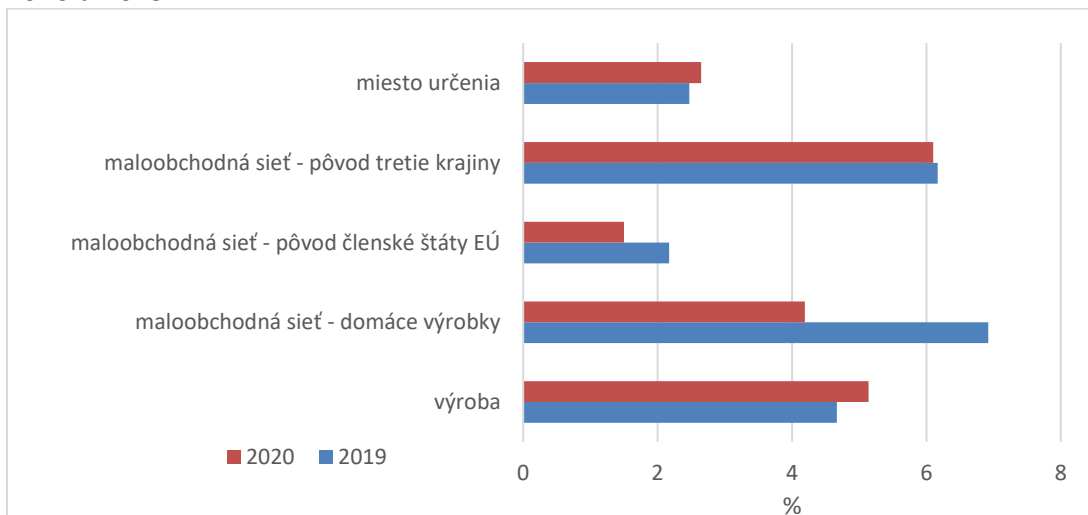
Vyhoveli všetky vzorky zveriny, mechanicky separovaného mäsa, želatíny a vaječných výrobkov.

Graf 64 Prehľad vybraných nevyhovujúcich vzoriek potravín živočíšneho pôvodu v r. 2019 a 2020 v %

Vzorky potravín živočíšneho pôvodu boli odoberané na všetkých stupňoch potravinového reťazca (Príloha č. 2). V spracovateľských prevádzkarniach (výroba) bolo odobratých 1 634 vzoriek, nevyhovelo 84 (5,14 %). V maloobchodnej sieti bolo spolu odobratých 2 415 vzoriek, nevyhovelo 65 (2,69 %); z toho bolo odobratých 931 vzoriek domáceho pôvodu, nevyhovelo 39 (4,19 %); z ostatných členských štátov bolo odobratých a vyšetrených 1 402 vzoriek, nevyhovelo 21 (1,5 %); z tretích krajín bolo odobratých 82 vzoriek potravín, nevyhovelo 5 vzoriek (6,1 %). V mieste určenia potravín živočíšneho pôvodu pochádzajúcich z ostatných členských štátov bolo odobratých a vyšetrených 1 209 vzoriek, 32 vzoriek nevyhovelo (2,65 %). Porovnanie s rokom 2019 uvádza nasledujúci graf.

Graf. 65 Porovnanie % nevyhovujúcich vzoriek odobratých na jednotlivých stupňoch v rokoch 2020 a 2019

13.6.2. Analýza výsledkov podľa jednotlivých druhov potravín živočíšneho pôvodu

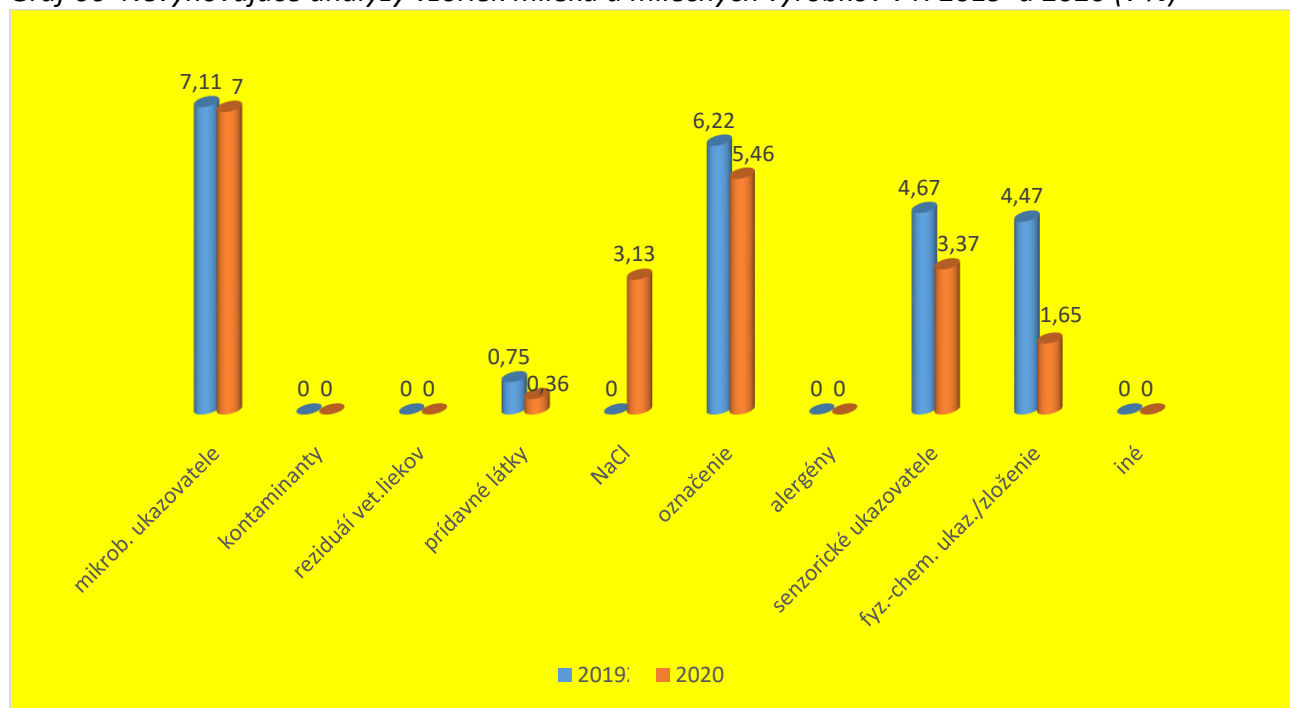
Mlieko a mliečne výrobky

V roku 2020 bolo v rámci úradnej kontroly spolu vyšetrených 1 545 vzoriek mlieka a mliečnych výrobkov, nevyhovelo 62 vzoriek (4,01 %), čo je zlepšenie v porovnaní s rokom 2019 o 0,49 %. Z celkového počtu 1 545 vzoriek bolo vyšetrených 369 vzoriek surového mlieka a mliečnych výrobkov vyrobených so surovým mliekom, nevyhovelo 41 vzoriek (11,11 %) a 1 176 vzoriek tepelne ošetrovaného mlieka a mliečnych výrobkov vyrobených z tepelne ošetrovaného mlieka, nevyhovelo 21 vzoriek (1,79 %).

Najväčší počet vzoriek nevyhovelo mikrobiologickým požiadavkám – 37 vzoriek (7 % z počtu odobratých vzoriek na mikrobiológiu). V 11 vzorkách mliečnych výrobkov sa zistila prítomnosť patogénneho mikroorganizmu *Listeria monocytogenes*. V ostatných vzorkách (väčšinou išlo o vzorky syrov vyrobených zo surového mlieka) sa zistilo prekročenie prípustného množstva mikroorganizmov *Staphylococcus aureus* a *Enterobacteriaceae*, ktoré svedčia o sekundárnej kontaminácii. Požiadavkám na zloženie nevyhovelo 6 vzoriek (1,65 % z počtu vzoriek odobraných na zloženie). Požiadavkám na označovanie nevyhovelo 16 vzoriek (5,46 % z počtu odobratých vzoriek na označovanie). Sensorickým požiadavkám nevyhoveli 3 vzorky (3,37 % z počtu odobratých vzoriek na sensorické hodnotenie), vo väčšine prípadov išlo o vzorky odobraté na základe sťažností a podnetov spotrebiteľov.

Po jednej vzorke nevyhoveli požiadavkám na prídavné látky (0,36 %) a na osobitnú prísadu NaCl (3,13 %). Všetky vzorky vyhoveli požiadavkám na kontaminanty, rezíduá pesticídov, rezíduá inhibičných látok/rezíduá veterinárnych liekov a požiadavkám na označovanie alergénov.

Graf 66 Nevyhovujúce analýzy vzoriek mlieka a mliečnych výrobkov v r. 2019 a 2020 (v %)

Vajcia a vaječné výrobky

V rámci úradnej kontroly bolo v roku 2020 odobratých 82 vzoriek vajec, nevyhovelo 13 vzoriek. 12 vzoriek nevyhovelo mikrobiologickým požiadavkám, vo všetkých vzorkách bola

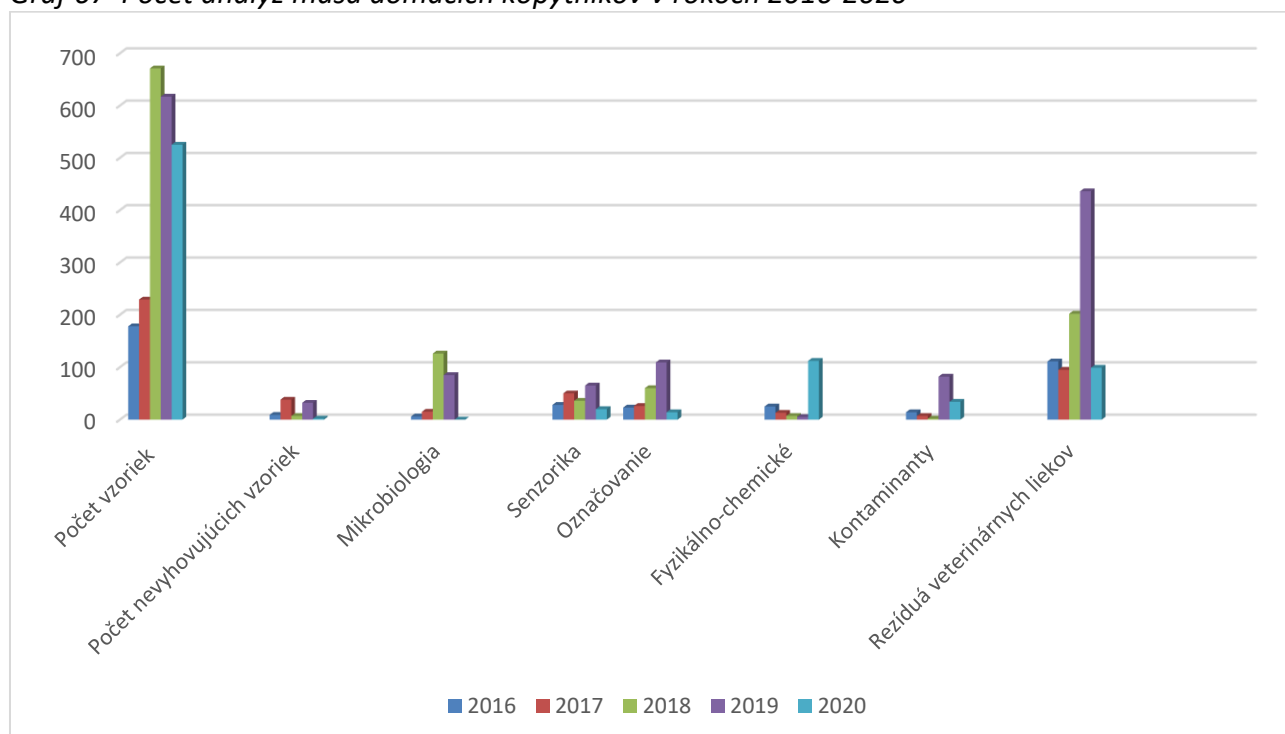
zistená prítomnosť plesní. 10 vzoriek nevyhovelo sensorickým požiadavkám. Prevažná väčšina nevyhovujúcich vzoriek bola zistená pri opakovaných kontrolách na základe podnetu u jedného výrobcu.

V rámci úradnej kontroly bolo v roku 2020 odobratých 34 vzoriek vaječných výrobkov, všetky vzorky boli vyhovujúce.

Mäso domácich kopytníkov

V roku 2020 bolo odobratých 525 vzoriek mäsa domácich kopytníkov, čo predstavuje oproti roku 2019 pokles o 92 vzoriek; z vyššie uvedeného počtu vzoriek nevyhoveli 2 vzorky (0,38 %) pre sensorické nedostatky.

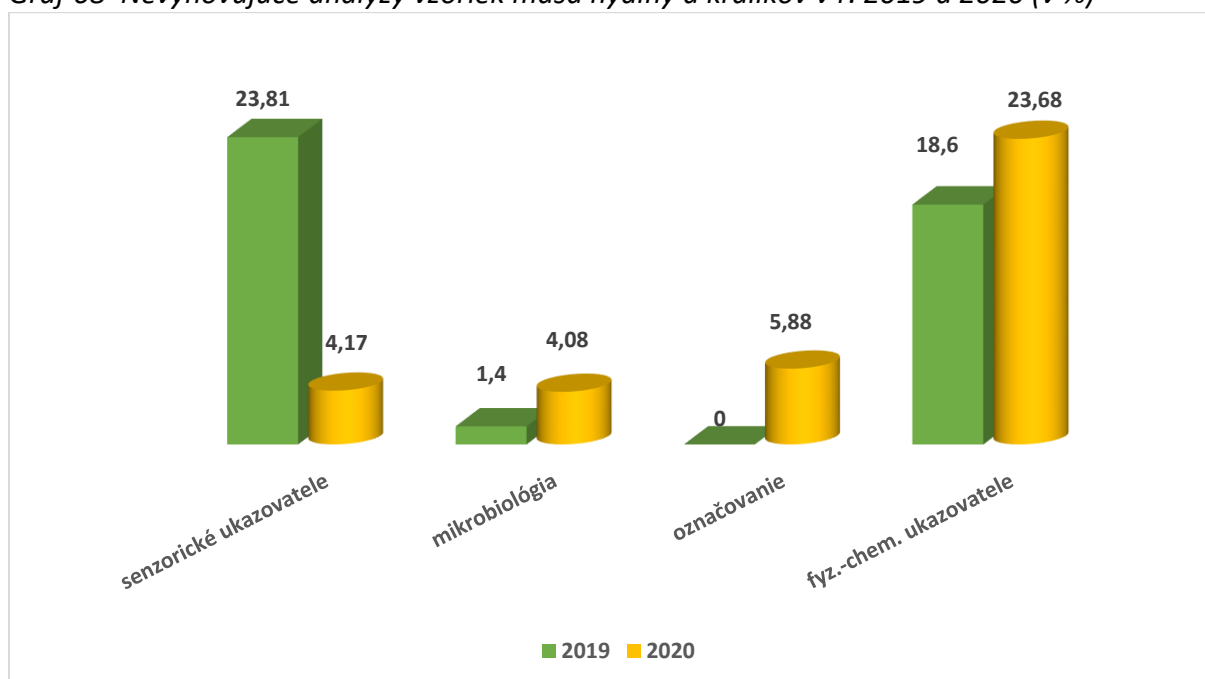
Graf 67 Počet analýz mäsa domácich kopytníkov v rokoch 2016-2020

Mäso hydiny a králikov

V roku 2020 bolo odobratých 710 vzoriek mäsa hydiny a králikov, nevyhovelo 34 vzoriek (4,79 %), čo je zhoršenie v porovnaní s rokom 2019 o 0,17 %. 14 vzoriek nevyhovelo mikrobiologickým požiadavkám (4,08 % z počtu vzoriek odobratých na mikrobiologické ukazovatele) – vo všetkých vzorkách bola zistená prítomnosť *Salmonella enterica* sérovar *enteritidis*. Jedna vzorka nevyhovela sensorickým požiadavkám (4,17 % z počtu vzoriek odobratých na sensorické ukazovatele), išlo o vzorku odobratú na základe sťažnosti a podnetu spotrebiteľa. Osemnásť vzoriek nevyhovelo požiadavkám na fyzikálno – chemické ukazovatele – celkový obsah vody nad stanovený limit (23,68 % z počtu vzoriek odobratých na fyzikálno – chemické ukazovatele). Jedna vzorka nevyhovela požiadavkám na označovanie (5,88 % z počtu vzoriek odobratých na označovanie) – neuvedená krajina pôvodu. Nevyhovujúce vzorky boli odoberané na základe podnetov a podaní, v rámci plánovaných úradných kontrol alebo v rámci cielených kontrol.

Graf 68 Nevyhovujúce analýzy vzoriek mäsa hydiny a králikov v r. 2019 a 2020 (v %)

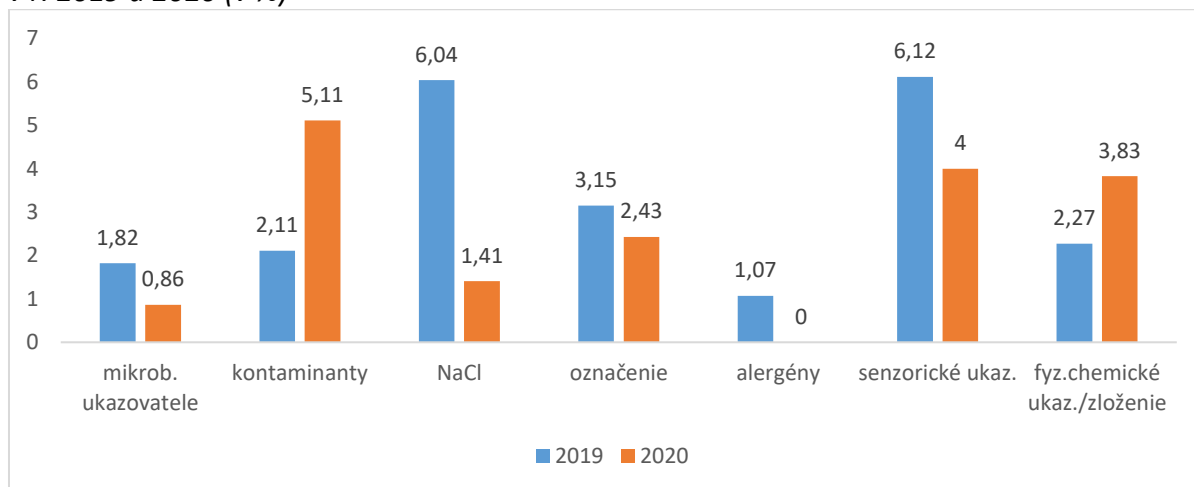
Zverina

V roku 2020 boli odobraté dve vzorky zveriny, vzorky boli vyhovujúce.

Mäsové výrobky

Pri úradných kontrolách bolo v roku 2020 odobratých 1 651 vzoriek mäsových výrobkov, celkovo nevyhovelo 45 vzoriek (2,73 %), čo je oproti roku 2019 zlepšenie o 0,32 %. Požiadavkám na označovanie nevyhovovalo 5 vzoriek (2,43 % z odobratých vzoriek; v roku 2019 nevyhovovalo 3,15 %); najčastejšie išlo o nesplnenie požiadavky na strednú výšku písma. Ani v jednej vzorke sa nepreukázala prítomnosť alergénov neuvedených v označení; v roku 2019 sa ich prítomnosť zistila v 2 vzorkách (1,07 %). 13 vzoriek nevyhovelo požiadavkám na zloženie (3,83 % z analyzovaných na ukazovatele kvality; v roku 2019 to bolo 2,27 %) (najčastejšie sa zistila prítomnosť hydínového proteínu, ktorý nebol uvedený v zložení, tak ako v roku 2019); prekročenie najvyššieho prípustného množstva NaCl sa zistilo v 2 vzorkách (1,41 % z vyšetrených, v roku 2019 to bolo 6,04 %). Rovnako ako v roku 2019 požiadavkám na prídavné látky vyhovel všetky vzorky. 4 vzorky nevyhoveli senzorickým požiadavkám (4 %), pričom išlo o 3 vzorky odobraté na základe podnetov spotrebiteľov a jednu vzorku odobratú v maloobchode pri úradnej kontrole (v roku 2019 nevyhovelo 6,12 % vzoriek). 4 vzorky nevyhoveli mikrobiologickým kritériám (0,86 %) z vyšetrených - zistenie patogénneho mikroorganizmu *Listeria monocytogenes*), v roku 2019 to bolo 1,82 %. Požiadavkám na kontaminanty nevyhovelo 17 vzoriek (5,11 % z vyšetrených – neprípustný obsah PAU), v roku 2019 to bolo 2,11 %.

Graf 69 Porovnanie výsledkov nevyhovujúcich vzoriek mäsových výrobkov v r. 2019 a 2020 (v %)

Mleté mäso a mäsové prípravky, mechanicky separované mäso

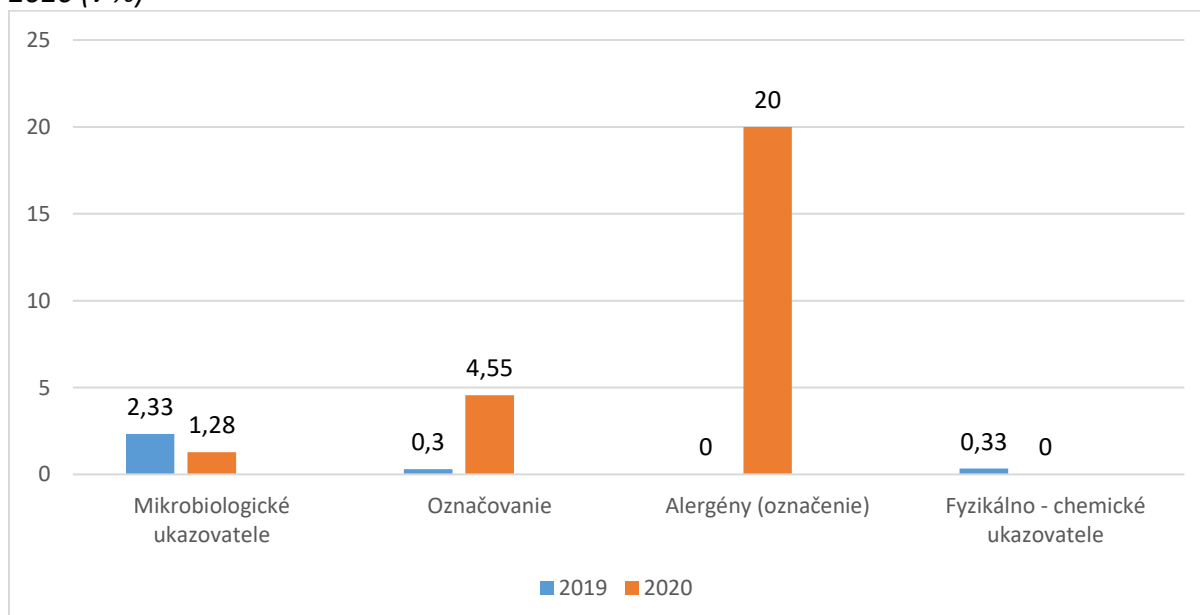
V roku 2020 bolo v SR v rámci úradnej kontroly odobratých RVPS 227 vzoriek mletého mäsa a mäsových prípravkov.

Nevyhovelo 5 vzoriek mletého mäsa a mäsových prípravkov (čo je 2,2 % z celkového počtu odobratých vzoriek).

Pre mikrobiologické kritériá nevyhoveli 2 vzorky (čo je 1,28 % z počtu odobratých vzoriek na mikrobiológiu), 2 vzorky nevyhoveli kvôli nesprávnemu označeniu (čo je 4,55 % z počtu odobratých vzoriek na označovanie) a 1 vzorka nevyhovela kvôli označeniu alergénov (čo je 20 % z počtu odobratých vzoriek na alergény).

V roku 2020 bolo v rámci úradnej kontroly odobratých 6 vzoriek mechanicky separovaného mäsa, všetky vzorky boli vyhovujúce.

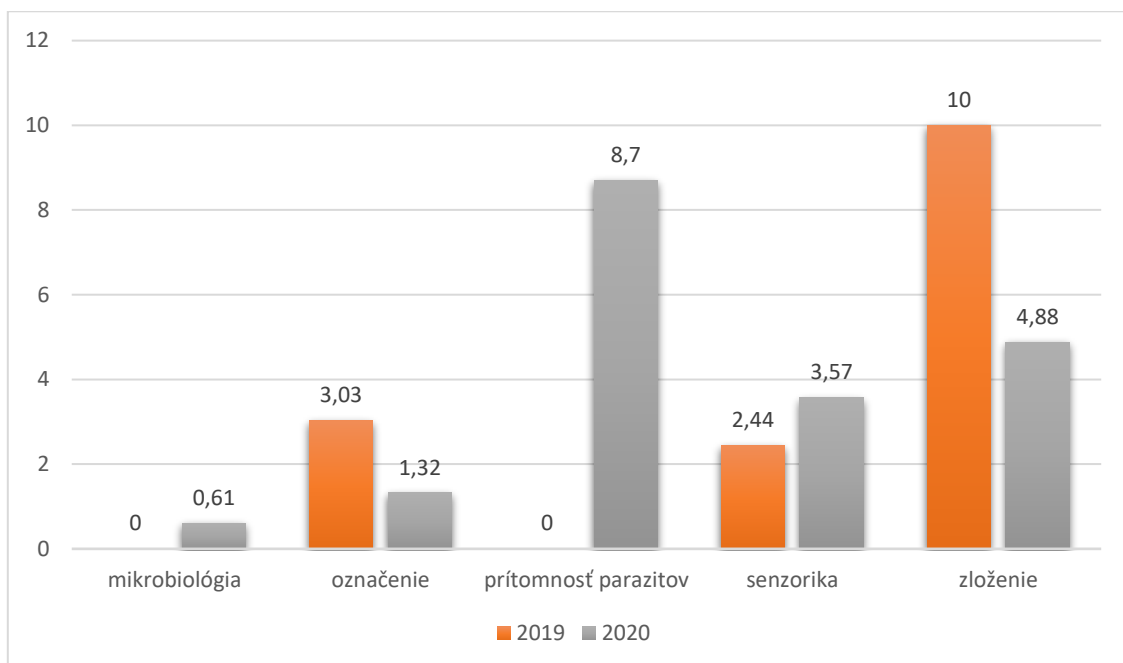
Graf 70 Nevyhovujúce analýzy vzoriek mletého mäsa a mäsových prípravkov v rokoch 2019 a 2020 (v %)

Produkty rybolovu

V rámci úradnej kontroly bolo v roku 2020 vyšetrených spolu 461 vzoriek produktov rybolovu, z toho nevyhovujúcich bolo 7 vzoriek (1,52 %), čo je zhoršenie oproti roku 2019 o 0,23 %. 1 vzorka (1,32 %) nevyhovela požiadavkám na označovanie - nesplnenie požiadavky na strednú výšku písma. Požiadavkám na zloženie nevyhoveli 2 vzorky (4,88 %) - išlo o klamlivé deklarovanie pevného podielu u glazúrovaných rýb a obsahu rybieho mäsa. Jedna vzorka nevyhovela sensorickým požiadavkám (3,57 %); išlo o vzorku odobratú na základe podnetu spotrebiteľa. Jedna vzorka nevyhovela mikrobiologickým požiadavkám (0,61 %) z dôvodu zistenia prítomnosti *Vibrio parahaemolyticus* v krevetách. V dvoch vzorkách konzerv (8,70 %) sa zistila prítomnosť jednej mŕtvej škrkavky *Anisakis*. Všetky vzorky vyhoveli požiadavkám na kontaminanty, rezíduá veterinárnych liekov a prídavné látky.

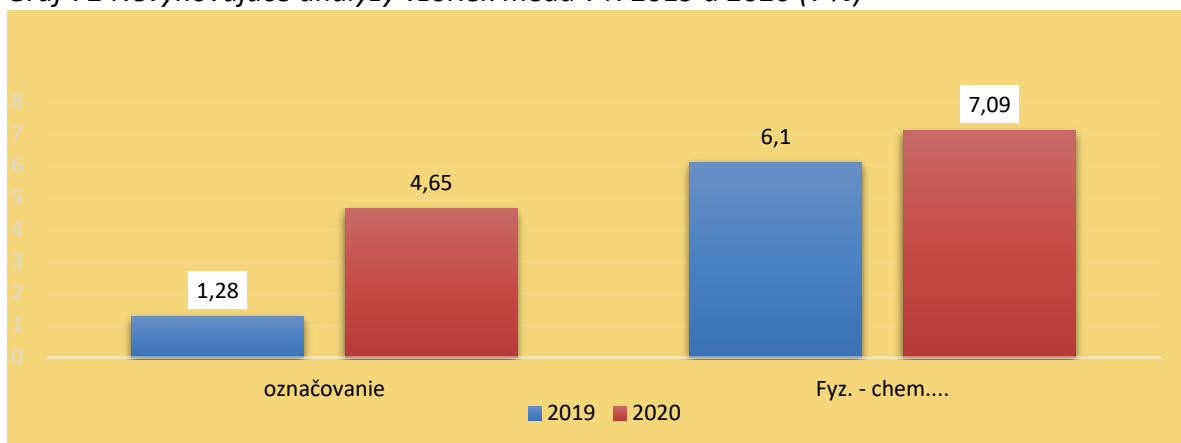
Graf 71 Porovnanie výsledkov nevyhovujúcich analýz produktov rybolovu v rokoch 2019 a 2020 (v %)

Med

V roku 2020 bolo odobratých 194 vzoriek medu; 11 vzoriek (5,67 %) bolo nevyhovujúcich. Oproti roku 2019 ide o zhoršenie o 0,43 %. Hlavnou príčinou nevyhovujúcich vzoriek (tak ako v rokoch 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018 a 2019) bolo nedodržanie požiadaviek na zloženie (nevyhovelo 10 vzoriek, čo je 7,09 % z počtu vzoriek odobratých na zloženie). V dvoch vzorkách boli prekročené požiadavky na množstvo hydroxymetylfurfuralu. Sedem vzoriek nevyhovelo v ukazovateli merná vodivosť. V jednej vzorke bola zistená aktivita cudzej amylázy mimo prirodzene sa vyskytujúci rozsah. Dve vzorky nevyhoveli požiadavkám na označovanie (4,65 % zo vzoriek odobratých na označovanie). V roku 2020, rovnako ako aj v roku 2019, sa v žiadnej vzorke medu nezistila prítomnosť rezíduí veterinárnych liekov.

Graf 72 Nevyhovujúce analýzy vzoriek medu v r. 2019 a 2020 (v %)

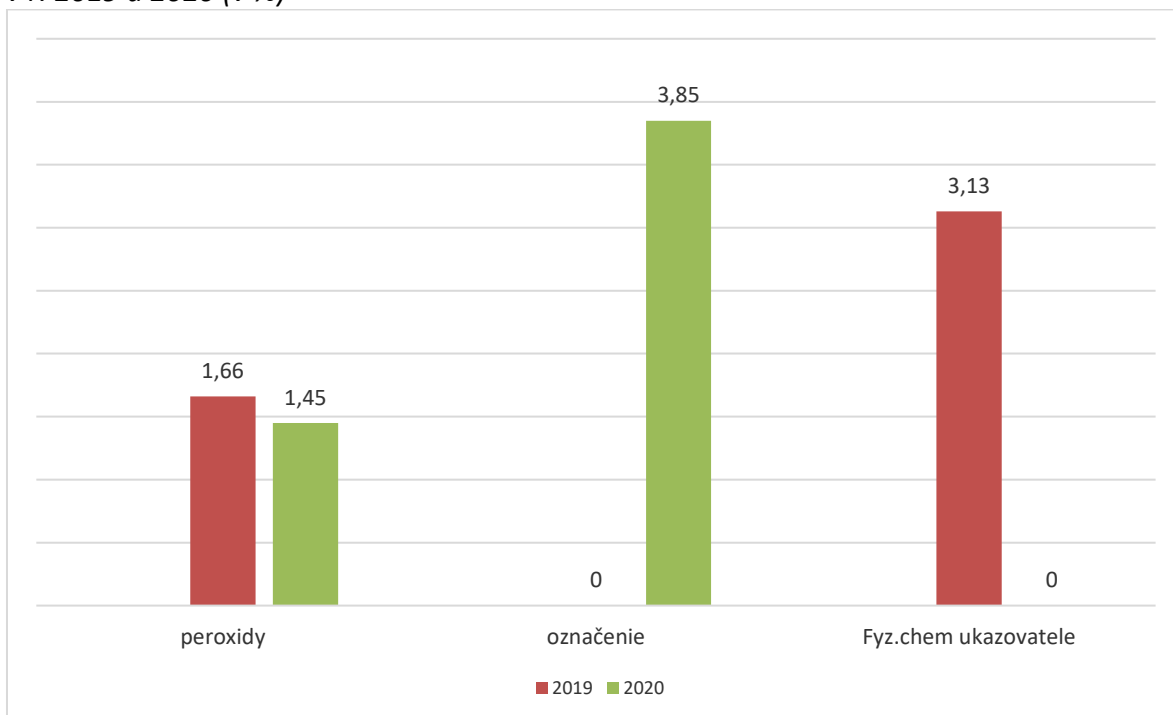
Želatína

V roku 2020 boli odobraté 3 vzorky želatíny na ľudskú spotrebu. Všetky vzorky vyhovovali.

Škvarené živočíšne tuky

V roku 2020 bolo v rámci úradnej kontroly odobratých 151 vzoriek škvarených živočíšnych tukov; nevyhoveli 2 vzorky (1,32 %), čo je oproti roku 2019 zlepšenie o 1,66 %. Jedna vzorka nevyhovela pre prekročenie maximálneho limitu pre peroxidy a jedna vzorka z dôvodu označenia.

Graf 73 Výsledky nevyhovujúcich analýz škvarených živočíšnych tukov v r. 2019 a 2020 (v %)

13.6.3. Odber vzoriek zo spracovateľských priestorov a zo zariadení na dôkaz *Listeria monocytogenes*

V prevádzkarniach, ktoré vyrábajú potraviny živočíšneho pôvodu určené na priamu spotrebu, ktoré môžu predstavovať riziko *Listeria monocytogenes* pre verejné zdravie, bolo v roku 2020 v súlade s nariadením Komisie (ES) č.2073/2005 o mikrobiologických kritériách pre potraviny odobratých 394 vzoriek zo spracovateľských priestorov a zo zariadení na dôkaz *Listeria monocytogenes*. 21 vzoriek bolo pozitívnych (5,33 %). Boli nariadené opatrenia.

13.7. Cielené kontroly a osobitné kontroly produktov živočíšneho pôvodu

13.7.1.Cielené kontroly produktov živočíšneho pôvodu

V roku 2020 bolo vykonaných 18 cielených kontrol produktov živočíšneho pôvodu:

Cielená kontrola – odber vzoriek bryndze v obchodnej sieti

Predmetom bol odber vzoriek bryndze v obchodnej sieti na laboratórne vyšetrenie na podiel ovčieho hrudkového syra v sušine výrobku. Spolu bolo odobratých 18 vzoriek bryndze, nevyhoveli 2 vzorky (11,11 %).

Cielená kontrola hydínového mäsa pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín

Kontrola bola zameraná na odber vzoriek hydínového mäsa pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín. Okrem odberu vzoriek predmetných produktov živočíšneho pôvodu vykonávali RVPS aj kontrolu dokumentov sprevádzajúcich predmetné zásielky produktov živočíšneho pôvodu v zmysle Nariadenia (EÚ) č. 931/2011 o požiadavkách na vysledovateľnosť stanovených nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 v súvislosti s potravinami živočíšneho pôvodu a pri kontrole v mieste určenia vykonávali aj kontrolu nahlasovania predmetných zásielok produktov živočíšneho pôvodu do elektronického systému štátnej veterinárnej a potravinovej správy.

Kontrola bola vykonávaná v miestach určenia (skladoch) alebo v rozrábkarňach, prebaľovacích prevádzkarňach, kde boli predmetom odberu suroviny pôvodom z iných členských štátov alebo tretích krajín v príjmovej chladiarni, ktoré boli do daných prevádzkarní dodané ako do miesta určenia. Kontrola bola vykonávaná aj v maloobchodnej sieti (potraviny z ostatných členských štátov, z tretích krajín), v prípade, ak uvedené maloobchodné siete boli miestom určenia predmetných produktov živočíšneho pôvodu.

Celkovo bolo prekontrolovaných 93 právnych subjektov, 110 prevádzok, bolo vykonaných 167 úradných kontrol, nedostatky boli zistené pri 4 kontrolách (2,4 %).

V rámci kontrol bolo odobratých 171 úradných vzoriek, ktoré boli podrobené laboratórnym vyšetreniam - mikrobiológia, rezíduá veterinárnych liekov, fyzikálno – chemické ukazovatele – stanovenie celkového obsahu vody, z uvedeného počtu odobratých vzoriek 9 vzoriek nevyhovelo požiadavkám platnej legislatívy (5,26 %).

Cielená kontrola mlieka a výrobkov z mlieka dodaných z iných členských štátov a tretích krajín

Predmetom cielennej kontroly bol odber vzoriek mlieka a výrobkov z mlieka dodaných z iných členských štátov a tretích krajín. Odber vzoriek bol realizovaný v miestach určenia predmetných produktov živočíšneho pôvodu alebo sa vykonával odber vzoriek suroviny

pôvodom z iných členských štátov alebo tretích krajín, ktorá bola použitá pri výrobe finálnych výrobkov alebo bol odber vzoriek predmetných produktov živočíšneho pôvodu vykonaný v maloobchodnej sieti. Vzorky boli podrobené laboratórnemu vyšetreniu na mikrobiologické ukazovatele, označenie, fyzikálno-chemické ukazovatele (zloženie), prídavné látky (konzervačné látky) a osobitné prísady (NaCl). Okrem odberu vzoriek bola predmetom cielenej kontroly aj kontrola výsledovateľnosti podľa Vykonávacieho Nariadenia Komisie (EÚ) č. 931/2011 o požiadavkách na výsledovateľnosť stanovených nariadením (ES) č. 178/2002 v súvislosti s potravinami živočíšneho pôvodu.

Celkovo bolo vykonaných 172 kontrol, pri 1 kontrole bolo zistené nenahlásenie zásielky (0,58 %). V rámci tejto cielenej kontroly bolo spolu odobratých a vyšetrených 230 vzoriek, 6 vzoriek nevyhovelo požiadavkám platnej legislatívy (2,6 %), konkrétne 5 vzoriek nevyhovelo požiadavkám na označovanie a jedna vzorka nevyhovela vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch.

Cielená kontrola medu v miestach určenia

Kontrola bola zameraná na odber vzoriek medu (bez akýchkoľvek iných pridaných látok) pôvodom z krajín v EÚ alebo mimo EÚ, ale aj med pôvodom z viac ako jedného členského štátu EÚ alebo štátov, ktoré nie sú členskými štátmi EÚ (zmes medov z EÚ, zmes medov mimo EÚ, zmes medov EÚ a mimo EÚ). Okrem odberu vzoriek medu vykonávali RVPS aj kontrolu dokumentov sprevádzajúcich predmetné zásielky produktov živočíšneho pôvodu v zmysle Nariadenie (EÚ) č. 931/2011 o požiadavkách na výsledovateľnosť stanovených nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 v súvislosti s potravinami živočíšneho pôvodu a pri kontrole v mieste určenia vykonávali aj kontrolu nahlasovania predmetných zásielok produktov živočíšneho pôvodu do elektronického systému štátnej veterinárnej a potravinovej správy.

Kontrola a odber vzoriek bol realizovaný v miestach určenia predmetných produktov živočíšneho pôvodu alebo sa vykonával odber vzoriek suroviny pôvodom z iných členských štátov alebo tretích krajín, ktorá bola použitá pri výrobe finálnych výrobkov.

Celkovo bolo prekontrolovaných 19 právnych subjektov, 23 prevádzok, bolo vykonaných 26 úradných kontrol, nedostatky boli zistené pri 1 kontrole (3,85 %). V rámci kontrol bolo odobratých 23 úradných vzoriek, ktoré boli podrobené laboratórnym vyšetreniam – označenie, fyzikálno-chemické znaky: zloženie – sacharóza, glukóza, fruktóza, hydroxymetylfurfural, enzýmová aktivita cudzích enzýmov, E150d amoniakový sulfitový kulér (v prípade tmavo sfarbených medov), z uvedeného počtu odobratých vzoriek 1 vzorka nevyhovela požiadavkám platnej legislatívy (4,35 %).

Cielená kontrola mletého mäsa a mäsových prípravkov pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín v miestach určenia

Predmetom kontroly bolo mleté mäso a mäsové prípravky z hydínového mäsa určené na spotrebu v surovom stave, mleté mäso a mäsové prípravky z hydínového mäsa určené na spotrebu po tepelnej úprave, mleté mäso a mäsové prípravky z iných živočíšnych druhov ako hydina určené na spotrebu po tepelnej úprave a všetky mäsové prípravky a mleté mäso určené na priamu spotrebu.

Vykonával sa úradný odber vzoriek mletého mäsa a mäsových prípravkov pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín v miestach určenia na vyšetrenie salmonel, listérií, výsledovateľnosť, označenie, senzorické hodnotenie a prídavné látky. Vykonalo sa 77 cielených kontrol, nedostatky boli zistené len v súvislosti s nevyhovujúcou analýzou vzorky.

Na laboratórne vyšetrenie bolo odobratých spolu 71 vzoriek, z ktorých 3 vzorky nevyhoveli označeniu, v mikrobiológii a senzorigickom hodnotení (4,26 %).

Cielená kontrola produktov rybolovu

Cielená kontrola produktov rybolovu v roku 2020 bola zameraná na odber vzoriek údených balených rýb z iných členských štátov a tretích krajín v maloobchodnej sieti na mikrobiologické vyšetrenie na počet *Listeria monocytogenes* a na kontrolu dodržiavania požiadaviek podľa vykonávacieho nariadenia (EÚ) č.931/2011 (kontrola výsledovateľnosti). RVPS vykonali 136 kontrol výsledovateľnosti, nedostatky neboli zistené. Spolu bolo odobratých a laboratórne vyšetrených 103 vzoriek, všetky vzorky vyhoveli.

Cielená kontrola zabezpečenia označovania bravčového, ovčieho, kozieho, hydinového mäsa a produktov z nich

Kontrola označovania predmetných druhov mias a produktov z nich bola zameraná na všetky fázy výrobného procesu – od zabitia, rozrobenia mäsa, skladovania, až po zabalenie a uvádzanie na trh konečnému spotrebiteľovi prostredníctvom maloobchodu, veľkoobchodu a prostredníctvom miest určenia v rámci výmen s inými členskými štátmi. Celkovo bolo prekontrolovaných 1 926 právnych subjektov, 4 608 prevádzok, bolo vykonaných 5 988 úradných kontrol, nedostatky boli zistené pri 9 kontrolách (0,15 %).

Cielená kontrola vajec pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín

Kontrola bola zameraná na odber vzoriek surových vajec pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín. Okrem odberu vzoriek vykonávali RVPS aj kontrolu dokumentov sprevádzajúcich predmetné zásielky produktov živočíšneho pôvodu v zmysle Nariadenie (EÚ) č. 931/2011 o požiadavkách na výsledovateľnosť stanovených nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 v súvislosti s potravinami živočíšneho pôvodu a pri kontrole v mieste určenia vykonávali aj kontrolu nahlasovania predmetných zásielok produktov živočíšneho pôvodu do elektronického systému štátnej veterinárnej a potravinovej správy. Kontrola bola vykonávaná v miestach určenia alebo v maloobchodnej sieti, kde boli predmetom kontroly vyššie uvedené produkty živočíšneho pôvodu pôvodom z ostatných členských štátov a tretích krajín.

Celkovo bolo prekontrolovaných 13 právnych subjektov, 14 prevádzok, bolo vykonaných 38 úradných kontrol, nedostatky neboli zistené pri žiadnej kontrole.

V rámci kontrol bolo odobratých 34 úradných vzoriek, ktoré boli podrobené laboratórnym vyšetreniam - rezíduá veterinárnych liekov, všetky vzorky vyhoveli požiadavkám platnej legislatívy.

Cielená kontrola nakrájaných mäsových výrobkov na *Listeria monocytogenes*

Predmetom cielenej kontroly mäsových výrobkov bol odber vzoriek balených nakrájaných mäsových výrobkov (okrem fermentovaných mäsových výrobkov), ktoré boli laboratórne vyšetrené na *Listeria monocytogenes*. Spolu bolo odobratých 198 vzoriek, vyhoveli všetky vzorky; v roku 2019 nevyhoveli 3 vzorky.

Cielená kontrola správnosti označovania hydinového mäsa údajom: „Pôvod: Slovenská republika“

Kontrola bola zameraná na kontrolu správnosti označovania hydinového mäsa údajom: „Pôvod: Slovenská republika“ a bola vykonávaná v schválených potravinárskych prevádzkarniach - bitúnky pre zabíjanie hydiny, rozrábkarne hydinového mäsa. Celkovo bolo prekontrolovaných 13 právnych subjektov, 16 prevádzok, bolo vykonaných 17 úradných kontrol, nedostatky neboli zistené pri žiadnej kontrole.

Cielená kontrola mäsových výrobkov na dôkaz prítomnosti hydinového proteínu

Predmetom cielenej kontroly mäsových výrobkov bol odber vzoriek mäkkých mäsových výrobkov, ktoré nemajú v zložení uvedené hydinové mäso, hydinové mechanicky separované mäso a hydinové kože na dôkaz hydinového proteínu. Spolu bolo odobratých 179 vzoriek, nevyhovelo 5 vzoriek (2,79 %).

Predmetom cielenej kontroly bola aj kontrola výsledovateľnosti – dodržiavanie Vykonávacieho Nariadenia Komisie (EÚ) č. 931/2011 o požiadavkách na výsledovateľnosť stanovených nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 v súvislosti s potravinami živočíšneho pôvodu a kontrola nahlasovania zásielok produktov živočíšneho pôvodu do elektronického systému štátnej veterinárnej a potravinovej správy. Spolu bolo vykonaných 140 kontrol, nedostatky neboli zistené.

Cielená kontrola výrobkov z vajec dodaných z iných členských štátov v miestach určenia

Predmetom kontroly boli výrobky z vajec (tekuté, koncentrované, sušené kryštalické, zmrazené) a vykonávali sa len určenými RVPS v období od 6.4. 2020 do 30.4.2020, kde boli dodávané výrobky z vajec z iných členských štátov ako do miesta určenia. Vzorky boli vyšetrované na rezíduá pesticídov - fipronil. Bolo vykonaných 33 kontrol výsledovateľnosti a odobratých 19 vzoriek, všetky vyhovujúce.

Cielená kontrola medu

Cielená kontrola medu pôvodom zo Slovenskej republiky, krajiny v EU alebo mimo EU, ale aj med s označením zmes medov z EU, zmes medov mimo EU, zmes medov EU a mimo EU bola vykonávaná určenými RVPS od 15.5.2020 do 31.5.2020. Všetky vzorky boli podrobené laboratórnemu vyšetreniu na označenie, fyzikálno-chemické znaky: zloženie – sacharóza, glukóza, fruktóza, hydroxymetylfurfural, enzýmová aktivita cudzích enzýmov, E150d amoniakový sulfítový kulér (v prípade tmavo sfarbených medov). V prípade potreby boli laboratórne vyšetrenia rozšírené o ukazovateľ: izotopová analýza.

Vykonaných bolo 6 kontrol a bolo spolu odobratých a vyšetrených 10 vzoriek medu, nevyhoveli 2 vzorky vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch (20 %).

Cielená kontrola zabezpečenia označovania bravčového mäsa pôvodom z Nemecka

V súvislosti výskytom koronavírusového ochorenia COVID- 19 u zamestnancov na nemeckom bitúnku Tönnies Lebensmittel GmbH & Co. KG, In der Mark 2, 33378 Rheda-Wiedenbrück, schvaľovacie číslo NW-ES 202, Štátna veterinárna a potravinová správa SR nariadila RVPS v SR vykonať kontroly čerstvého bravčového chladeného mäsa pôvodom z Nemecka uvádzaného na trh konečnému spotrebiteľovi prostredníctvom maloobchodu a veľkoobchodu.

RVPS v termíne od 25.6.2020 prostredníctvom veterinárnych inšpektorov vykonali bez predchádzajúceho upozornenia úradné kontroly systému označovania čerstvého bravčového chladeného mäsa z inkriminovaného bitúnku. Za sledované obdobie bolo veterinárnymi

inšpektormi vykonaných 664 kontrol a odobratých na laboratórne vyšetrenie na VPÚ Dolný Kubín 45 vzoriek bravčového mäsa s negatívnym výsledkom na koronavírus COVID- 19.

Cielené kontroly hydínového mäsa

Cielené kontroly tohto druhu mäsa sa vykonávali v niekoľkých etapách.

Predmetom prvej kontroly bolo hydínové mäso (chladené, mrazené, hlbokozmrazené) pôvodom z Poľska v miestach určenia alebo v maloobchodnej sieti. Všetky vzorky boli podrobené laboratórnemu vyšetreniu na mikrobiologické ukazovatele: *Salmonella typhimurium* a *Salmonella enteritidis* v 25 g a rezíduá inhibičných látok a iné.

Celkovo bolo vykonaných 295 kontrol a bolo odobratých 232 vzoriek, z ktorých 8 bolo nevyhovujúcich (3,45 %). 7 vzoriek nevyhovelo požiadavkám platnej legislatívy v mikrobiológii a 1 vzorka vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch.

Predmetom druhej kontroly bolo hydínové mäso (chladené, mrazené, hlbokozmrazené) pôvodom z iných členských štátov, tretích krajín a pôvodom zo Slovenska, kontrola bola vykonaná RVPS Bratislava v termíne od 27.07.2020 do 31.07.2020 v maloobchodnej sieti. Vzorky boli podrobené laboratórnemu vyšetreniu na mikrobiologické ukazovatele: *Salmonella typhimurium* a *Salmonella enteritidis* v 25 g, označenie a rezíduá inhibičných látok.

Vykonali sa 2 kontroly a bolo odobratých 7 vzoriek, všetky boli vyhovujúce.

Predmetom tretej kontroly bolo hydínové mäso (chladené) pôvodom z Rumunska, kontrola bola vykonaná RVPS Bratislava v termíne od 19.11.2020 do 24.11.2020 v jednom obchodnom reťazci. Vzorky boli podrobené laboratórnemu vyšetreniu na mikrobiologické ukazovatele: *Salmonella typhimurium* a *Salmonella enteritidis* v 25 g a rezíduá inhibičných látok.

Vykonalo sa 6 kontrol a boli odobraté 2 vzorky, všetky boli vyhovujúce.

Cielená kontrola na bitúnkoch, rozrábkarňach, v spracovateľských prevádzkarniach pre mäsové výrobky, mraziarenských skladoch a maloobchodných prevádzkarniach v súvislosti s výskytom afrického moru ošípaných v Nemecku

Veterinárskymi inšpektormi bolo vykonaných 273 kontrol a odobratých 56 vzoriek bravčového mäsa na laboratórne vyšetrenie na VÚ Zvolen, všetky mali negatívny výsledok na prítomnosť vírusu AMO.

13.7.2. Osobitné kontroly

V roku 2020 boli vykonané 4 osobitné kontroly

Monitorovanie tradične údeného mäsa a mäsových výrobkov s povolenými výnimkami z uplatňovania maximálnych hodnôt obsahu polycyklických aromatických uhľovodíkov (PAU)

V roku 2020 pokračovali RVPS v monitorovaní tradične údeného mäsa a mäsových výrobkov s povolenými výnimkami z uplatňovania max. hodnôt obsahu PAU. Monitorovanie sa týkalo 6 prevádzkovateľov potravinárskych podnikov, u ktorých príslušné RVPS vykonali spolu 8 kontrol (na mieste v prevádzkarni).

Súčasťou monitorovania bol aj odber vzoriek, ktoré boli laboratórne vyšetrené na PAU. Spolu bolo odobratých 12 vzoriek, 3 vzorky nevyhoveli (25 %).

Odber vzoriek mlieka a mliečnych výrobkov, ktoré sú predmetom vývozu do Číny na detekciu RNA vírusu SARS-Cov-2

ŠVPS SR nariadila RVPS, v pôsobnosti ktorých sa nachádzajú prevádzkarne schválené pre vývoz mlieka a mliečnych výrobkov do Číny, vykonať cieľnú kontrolu, ktorej predmetom bol odber úradných vzoriek mlieka a mliečnych výrobkov. Odber vzoriek sa týkal tých druhov mliečnych výrobkov, ktoré sa už vyvážajú alebo sú predmetom záujmu vývozu. Odobratých bolo 32 vzoriek a všetky boli vyhovujúce vzhľadom na sledovanú prítomnosť SARS-Cov-2.

Kontrola čistoty zvierat v prevádzkarňach schválených na zabíjanie domácich kopytníkov a kontrola hygienických procesov pri jatočnom opracovaní ich tiel

ŠVPS SR nariadila pre RVPS vykonávanie úradných kontrol čistoty (stupňa znečistenia) zvierat prisúvaných do schválených prevádzkarní pre zabíjanie domácich kopytníkov (ďalej len „bitúnkov“) a kontrol hygienických procesov pri jatočnom opracovaní ich tiel.

Kontroly čistoty zvierat sú permanentnou súčasťou prehliadky ante mortem, pričom prevádzkovateľ v prípade zistených nedostatkov musí prijímať na všetkých stupňoch produkcie a spracovania nápravné opatrenia.

Komplexné úradné kontroly systému zabezpečovania čistoty zvierat prisúvaných na bitúnok, ich znečistenia počas ustajnenia pred zabitím, ako aj overovanie plnenia povinností prevádzkovateľom bitúnku ŠVPS SR nariadila vykonávať 2x ročne v polročných intervaloch. Počas kalendárneho roka 2020 bolo takto vykonaných 183 úradných kontrol na bitúnoch pre zabíjanie hovädzieho dobytká a oviec. Na bitúnoch schválených na zabíjanie jatočných ošípaných bolo vykonaných 117 úradných kontrol.

Prevádzkovatelia 77 bitúnkov mali pre r. 2020 v uzatvorených zmluvách s dodávateľmi jatočného hovädzieho dobytká požiadavku na čistotu zvierat, pričom počas kontrolovaného obdobia u 49 dodávateľov zvierat uplatnili sankčný postih pri dodávke znečistených jatočných zvierat. V prípade ošípaných 63 prevádzkovateľov bitúnkov malo v uzatvorených zmluvách s dodávateľmi požiadavku na ich čistotu, pričom počas kontrolovaného obdobia u 42 dodávateľov zvierat uplatnili sankčný postih pri dodávke znečistených jatočných zvierat.

Čistenie hovädzieho dobytká tam, kde to bolo z hygienického a technického hľadiska možné, sa vykonávalo u 64 prípadov vystrihovaním fekálnych nečistôt zo srsti počas ante mortem alebo post mortem veterinárnej prehliadky pred vykvrvením a pred sťahovaním kože. Povrchová kontaminácia mäsa (tiel) črevným a bachorovým obsahom pri vykoľovaní nebola zistená.

Dočistenie znečistených dodaných jatočných ošípaných sa vykonávalo v 117 prípadoch intenzívnym sprchovaním pred zabitím. Zisťovaná povrchová kontaminácia mäsa (jatočných tiel) črevným obsahom po vykoľovaní sa odstraňovala vyhovujúcim spôsobom (orezaním).

Úradné kontroly označovania a používania prídavných látok v mäsových výrobkoch a mäsových prípravkoch

V roku 2020 inšpektori RVPS vykonali v prevádzkarňach na výrobu mäsových výrobkov a v prevádzkarňach na výrobu mäsových prípravkov úradné kontroly označovania a používania prídavných látok podľa nariadenia (ES) č.1333/2008 a úradné kontroly označovania mäsových výrobkov a mäsových prípravkov z hľadiska prídavných látok podľa nariadenia (EÚ) č.1169/2011 na overenie informovania spotrebiteľa. V prevádzkarňach na výrobu mäsových výrobkov bolo vykonaných 206 úradných kontrol, pri ktorých bolo zistených 8 nedostatkov (3x bol zistený nesúlad údajov na etikete výrobku a skutočne pridaných

prídavných látok, 5x prekročenie maximálneho limitu prídavnej látky) a 87 kontrol bolo vykonaných v prevádzkarňach na výrobu mäsových prípravkov, nedostatky neboli zistené.

13.8. Kontroly označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z hovädzieho mäsa

V Slovenskej republike bolo v roku 2020 vykonaných spolu 2 906 kontrol označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z neho vo všetkých fázach výroby od bitúnkov a rozrábkarní mäsa, skladov, miest určenia až po predaj konečnému spotrebiteľovi.

Na bitúnkoch, ktoré sú schválené na zabíjanie hovädzieho dobytku, sa vykonalo spolu 102 kontrol, v rozrábkarniach hovädzieho mäsa sa vykonalo spolu 202 kontrol, v skladoch, baliarňach a u distribútorov bolo vykonaných spolu 88 kontrol, všetky boli bez zistených nedostatkov.

V kontrolovaných malých, ambulatných a stánkových predajniach bolo vykonaných 1 059 kontrol, pri ktorých boli zistené 3 nedostatky – chýbali nadobúdacie doklady; bolo nesprávne označenie, vysledovateľnosť (rozdielna šarža a referenčné číslo na balení a na štítku pri dodacom liste); označenie v nesúlade s legislatívou EÚ.

V stredných predajniach bolo 591 kontrol, boli zistené 2 nedostatky – neoznačený dátum spotreby v blízkosti predajného miesta mäsa; porušenie spätnej vysledovateľnosti.

Hypermarkety a supermarkety – spolu vykonaných 728 kontrol, pri ktorých bol zistený 1 nedostatok – neúplné, nedostatočné povinné údaje pri pultovom predaji.

Vo výrobe bolo 136 kontrol označovania hovädzieho mäsa, všetky bez nedostatkov.

13.9. Kontroly odstraňovania špecifikovaného rizikového materiálu

V roku 2020 vykonali úradní veterinári RVPS spolu v SR 183 kontrol na 103 schválených bitúnkoch, ktoré sú schválené na zabíjanie domácich kopytníkov (hovädzí dobytok, ovce, kozy) zameraných na odstraňovanie a likvidáciu špecifikovaného rizikového materiálu (ďalej len „ŠRM“) z jatočných tiel. Pri kontrolách odstraňovania ŠRM na bitúnkoch neboli zistené nedostatky.

V rozrábkarniach mäsa domácich kopytníkov (hovädzí dobytok, ovce, kozy) bolo v roku 2020 vykonaných spolu 55 kontrol, pri ktorých neboli zistené nedostatky.

Frekvencia kontrol v prevádzkarňach bola 1 x polročne.

13.10. Domáce zabíjačky – monitorovanie BSE, TSE a trichinelózy

V roku 2020 pri domácich zabíjačkách hovädzieho dobytku bola odobratá jedna vzorka na vyšetrenie na BSE. Na vyšetrenie trichinelózy ošípaných, ktoré boli zabíjané v domácnosti chovateľov/majiteľov v roku 2020 v oblastiach so zvýšeným rizikom výskytu svalovca u voľne žijúcej zveri (diviaky, líšky), alebo na žiadosť chovateľa/majiteľa, bolo odobraných spolu 909 ks vzoriek na laboratórne vyšetrenie. Všetky vyšetrenia na BSE a trichinelózu pri domácich zabíjačkách boli negatívne.

Odbery vzoriek na TSE u malých prežúvavcov v domácich chovoch neboli vykonávané.

13.11. Audity tretích strán

13.11.1. Audity EK

V roku 2020 bol vykonaný jeden audit z Európskej komisie DG (SANTE) 2020-6929 prostredníctvom videokonferencie. Audit sa konal od 20. – 30. októbra 2020 a týkal sa zavedených systémov kontroly bezpečnosti potravín, ktorými sa riadi výroba a uvádzanie hovädzieho mäsa vrátane vysledovateľnosti na trh.

13.11.2. Audity z iných krajín

V roku 2020 sa nevykonali žiadne audity príslušných orgánov z tretích krajín týkajúce sa vývozu produktov živočíšneho pôvodu.

14. Laboratórna diagnostika

Odbor laboratórnej diagnostiky, rýchleho výstražného systému s certifikácie metodicky usmerňuje Štátny veterinárny a potravinový ústav pri výkone analýz úradne odobratých vzoriek.

Zamestnanci odboru sa zúčastnili nasledovných školení a ďalších významnejších aktivít:

- Účasť na rokovaní vo výboroch expertov EK, v pracovných skupinách pre antimikrobiálnu rezistenciu, RASFF a AAC.
- Účasť na rokovaní odbornej pracovnej skupiny EFSA pre zoonózy a aviárnu influenciu
- Účasť na rokovaní odbornej pracovnej skupiny EFSA pre monitoring rezíduí pesticídov
- Účasť na 3 školeniach pracovníka Certifikačného orgánu pre poľnohospodárske a potravinárske výrobky, ktoré organizovala SNAS
- Školenia a pracovné porady organizované IVVL, MPRV SR a ŠVPS SR.

Laboratórnu diagnostiku vykonával v rámci úradnej kontroly v oblasti ochrany zdravia zvierat, bezpečnosti a kvality potravín, surovín a krmív od 1.1.2020 do 31.12.2020 Štátny veterinárny a potravinový ústav na 3 Veterinárnych a potravinových ústavoch a 1 Veterinárnom ústave. Spolu v týchto diagnostických laboratóriách v roku 2020 pracovalo 260 pracovníkov, z toho 125 vysokoškolsky vzdelaných, 106 stredoškolsky vzdelaných a 29 pomocného personálu.

14.1. Úradné laboratóriá – Štátny veterinárny a potravinový ústav v Dolnom Kubíne

14.1.1. Veterinárny a potravinový ústav Bratislava s detašovaným skúšobným laboratóriom Nitra

Vykonával analýzy vzoriek potravín a surovín živočíšneho a rastlinného pôvodu, analýzy vzoriek v oblasti ochrany zdravia zvierat. Špecializoval sa najmä na:

- na vyšetrovanie salmonel,
- vykonávanie rádiologických kontrol životného prostredia, tak ako sú definované v Technickej správe Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu vrátane vzoriek

vstupných a výstupných surovín, polotovarov a hotových produktov poľnohospodárskej výroby, lesného a vodného hospodárstva ako aj základné prvky životného prostredia,

- monitorovanie prítomnosti hormonálnych látok, ich rezíduí v živých zvieratách a v jednotlivých produktoch (matriciach) živočíšneho pôvodu,
- analýzy produktov rastlinného a živočíšneho pôvodu na obsah rezíduí pesticídov, 3-MCPD, solanínu, vykonával rozbor pre zistenie falšovania liehu a medu.

V rámci ústavu je 14 národných referenčných a referenčných laboratórií.

Väčšina odborných činností je sústredená na 1 pracovisku – Botanická 17 v Bratislave. Detašované pracovisko v Nitre vykonávalo iba úlohy súvisiace s činnosťou Národného referenčného laboratória pre mlieko a mliečne výrobky a referenčného laboratória rádiometrie a rádiológie.

14.1.2. Veterinárny a potravinový ústav Dolný Kubín s detašovaným skúšobným laboratóriom Prešov

Vykonával analýzy vzoriek potravín a surovín živočíšneho a rastlinného pôvodu, analýzy vzoriek v oblasti ochrany zdravia zvierat. Špecializoval sa najmä na:

- oblasť listérií a kamylobakterov a verotoxinogénnych *E. coli*,
- analýzy rezíduí antibiotík podľa Nariadenia 2377/90 EC vrátane použitia screeningových a post screeningových metód,
- analýzy aditívnych látok v potravinách, analýzy PAU,
- analýzy medu na rezíduá ATB a dôkaz falšovania medu,
- analýzy na úseku chorôb rýb, produktov rybolovu a chorôb kôrovcov, dôkaz falšovania druhov rýb,
- analýzy v oblasti antimikrobiálnej rezistencie,
- analýzy GMO v potravinách.

V rámci ústavu je 17 národných referenčných a referenčných laboratórií.

14.1.3. Veterinárny ústav Zvolen

Vykonával analýzy vzoriek v oblasti ochrany zdravia zvierat. Špecializoval sa najmä na:

- úlohy monitorovania chorôb zvierat a preventívnu kontrolu prenosných ochorení a ich diagnostiku,
- spoluprácu pri vypracovaní národných programov ozdravovania pre jednotlivé druhy zvierat,
- vykonávanie epidemiologických štúdií, vyšetrovaní ochorení zvierat v rámci ozdravovacích, eradikačných a kontrolných programov ako i programov monitorovania besnoty u domácich a voľne žijúcich zvierat, zhubnej katarálnej horúčky oviec, transmisívnych spongiformných encephalopatií u hovädzieho dobytku a oviec a pod.,
- vykonávanie monitoringu nových ochorení napr. Schmallerbergov vírus, Africký mor ošipáných a pod.,
- zhromažďovanie údajov národnej databanky výskytu klasického moru ošipáných u domácich ošipáných a u diviakov, besnoty u domácich a voľne žijúcich zvierat, bovinnej spongiformnej encefalopatie, scrapie a genotypizácie oviec.

V rámci riešenia pandemickej situácie spojenej s ochorením Covid-19 sa podieľal na PCR analýzách vzoriek odobratých u ľudí v spolupráci s RUVZ v Banskej Bystrici

V rámci ústavu je 15 národných referenčných a referenčných laboratórií.

14.1.4. Veterinárny a potravinový ústav Košice

Vykonával analýzy vzoriek potravín a surovín živočíšneho a rastlinného pôvodu, analýzy vzoriek v oblasti ochrany zdravia zvierat. Špecializoval sa najmä na:

- vykonávanie analýz podľa národného programu kontroly na stanovenie prítomnosti dioxínov, furánov, dioxínom podobných PCB vo vybraných potravinách,
- vykonávanie analýz chemických prvkov a ťažkých kovov,
- analýzy mykotoxínov,
- skúšanie krmív živočíšneho a rastlinného pôvodu so zameraním na diagnostiku prítomnosti živočíšnych proteínov v krmivách.

V rámci ústavu je 7 národných referenčných a referenčných laboratórií.

V roku 2020 vykonával analýzy na rezíduá polychlórovaných bifenylov v slepačích vajciach, vo svale hydiny, vo svale ošípaných, v surovom kravskom mlieku a vo svale zveri na základe vyhlásenej mimoriadnej situácie pre toxický odpad, ktorý sa nachádza v blízkosti areálu bývalej spoločnosti Chemko Strážske.

14.2. Vyhodnotenie údajov o laboratórnom vyšetrení a analýzach úradných vzoriek

Z údajov z laboratórneho vyšetovania vo veterinárnych a potravinových ústavoch a veterinárnom ústave vypracovali pracovníci odboru laboratórnej diagnostiky tieto súhrnné správy:

- The European Union One Health 2019 Zoonoses Report, ktorá bola zaslaná do Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín
- Správa o zoonózach, alimentárnych nákazách a nákazách z vody v Slovenskej republike za rok 2019
- Správa o kontrole rezíduí pesticídov v potravinách za rok 2019 (spracovaná 2x: 1x pre potreby EFSA v predpísaných formátoch a rozsahu a 1x pre MPRV SR s podrobným komentárom k výsledkom)

14.2.1. Vyhodnotenie kontroly rezíduí pesticídov v potravinách rastlinného a živočíšneho pôvodu

Kontrola rezíduí pesticídov v potravinách vychádza z aktuálnej legislatívy EÚ. Na ŠVPS SR bol pre rok 2020 vypracovaný „Viacročný kontrolný program pre rezíduí pesticídov v potravinách a detskej výžive v SR“, ktorý bol schválený na MPRV SR. (Kontrola detskej výživy sa vykonáva v rezorte Ministerstva zdravotníctva SR, ktoré zároveň poskytuje podklady do tohto programu). V uvedenom dokumente bol určený druh a počet vzoriek potravín, ktoré sa majú analyzovať v rokoch 2020 až 2022 ako aj rozsah analytov, ktoré sa majú v odobratých vzorkách v danom roku analyzovať. Predmetom kontroly sú podľa viacročného plánu vzorky potravín, pochádzajúce od domácich pestovateľov, vzorky pochádzajúce z krajín EÚ ako aj vzorky pochádzajúce z tretích krajín. Analýzou vzoriek odobratých na zisťovanie prítomnosti a množstva rezíduí pesticídov je poverený ŠVPÚ - VPÚ Bratislava, národné referenčné laboratórium pre rezíduá pesticídov.

Výsledky kontroly za rok 2020

Inšpektori RVPS odobrali na analýzu rezíduí pesticídov 405 vzoriek ovocia, zeleniny, obilia, strukovín a olejnín ako aj výrobkov z nich, 24 vzoriek hydínového tuku a hovädzej pečene. Potraviny pochádzali z domácej produkcie, zo štátov EÚ a z tretích krajín. V 271 analyzovaných vzorkách t. j. v 63,2 % z celkového počtu vzoriek bola zistená prítomnosť aspoň jedného pesticídu. Kontrola prítomnosti rezíduí pesticídov sa vykonáva aj pri importe ovocia, zeleniny alebo iných určených potravín z tretích krajín v mieste vstupu. V roku 2020 boli odobraté a analyzované vzorky zo 16 takýchto zásielok.

Porušenie platnej potravinovej legislatívy sme zaznamenali u 16 vzoriek (3,7 %), ktoré boli vyhodnotené po započítaní neistoty merania ako „nevyhovujúce“.

Prehľad výsledkov analýz je zhrnutý v nasledovnej tabuľke:

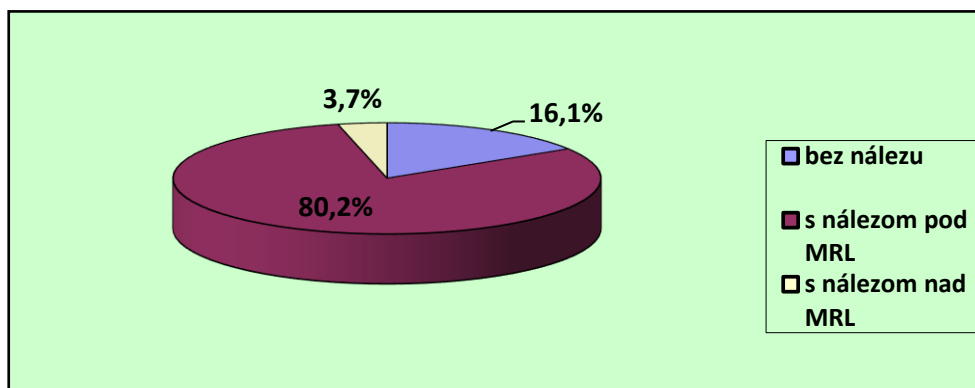
Tabuľka 105 Kontrola rezíduí pesticídov v roku 2020

Kategória potravín	Počet vzoriek			
	celkom	< LOQ**	>LOQ	nad MRL (vyhodnotené ako nevyhovujúce)
Ovocie	192	31	161	7
Zelenina	147	66	81	6
Ostatné potraviny rastlinného pôvodu	66	37	29	3
Potraviny živočíšneho pôvodu	24	24	0	
BIO potraviny*	13	13	0	
SPOLU	429	158	271	16

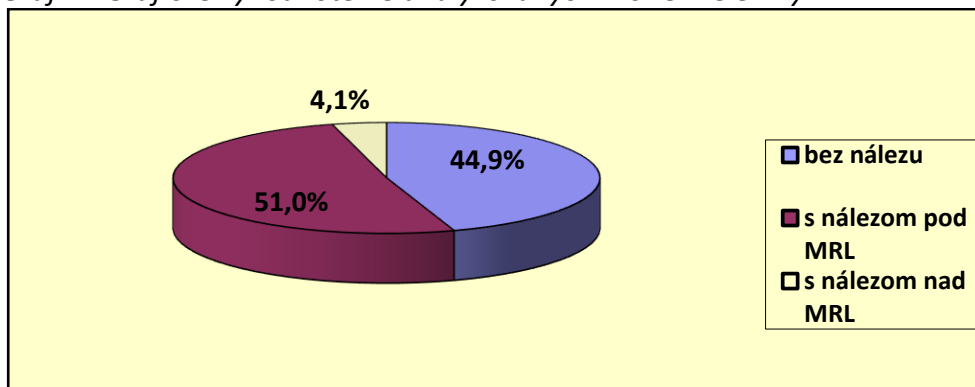
*vzorky sú započítané vo vzorkách ovocia, zeleniny alebo iných druhov analyzovaných potravín

**limit kvantifikácie použitej analytickej metódy

Graf 73 Grafické vyhodnotenie analyzovaných vzoriek ovocia

Graf 74 Grafické vyhodnotenie analyzovaných vzoriek zeleniny

Uvedené grafy vyjadrujú skutočnosť, že pesticídy sa v širšom rozsahu aplikujú na ovocie ako na zeleninu, čo potvrdzuje vyššie % (viac ako 80 %) vzoriek ovocia s nálezom rezíduí pesticídov. Napriek tomu sme u ovocia v roku 2020 zaznamenali pokles % vzoriek s nálezom nad MRL (3,7 %) v porovnaní s rokom 2019 (4,3 %). V porovnaní s predchádzajúcim rokom sme u zeleniny zaznamenali mierne zvýšenie % nevyhovujúcich vzoriek (o 0,4 %). Zistenia rezíduí pesticídov vo vzorkách niektorých skupín a druhov ovocia a zeleniny poskytujú nasledovné tabuľky.

Tabuľka 106 Prehľad nálezov rezíduí pesticídov vo vybraných druhoch ovocia za rok 2020

Plodina	Počet vzoriek	Počet vzoriek s nálezom nad LOQ*	% počtu vzoriek s nálezom nad LOQ k počtu analyzovaných vzoriek danej potraviny	Počet nevyhovujúcich vzoriek
Citrusové ovocie	55	53	96,4	7
Jadrové ovocie	49	41	83,7	
Kôstkové ovocie	15	10	66,7	
Hrozno	22	21	95,4	
Jahody	17	15	88,2	
Drobné bobuľové ovocie	5	2	40,0	
Exotické ovocie	27	19	70,4	

*zistená prítomnosť aspoň jedného pesticídu nad LOQ (z množiny analyzovaných pesticídov v danej vzorke potraviny)

Tabuľka 107 Prehľad nálezov rezíduí pesticídov vo vybraných druhoch zeleniny a zemiakov za rok 2020

Plodina	Počet vzoriek	Počet nálezov nad LOQ*	% počtu vzoriek s nálezom nad LOQ k počtu analyzovaných vzoriek danej potraviny	Počet nevyhovujúcich vzoriek
Zemiaky	20	4	20,0	
Koreňová zelenina	19	13	68,4	
Plodová zelenina	36	28	77,8	2
Hľúbová zelenina	26	11	42,3	1
Šaláty a vňate	22	21	95,4	3
Pór, cibuľa, cesnak	19	3	15,8	
Huby	4	1	25,0	

Informácie o nevyhovujúcich vzorkách ovocia, zeleniny a iných potravín:

- **Mandarinky**, odr. Murcott, pôvod Turecko, prekročená hodnota u pesticídov fenvalerate, namerané množstvo 0,208 mg/kg a fenbutatin oxid, namerané množstvo 0,084 mg/kg;
- **Mandarinky**, odr. Murcott, pôvod Turecko, prekročená hodnota u pesticídu fenvalerate, namerané množstvo 0,1 mg/kg;
- **Mandarinky**, pôvod Turecko, prekročená hodnota u pesticídu fenbutatin oxid, namerané množstvo 0,26 mg/kg;
- **Mandarinky**, pôvod Turecko, prekročená hodnota u pesticídov fenbutatin oxid, namerané množstvo 0,22 mg/kg a fenvalerate 0,064 mg/kg;
- **Pohánka**, pôvod Poľsko, prekročená hodnota u pesticídu glyphosate, namerané množstvo 0,17 mg/kg;
- **Petržlenová vňať**, pôvod Španielsko, prekročená hodnota u pesticídu chlopyrifos-metyl namerané množstvo 0,104 mg/kg;
- **Petržlenová vňať**, pôvod Taliansko, prekročená hodnota u pesticídu prometryn namerané množstvo 0,044 mg/kg;
- **Citróny**, pôvod JAR, prekročená hodnota u pesticídu profenofos namerané množstvo 0,032 mg/kg;
- **Goji**, pôvod Čína, prekročená hodnota u pesticídu propargit namerané množstvo 0,25 mg/kg;
- **Goji**, pôvod Čína, prekročená hodnota u pesticídu propargit namerané množstvo 0,26 mg/kg;
- **Fazuľa biela**, pôvod Etiópia, prekročená hodnota u pesticídu malathion namerané množstvo 0,29 mg/kg;
- **Raž ozimná**, pôvod SR, prekročená hodnota u pesticídu chlorpyrifos namerané množstvo 0,33 mg/kg;
- **Grepfruit**, pôvod Turecko, prekročená hodnota u pesticídu buprofezin namerané množstvo 0,267 mg/kg;
- **Karfiol**, pôvod Poľsko, prekročená hodnota u pesticídu flonicamid namerané množstvo 0,304 mg/kg a pesticídu pirimethanil 0,055 mg/kg;
- **Špenát**, pôvod Taliansko, prekročená hodnota u pesticídu deltamethrin namerané množstvo 0,086 mg/kg;
- **Mandarinky**, pôvod Turecko, prekročená hodnota u pesticídu buprofezin, namerané množstvo 0,023 mg/kg;

Kontrola bioproduktov na prítomnosť rezíduí pesticídov

V priebehu roku 2020 sme odobrali a analyzovali na prítomnosť rezíduí pesticídov 13 vzoriek potravín organického poľnohospodárstva. Odobraté a analyzované boli bioprodukty domáceho pôvodu ale aj z iných krajín, nakoľko tieto sa nachádzajú na našom trhu vo vyššom podiele ako domáce BIO potraviny. V žiadnej z analyzovaných vzoriek bioproduktov nebola zistená prítomnosť rezíduí pesticídov nad LOQ aplikovanej analytickej metódy.

14.2.2. Vyhodnotenie odberu vzoriek a analýz dioxínov, furánov, dioxínom podobných PCB vo vybraných potravinách v roku 2020

V roku 2020 vykonali RVPS v období máj až november 2020 odber úradných vzoriek vybraných potravín za účelom analýz dioxínov, furánov a dioxínom podobných PCB (DL PCB). Inšpektori odobrali vzorky potravín domáceho pôvodu, vzorky potravín pôvodom z iných členských štátov a vzorky pochádzajúce z tretích krajín. Všetkých **80** vzoriek bolo analyzovaných na ŠVPÚ – VPÚ Košice skriningovou metódou DR CALUX.

U analyzovaných vzoriek nebolo zistené prekročenie legislatívou stanoveného limitu.

Tabuľka 108 Sumárny prehľad zistených hladín dioxínov, furánov a DL PCB v roku 2020

Komodita	Počet vzoriek	Nameraná hodnota		Max.limit	Merná jednotka
		Min.	Max.		
Mäso z hovädzieho dobytky	2	1,7	2,1	4,0	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Mäso z oviec	2	<LOQ	0,04	4,0	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Mäso z ošípaných	8	0,36	0,7	1,25	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Mäso z hydiny	10	0,8	1,9	3,0	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Ryby	12	<LOQ	0,6	6,5	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g čerstvej hmotnosti)
Rybacie výrobky-konzervy	5	<LOQ	1,9	6,5	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g čerstvej hmotnosti)
Trešcia pečeň (konzerva)	7	2,1	19,7	20,0	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g čerstvej hmotnosti)
Surové mlieko ovčie, kravské, kozie	22	<LOQ	2,7	2,9	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Vajcia slepačie čerstvé	12	<LOQ	3,5	5,0	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)

14.3. Projekt v rámci európskeho grantu Horizon 2020

V roku 2020 pokračovala ŠVPS SR spolu so Štátnym veterinárnym a potravinovým ústavom – Bratislava v prácach na projekte s názvom „Dual Quality of food products marketed in the EU Member States under the same brand or trademark but with differences in content, composition or quality. Hlavná analytická práca spočívala v analyzovaní 42 druhov odobratých a zakúpených vzoriek a porovnávaní zistených výsledkov. Vzhľadom na nepriaznivú pandemickú situáciu nebolo možné usporiadať záverečnú konferenciu, kde by boli výsledky prezentované výrobcom, združeniam ako aj odbornej verejnosti. Konečné výsledky sú prezentované formou vytvorenej internetovej stránky: <https://dualquality.svps.sk/>.

15. Systém rýchleho varovania pre potraviny a krmivá

Bezpečnosť potravín a krmív patrí medzi strategické záujmy verejnosti. Prostredníctvom systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá (Rapid Alert for Food and Feed – „RASFF“) sa podporujú opatrenia členských štátov umožnením rýchlej výmeny informácií o rizikách, ktoré predstavujú potraviny alebo krmivá, a o opatreniach, ktoré boli alebo majú byť prijaté ako reakcia na tieto riziká.

Varovné oznámenie je oznámenie rizika, ktoré si vyžaduje alebo by mohlo vyžadovať rýchle konanie v inej členskej krajine, **Informatívne oznámenie nevyžadujúce si ďalší postup** je oznámenie v súvislosti s výrobkom, ktorý

- sa vyskytuje iba v oznamujúcej členskej krajine alebo
- nebol uvedený na trh alebo
- už nie je na trhu

Informatívne oznámenie vyžadujúce si ďalší postup je oznámenie v súvislosti s výrobkom, ktorý sa uvádza alebo sa môže uvádzať na trh v inej členskej krajine

Oznámenie o zamietnutí na hraničnom prechode je oznámenie o zamietnutí dávky, kontajnera alebo nákladu potravín alebo krmív podľa článku 50 ods.3 písm. c) nariadenia (ES) č.178/2002

15.1. Členovia Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá v Slovenskej republike

Do systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá boli v roku 2018 začlenené tieto subjekty úradnej kontroly:

- ŠVPS SR - kontaktné miesto
- 40 RVPS
- 3 hraničné kontrolné stanice (letisko Bratislava, Vyšné Nemecké, Čierna nad Tisou)
- Úrad verejného zdravotníctva SR (ÚVZ SR)
- 36 regionálnych úradov verejného zdravotníctva
- Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky (ÚKSÚP)
- v krízových situáciách sa do siete zapájajú aj MPRV SR a MZ SR

15.2. Výsledky činnosti Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá v Slovenskej republike

V roku 2020 zaslalo kontaktné miesto SR do Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá („RASFF“) 37 oznámení. 2 oznámenia vrátila EK z dôvodu nedostatočného preukázania priameho alebo nepriameho rizika pre zdravie spotrebiteľa (Oznámenia boli následne zaslané do AAC systému). Tieto 2 oznámenia sa nezapočítali do konečného počtu oznámení (**35 oznámení**), ktoré zaslala Slovenská republika do EK.

Z tohto počtu bolo

- **8 varovných oznámení (22,9 %)**,
- **4 informatívnych oznámení vyžadujúcich ďalší postup (11,4 %)**,
- **16 informatívnych oznámení nevyžadujúcich ďalší postup (45,7 %)**,
- **7 oznámení o zamietnutí na hraničnom prechode (20 %)**

V 35 zaslaných oznámeniach boli najviac zastúpené **potraviny**, pričom výrobky **rastlinného pôvodu – 16 oznámení (45,7 %)** prevládali nad potravinami **živočíšneho pôvodu - 14 oznámení (40 %)**, 2 oznámenia boli zaslané na doplnkovú výživu, 1 oznámenie na materiál v kontakte s potravinami a 1 oznámenie bolo zaslané na krmivo pre spoločenské zvieratá.

Z celkového počtu bolo **26** oznámení zaslaných na základe úradných kontrol, **7** oznámení na základe kontrol na hraničnom prechode, **1** oznámenie bolo zaslané na základe monitorovania médií, **1** oznámenie na základe vlastnej kontroly spoločnosti. Miestom odberu bol: **obchod (21 oznámení – na základe plánovanej kontroly, 5 oznámení na základe podnetu od spotrebiteľa), kontrola na hraničnom prechode – (4 oznámenia na základe kontroly vykonanej priamo u dovozcu, 2 oznámenia na základe kontroly v prenajatých colných skladoch a 1 oznámenie na základe kontroly na hraničnej inšpekčnej stanici),**

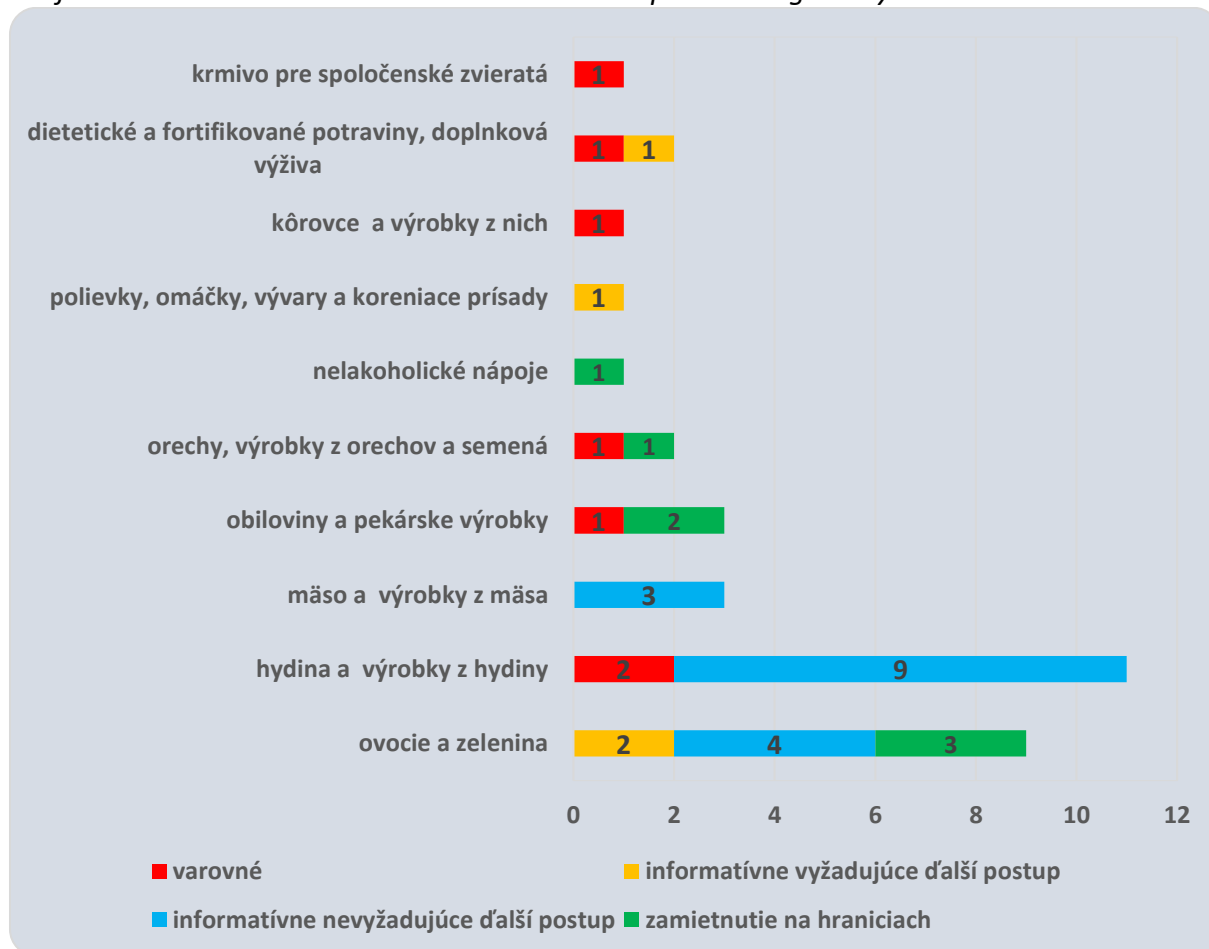
Z celkového počtu **91,42 % oznámení** zaslala ŠVPS SR (t. j. 31 oznámení na potraviny a 1 oznámenie na krmivo pre spoločenské zvieratá) a **8,6 % oznámení** zaslal ÚVZ SR (t. j. 1 oznámenie na materiál v kontakte s potravinami a 2 oznámenia na doplnkovú výživu).

ÚKSUP ako člen Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá nezaslal žiadne oznámenie.

Zaslané oznámenia SR do EK – podľa kategórie výrobkov

Výrobky, ktoré boli predmetom hlásení patrili do **11 rôznych kategórií. Najviac oznámení bolo z kategórie „hydina a výrobky z hydiny“** (celkom 11 oznámení). Zastúpenie jednotlivých kategórií výrobkov v oznámeniach v roku 2020 je znázornené na grafe č. 1.

Graf 75 Oznámenia zaslané SR do EK v roku 2020 podľa kategórie výrobku

Prehľad druhov rizika v oznámeniach zaslaných SR do EK cez RASFF

V roku 2020 bolo identifikovaných celkom 11 druhov rizík. Podrobnejšie informácie o výskyte jednotlivých druhov rizík v rôznych typoch zaslaných oznámení sa nachádzajú v tabuľke č. 109.

Poznámka: počet oznámení a počet druhov rizík nie je totožný, lebo 2 oznámenia boli zaslané z dôvodu dvoch zistených rizík.

Tabuľka 109

Druh rizika	Počet oznámení celkom	Varovné oznámenia	Zamietnutie na hraniciach	Informatívne oznámenia vyžadujúce ďalší postup	Informatívne oznámenia nevyžadujúce ďalší postup
patogénne mikroorganizmy	14	3	-	-	11
mykotoxíny	6	1	5	-	-
aditívne látky do potravín	5	-	2	3	-
rezíduá pesticídov	4	-	-	-	4
nové potraviny	2	1	1	-	-
nepovolené látky	1	1	-	-	-
alergény	1	1	-	-	-
environmentálne znečisťujúce látky	1	-	-	-	1
cudzí predmet	1	1	-	-	-
ťažké kovy	1	1	-	-	-
nedostatočné kontroly	1	1	-	-	-

Prehľad o všetkých zistených rizikách vo výrobkoch v zaslaných oznámeniach sa nachádza v tabuľke č. 110.

Tabuľka 110

Druh rizika	Zistené riziko	Výrobok	Krajina pôvodu	Kategória výrobku
patogénne mikroorganizmy	Salmonella enterica ser. Enteritidis	chladené kuracie prsia 4x	Poľsko	hydina a výrobky z hydiny
		chladené kuracie stehná 2x		
		chladené kuracie štvrte 3x		
		chladené kuracie mäso 1x		
		chladené kuracie skelety 1x		
	Salmonella enterica ser. Agona	chladený mäsový prípravok bravčový	Nemecko	mäso a výrobky z mäsa
	Salmonella enterica ser. Johannesburg	mletý mäsový prípravok	Poľsko	

	Vibrio parahaemolyticus	mrazené surové krevety (Penaeus vannamei)	Vietnam cez Českú republiku	kôrovce a výrobky z nich
mykotoxíny	nad limit aflatoxínu B1 a nad limit sumy aflatoxínov (B1, B2, G1, G2)	múčka z lieskovcových orechov	Gruzínsko	orechy, výrobky z orechov a semená
		sušené figy	Turecko	ovocie a zelenina
	patulín	jablkový džús	Srbsko	
	ochratoxín A	sušené hrozienka	Uzbekistan	
		müsli	Česká republika	obilniny a pekárenské výrobky
Deoxyvalenol (DON)	pšeničná múka	Ukrajina		
aditívne látky	SO ₂ nad limit	sušené marhule bez kôstky 2x	Turecko	ovocie a zelenina
	SO ₂ neoznačené v zložení	sriracha chilli omáčka	USA cez Kanadu	polievky, omáčky, vývary a koreniate príslady
	konzervačná látka E200 – kyselina sorbová nad limit	čokoládový croissant	Bosna a Hercegovina	obilniny a pekárske výrobky
	nepovolené použitie syntetického farbiva E 124 - Ponceau 4R/košenilová červená	jahodový kompót	Čína	ovocie a zelenina
rezíduá pesticídov	nepovolená látka fenvalerát a fenbutatin oxid	mandarínky	Turecko	ovocie a zelenina
	nepovolená látka fenbutatin oxid			
	chlorpyrifos-methyl			
	nepovolená látka prometryn	petržlenová vňať	Taliansko cez Holandsko	
nové potraviny	nepovolená nová potravina serratiopeptidase	doplnková výživa	Česká republika	dietetické potraviny, doplnková

	nepovolená látka 1,3-dimethylamylamine (DMAA), zakázaná látka yohimbin a nepovolená zložka novej potraviny agmatine sulphate	doplňková výživa	USA	výživa a fortifikované potraviny
alergény neoznačené v zložení výrobku	arašidy	arašidové maslo	Poľsko	orechy, výrobky z orechov a semená
environmentálne znečisťujúce látky	benzo(a)pyrén a PAU4	chladené bravčové párky s teľacím mäsom	Poľsko	mäso a výrobky z mäsa
cudzí predmet	úlomky kostí	saláma pre mačky	Maďarsko	krmivo pre spoločenské zvieratá
ťažké kovy	migrácia olova a kadmia	sklenený hrnček	Čína cez Maďarsko	materiál v kontakte s potravinami
nedostatočné kontroly	nedostatočná vysledovateľnosť-výrobok bez sprievodných dokladov	hydinové trupy	Poľsko	hydina a výrobky z hydiny

Hodnotenie rizika pre potreby Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá vykonával aj v roku 2020 Výskumný ústav potravinársky (VÚP), ako rezortné pracovisko pre hodnotenie rizika, ktorý bol pre túto činnosť poverený MPRV SR. VÚP na základe žiadostí kontaktného miesta vyhodnotil **v 14 vzorkách ovocia** rôzne nálezy rezíduí pesticídov ako aj multireziduálnou metódou zistené nálezy 10, 12, 13 druhov rezíduí v jednej vzorke ovocia (mandarínky) a zistené nálezy 16 a 17 druhov rezíduí pesticídov v dvoch vzorkách goji - kustovnici čínskej. Posudzovaných bolo **10 vzoriek ovocia** (mandarínky 6x, goji 2x, grepy 1x, citróny 1x) 3 vzorky zeleniny (karfiol, špenát, petržlenová vňať), 1 vzorka fazule bielej a 1 vzorka raže ozimnej.

VÚP výpočtom zistil **v 3 prípadoch, že nálezy rezíduí pesticídov v mandarínkach z Turecka predstavujú riziko pre deti a dospelých**. Všetky prípady Slovensko zaslalo do RASFF systému ako *informatívne oznámenia nevyžadujúce ďalší postup*, pretože ovocie bolo vypredané v čase zasielania oznámení. Nálezy ostatných rezíduí pesticídov nepredstavovali riziko pre deti a dospelých.

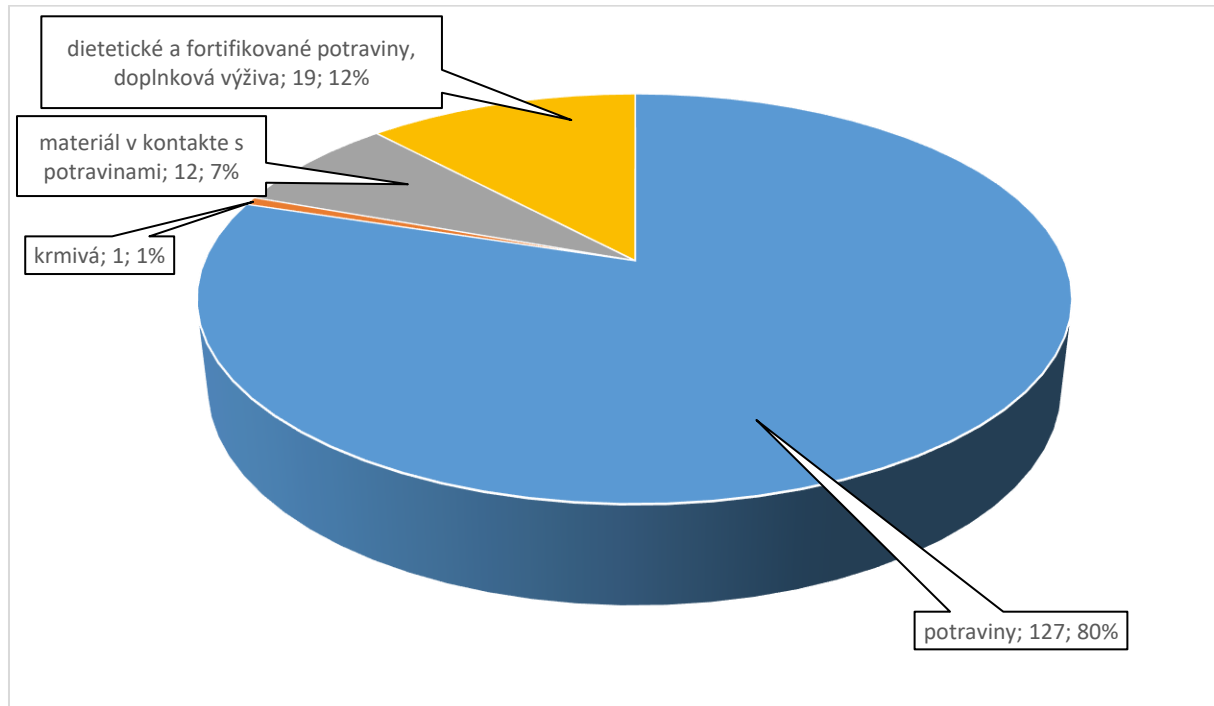
Oznámenia prijaté Slovenskou republikou z EK.

V roku 2020 prijala SR cez kontaktné miesto systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá 159 oznámení z EK - DG Sanco (Directorate G – Veterinary and International affairs, G4 – Food, Alert system and training). Z tohto počtu bolo 107 varovných oznámení, 28 informatívnych oznámení vyžadujúcich ďalší postup, 23 informatívnych oznámení nevyžadujúcich ďalší postup a 1 oznámenie o zamietnutí na hraničnom prechode. V týchto

oznámeniach bola Slovenská republika buď miestom distribúcie, tranzitu alebo krajinou pôvodu.

Aké bolo zastúpenie jednotlivých komodít v oznámeniach prijatých SR v roku 2020 vyjadruje graf č. 64

Graf 76 Oznámenia prijaté z EK v roku 2020

V 127 prijatých oznámeniach o nebezpečných potravinách prevládali oznámenia na výrobky rastlinného pôvodu (56 %).

Vo všetkých 159 prijatých oznámeniach bolo 48 % výrobkov pôvodom z členských štátov EÚ, 52 % výrobkov pochádzalo z tretích krajín (najväčší počet z Indie, Číny a USA).

Ku všetkým prijatým oznámeniam boli vykonané úradné kontroly: 73 % kontrol vykonali orgány v pôsobnosti ŠVPS SR a 27 % kontrol vykonali orgány v pôsobnosti MZ SR. Niektoré kontroly boli vykonané spoločne zodpovednými organizáciami. O výsledkoch kontrol Slovensko zaslalo informácie do EK formou následných oznámení.

Slovensko ako krajina pôvodu v oznámeniach z EK

V 14 prijatých oznámeniach z EK v roku 2020 sa Slovensko vyskytovalo ako krajina pôvodu:

- *Vysoký obsah morfínových alkaloidov v semenách maku.* Oznámenie do RASFF zaslala Česká republika.
- *Vysoký obsah morfínových alkaloidov v semenách maku.* Oznámenie do RASFF zaslala Česká republika.
- *Salmonella enterica sér. Infantis v mrazených kuracích nugetkách zo Slovenska zo suroviny z Poľska.* Oznámenie do RASFF zaslala Česká republika.
- *Larva hmyzu v detskom príkrme kuracie prsia s karotkou, karfiolom a ryžou.* Oznámenie do RASFF zaslalo Lotyšsko.

- Arašidy neoznačené v bonboniére zo Slovenska. Oznámenie do RASFF zaslala Česká republika.
- Arašidy neoznačené v bonboniére zo Slovenska. Oznámenie do RASFF zaslala Česká republika.
- Ochratoxín A v hrozienka z Iránu, balených na Slovensku. Oznámenie do RASFF zaslalo Maďarsko.
- Olovo v kamzičej saláme zo Slovenska. Oznámenie do RASFF zaslalo Rakúsko.
- *Salmonella enterica ser. Infantis* v mrazených kuracích stehnách. Oznámenie do RASFF zaslala Litva.
- *Salmonella enterica ser. Infantis* v mrazených kuracích stehnách. Oznámenie do RASFF zaslala Litva.
- Etylén oxid v bio špaldových tyčinkách vyrobených na Slovensku so sezamom z Indie. Oznámenie do RASFF systému zaslalo Slovinsko.
- *Salmonella enterica ser. Enteritidis* v chladenom kuracom mäse a vnútornostiach z kurčiat chovaných na Slovensku, zabitých v Poľsku. Oznámenie do RASFF zaslalo Poľsko.
- Stopy mlieka v sušenej vaječnej zmesi vyrobenej z vajec pôvodom z Slovenska.
- Fumonizíny v bio kukuričných wafliach zo Slovenska vyrobené zo suroviny pôvodom zo Španielska.

V tabuľke č. 111 sú uvedené ďalšie príklady oznámení podľa kategórie výrobku, rizika a krajiny pôvodu predávané v Slovenskej republike, ktoré prijala SR z EK v roku 2020.

Tabuľka 111

Kategória výrobku	Druh rizika	Výrobok	Krajina pôvodu
obilniny a pekárske výrobky	deoxynivalenol nad limit	pšenica tvrdá	Rakúsko, Rumunsko, Slovensko
	estery glycidov	jahodové sušienky	Taiwan
	nepovolená látka etylén oxid	sezamové semená	India
	plesne	perník	Rakúsko
	buprofezin, tricyclazole, amitraz, carbendazim, methamidophos a thiamethoxam	ryža basmati	Veľká Británia
	plesne, kvasinky, <i>Stafylococcus aureus</i>	koláčiky a rumové guľôčky	Nemecko
	neoznačené mlieko	cereálne guľôčky	
kakao a výrobky z kakaa, káva a čaj	atrachinon-pesticíd	yerba mate- čaj	Paraguaj
		zelený čaj s mäťovou arómou	Gruzínsko
cukrovinky	riziko zadusenía sa pri konzumácii a nepovolený E407 karagén	mini želé poháriky	Taiwan
	neoznačený SO ₂	želé cukrovinky	Ruská federácia
dietetické a fortifikované potraviny, doplnková výživa	nepovolené DMAA a zakázaná látka yohimbín	výživový doplnok	USA
	nepovolené DMAA a DMHA a zakázaná látka yohimbín		
	nepovolené DMAA		
	nepovolená látka avanfil		Čína

	nebezpečné zložky		USA
	prítomnosť nepovolenej zložky novej potraviny a vysoký obsah berberínu		Luxembursko
	nepovolené zdravotné tvrdenie		-
	nepovolená zložka novej potraviny a vysoký obsah piperínu		Česká republika
	nepovolené látky agmatine sulphate, Rauwolfia canescens a 2-dimethylaminoethanol (DMEA)		USA
	nepovolená látka Tadalafil and sildenafil		Čína
	siričitany neoznačené		Taiwan
	vysoký obsah caffeinu, synephrinu a nepovolenej látky (DMEA)		Maďarsko
	kadmium	dietetická výživa	Veľká Británia
mlieko a výrobky z mlieka	kúsky gummy	ochutené ovocné jogurty	Taliano, Španielsko
	úlomky kovu	chladený ovčí syr	Španielsko
	<i>Listeria monocytogenes</i>	kozí syr	Bulharsko
vajcia a výrobky z vajec	možná prítomnosť <i>Salmonella Enteritidis</i> na škrupinách slepačích vajec	slepačie vajcia	Holandsko
	stopy mlieka	sušené celé vajcia	Poľsko
tuky a oleje	benzo(a)pyrén a PAU4 nad limit	sezamový olej	Poľsko, Slovensko
		bio konopný olej	Singapur
	minerálny olej a estery glycidov	ryžový olej	Estónsko
	estery glycidov		Thajsko
	nepovolená látka etylén oxid	sezamový olej	Nemecko
krmivo pre spoločenské zvieratá	<i>Salmonella Livingstone</i>	sušené krmivo pre psov	Nemecko
ryby a výrobky z rýb	ochorenie z potravín – otrava histamínom	mrazené mäso z tuniaka	Vietnam
	Anisakis simplex	mrazená morská štika	Argentína
	histamín	makrelové filety v rastlinnom oleji a paradajkovej omáčke	Poľsko
kôrovce a výrobky z nich	nepovolená látka chlorečnan	mrazený rak vo vínovej omáčke	Španielsko
materiál v kontakte s potravinami	migrácia olova	taniere s dekoráciou kvetov	Čína
		detský príbor	
	migrácia formaldehydu	bambusový hrnček	
	migrácia formaldehydu a melamínu	detský set	
	migrácia primárnych aromatických amínov	naberačka	
		Lyžica	

		lopatka	
		nylonová lyžica so silikónovými okrajmi	
	migrácia niklu	hrniec na mäso s pokrývkou	
	vysoký obsah prchavých organických zložiek	silikónová forma na pečenie	
	migrácia bisfenolu A	detské lyžičky	
	3MCPD	papierové slamky	Veľká Británia
med	rezíduá zakázanej látky dapson	med zmiešaný	Lotyšsko, Argentína
ovocie a zelenina	cudzie predmety - kúsky plastu	mrazený špenát so smotanou	Nemecko
	<i>Salmonella</i>	rukola	Poľsko
	ochratoxín A nad limit	hrozienka	
	chlorpyrifos	čiernooká fazuľa	Madagaskar
	chlormequat, prochloraz, thiophanate-methyl a nepovolená látka carbendazim	sladké zemiaky	Honduras
	norovirus	mrazené maliny a rôzne výrobky	Poľsko, Česká republika
bylinky a koreniny	<i>Salmonella</i>	bazalka	Egypt
	pyrolizidinové alkaloidy	mletý kmín	Turecko
	šigatoxín produkujúca <i>E. coli</i> a <i>Salmonella spp.</i>	sušená senovka grécka	India
mäso a výrobky z mäsa	<i>Salmonella spp.</i> skupina D	kebab	Poľsko
	šigatoxín <i>E. coli</i>	chladené hovädzie mäso	Belgicko
	<i>Listeria monocytogenes</i>	klobásy Palcso lahôdkové	Maďarsko
	nepovolená aditívna látka E250	chladený mäsový prípravok	Poľsko
	<i>Salmonella Derby</i>	chladený fuet	Španielsko
orechy, výrobky z orechov a semená	nepovolená látka etylén oxid	sezamové semeno lúpané	India
		sezamové semeno - zmesi pekárenské	
		BIO špaldové tyčinky so sezamom	
		Tekvicová zmes tmavá 25kg	
		bio lúpané sezamové semená	
	morfín nadlimit	mak modrý celý	Francúzsko
	aflatoxíny	bio arašidové maslo	Veľká Británia
iné potravinové výrobky/zmiešané	prítomný mliečny proteín	mrazené jarné rolky	Singapur
	porušenie chladiaceho reťazca	rôzne mrazené výrobky (mrazené hranolky)	Holandsko
hydina a výrobky z hydiny	<i>Salmonella enterica ser. Enteritidis</i>	chladené kuracie prsia	Poľsko
	<i>Salmonella Enteritidis a Infantis</i>	chladené kuracie diely	Poľsko

		mrazené kuracie prsia	
		chladené mleté morčacie mäso	
		mrazené kuracie rezne	
	<i>Salmonella enterica ser. Infantis</i>	mrazené marinované kuracie prsia- dovoz do SR- mraz. kuracie pečienky	
		kuracie nugetky	Slovensko
		kurací kebab z kuracích stehien bez kostí a kože	Poľsko
		mrazený kurací separát	
		kuracie diely	Poľsko, Ukrajina
chladené kuracie prsia		chladené kuracie prsia	Rumunsko
	<i>Salmonella Havana</i>	chladené kuracie stehná	Poľsko
	<i>Salmonella Typhimurium</i>	mrazené kačacie stehná	Maďarsko
	<i>Salmonella Infantis a Salmonella Newport</i>	morčací kebab z morčacích stehien bez kostí a kože	Poľsko
	<i>Salmonella Newport, Salmonella Saintpaul</i>	morčacie prsia- na Slovensko dovoz rôznych morčacích dielov	Poľsko, Maďarsko
	stopy horčice	mrazené obaľované kuracie kúsky	Thajsko
	rezíduá doxycyklínu nad limit	Chladená hydina	Poľsko
hotové jedlá a snacky	ochratoxín A nadlimit	snack – ovocná tyčinka	Nemecko
Aditívne látky a dochucovadlá	neoznačená horčica	wasabi prášok	Malajzia

15.3. Informácie pre spotrebiteľov

V roku 2020 boli spotrebiteľia informovaní v reálnom čase aj o niektorých zistených nevyhovujúcich výrobkoch, ktoré sa vyskytli na slovenskom trhu prostredníctvom internetovej stránky ŠVPS SR <http://www.svps.sk/potraviny/informacie.asp>

16. Systém administratívnej pomoci a spolupráce

Systém AAC (Administrative Assistance and Cooperation system) (ďalej „systém AAC“) je špecializovaný elektronický nástroj pre výmenu informácií v prípadoch, ktoré vyžadujú administratívnu pomoc. Systém pomáha členským štátom pri implementácii administratívnej pomoci a požadovanej spolupráci, pretože poskytuje technické prostriedky pre bezpečnú výmenu informácií medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a Komisiou.

AAC systém bol zriadený v zmysle Vykonávacieho Rozhodnutia Komisie (EÚ) 2015/1918 z 22. októbra 2015 a oficiálne začal fungovať v novembri roku 2015. Stanovuje pravidlá týkajúce sa zriadenia a používania systému administratívnej pomoci a spolupráce na podporu výmeny informácií medzi príslušnými orgánmi členských štátov a medzi nimi

a Komisiou. Z nariadenia (EÚ) č. 2017/625 vyplýva povinnosť pre členské štáty vzájomného poskytovania administratívnej pomoci, spolupráce a výmeny informácií s cieľom účinného riešenia cezhraničných prípadov porušenia predpisov a rovnako vyplýva povinnosť pre Komisiu, ktorej cieľom je koordinovať činnosť členských štátov v prípadoch, ak ide o rozšírené alebo opakované prípady porušenia predpisov, alebo ak sa členské štáty nedokážu dohodnúť na spôsobe riešenia týchto prípadov.

16.1. Styčné orgány v systéme administratívnej pomoci a spolupráce

Styčným orgánom menovaným v súlade s článkom 103 ods. 1 nariadenia (ES) č. 2017/625 bolo v Slovenskej republike do 1.3.2020 Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR - odbor bezpečnosti potravín.

Poverením ŠVPS SR výkonom funkcie styčného orgánu pre administratívnu pomoc a spoluprácu (AAC) začala od 1.3.2020 ŠVPS SR plniť aj funkciu kontaktného bodu pre AAC v Slovenskej republike. ŠVPS SR je tak jednotným kontaktným bodom (Single contact point-SCP) pre systémy RASFF, FF a AAC.

Predmetom systému AAC- non-compliance issues – je problematika nedodržovania predpisov bez zdravotných dopadov a bez podozrenia na potravinový podvod. Od mája 2019 boli vytvorené podmienky na integráciu AAC systému do RASFF systému. iRASFF platforma bola rozšírená o sekciu AAC. Nová verzia iRASFF sa stala spoločným nástrojom pre výmenu informácií pre oba systémy, RASFF aj AAC od októbra 2019.

16.2. Výsledky činnosti systému administratívnej pomoci a spolupráce v Slovenskej republike

V rámci problematiky nedodržovania predpisov bez zdravotných dopadov a bez podozrenia na potravinový podvod zaslala ŠVPS SR do systému AAC **7** oznámení o nevyhovujúcich výrobkoch, z čoho 4 oznámenia na potraviny a 3 oznámenia na výživové doplnky. V prípade potravín najčastejším predmetom nesúlady bolo nesprávne označenie a v prípade hlásených výživových doplnkov predmetom bolo nepovolené použitie nová zložka potraviny. Hlásené výživové doplnky pochádzali z Českej republiky, zvyšné potraviny boli pôvodom z Poľska, Maďarska a Nemecka.

V rámci systému AAC prijala ŠVPS SR celkovo **31** oznámení. Najviac oznámení bolo v súvislosti s nesprávnym označením nevyhovujúcich výživových doplnkov a použitím neschválených/nepovolených látok v týchto doplnkoch. Tieto oznámenia boli zaslané na kontaktný bod pre AAC Úradu verejného zdravotníctva na vedomie alebo prešetrenie. 6 oznámení na komodity rastlinného pôvodu bolo prijatých s rôznymi porušeniami (nepovolené látky, senzorické zmeny, nesprávne označenie, nepovolený spôsob ošetrovania/spracovania). Na živočíšne komodity bolo hlásených 5 oznámení s typom porušenia nesprávne označenie a nesprávne ošetrovanie/spracovanie. V ďalších prípadoch boli predmetom žiadosti o spoluprácu živé zvieratá a tiež krmivo, osivá. V siedmich prípadoch bolo Slovensko uvedené ako krajina pôvodu. V súvislosti s prijatými oznámeniami bolo vykonaných 11 úradných kontrol. Všetky oznámenia prijaté zo systému AAC boli podnetom k vykonaniu kontroly príslušnými orgánmi úradnej kontroly. Nakoľko mnohé prípady sú ešte v štádiu riešenia, zasielajúce štáty sú o výsledkoch našich kontrol informované priebežne.

17. Systém potravinových podvodov (Food Fraud)

Predmetom systému Food Fraud je problematika potravinových podvodov. Koncom roka 2020 EK začala uskutočňovať integráciu FF systému do RASFF systému. iRASFF platforma bude rozšírená o sekciu FF. Nová verzia iRASFF sa stane spoločným nástrojom pre výmenu informácií pre všetky 3 systémy, RASFF, AAC a FF.

Kritériami pre zasielanie oznámení v rámci potravinového podvodu (Food Fraud) sú:

- Úmyselné porušenie potravinového práva EÚ
- Ekonomický zisk/dopad
- Klamanie zákazníkov (spotrebiteľov, prevádzkovateľov)

17.1. členovia v systéme potravinových podvodov

Do systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá boli v roku 2018 začlenené tieto subjekty úradnej kontroly:

- ŠVPS SR - kontaktné miesto
- 40 RVPS
- 3 hraničné inšpekčné stanice (letisko Bratislava, Vyšné Nemecké, Čierna nad Tisou)
- Úrad verejného zdravotníctva SR (ÚVZ SR)
- 36 regionálnych úradov verejného zdravotníctva
- Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky (ÚKSÚP)

17.2. Výsledky činnosti systému potravinových podvodov

Oznámenia zaslané Slovenskom

V roku 2020 zaslalo kontaktné miesto pre podvody v potravinách a krmivách v Slovenskej republike do systému Food Fraud **2** oznámenia týkajúce sa podvodných praktík. Predmetom jedného oznámenia bol mäsový výrobok bravčové párky pre podozrenie z ich falšovania. Dôvodom na zaslanie oznámenia bolo zistenie prítomnosti hydínového proteínu v množstve viac ako 1 % a jeho neuvedenie v zložení výrobku. Výrobok bol pôvodom z Poľska. Ako druhý výrobok bola nahlásená potravina horká čokoláda pôvodom z Poľska, ktorej obsah kakaovej sušiny nebol v súlade s údajom deklarovaným na obale výrobku. Kontaktné body pre FF príslušných členských štátov boli prostredníctvom systému FF kontaktované s požiadavkou na prešetrenie zistených porušení.

Oznámenia prijaté Slovenskom

Prostredníctvom kontaktného miesta pre podvody v potravinách a krmivách prijala Slovenská republika **37** oznámení. Predmetom oznámení boli potraviny (živočíšne komodity 8 oznámení, rastlinné komodity 4 oznámenia), živé zvieratá, prípravky na ochranu rastlín a výživové doplnky. Najviac oznámení bolo hlásených s podozrením na podvodné praktiky súvisiace s obchodovaním so živými domácimi zvieratami (15 oznámení), väčšina z nich mala pre kontrolný orgán len informatívny charakter. Išlo predovšetkým o falšovanie dokladov a teda o nelegálny obchod so psami pôvodom najmä z Ukrajiny. Z kategórie ryby a výrobky z rýb bolo najčastejším porušením nahradenie deklarovaného druhu úhora iným druhom. Na Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky boli preposlané oznámenia poukazujúce na nepovolené ošetrenie, nesprávne označenie alebo prekročenie množstva aktívnych zložiek v prípravkoch na ochranu rastlín. Slovensko, ako krajina pôvodu, sa vyskytlo v 4 oznámeniach. Jednotlivé oznámenia podľa kategórie výrobku boli zaslané na kontrolné

orgány RVPS, ÚVZ SR a ÚKSÚP. V súvislosti s prijatými oznámeniami boli vykonané 4 úradné kontroly.

18.Certifikácia

18.1. Politika kvality

Štátna veterinárna a potravinová správa SR má vytvorený Certifikačný orgán pre poľnohospodárske a potravinárske výrobky, ktorý je autorizovaný na kontrolu overovania dodržiavania špecifikácie poľnohospodárskych výrobkov a potravín pred ich umiestnením na trh a na kontrolu overovania dodržiavania špecifikácie liehovín so zemepisným označením pred ich umiestnením na trh na základe Rozhodnutia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR č. 442/2017-100 zo dňa 15. marca 2017. Certifikačný orgán získal splnením požiadaviek ISO/EC 17065:2012 spôsobilosť vykonávať certifikáciu/posudzovanie zhody poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov. Akreditácia bola udelená Slovenskou národnou akreditačnou službou (SNAS) Osvedčením č. P-025 zo dňa 30.09.2016_a platí do 30.10.2021.

Služby, ktoré certifikačný orgán poskytuje sú určené na:

- overovanie dodržiavania špecifikácie poľnohospodárskych, potravinárskych výrobkov a liehovín, ktoré sú zapísané v registroch Európskej únie ako „chránené označenie pôvodu“, „chránené zemepisné označenie“ alebo „zaručená tradičná špecialita“ pred ich uvedením na trh,
- pravidelný dozor nad certifikovanými výrobkami, ktorý sa vykonáva raz za 12 mesiacov.

Certifikačný orgán pre poľnohospodárske a potravinárske výrobky ŠVPS SR je jediným autorizovaným orgánom pre overovanie dodržiavania špecifikácie poľnohospodárskych, potravinárskych výrobkov a liehovín, ktoré sú zapísané v registroch Európskej únie ako „chránené označenie pôvodu“, „chránené zemepisné označenie“ alebo „zaručená tradičná špecialita“ v Slovenskej republike.

Certifikačný orgán zaznamenal v porovnaní s rokom 2019 nárast počtu nových klientov a nových žiadostí o kontrolu overovania dodržiavania špecifikácie u vyššieho počtu poľnohospodárskych výrobkov, potravín a liehovín. Certifikačný orgán poveril certifikačnou činnosťou ďalšieho zamestnanca odboru, ktorý túto činnosť vykonáva ako ďalšiu úlohu v rámci svojho pracovného zaradenia. Napriek nárastu počtu žiadostí a výmeny a zaškolení nového manažéra kvality, certifikačný orgán v súčasnom období disponuje dostatočným počtom pracovníkov na pokrytie svojich výkonov spojených s certifikačnými schémami a príslušnými normami.

18.2. Vydané certifikáty

Na Certifikačný orgán pre poľnohospodárske a potravinárske výrobky ŠVPS SR bolo v roku 2020 doručených 13 žiadostí o certifikáciu výrobkov, z ktorých jedna žiadosť bola zamietnutá z dôvodu, že prevádzka nebola registrovaná príslušnou regionálnou veterinárnou a potravinovou správou. Certifikačný proces bol v roku 2020 zahájený aj na základe žiadostí

z roku 2019, išlo o certifikáciu 15-tich výrobkov. V priebehu roka 2020 bolo spolu vydaných 27 nových certifikátov, čo je o 12 viac v porovnaní s rokom 2019 a o 19 viac v porovnaní s rokom 2018.

Tabuľka 112 Certifikáty vydané certifikačným orgánom v roku 2020

č. certifikátu	Žiadateľ	Výrobok s chráneným označením
001/2020	Mäspoma spol. s.r.o., T.G.Masaryka 8/955, 960 01 Zvolen	Paprika Žitava/Žitavská paprika Chránené označenie pôvodu
002/2020	Mäso kombinát Púchov s.r.o., Vsetínska 1354/15, 020 39 Púchov	Spišské párky Zaručená tradičná špecialita
003/2020	SVAMAN spol. s.r.o., Brezovská cesta 18, 907 01 Myjava	Spišské párky Zaručená tradičná špecialita
004/2020	Mäso kombinát Púchov s.r.o., Vsetínska 1354/15, 020 39 Púchov	Liptovská saláma Zaručená tradičná špecialita
005/2020	Združenie zázrivských korbačkárov, Dolina 126, 027 05 Zázrivá výrobca: SYRMIX s.r.o., Dolina 164, 027 05 Zázrivá	Zázrivský korbáčik chránené zemepisné označenie
006/2020	Združenie zázrivských korbačkárov, Dolina 126, 027 05 Zázrivá výrobca: SYRMIX s.r.o., Dolina 164, 027 05 Zázrivá	Zázrivské vojky chránené zemepisné označenie
007/2020	GAS FAMILIA s.r.o., Prešovská 8, 064 01 Stará Ľubovňa	Spišská borovička Chránené zemepisné označenie
008/2020	Združenie zázrivských korbačkárov, Dolina 126, 027 05 Zázrivá výrobca: SYPAZ s.r.o., Dolina 126, 027 05 Zázrivá	Zázrivské vojky Chránené zemepisné označenie
009/2020	Združenie zázrivských korbačkárov, Dolina 126, 027 05 Zázrivá výrobca: SYPAZ s.r.o., Dolina 126, 027 05 Zázrivá	Zázrivský korbáčik Chránené zemepisné označenie
010/2020	Združenie zázrivských korbačkárov, Dolina 126, 027 05 Zázrivá výrobca: ALBO SK, s.r.o., Dolina 125, 027 05 Zázrivá	Zázrivský korbáčik Chránené zemepisné označenie
011/2020	Združenie zázrivských korbačkárov, Dolina 126, 027 05 Zázrivá výrobca:	Zázrivské vojky Chránené zemepisné označenie

č. certifikátu	Žiadateľ	Výrobok s chráneným označením
	ALBO SK, s.r.o., Dolina 125, 027 05 Zázrivá	
012/2020	Mäsokombinát NORD Svit s.r.o., Hlavná 5, 059 21 Svit	Tradičné špekačky Zaručená tradičná špecialita
013/2020	Mäsokombinát NORD Svit s.r.o., Hlavná 5, 059 21 Svit	Liptovská saláma Zaručená tradičná špecialita
014/2020	Mäsokombinát NORD Svit s.r.o., Hlavná 5, 059 21 Svit	Spišské párky Zaručená tradičná špecialita
015/2020	Slovenský potravinársky priemysel a.s., Tomášikova 46/A, 831 04 Bratislava	Bratislavský rožok Zaručená tradičná špecialita
016/2020	Ing. Vojtech Gottschall BAGETA, M. R. Štefánika 10, 902 01 Pezinok	Bratislavský rožok Zaručená tradičná špecialita
017/2020	Združenie SKALICKÝ TRDELNÍK, Námestie Slobody 10, 909 01 Skalica výrobca: MAMA GROUP, s.r.o., Kopčanská 3126, 908 51 Holíč	SKALICKÝ TRDELNÍK chránené zemepisné označenie
018/2020	ŠMV, s.r.o., Továrnská 18, 064 01 Stará Ľubovňa	Spišské párky zaručená tradičná špecialita
019/2020	Berto sk, s.r.o., Hlavná 1, 900 66 Vysoká pri Morave	Spišské párky zaručená tradičná špecialita
020/2020	Združenie zázrivských korbačikárov, Dolina 126, 027 05 Zázrivá výrobca: Pavol Mandinec, Dolina 122, 027 05 Zázrivá	Zázrivský korbáčik Chránené zemepisné označenie
021/2020	Združenie zázrivských korbačikárov, Dolina 126, 027 05 Zázrivá výrobca: SYREX, s.r.o., Ráztoky 35, 027 05 Zázrivá	Zázrivské vojky Chránené zemepisné označenie
022/2020	Združenie zázrivských korbačikárov, Dolina 126, 027 05 Zázrivá výrobca: SYREX, s.r.o., Ráztoky 35, 027 05 Zázrivá	Zázrivský korbáčik Chránené zemepisné označenie
023/2020	Kluknavská mliekareň, obchodno-odbytové družstvo, 055 61 Jaklovce 640	Slovenská bryndza Chránené zemepisné označenie

č. certifikátu	Žiadateľ	Výrobok s chráneným označením
024/2020	Poľnohospodárske podielnícke družstvo Liptovská Teplička 059 40 Liptovská Teplička 566	Slovenská bryndza Chránené zemepisné označenie
025/2020	Róbert Gašparík – mäsovýroba s.r.o. Mikovíniho 6924/1, 917 01 Trnava	Spišské párky zaručená tradičná špecialita
026/2020	Združenie SKALICKÝ TRDELNÍK, Námestie Slobody 10, 909 01 Skalica výrobca: SKALMEX, s.r.o., Tehelňa 1984, 909 01 Skalica	SKALICKÝ TRDELNÍK chránené zemepisné označenie
027/2020	Bardejovská pekáraň s.r.o., Kpt. Nálepku 64, 085 01 Bardejov	Bratislavský rožok (makový) Zaručená tradičná špecialita

Pri overovaní dodržiavania špecifikácie výrobku u dvoch výrobcov bola zistená nezhoda, ktorú výrobcovia po zaslaní výzvy odstránili a následne im bol vydaný certifikát.

18.3. Dozor nad certifikovanými výrobkami

V rámci plánu overovania dodržiavania špecifikácie certifikovaných výrobkov na rok 2020 bol vykonaný dozor u výrobcov 29 certifikovaných výrobkov, čo je o 6 viac v porovnaní s rokom 2019. Certifikačný orgán vydal potvrdenia platnosti certifikátov pre 29 výrobkov. Pri dozore nad 11 certifikovanými výrobkami bola zistená nezhoda. Vo všetkých 11 prípadoch bola zistená nezhoda riešená mimoriadnym dozorom – preverenie účinnosti opatrení prijatých na odstránenie nezahody. Vo všetkých 11 prípadoch z vykonaných kontrol vyplynulo, že výrobcovia nezahody odstránili a následne bola potvrdená platnosť certifikátov na tieto výrobky.

Zoznam výrobkov, u ktorých platnosť certifikátu bola v roku 2020 potvrdená, je uvedený v nasledovnej tabuľke.

Tabuľka 113 Platnosť certifikátov potvrdená v roku 2020

č. certifikátu	Výsledok dozoru – platnosť overená dňa	Výrobca	Výrobok
001/2018	10.1.2020	Mátsky potravinový spolok v Stupave (Ing. Peter Lachkovič, Stupava)	Stupavské zelé
009/2011	21.1.2020	Jakub Ilavský, s.r.o., Trenčín - Záblatie	Spišské párky
001/2017	30.1.2020	OSIVO a.s., Zvolen	Levický slad

č. certifikátu	Výsledok dozoru – platnosť overená dňa	Výrobca	Výrobok
001/2015	5.3.2020	GVP, s.r.o., Humenné	Spišské párky
009/2018	12.5.2020	PEKATEKA, s.r.o., Most pri Bratislave	Bratislavský rožok
001/2012	14.5.2020	ALTHAN, s.r.o., Humenné	Spišské párky
005/2018	26.5.2020	LAPREMA Trnava s.r.o., (bývalý MAROŠ)	Spišské párky
015/2011	11.6.2020	Mäso Parížek s.r.o., Martin	Spišské párky
002/2019	16.6.2020	DALTON, s.r.o., Košice	Spišské párky
001/2013	6.7.2020	Hôrka, s.r.o., Trenčianska Teplá	Spišské párky
006/2018	29.7.2020	hamsal, s.r.o., Čadca	Tradičné špekačky
003/2019	3.8.2020	MECOM GROUP s.r.o., Humenné	Pražská šunka
004/2019	5.8.2020	Michal Rajček-Fa Emont, Kvetoslavov	Bratislavský rožok
002/2011	6.8.2020	TAURIS a.s., Rimavská Sobota	Spišské párky
001/2014	2.9.2020	Mecom Group s.r.o., Lučenec	Spišské párky
006/2019	14.9.2020	KA-AN, s.r.o., Skalica	Skalický trdelník
011/2019	14.10.2020	CIMBALÁK s.r.o., Bardejov	Spišské párky
009/2019	21.9.2020	F-K pekáreň s.r.o., Komárno	Bratislavský rožok
002/2018	28.9.2020	Jinex, s.r.o., Žilina	Tradičné špekačky
013/2011	12.10.2020	Jinex, s.r.o., Žilina	Spišské párky
012/2019	20.10.2020	FantastiCo s.r.o., Bratislava	Bratislavský rožok
002/2015	19.11.2020	hamsal, s.r.o., Čadca	Spišské párky
001/2020	3.12.2020	Mäspoma spol., s.r.o., Zvolen	Žitavská paprika
014/2019	8.12.2020	STANISLAV a SYN s.r.o., Kráľová pri Senci	Bratislavský rožok
005/2017	9.12.2020	Lebeco s.r.o., Kolárovo	Bratislavský rožok

č. certifikátu	Výsledok dozoru – platnosť overená dňa	Výrobca	Výrobok
008/2018	16.12.2020	hamsal, s.r.o. Čadca	Liptovská saláma
013/2019	10.12.2020	Levické mliekárne a.s., Levice	Tekovský salámový syr
003/2010	15.12.2020	LARK s.r.o., Skalica	Skalický trdelník
001/2010	17.12.2020	Správa mestského majetku s.r.o., Skalica	Skalický trdelník

18.4. Zrušené certifikáty

V roku 2020 boli vydané 4 rozhodnutia o zrušení certifikátu.

Tabuľka 114 Zoznam zrušených certifikátov

č. certifikátu	Dátum zrušenia certifikátu	Výrobca	Výrobok	Dôvod zrušenia
004/2017	24.2.2020	GSL-SK, s.r.o., Továrenská 23/1300,064 01 Stará Ľubovňa	Spišské párky, ZTŠ	Zmena právneho a obchodného postavenia, štatutárneho zástupcu a sídla
002/2017	18.6.2020	Bitúnok Čadca, s.r.o., A. Hlinku 916, 022 01 Čadca	Spišské párky, ZTŠ	skončenie činnosti
007/2018	18.6.2020	Bitúnok Čadca, s.r.o., A. Hlinku 916, 022 01 Čadca	Tradičné špekačky, ZTŠ	skončenie činnosti
006/2017	11.12.2020	MECOM GROUP s.r.o., Poľná 4, 06601 Humenné	Liptovská saláma, ZTŠ	ukončenie výroby Liptovskej salámy

18.5. Prehľad ostatných činností Certifikačného orgánu pre poľnohospodárske a potravinárske výrobky

Manažment certifikačného orgánu sa zaviazal k spracovaniu, zavedeniu a udržiavaniu účinného systému manažérstva kvality (SMK) na všetkých úrovniach riadenia a zodpovedá za trvalé vyhodnocovanie funkčnosti a účinnosti SMK a za prijímanie adekvátnych opatrení. Pri zabezpečovaní cieľov Politiky kvality boli v roku 2020 vykonané 3 interné audity SMK, ktorých výsledkom boli 2 nápravné opatrenia a 3 preventívne opatrenia. Všetky nápravné aj preventívne opatrenia boli zrealizované v stanovenom časovom intervale, pričom hodnotenie

ich efektívnosti je vykonávané priebežne pri procese certifikácie a pri dozornej činnosti. V roku 2020 boli ďalej uskutočnené 2 svedecké posúdenia zmluvných inšpektorov pri výkone overovania dodržiavania špecifikácie u klientov certifikačného orgánu a 1 horizontálny audit certifikačného pracovníka, ktorými boli zhodnotené viaceré kritériá na kompetentnosť pracovníkov zapojených do certifikačných činností, ako napr. odborné vedomosti, spôsobilosť na výkon overovania dodržiavania špecifikácie, objektívny, nestranný a nediskriminačný spôsob pri výkone certifikačných činností ako aj dôvernosť o získaných informáciách.

19. Informačné technológie a ich význam pre činnosť organizácie

V roku 2020 sa Odbor informatiky prioritne zameriaval na zabezpečenie základných úloh v oblasti informatiky a informačnej bezpečnosti v rámci Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR (ŠVPS SR) a jej priamo riadených organizácií, a to predovšetkým:

- zabezpečeniu elektronickej komunikácie medzi jednotlivými organizáciami v rámci ŠVPS SR a jej priamo riadenými organizáciami,
- vytvoreniu technických podmienok na prácu z domu,
- zabezpečenie informačnej bezpečnosti,
- vývoju nových informačných systémov,
- rozvoju jednotlivých existujúcich informačných systémov a spracovávaní informácií v rámci svojich kompetencií.
- tvorbe nových užívateľských aplikácií a úprave a inovácii existujúcich užívateľských aplikácií z dôvodu promptného reagovania na požiadavky odborných útvarov, legislatívnych zmien a z dôvodu úspory finančných a personálnych nákladov ŠVPS SR a jej priamo riadených organizácií.

Odbor informatiky v rámci zabezpečenia lepšej komunikácie a vzdelávania v období nepriaznivej pandemickej situácie zaviedol v roku 2020 nástroj MS Teams, ktorý slúži primárne na videokonferencie a zabezpečenie vzdelávania zamestnancov ŠVPS SR a podriadených organizácií. Súčasne bolo zabezpečené aj potrebné technické vybavenie pre ŠVPS SR a podriadené organizácie. Zamestnanci ŠVPS a RVPS boli pre používanie tejto formy komunikácie vyškolení.

V roku 2020 bol na ŠVPS SR a podriadených organizáciách zavedený informačný systém Fabasoft eGov-Suite zameraný na procesy spojené s automatizovanou správou registratúry. Tento informačný systém bol zabezpečený zo zdrojov MPRV SR, v priebehu roka 2020 prebiehali aj jeho aktualizácie. Všetci zamestnanci ŠVPS SR a podriadených organizácií boli zaškolení pre jeho používanie.

Pôsobnosť odboru informatiky bola zameraná najmä na nasledovné oblasti:

1. Správa, rozvoj, údržba a administrácia užívateľských desktopov ŠVPS SR a podriadených organizácií.
2. Obnova hardware a nových verzií software serverov a užívateľských desktopov ŠVPS SR a podriadených organizácií,.
3. Správa aplikovaných IS z EU implementované v jednotlivých členských štátoch,
4. Aktívna účasť na pracovných skupinách EU v oblasti informačných systémov a spracovávaní dát.

5. Správa aplikačných IS využívaných jednotlivými odbornými útvarmi ŠVPS SR a jej priamo riadených organizácií:
 - *KIČ* – Kontrolná inšpekčná činnosť v oblasti potravinového dozoru,
 - *VIS* – Veterinárny informačný systém pre oblasť veterinárneho dozoru,
 - Portál ŠVPS SR – intranet ŠVPS SR
 - ROTZ – Register odchytených túlavých zvierat,
 - Fabasoft eGOV-suite – správa registratúry,
 - *CESKO1* – kontrola pohody zvierat počas prepravy,
 - *CESKO2* – kontroly zvierat na bitúnkoch a farmách,
 - *Nepovolený rybolov* – Evidencia a vyhodnocovanie nezákonného rybolovu,
 - *Križové plnenie*- výkon kontrol križového plnenia,
 - *Portál úradných kontrol* – Komplexný graficky orientovaný Portál pre širokú verejnosť so zobrazením potravinových kontrol a zobrazovaním právoplatných rozhodnutí o kontrolách,
 - *AMO, KMO, Besnota* – evidencia a ekonomická kontrola záznamov AMO, KMO a Besnoty,
 - Evidencia liekov – evidencia podaných antimikrobiálnych veterinárnych liečiv,
 - Dual Quality - Duálna kvalita potravín predávaných v členských štátoch EÚ,
 - Iné,
6. *Správa a údržba* Microsoft Endpoint Configuration Manager v prostredí ŠVPS SR, RVPS (x40), HIS (x3) a detašovaných pracoviskách v zmysle využívania licencií „software assurance“ k produktom spoločnosti Microsoft,
7. *Metodické riadenie konfigurácií Firewallov a nastavení VPN* ŠVPS SR a jednotlivých RVPS (x40), HIS (x3) a detašovaných pracovísk,
8. Správa databáz vedených a využívaných v jednotlivých IS,
9. Správa a údržba webového sídla ŠVPS SR,
10. Správa, rozvoj, údržba a administrácia IS a serverov ŠVPS SR,
11. Správa a údržba Antivírusu a Antispamových systémov,
12. Rozvoj a administrácia sietí a IS priamo riadených organizácií,
13. Správa, údržba, tvorba a inovácia Intranetového Portálu ŠVPS SR s modulmi:
 - Certifikácia - Veterinárna certifikácia zásielok zvierat a produktov určených na obchod v rámci EÚ a na vývoz do tretích krajín,
 - Cielené kontroly – evidencia a správa cielených kontrol,
 - Service Desk - elektronické prijímanie a evidenciu požiadaviek a incidentov, inštaláčn é média pre programy používané na základe multilicencii MS Office, MS Windows, SAP, ESET, odporúčaná konfigurácia výpočtovej techniky, inštalácia programov,
 - Zásielky – Informačný systém zriadený za účelom evidencie produktov živočíšneho pôvodu, nespracovanej zeleniny, ovocia a vedľajších živočíšnych produktov, ktoré sú predmetom obchodu s členskými štátmi EU, na úrovni ŠVPS SR a RVPS,
 - Denník HIS – Evidencia a spracovanie zásielok na jednotlivých hraničných inšpekčných staniciach,
 - Prípisy - Prípisy, metodické pokyny, usmernenia, smernice, manuály a ostatné dokumenty vydávané jednotlivými odborními a oddeleniami na ŠVPS SR – spracovaná nová verzia,

- Rezervácia techniky - Rezervácia techniky ŠVPS pre služobné účely,
- Správa kolegov – kontakty - Správa užívateľov informačného systému PORTAL, úprava informácií o užívateľoch na úrovni ŠVPS SR a RVPS, správa kontaktov,
- Krížové plnenie - Výkon kontrol krížového plnenia, odbúranie manuálneho systému evidencie plnenia kontrol na RVPS pomocou emailov,
- KOBRA - aktualizácia a integrácia modulu KOBRA (Kontroly počas prepravy) do IS PORTAL,
- integrácia číselníka právnických subjektov získavaných zo Štatistického úradu do modulov IS PORTAL,
- Prevádzky RVPS – komplexná evidencia a správa prevádzok v pôsobnosti ŠVPS SR a RVPS,
- Pasportizácia – evidencia výpočtovej techniky na RVPS,
- Evidencia aplikovaných veterinárnych liekov – evidencia podaných antimikrobiálnych veterinárnych liečiv.

V roku 2020 sa Odbor informatiky mimo zabezpečenia základných úloh v oblasti informatiky a informačnej bezpečnosti v rámci Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR (ŠVPS SR) a jej priamo riadených organizácií podieľal aj na dopytovo-orientovaných projektoch "Manažment údajov ŠVPS SR" a „Malé zlepšenia eGov služieb ŠVPS SR“, ktoré boli vyhlásené v rámci operačného programu Integrovaná infraštruktúra Ministerstvom dopravy a výstavby Slovenskej republiky v zastúpení Úradom podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu. Oba vyššie uvedené projekty, v celkovom objeme 7 650 011,99 EUR, prešli pripomienkovaním a odborným hodnotením, po ktorom boli Úradom podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu schválené a boli podpísané zmluvy o nenávratnom finančnom príspevku. Predpokladaná doba implementácie oboch projektov sú 2 roky a výsledkom by mal byť jednotný komplexný veterinárny a potravinový informačný systém (KVEPIS).

Hlavnými cieľmi projektu implementácie KVEPIS sú:

- vybudovať centrálné úložisko údajov
- zvýšiť početnosť ročne vykonaných úradných kontrol modernizáciou, optimalizáciou a čiastočnou automatizáciou procesov ŠVPS SR a súvisiacich organizácií prostredníctvom informačného systému KVEPIS,
- zvýšiť kvalitu výkonu úradných kontrol s cieľom minimalizácie výskytu procesných chýb a s cieľom zabezpečiť vysoký štandard zdravia zvierat, vysokú úroveň bezpečnosti potravín, krmív a zvýšiť dôveru spotrebiteľov zavedením inovatívnych postupov, podporených informačným systémom KVEPIS,
- skrátiť čas potrebný na výkon úradných kontrol elektronizáciou, integráciou a čiastočnou automatizáciou administratívnych procesov a činností spojených s koordináciou všetkých organizačných zložiek kontroly,
- vybudovať a zaviesť procesy elektronickej ambulatnej knihy v podmienkach SR,
- vybudovať a zaviesť procesy elektronickej bitúnkovej knihy v podmienkach SR,
- občanom, firmám, poľnohospodárom a potravinárom zjednodušiť dostupnosť služieb a odstrániť zbytočnú administratívnu záťaž vybudovaním kvalitných elektronických služieb KVEPIS.

Cieľom projektu je tiež podporiť a usmerniť aktivity, ktoré zabezpečia nastavenie systematického manažmentu údajov ŠVPS SR, ich zdieľanie a publikovanie vo forme referenčných a otvorených údajov, využívanie dát v rámci procesov ŠVPS SR, ako aj aktivity čistenia údajov pre dosiahnutie požadovanej kvality dát.

20. Rozpočet organizácie

1. Rozpis ukazovateľov verejného rozpočtu a jeho plnenie za rozpočtové organizácie v riadení ŠVPS SR vrátane vlastnej činnosti ŠVPS SR

1.1 Prehľad príjmov a výdavkov k 31.12.2020

1.2 Plnenie príjmov štátneho rozpočtu k 31.12.2020

- 1.2.1 Príjmy štátneho rozpočtu
- 1.2.2 Kapitálové príjmy
- 1.2.3 Príjmy z poisťných udalostí
- 1.2.4 Príjmy z EÚ
- 1.2.5 Príjmy z duálnej kvality
- 1.2.6 Pohľadávky z príjmov RO

1.3 Čerpanie výdavkov rozpočtu k 31.12.2020

1.3.1 Program 0900801 - Koordinácia vstupov a zodpovednosť za zdravie zvierat a potravinovú bezpečnosť

- 1.3.1.1 Prehľad o čerpaní bežných výdavkov
- 1.3.1.2 Výdavky súvisiace s COVID - opatreniami
- 1.3.1.3 Prehľad o čerpaní transferových výdavkov – kategória 640
- 1.3.1.4 Prehľad o čerpaní výdavkov na nariadené kontroly

1.3.2 Program 08W0101 - Veterinárna a potravinová ochrana a kontrola

- 1.3.2.1 Prehľad o čerpaní výdavkov na programe 08W0101
- 1.3.2.2 Prehľad o čerpaní výdavkov na VPO

1.3.3 Program 08W0102 – potravinový dozor

- 1.3.3.1 Prehľad o čerpaní výdavkov – SOT víno

1.3.4 Program 08W0103 – eradikácia chorôb

- 1.3.4.1 Prehľad o čerpaní výdavkov na eradikačné choroby

1.3.5 Program 08W010I - Odborná činnosť pre bezpečnosť potravín

1.3.6 Program 0EK0K03 – podporná infraštruktúra

1.3.7 Program 0900208 – štátna pomoc

1.3.8 Kapitálové výdavky

2. Výdavky na samostatných účtoch ŠVPS SR

- 2.1 Zdroj 36 – program 08W0103
- 2.2 Zdroj 11P1
- 2.3 Krížové kontroly
- 2.4 Prehľad o samostatných účtoch

3. Verejné obstarávanie zákaziek na dodanie tovaru, na poskytnutie služieb a zákaziek na uskutočnenie stavebných prác v roku 2020.

3.1 Verejné súťaže realizované ŠVPS SR

3.2 Nenávratné finančné príspevky z Európskych štrukturálnych a investičných fondov

1. Rozpis ukazovateľov verejného rozpočtu a jeho plnenie za rozpočtové organizácie v riadení ŠVPS SR vrátane vlastnej činnosti ŠVPS SR

1.1 Prehľad príjmov a výdavkov k 31.12.2020

ukazovateľ	Fc	rozpočet schválený	rozpočet upravený	skutočnosť k 31.12.2020	prekročenie nedočerpanie	%
PRÍJMY celkom		3 059 810,00	3 629 215,70	4 196 557,99	567 342,29	115,60
rozpočtové		3 059 810,00	3 607 810,00	4 132 862,82	525 052,82	
mimorozpočtové			21 405,70	63 695,17	42 289,47	
VÝDAVKY celkom		25 313 063,00	33 019 476,28	33 017 519,97	1 956,31	99,99
podľa kategórií		25 313 063,00	33 019 476,28	33 017 519,97	1 956,31	99,99
610	0421	14 019 842,00	15 517 199,00	15 517 198,12	0,88	99,99
620	0421	4 977 044,00	5 791 368,99	5 791 368,99	0,00	100,00
630	0421	6 116 177,00	9 877 232,09	9 875 276,66	1 955,43	99,98
640	0421	200 000,00	397 246,20	397 246,20	0,00	100,00
700	0421		1 436 430,00	1 436 430,00	0,00	100,00
700	0132	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
podľa prvku		25 313 063,00	33 019 476,28	33 017 519,97	1 956,31	99,99
0900801	0421	22 593 063,00	27 873 944,33	27 871 990,62	1 953,71	99,99
08W0101	0421	1 800 000,00	2 440 003,50	2 440 001,77	1,73	99,99
08W0102	0421	20 000,00	19 996,50	19 996,50	0,00	100,00
08W0103	0421	500 000,00	1 960 000,00	1 960 000,00	0,00	100,00
08W010I	0411		22 890,99	22 890,99	0,00	100,00
0EK0K03	0132	400 000,00	660 000,00	659 999,13	0,87	99,99
0900208	0421		42 640,96	42 640,96	0,00	100,00
podľa zdroja		25 313 063,00	33 019 476,28	33 017 519,97	1 956,31	99,99
111		25 313 063,00	31 662 906,28	31 660 949,97	1 956,31	99,99
131I			861 840,00	861 840,00		100,00
131J			494 730,00	494 730,00		100,00

1.2 Plnenie príjmov štátneho rozpočtu k 31.12.2020

1.2.1 Príjmy štátneho rozpočtu

V súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov boli rozpísané záväzné ukazovatele príjmov štátneho rozpočtu pre ŠVPS SR na rok 2020 v celkovej výške 5 335 000 Eur.

V súlade so zákonom č. 217/2020 Z. z. schváleným dňa 14.07.2020, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 468/2019 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2020 a zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol ŠVPS SR upravený rozpis záväzných ukazovateľov príjmov štátneho rozpočtu na rok 2020 na celkovú výšku 3 059 810 Eur.

Celkové záväzné ukazovatele príjmov štátneho rozpočtu ŠVPS SR boli v roku 2020 splnené na 115,60 % k upravenému rozpočtu.

ukazovateľ	schválený	upravený	skutočnosť	%
	rozpočet	rozpočet	k 31.12.2020	
PRÍJMY CELKOM	3 059 810,00	3 629 215,70	4 196 557,99	115,60
rozpočtové	3 059 810,00	3 607 810,00	4 132 862,82	
rozpočtové - z vlastníctva (210)	100 000,00	80 000,00	88 120,88	
rozpočtové - pokuty (222)		1 802 810,00	2 079 763,77	
rozpočtové – poplatky (223)	2 959 810,00	1 725 000,00	1 964 978,17	
mimorozpočtové		21 405,70	63 695,17	
kapitálové			1 922,00	
iné príjmy			91,66	
ostatné			40 275,81	
poistné plnenie (72e)		21 405,70	21 405,70	

1.2.2 Kapitálové príjmy

V roku 2020 odpredala ŠVPS SR prebytočný huteľný majetok vo výške 1 922,00 Eur.

	skutočnosť k 31.12.2020
RVPS Trebišov	321,00
RVPS Rožňava	510,00
RVPS Dunajská Streda	451,00
RVPS Levice	400,00
RVPS Topoľčany	240,00
Spolu	1 922,00

1.2.3 Príjmy z poistných udalostí

V roku 2020 bolo **povolené prekročenie** rozpočtu príjmov – príjmy z poistných udalostí vo výške 21 405,70 Eur.

- zdroj 72e - poistné udalosti
príjmová časť - skutočnosť 21 405,70
výdavková časť – skutočnosť 21 405,70

1.2.4 Príjmy z EÚ

V roku 2020 bol schválený rozpočet príjmov od medzinárodnej organizácie

- granty programov EÚ 1 300 000,00
- plnenie z EÚ 2 214 729,78

Zdroj 36

ukazovateľ	skutočnosť k 31.12.2020
AMR rezistencia	16 172,72
Aviárna influenza	14 902,47
TSE - scrapie	79 030,49
KMO	30 800,75
Modrý jazyk	12 348,58
Salmonely	331 084,00
Besnota	316 701,61
AMO	1 374 699,16
AMO – ohniská	38 990,00
PRÍJEM CELKOM	2 214 729,78

1.2.5 Príjmy – duálna kvalita – Projekt č. 811210 – CONS-CPC-2017

ŠVPS SR ako koordinátor projektu podpísala spolu so Štátnym veterinárnym a potravinovým ústavom v Dolnom Kubíne (ďalej len „ŠVPÚ“) grantovú dohodu za účelom realizácie Projektu č. 811210 - CONS – CPC – 2017 Slovakia. ŠVPS SR prijala v roku 2020 nenávratný finančný príspevok na financovanie projektu od poskytovateľa grantu, ktorým je Európska komisia zastúpená Consumer, Health, Agriculture and Food Executive Agency v sume 56 980,10 eur.

		Príjem
Zostatok z roku 2019	7 103,70	
Príjem z EÚ		56 980,10
Spolu		64 083,80

1.2.6 Pohľadávky z príjmov RO

POHLÁDÁVKY CELKOM	18 901 232,96
poplatky z veterinárnych kontrol	278 634,20
pokuty	18 622 590,10
zhoda	8,66
pohľadávky z minulých rokov	18 313 090,51
poplatky z veterinárnych kontrol	118 764,73
pokuty	18 194 325,78
zhoda	0,00
rok 2019	579 598,72
poplatky z veterinárnych kontrol	151 325,74
pokuty	428 264,32
zhoda	8,66

1.3 Čerpanie výdavkov rozpočtu k 31.12.2020

1.3.1 Program 0900801 – Koordinácia vstupov a zodpovednosť za zdravie zvierat a potravinovú bezpečnosť

V rámci bežných výdavkov na programe 0900801 – Koordinácia vstupov a zodpovednosť za zdravie zvierat a potravinovú bezpečnosť ŠVPS SR čerpala v roku 2020 finančné prostriedky v objeme 26 435 560,62 Eur, z toho na mzdy 15 517 198,12 Eur, na odvody 5 791 368,99 Eur, na prevádzkové náklady 4 772 388,27 Eur a na bežné transfery 354 605,24 Eur.

1.3.1.1 Prehľad o čerpaní bežných výdavkov

Zdroj 111

Program 0900801	Finančná položka	skutočnosť k 31.12.2020
mzdy	610	15 517 198,12
odvody	620	5 791 368,99
prevádzka	630	4 772 388,27
transfery	640	354 605,24
spolu		26 435 560,62

Bežné výdavky boli v roku 2020 čerpané na **99,99 %**, nedočerpané finančné prostriedky rozpočtu: **1 953,71 €**, v tom na kategórii:

- 610 0,88
- 620 0,00
- 630 1 952,83
- 640 0,00

1.3.1.2 Výdavky súvisiace s COVID – opatreniami

V záujme predchádzania vzniku a šírenia respiračného ochorenia vyvolaného novým koronavírusom COVID-19 prijalo ŠVPS SR viaceré preventívne opatrenia na zamedzenie šírenia vírusu. Zamestnanci ŠVPS SR a jej 41 podriadených organizácií vykonávajú svoju prácu nielen v interiéri – v kancelárskych priestoroch, ale hlavne v exteriéri pri výkone kontrolnej činnosti v rôznych druhoch prevádzok, skladov a v potravinárskych prevádzkach. ŠVPS SR preto muselo v roku 2020 zabezpečiť nákup osobných ochranných pracovných prostriedkov, najmä nákup rúšok, respirátorov, rukavíc, ochranných odevov a dezinfekčných prípravkov z dôvodu prevencie pred možným ochorením a ochrany inšpektorov pri výkone rizikovej činnosti pri zabezpečovaní kontrol potravinovej bezpečnosti a kontrol na farmách a bitúnkoch. V roku 2020 boli pravidelne vykonávané dezinfekcie kancelárskych a ubytovacích priestorov a mimoriadne dezinfekcie z dôvodu zistených pozitívnych prípadov ochorenia na COVID – 19 zamestnancov a ubytovaných v zariadeniach ŠVPS SR.

V nadväznosti na prijaté opatrenia ÚVZ boli zrušené zahraničné pracovné cesty a obmedzené pracovné cesty v rámci SR.

ŠVPS SR čerpala v roku 2020 účelovo viazané finančné prostriedky na sanáciu výdavkov priamo implikovaných vznikom pandémie súvisiacej s ochorením COVID – 19 v sume 179 000 Eur z programu 0900801 a 40 000 Eur z programu 08W0101.

1.3.1.3 Prehľad o čerpaní transferových výdavkov - kategória 640

Zdroj 111

Finančná položka		skutočnosť k 31.12.2020
642012	odstupné	32 269,00
642013	odchodné	193 812,00
642015	náhrady DPN	116 983,13
642030	príplatky a príspevky	11 541,11
Spolu		354 605,24

1.3.1.4 Prehľad o čerpaní výdavkov na nariadené kontroly

Zdroj 111

ukazovateľ	skutočnosť k 31.12.2020
Počet osôb, ktoré kontroly vykonali	2 999
Počet nadčasových hodín a hodín pohotovosti	38 353,50
Výdavky	442 251,80
mzdy	308 760,69
odvody	107 912,44
cestovné výdavky (doprava, stravné)	14 256,65
všeobecný materiál	7 648,02
pohonné hmoty – služobné vozidlá	3 674,00

1.3.2 Program 08W0101 – Veterinárna a potravinová ochrana a kontrola

V rámci programu 08W0101 – Veterinárna a potravinová ochrana a kontrola ŠVPS SR čerpala finančné prostriedky v objeme 2 440 001,77 Eur na výkon monitoringu a nového monitoringu, výkon analýz, kontrol, realizácie vyšetrení, laboratórnej diagnostiky, odberov, skladovanie a transportu vzoriek na vyšetrenie a ostatných nevyhnutných úkonov vykonávaných v súvislosti so zabezpečením veterinárnej a potravinovej ochrany a kontroly.

1.3.2.1 Prehľad o čerpaní výdavkov na programe 08W0101

zdroj 111

ukazovateľ	skutočnosť k 31.12.2020
AMR NAP 2020	38 993,80
Brucelóza	13 295,10
Cielená kontrola na PCB	13 010,60
Covid – 19	2 640,00
Došetrovanie MLZ	23,70
Došetrovanie MPZ	47,40
Došetrovanie NPKR	7 902,30
E.coli	1 018,10
IBR	216 238,70
Monitoring AMR	68 385,40
Mor včelieho plodu	10 445,24
NPKR EÚ	13 496,10
Odber vzoriek HIS	8 299,70
Pesticídy	169 059,10
Potraviny – arbitrážna vzorka	90,20
Rádiohygienická kontrola	30 076,80
Salmonela	3 270,20
Školské mlieko, ovocie	5 894,50
Trichinelóza diviakov	10 690,30
Trichinelóza líšok	2 455,80
Trichinely	42 987,10
VPO krmivá	3 916,05
Ostatné	221,50
Spolu	662 457,69

1.3.2.2 Prehľad o čerpaní výdavkov na VPO

Zdroj 111

ukazovateľ	skutočnosť k 31.12.2020
Služby súkromných veterinárnych lekárov (SVL)	555 758,67
Vyšetrovanie krmív	96 046,44
Krmivá vedľajších živočíšnych produktov	14 721,34

Národný program kontroly reziduí (NPKR)	112 320,35
Monitoring poľovnej zveri (MLZ)	33 677,09
BSE – služby SVL	497 950,48
Africký mor ošípaných-materiál	211 147,01
VŽP - § 29a)	10 912,76
Mor včelieho plodu	215 376,49
Pepsín	16 123,53
Antrax	12 902,48
Brucelóza	607,44
celkom	1 777 544,08

1.3.3 Program 08W0102 – potravinový dozor

ŠVPS SR v zmysle § 37 ods. 4 zákona č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve vykonáva kontrolu vinárov, obchodníkov a maloobchodníkov. ŠVPS SR vykonáva kontrolu kvality, zdravotnej neškodnosti, označovania, balenia a výsledovateľnosti vinárskych produktov určených na uvádzanie na trh u vinárov, obchodníkov, maloobchodníkov a vína dovezeného v spotrebiteľskom balení z tretích krajín, kontrolu kvality, zdravotnej neškodnosti, označovania a výsledovateľnosti vinárskych produktov určených na ďalšie spracovanie, vykonáva kontrolu kvality, označovania a zdravotnej neškodnosti sudového vína, vykonáva kontrolu dodržiavania hygienických požiadaviek podľa osobitného predpisu (Nariadenie (ES) č. 852/2004).

1.3.3.1 Prehľad o čerpaní výdavkov – SOT víno

Zdroj 111

ukazovateľ	rozpočet schválený	rozpočet upravený	skutočnosť k 31.12.2020
Program 08W0102	20 000,00	19 996,50	19 996,50

1.3.4. Program 08W0103 – eradikácia chorôb

Na programe 08W0103 – eradikácia chorôb ŠVPS SR v roku 2020 čerpala finančné prostriedky v objeme 1 960 000 Eur na zabezpečenie monitoringu, kontroly, eradikácie zvierat a ostatných činností vykonávaných v súvislosti s výskytom chorôb ako africký mor ošípaných, brucelóza, vtáčia chrípka a ďalších zdravotne závažných chorôb.

1.3.4.1 Prehľad o čerpaní výdavkov na eradikačné choroby

Zdroj 111

ukazovateľ	skutočnosť k 31.12.2020
Africký mor ošípaných	759 237,50
AMO - CK	780,00

Besnota	344 979,26
Chovné krdle	42 076,50
KMO	63 981,80
Krdle nosníc	352 584,09
Modrý jazyk	33 295,25
Salmonela morky	494,00
Scrapie	7 332,00
Vtáčia chrípka	13 130,00
Zástrelné za diviaky a líšky	342 109,60
spolu	1 960 000,00

1.3.5 Programe 08W010I – Odborná činnosť pre bezpečnosť potravín

Na programe 08W010I boli ŠVPS SR účelovo určené finančné prostriedky na plnenie projektov hodnotenia rizika NKB – rozširovanie sa škodlivých organizmov z hľadiska zdravia zvierat.

Na projekt Prevalencia a štúdium génov rezistencie a virulentného faktora izolátov MRSA (*Staphylococcus aureus*) získaných z mäsa odobraného z obchodnej siete boli čerpané finančné prostriedky v objeme 9 600 Eur.

V rámci projektu zameraného na séroprevalenciu toxoplazmózy v SR na hodnotenie rizika *Toxoplasma gondii* v potravinovom reťazci boli čerpané finančné prostriedky v objeme 9 600 Eur.

Na zavedenie novej metódy na stanovenie kyanogénnych glykozidov v nespracovaných marhuľových jadrách ŠVPS SR čerpala účelovo určené finančné prostriedky v objeme 3 690,99 Eur.

Zdroj 111

ukazovateľ	skutočnosť k 31.12.2020
MRSA	9 600,00
Toxoplasma gondii	9 600,00
Metóda na glykozidy	3 690,99
spolu	22 890,99

1.3.6 Program 0EK0K03 – podporná infraštruktúra

Na programe 0EK0K03 čerpala ŠVPS SR v roku 2020 finančné prostriedky v objeme 659 999,13 Eur. Finančné prostriedky boli použité na úhradu poplatkov za komunikačnú infraštruktúru a telekomunikačné služby z dôvodu zabezpečenia plynulého chodu ŠVPS SR, podriadených organizácii RVPS a ÚŠKVBL, na zabezpečenie nákupu a obmenu výpočtovej a telekomunikačnej techniky na ústredí ŠVPS SR, v podriadených organizáciách RVPS, ÚŠKVBL ako i na novovznikajúcich bitúnkoch. Z dôvodu nepriaznivej situácie vzniknutej pandémie súvisiacej s ochorením COVID – 19 ŠVPS SR čerpala finančné prostriedky na zabezpečenie nákupu technického vybavenia video – konferenčného systému na komunikáciu

s podriadenými organizáciami a zakúpenie licencií Microsoft Teams z dôvodu konania videokonferencií.

Zdroj 111

ukazovateľ	skutočnosť k 31.12.2020
OEKOK03	659 999,13
Spolu	659 999,13

1.3.7 Program 0900208 – štátna pomoc

ŠVPS SR v roku 2020 vypísala výzvu: „Pomoc na prevenciu, kontrolu a eradikáciu ochorení zvierat spojených s výskytom afrického moru ošípaných a brucelózy“. Výzva bola implementovaná na základe Schémy štátnej pomoci na prevenciu, kontrolu a eradikáciu ochorení zvierat v znení Dodatku č. 2, zaregistrovanej Európskou komisiou pod evidenčným číslom SA.56048(2019/XA), ktorá bola financovaná zo štátneho rozpočtu z programu 0900208 v objeme 42 640,96 Eur. Finančné prostriedky boli určené farmárom, u ktorých boli nariadené veterinárne opatrenia v súvislosti s potvrdením výskytu afrického moru ošípaných alebo brucelózy u ošípaných.

Zdroj 111

ukazovateľ	skutočnosť k 31.12.2020
AMO	19 054,25
Brucelóza	23 586,71
Spolu	42 640,96

1.3.8 Kapitálové výdavky

ŠVPS SR čerpala na programe 0900801 finančné prostriedky na kapitálové výdavky v objeme 1 436 430 Eur, z toho v objeme 79 860 Eur z dôvodu rekonštrukcie a montáže klimatizačných zariadení, v objeme 861 840 Eur na nákup AMO – boxov v súvislosti so šírením afrického moru ošípaných a v objeme 494 730 Eur na nákup osobných motorových vozidiel.

názov	Upravený rozpočet	skutočnosť	Viazanie KV
Klimatizácia ŠVPS	79 860,00	79 860,00	140,00
AMR - softvér		0,00	70 000,00
Osobné automobily		0,00	250 000,00
Výpočtová technika		0,00	199 000,00
AMO - boxy	861 840,00	861 840,00	1 520,00
AMO - softvér			18 880,00
Osobné automobily	494 730,00	494 730,00	270,00
Elektrické ohradníky	0,00	0,00	274 260,00
Spolu	1 436 430,00	1 436 430,00	814 070,00

Na konci roka 2020 boli ŠVPS SR viazané kapitálové prostriedky vo výške 814 070,00 Eur, z toho vo výške 526 190 Eur na programe 0900801, vo výške 88 880 Eur na programe 0EK0K02 a na programe 0EK0K03 vo výške 199 000 Eur, ktoré budú použité v roku 2021.

2. Výdavky na samostatných účtoch ŠVPS SR

2.1 Zdroj 36 – program 08W0103

Zdroj 36

ukazovateľ	skutočnosť k 31.12.2020
Vtáčia chrípka	15 656,00
TSE – scrapie	11 817,00
KMO	50 079,90
Modrý jazyk	19 434,80
Salmonelly	168 154,53
Salmonelly morky	390,00
Besnota	201 566,84
AMO	391 058,00
SOT víno	7 123,10
Zástrelné za diviaky a líšky	353 145,60
Vratka RVPS	-2 620,00
Spolu	1 215 805,77

2.2 Zdroj 11P1

Duálna kvalita – Projekt č. 811210 – CONS-CPC-2017

V rámci projektu duálna kvalita – Projekt č. 811210 – CONS-CPC-2017 ŠVPS SR čerpala finančné prostriedky v objeme 7 109,63 Eur na mzdy, odvody a materiál potrebný na zabezpečenie realizácie projektu. Finančné prostriedky vo výške 52 140,43 Eur ŠVPS SR previedla na účet ŠVPÚ Dolný Kubín ako členovi realizácie projektu.

Zdroj 11P1

		Príjem	skutočnosť k 31.12.2020
Zostatok z roku 2019	7 103,70		
Príjem z EÚ		56 980,10	
ŠVPÚ Dolný Kubín			52 140,43
Mzdy			5 094,98
Odvody			1 880,22
Materiál			134,43
Zostatok			4 833,74

2.3 Krížové kontroly

V zmysle dokumentu „Systém krížového plnenia č. 1511/2017-640 z 20.4.2017“, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 1306/2013 o financovaní, riadení a monitorovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky, delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č.640/2014, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013 ŠVPS SR neprijala v roku 2020 žiadne finančné prostriedky na samostatný účet „Krížové plnenie ŠVPS SR“ vedený v štátnej pokladnici. K 31.12.2020 bol zostatok na samostatnom účte Krížového plnenia ŠVPS SR 13,71 eur.

2.4 Prehľad o mimorozpočtových účtoch

	zostatky k 31.12.2020
účet ES úročený	2 238 929,76
krížové kontroly	13,71
depozit	451 833,82
sociálny fond	38 859,49

3. Verejné obstarávanie zákaziek na dodanie tovaru, na poskytnutie služieb a zákaziek na uskutočnenie stavebných prác v roku 2020.

ŠVPS SR ako verejný obstarávateľ v procese verejného obstarávania a zadávaní zákaziek na dodanie tovaru, zákaziek na poskytnutie služieb a zákaziek na uskutočnenie stavebných prác postupuje v súlade so zákonom č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

ŠVPS SR ako verejný obstarávateľ si plní povinnosť plne elektronickej komunikácie prostredníctvom informačného systému, ktorý musí spĺňať od 19.10.2018 požiadavky stanovené v § 20 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

ŠVPS SR realizuje proces verejného obstarávania od jeho prípravy, určenia a vykonania správneho postupu verejného obstarávania až po dodanie tovaru, poskytnutie služby alebo uskutočnenia stavebnej práce tak, aby jeho výsledkom bol výber najvhodnejšieho zmluvného vzťahu a aby vynaložené finančné prostriedky na obstaranie predmetu zákazky boli primerané požadovanej kvalite a cene.

ŠVPS SR ako verejný obstarávateľ volí postupy verejného obstarávania tak, aby boli dodržané základné princípy verejného obstarávania a to princíp rovnakého zaobchádzania, princíp nediskriminácie hospodárskych subjektov, princíp transparentnosti, princíp proporcionality a princíp hospodárnosti a efektívnosti.

3.1 Verejné súťaže realizované ŠVPS SR

ŠVPS SR ako verejný obstarávateľ v roku 2020 realizoval tieto verejné súťaže :

Por. č.	Postup vo verejnom obstarávaní	Predmet zákazky	Názov zákazky
1.	nadlimitná verejná súťaž uskutočňovaná s využitím Elektronického kontrakčného systému	dodanie tovaru	Dodanie služobných motorových vozidiel.
2.	podlimitná zákazka s použitím EKS	poskytnutie služby	Stravovacie karty.
3.	podlimitná zákazka s použitím EKS	dodanie tovaru	Technika pre videokonferencie.
4.	zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	poskytnutie služby	Technická podpora VIS – 2020.
5.	zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	poskytnutie služby	Licencie Symantec.
6.	zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	poskytnutie služby	Kontrola a oprava požiarnych zariadení.
7.	zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	poskytnutie služby	Vybudovanie novej klimatizácie v budove ŠVPS SR.
8.	zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	poskytnutie služby	Naloženie, doprava, vyloženie techniky pre videokonferencie a montáž TV prijímačov v sídlach RVPS
9.	zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	dodanie tovaru	Dodanie výpočtovej techniky.
10.	zákazky s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	poskytnutie služby	Odstránenie nevyhovujúceho hygienického stavu sociálnych zariadení v DaUZ Dudince.
11.	zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	dodanie tovaru	Dodanie OOPP pre mobilnú jednotku ŠVPS SR.

3.2 Nenávratné finančné príspevky z Európskych štrukturálnych a investičných fondov

ŠVPS SR sa v roku 2020 stala prijímateľom dvoch nenávratných finančných príspevkov z Európskych štrukturálnych a investičných fondov na tieto projekty :

- **Zlepšenie E-GOV služieb ŠVPS SR.**
Nenávratný finančný príspevok vo výške 4 997 007,99 Eur s DPH.
- **Manažment údajov ŠVPS SR.**
Nenávratný finančný príspevok vo výške 2 653 004,00 Eur s DPH.

21. Personálne otázky

ŠVPS SR je rozpočtová organizácia s celoslovenskou pôsobnosťou, začlenená do rezortu MPRV SR. V jej riadiacej pôsobnosti je celkom 41 štátnych rozpočtových organizácií a 2 príspevkové organizácie (ŠVPÚ a IVVL), zriaďovateľom ktorých je MPRV SR. Celkový evidenčný počet zamestnancov ŠVPS SR je 1 284 zamestnancov, z toho v ŠVPS SR a riadených rozpočtových organizáciách celkom 1 013 zamestnancov a v príspevkových organizáciách celkom 270 zamestnancov.

Ako po každý rok, aj v priebehu celého roku 2020 prebiehalo odborné vzdelávanie zamestnancov v súlade s Národným programom vzdelávania vo vzdelávacom zariadení ŠVPS SR v Inštitúte vzdelávania veterinárnych lekárov v Košiciach.

Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov (ďalej len „IVVL“) je vzdelávacie a kongresové zariadenie Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR primárne zamerané na rozvoj ľudských zdrojov. Dôraz je kladený na celoživotné vzdelávanie zamestnancov organizácií ŠVPS SR v oblastiach zdravia a ochrany zvierat, zahraničných vzťahov, dovozoch a vývozoch, hygieny krmív, ekológie a veterinárnej farmácie, hygieny produktov živočíšneho pôvodu, kontroly potravín rastlinného pôvodu, rýchleho výstražného systému, certifikácie a laboratórnej diagnostiky. IVVL v sledovanom období vykonával činnosti podľa Zriaďovacej listiny a Štatútu organizácie.

Realizácia Programu 0900102 – Vzdelávanie je v súlade so Zákonom č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti a v zmysle Vyhlášky MP SR č. 480/2007 Z. z., (ďalej len „vyhláška o postgraduálnom vzdelávaní“), ktorou sa ustanovujú podrobnosti o postgraduálnom vzdelávaní veterinárnych lekárov a ďalšom vzdelávaní zamestnancov orgánov veterinárnej správy a úradných veterinárnych laboratórií ako aj požiadaviek zriaďovateľa a potrieb ŠVPS SR

IVVL v posudzovanom období zabezpečoval celoživotné vzdelávanie zamestnancov orgánov veterinárnej správy v oblastiach zdravia a ochrany zvierat, hygieny produktov živočíšneho pôvodu, kontroly potravín rastlinného pôvodu, hygieny krmív, veterinárnej ekológie a veterinárnej farmácie, zahraničných vzťahov, dovozov a vývozov, kontroly a auditu, legislatívy a laboratórnej diagnostiky.

V predmetnej oblasti sa celoživotné vzdelávanie veterinárnych lekárov a inšpektorov pôsobiacich vo veterinárnej oblasti opiera predovšetkým o nariadenie EP a Rady č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín, nariadeniami (ES) 852/2004 a č. 853/2004. Pre vykonávanie efektívnych a účinných úradných kontrol a iných úradných činností a v konečnom dôsledku pre bezpečnosť a zdravie ľudí, zvierat a rastlín a ochranu životného prostredia je požadované, aby kontrolné orgány mali dobre vyškolený personál, ktorý má dostatočné vedomosti o všetkých záležitostiach relevantných pre správne uplatňovanie právnych predpisov Únie. Z pohľadu celoživotného vzdelávania za najdôležitejšie možno pokladať každoročné vzdelávanie inšpektorov organizácií ŠVPS SR, ktorí vykonávajú úradné kontroly a iné úradné činnosti podľa čl. 5 bod 4. nariadenia EP a Rady č. 2017/625. Vyhláška o postgraduálnom vzdelávaní určuje minimálny rozsah postgraduálneho vzdelávania pre úradných veterinárnych lekárov v rozsahu **20 hodín ročne** a

pre veterinárnych asistentov a zamestnancov úradných veterinárnych laboratórií **15 hodín ročne**.

Vzdelávanie k získaniu odbornej spôsobilosti pracovníkov agrosektora vyplýva z príslušnej legislatívy ako napríklad: Nariadenie Rady (ES) č. 1/2005 o ochrane zvierat počas prepravy, Nariadenie vlády SR č. 377/2012 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na ochranu zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely, Nariadenie vlády SR č. 432/2012 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na ochranu zvierat počas usmrcovania, Nariadenie vlády SR č. 359/2011 Z. z., ktorým sa ustanovujú hygienické požiadavky na niektoré potravinárske prevádzkarne a na malé množstvá, Vyhláška MPRV SR č. 13/2012 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o skúškach poľovníkov o hygiene a ochrane zdravia osôb, o vedení evidencie a o požadovaných hláseniach a ďalšie.

Pre rok 2020 organizácia naplánovala zabezpečiť **25 aktivít** pre **1 500** inšpektorov. V súvislosti s prvou vlnou pandémie a s rizikami šírenia ochorenia COVID-19 ústredný riaditeľ ŠVPS SR listom zo dňa 9.3.2020 pozastavil dňom 10.3.2020 do odvolania vykonávanie všetkých naplánovaných školení.

Pretože organizácia nemohla plniť svoje úlohy ani v jesennom období, po dohode so ŠVPS SR sa viaceré plánované vzdelávacie aktivity v NP uskutočňovali dištančnou formou.

Rovnako aj školenia iného zamerania pre cieľové skupiny mimo štruktúru ŠVPS SR, ako ochrana zvierat pri preprave, odchyt túlavých zvierat, ochrana zvierat počas usmrcovania, nemohli byť realizované prezenčnou formou. Dištančnou formou sa uskutočnilo iba vzdelávanie Ochrana zvierat používaných na vedecké účely.

K 31.12.2020 bolo vyškolených prezenčnou a dištančnou formou spolu **1 662 inšpektorov** v rámci NP z toho prezenčnou formou 10 aktivít a 666 vyškolených inšpektorov a dištančnou formou 13 aktivít a 996 vyškolených inšpektorov. Dištančne sa vzdelávalo od 24.9.2020. Zamestnanci štruktúry ŠVPS SR absolvovali aj tri prezenčné školenia v oblasti informačného systému Fabasoft.

Vďaka dištančnej forme vzdelávania IVVL splnil plánovaný počet vyškolených inšpektorov na 131 %.

Tabuľka 115

Por. č.	Názov vzdelávacej aktivity	Počet aktivít	Počet účastníkov
I. Celoživotné vzdelávanie zamestnancov organizácií ŠVPS SR			
A: Národný program vzdelávania podľa odborných činností			
1.	Zdravie a ochrana zvierat	5	471
	<i>z toho prezenčná výučba</i>	2	222
	<i>dištančná výučba</i>	3	249
2.	Zahraničné vzťahy, dovozy a vývozy	-	-
3.	Kontrola krmív, ekológia a veterinárna farmácia	6	418
	<i>z toho prezenčná výučba</i>	2	163
	<i>dištančná výučba</i>	4	255
4.	Hygiena produktov živočíšneho pôvodu	5	486
	<i>z toho prezenčná výučba</i>	1	82
	<i>dištančná výučba</i>	4	404
5.	Kontrola potravín rastlinného pôvodu	4	169
	<i>z toho prezenčná výučba</i>	2	81
	<i>dištančná výučba</i>	2	88
6.	Odbor legislatívny a právny	-	-
7.	Odbor kontroly a auditu	-	-
8.	Odbor laboratórnej diagnostiky, rýchleho výstražného systému a certifikácie (<i>prezenčne</i>)	3	118
<i>Spolu Národný program:</i>		23	1 662
B: Ďalšie vzdelávanie			
9.	Vzdelávanie v informačnom systéme Fabasoft (<i>prezenčne</i>)	3	302
<i>Spolu Ďalšie vzdelávanie:</i>		3	302
<i>Spolu A + B: Zamestnanci organizácií ŠVPS SR</i>		26	1 964
II. Vzdelávacie aktivity pre ostatné cieľové skupiny			
10.	Ochrana zvierat pri preprave	9	225
11.	Školenie poľovníkov o hygiene zveriny a ochrane zdravia ľudí	1	18
12.	Skúšky poľovníkov	2	18
13.	Preškolenie poľovníkov	7	208
14.	Ochrana zvierat počas usmrcovania	1	29
15.	Ochrana zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely – preškolenie	2	42
	<i>z toho prezenčná výučba</i>	1	31
	<i>dištančná výučba</i>	1	11
16.	Odchyt túlavých zvierat	1	30
17.	Seminár k aktuálnej situácii AMO*	2	179
<i>Spolu Ostatné cieľové skupiny:</i>		25	749
Spolu počet aktivít a počet účastníkov k 31.12.2020		51	2 713

21.1. Vybrané témy školení

V roku 2020 vykonala ŠVPS SR ako organizátor prostredníctvom IVVL kvôli situácii s COVID- 19 iba 1 školenie na udelenie certifikátu na prvotné vyšetrenie voľne žijúcej zveri na mieste po ulovení.

Po absolvovaní školenia sa konala 1 skúška, ktorej sa zúčastnilo spolu 18 poľovníkov.

Úspešným absolventom skúšky vystavila ŠVPS SR certifikát na prvotné vyšetrenie voľne žijúcej zveri na mieste po ulovení, s dobou platnosti na 5 rokov.

V roku 2020 sa konalo aj 8 preškolení poľovníkov.

Preškolení sa zúčastnilo spolu 208 poľovníkov. Všetkým účastníkom preškolenia vystavila ŠVPS SR nové certifikáty s dobou platnosti na ďalších 5 rokov.

V roku 2020 ŠVPS SR vystavila spolu 226 certifikátov na prvotné vyšetrenie voľne žijúcej zveri na mieste po ulovení na základe školenia a preškolení s dobou platnosti 5 rokov. Okrem týchto certifikátov ŠVPS SR vydala aj 5 certifikátov, kvôli zmene pôsobnosti vykonávania činnosti prvotného vyšetrenia voľne žijúcej zveri na mieste po ulovení.

K 31.12.2020 bolo v Slovenskej republike platných 3 295 certifikátov na prvotné vyšetrenie voľne žijúcej zveri na mieste po ulovení, s dobou platnosti 5 rokov, vystavených ŠVPS SR.

ŠVPS SR v spolupráci so vzdelávacím zariadením Inštitútom vzdelávania veterinárnych lekárov v Košiciach, (IVVL) **ako odborný garant, vyškolila na kurzoch vzdelávania a získavania odbornej spôsobilosti pre pracovníkov bitúnkov** vykonávajúcich súvisiace úkony a usmrcovanie zvierat v roku 2020 **29 pracovníkov na bitúnoch, ktoré zabíjajú párne a nepárnokopytníky**. IVVL vedie zoznamy absolventov na svojom webovom sídle <http://www.ivvl.sk/index.php?page=43> ŠVPS SR, ako odborný garant kurzu odborného vzdelávania v oblasti ochrany zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely :

- vykonala **2 preškolenia**, na ktorých bolo podľa § 37b ods. 4 zákona 39/2007 Z. z. preškolených **42 pracovníkov** vykonávajúcich určené funkcie (navrhovanie projektov, vykonávanie projektov, starostlivosť o zvieratá a usmrcovanie zvierat),
- Podľa zákona 39/2007 Z. z. je každý pracovník, ktorý vlastní osvedčenie o odbornej spôsobilosti povinný zúčastňovať sa každé 4 roky preškolenia v oblasti návrh projektu, vykonávanie projektu, starostlivosť o zvieratá a usmrcovanie zvierat.
ŠVPS SR zverejnila na svojom webovom sídle:
 - novinky v oblasti alternatívnych metód doručené z EURL ECVAM, z EFSA,
 - všetky netechnické zhrnutia projektov podľa požiadaviek ustanovených v § 40 ods. 4 NV SR, ktoré boli schválené v roku 2020
 - všetky aktivity v oblasti dodržiavania a zlepšovania zásad 3R (nahradenie, redukcia a zjemňovanie v projektoch)
 - sumár z povinných ročných hlásení od užívateľov o vykonávaní projektov a počte použitých zvierat za roky 2015-2020 aj komentáre k hláseniu, ktoré sú zasielané na Európsku Komisiu podľa § 45 ods.2 NV
 - počty narodených a nepoužitých zvierat v projektoch za roky 2019 aj za rok 2020

22. Vyhodnotenie kontrolnej činnosti

22.1. Interné audity

Odbor auditu a kontroly ŠVPS SR vykonával v roku 2020 vnútorný audit riadených organizácií podľa § 6 ods. 2 písm. a) zákona č. 39/2007 Z. z.), podľa § 23 ods. 7 zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov (ďalej v tejto kapitole aj „zákon č. 152/1995 Z. z.“) a podľa § 132 písm. a) zákona NR SR č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej v tejto kapitole aj „zákon č. 362/2011 Z. z.“) a v súlade s článkom 6 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach.

ŠVPS SR realizovala výkon interných auditov podľa Smernice ŠVPS SR na výkon interných auditov. Z dôvodu zavedenia preventívnych opatrení na zníženie rizika šírenia infekcie COVID – 19 v súlade s článkom 10 Smernice interných auditov v priebehu roka 2020 revidovala svoj Program interných auditov na rok 2020 (ďalej v tejto kapitole aj „Program auditov“) až 12 krát. ŠVPS SR všetky realizované interné audity vykonala v súlade so zdokumentovanými postupmi a podľa revidovaného Programu auditov.

Interný audit v roku 2020 vykonávali siedmi kvalifikovaní interní audítori na úseku:

- zdravia zvierat,
- ochrany zvierat,
- hygieny produktov rastlinného pôvodu,
- úradných kontrol potravín,
- rýchleho výstražného systému pre potraviny a krmivá a
- veterinárnej farmácie.

Ciele všetkých interných auditov:

- vyhodnotenie dodržiavania všeobecných a špecifických požiadaviek na úradné kontroly
- vyhodnotenie účinnosti, efektívnosti a hospodárnosti systému plánovania a výkonu úradnej kontroly a iných úradných činností vykonávaných príslušnými orgánmi
- overenie účinnosti plánovaných opatrení a posúdenie vhodnosti plánovaných opatrení na dosiahnutie cieľov na národnej a regionálnej úrovni.

Dodatočným cieľom jedného dištančného auditu bolo aj získanie podkladov pre plnenie budúcich úloh, najmä z pohľadu elektronizácie systému plánovania, evidencie a vyhodnocovania výsledkov úradných kontrol.

22.1.1. Interné audity podľa zákona NR SR č. 152/1995 Z. z.

ŠVPS SR v schválenom Programe auditov plánovala vykonať deväť interných auditov podľa zákona č. 152/1995 Z. z. Z vyššie uvedených dôvodov týkajúcich sa zavedenia preventívnych opatrení proti šíreniu COVID – 19, okrem dvoch auditov boli všetky ostatné audity v rámci jednotlivých revízií Programu auditov zrušené alebo presunuté na ďalšie programovacie obdobie.

V snahe maximálneho využitia kapacít odboru auditu a kontroly ŠVPS SR počas zavedenia preventívnych opatrení na zníženie rizika šírenia infekcie COVID – 19 a s cieľom získania podkladov pre plnenie budúcich úloh, najmä z pohľadu elektronizácie systému plánovania,

evidencie a vyhodnocovania výsledkov úradných kontrol, odbor auditu a kontroly ŠVPS SR vykonal podľa revízie č. 5 interný audit použitím dištančnej metódy tzv. „desk study“. Cieľom tohto interného auditu, po prvý raz vykonaného dištančnou metódou, bolo vyhodnotenie účinnosti, efektívnosti a hospodárnosti systému plánovania a výkonu úradnej kontroly a plánovania a odberu úradnej vzorky v skladoch potravín, ako aj posúdenie schopnosti systému identifikovať porušenie legislatívnych požiadaviek, nekalých a podvodných praktík PPP a overenie účinnosti plánovaných opatrení a ich vhodnosti na dosiahnutie cieľov na národnej a regionálnej úrovni vrátane správneho vykonania dodatočnej veterinárnej kontroly alebo dodatočnej úradnej kontroly potravín a jej spoplatnenia, účinnosti a včasnosti nariadených opatrení a účinnosti, primeranosti a odrádzajúceho účinku ukladaných sankcií. Audit bol realizovaný dištančnou metódou, zaslaním dotazníka a vyhodnotením predložených informácií, získaných od štatisticky významného množstva vzoriek desiatich RVPS v SR, čo predstavuje celkom 25 % orgánov úradnej kontroly potravín podliehajúcich ŠVPS SR. Tieto RVPS neboli priamym predmetom individuálneho auditu, ale ich odpovede na dotazník boli interným auditom vyhodnotené z pohľadu účinnosti, efektívnosti a hospodárnosti systému organizácie úradnej kontroly s cieľom zlepšenia systému úradnej kontroly potravín a s cieľom zhromaždiť informácie, ktoré môžu byť užitočné pre plnenie budúcich úloh ŠVPS SR najmä z pohľadu ďalšej elektronizácie systému plánovania, evidencie a vyhodnocovania výsledkov úradných kontrol.

ŠVPS SR v roku 2020 realizovala interné audity podľa zákona č. 152/1995 Z. z. v nasledovných oblastiach:

- 1x systém výkonu úradnej kontroly potravín pri uvádzaní potravín na trh vykonávaných v schválených a registrovaných skladoch potravín na vzorke 10 RVPS
- 1x rýchly výstražný systém pre potraviny a krmivá na vzorke jednej RVPS
- 1x systém výkonu úradnej kontroly potravín pri výrobe a uvádzaní na trh balených vôd na vzorke jednej RVPS

Graf 77 Interný audit podľa zákona č. 152/1995 Z. z.

Interný audit na základe preukázaných zdokumentovaných zistení dal celkom desať odporúčaní auditovaným organizáciám a deväť odporúčaní ŠVPS SR vo vzťahu k zlepšeniu systému úradných kontrol potravín a vo vzťahu k plneniu budúcich úloh, najmä z pohľadu elektronizácie systému plánovania, evidencie a vyhodnocovania výsledkov úradných kontrol. Odporúčania interných auditov smerovali k:

- zlepšeniu včasnosti aktualizácie základnej riadiacej dokumentácie
- doplneniu technického vybavenia inšpektorov úradnej kontroly potravín
- zvýšeniu kvality zdokumentovania výsledkov vnútorných kontrol
- zlepšeniu zavedeného systému plánovania úradných kontrol potravín na princípoch rizikového plánovania
- zlepšeniu zdokumentovania kontrolných zistení z úradných kontrol potravín a ich vyhodnotenia voči kritériám úradnej kontroly potravín
- zlepšeniu vymáhania dodržiavania požiadaviek potravinového práva
- posúdeniu možností elektronizácie plánovania vnútorných kontrol, úradných kontrol potravín a ich zdokumentovania s cieľom zvýšiť kvalitu a konzistentnosť výslednej dokumentácia s dopadom na účinnosť vymáhania plnenia legislatívnych požiadaviek.

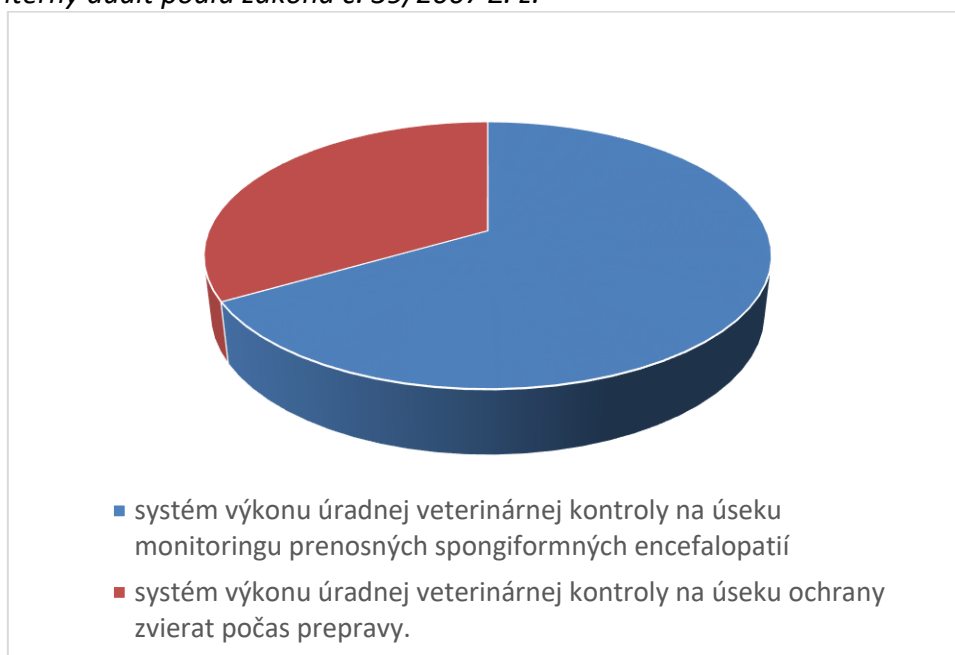
Auditované organizácie v zmysle platnej Smernice interných auditov predložili k odporúčaniam analýzu príčin zistených nesúládov a návrh nápravných a preventívnych opatrení. Vedúci audítori vyhodnotili každé predložené opatrenie a na základe predpokladu jeho účinnosti na zlepšenie systému navrhli termín na overenie splnenia každého z opatrení.

22.1.2. Interné audity podľa zákona NR SR č. 39/2007 Z. z.

ŠVPS SR v schválenom Programme auditov plánovala vykonať dvanásť interných auditov podľa zákona č. 39/2007 Z. z., z ktorých boli realizované len tri:

- 2x systém výkonu úradnej veterinárnej kontroly na úseku monitoringu prenosných spongiformných encefalopatií
- 1x systém výkonu úradnej veterinárnej kontroly na úseku ochrany zvierat počas prepravy.

Graf 78 Interný audit podľa zákona č. 39/2007 Z. z.

Interný audit na základe preukázaných zdokumentovaných zistení dal celkom dvadsaťdva odporúčaní auditovaným organizáciám na zlepšenie systému úradnej veterinárnej kontroly v nasledujúcich oblastiach:

- zlepšenie včasnosti aktualizácie základnej riadiacej dokumentácie
- zlepšenie prenosu informácií
- zvýšenie kvality zdokumentovania výsledkov vnútorných kontrol
- aktualizácia interných predpisov a cielenie vzdelávacích aktivít na zlepšenie a harmonizáciu výkonu úradnej veterinárnej kontroly, najmä úradným veterinárnym lekármi z radov súkromných veterinárnych lekárov podieľajúcich sa na implementácii monitoringu TSE
- zlepšenie zavedeného systému plánovania úradných veterinárnych kontrol, vrátane odberu úradných vzoriek
- zlepšenie zdokumentovania kontrolných zistení z úradných veterinárnych kontrol a ich vyhodnotenia voči kritériám úradnej veterinárnej kontroly
- zlepšenie a spresnenie zavedeného systému zberu, prenosu, spracovania a predkladania výsledkov úradných veterinárnych kontrol
- zlepšenie vymáhania dodržiavania požiadaviek vo veterinárnej oblasti

Graf 79 Podiel odporúčaní podľa oblasti

Na implementáciu odporúčaní prijali auditované subjekty opatrenia v zmysle Smernice interných auditov. Všetky prijaté opatrenia auditované organizácie zaslali na Odbor auditu a kontroly ŠVPS SR, kde ich vedúci audítor audítorskej skupiny vyhodnotil a posúdil ich účinnosť/potenciálnu účinnosť.

22.1.3. Interné audity podľa zákona NR SR č. 362/2011 Z. z.

ŠVPS SR v schválenom Programme auditov plánovala vykonať dva interné audity na úseku veterinárnej farmácie podľa zákona č. 362/2011 Z. z.

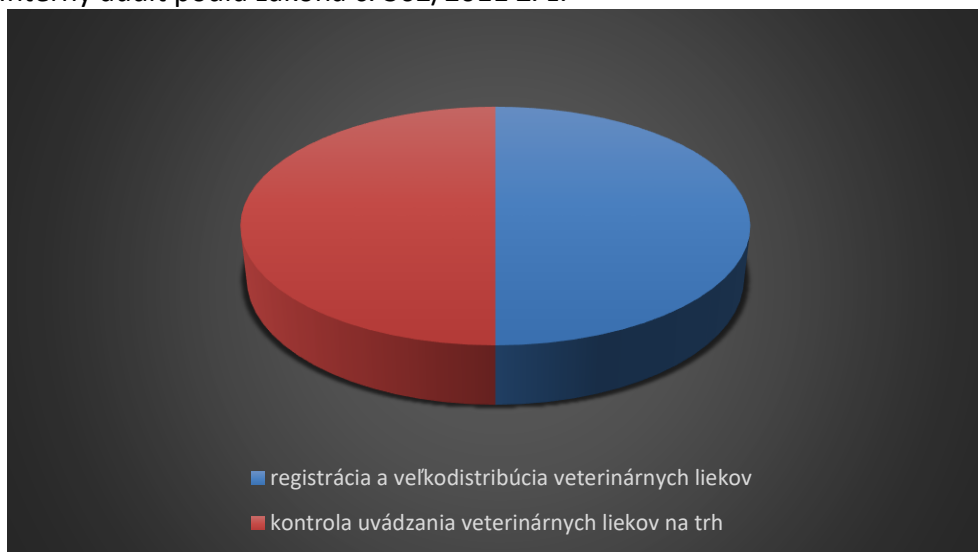
ŠVPS SR v roku 2020 realizovala oba tieto audity, hoci každý bol pozmenený schválenou revíziou Programu auditu. V jednom prípade išlo o posun termínu prezenčného auditu, v druhom prípade išlo o zmenu metódy výkonu interného auditu. V dôsledku implementácie opatrení na zníženie rizika šírenia infekcie COVID – 19, ŠVPS SR druhý audit vykonala dištančnou metódou, zaslaním dotazníka a vyhodnotením predložených informácií.

ŠVPS SR v roku 2020 realizovala interné audity podľa zákona č. 362/2011 Z. z. v nasledovných oblastiach:

1x systém úradných kontrol a úradných činností na úseku veterinárnej farmácie s dôrazom na registráciu a veľkodistribúciu veterinárnych liekov na ÚŠKVBL

1x systém úradných kontrol a úradných činností na úseku veterinárnej farmácie s dôrazom na kontrolu uvádzania veterinárnych liekov na trh na vzorke jednej RVPS.

Graf 80 Interný audit podľa zákona č. 362/2011 Z. z.

Interný audit na základe preukázaných zdokumentovaných zistení dal celkom deväť odporúčaní auditovaným organizáciám a tri odporúčania ŠVPS SR vo vzťahu k zlepšeniu systému úradných kontrol na úseku veterinárnej farmácie. Odporúčania interných auditov smerovali k zabezpečeniu:

- zosúladenia interných riadiacich dokumentov so všeobecne záväznými právnymi predpismi a s internou potrebou v rozsahu neustanovenom zákonom
- správneho služobného zaradenia všetkých štátnych zamestnancov
- správneho uplatňovania postupov v správnom konaní
- včasného a dôsledného plnenia výkonu štátneho dozoru na úseku veterinárnej farmácie
- aktuálnosti zoznamov prevádzkovateľov podliehajúcich farmaceutickému dozoru

- zlepšenia zdokumentovania kontrolných zistení z úradných kontrol na úseku veterinárnej farmácie
- prehodnotenia interných predpisov na úseku veterinárnej farmácie s cieľom zlepšenia ich vykonateľnosti a účinnosti.

Graf 81 Podiel odporúčaní podľa oblastí

Na implementáciu odporúčaní prijali auditované subjekty opatrenia v zmysle Smernice interných auditov. Všetky prijaté opatrenia auditované organizácie zaslali na Odbor auditu a kontroly ŠVPS SR, kde ich vedúci audítor audítorskej skupiny vyhodnotil a posúdil ich účinnosť/potenciálnu účinnosť.

22.2. Vnútorne kontroly

Vnútorne kontroly zabezpečujú jednotlivé odbory ŠVPS SR v spolupráci a/alebo za koordinácie Odboru auditu a kontroly ŠVPS SR v súlade s polročnými plánmi kontrolnej činnosti.

22.2.1. Vnútorne kontroly podľa zákona NR SR č. 10/1996 Z. z.

ŠVPS SR v prvom polroku 2020 naplánovala vykonať dvadsaťtri vnútorných kontrol podľa zákona č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov (v tejto kapitole ďalej len „zákon č. 10/1996 Z. z.“). Z dôvodu zavedenia preventívnych opatrení na zníženie rizika šírenia infekcie COVID – 19 bolo počas celého roka 2020 realizovaných celkom

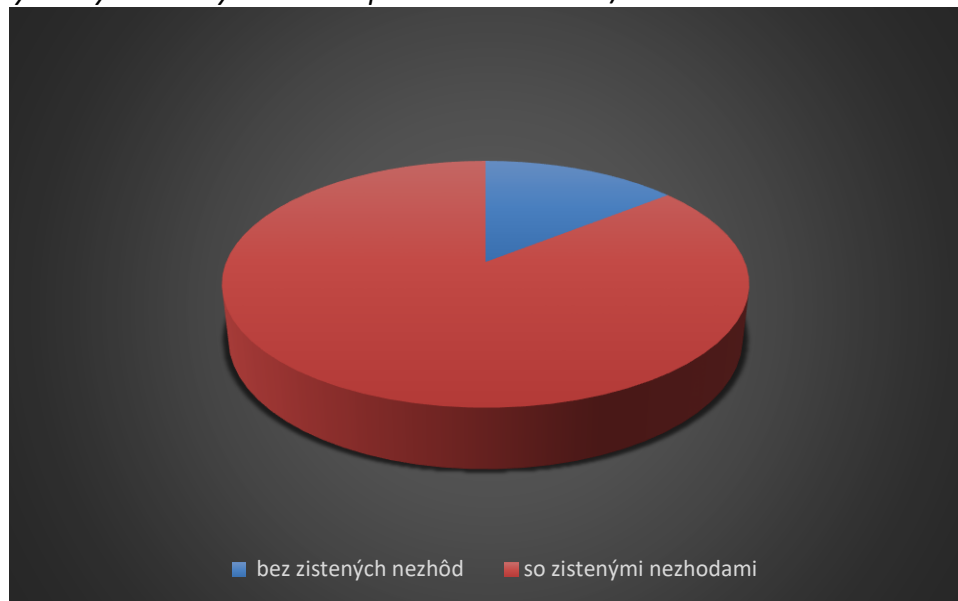
sedem vnútorných kontrol. Ostatné nerealizované plánované vnútorné kontroly budú predmetom prehodnotenia na nasledovné plánované kontrolné obdobie.

Z celkového počtu siedmich realizovaných vnútorných kontrol bolo šiestimi vnútornými kontrolami identifikovaných dvadsaťdeväť zistení na zlepšenie výkonu štátnej správy kontrolovaných organizácií.

Vnútorné kontroly:

• celkom	7
• bez zistených nezhôd	1
• so zistenými nezhodami	6

Graf 82 Výsledky vnútorných kontrol podľa zákona č. 10/1996 Z. z. za rok 2020

Vzhľadom na výrazne obmedzenú kontrolnú činnosť je medziročné vyhodnotenie výsledkov výrazne poznamenané najmä jednou vnútornou kontrolou, ktorá identifikovala takmer 60% všetkých zistení, čo naznačuje vyššiu úroveň vymáhania harmonizovaných postupov v porovnaní s inými úsekmi vnútornej kontroly¹.

Vo všetkých prípadoch zistenia nesúlady so všeobecne záväznými právnymi predpismi alebo s internými predpismi pracovníci kontroly v zmysle zákona č. 10/1996 Z. z. a v súlade s internou Smernicou vypracovali Protokol o výsledku kontroly a o jeho prerokovaní vypracovali Zápisnicu o prerokovaní protokolu, v ktorej nariadili kontrolovanému subjektu opatrenia v zmysle zákona č. 10/1996 Z. z. Kontrolované organizácie prijali termínované opatrenia na odstránenie zistených nezhôd, ktorých preverenie z dôvodu stále platných reštriktívnych opatrení nemohli byť ešte preverené na mieste.

¹ Výsledky vnútorných kontrol sú predmetom obmedzenia prístupu k informáciám podľa § 11 ods. 1 písm. h) zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám, z uvedených dôvodov ŠVPS SR nesprístupňuje bližšie informácie o výsledkoch vnútorných kontrol podľa zákona č. 10/1996 Z.z.

22.2.2. Vnútorne kontroly podľa zákona NR SR č. 502/2001 Z. z.

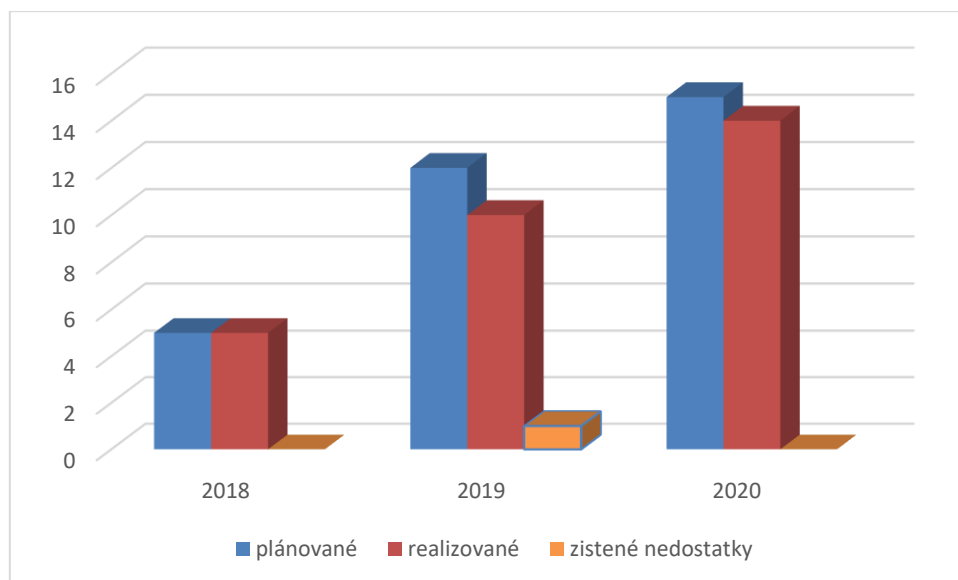
Sekcia ekonomiky ŠVPS SR vykonáva vnútorné kontroly dodržiavania hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti pri hospodárení s verejnými prostriedkami a s majetkom štátu v súlade so zákonom č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (v tejto kapitole ďalej len „zákon č. 502/2001 Z. z.“).

Z celkového počtu 15 plánovaných vnútorných kontrol podľa zákona č. 502/2001 Z. z. bolo v roku 2020 vykonaných 14 kontrol. Jenu z plánovaných kontrol v druhom polroku 2020 ŠVPS SR neeviduje ako realizovanú z dôvodu nevypracovania záznamu z kontroly RIS – tvorba a realizácia elúrov ŠP a SAP.

Na úseku finančnej kontroly v roku 2020 ŠVPS SR realizovala kontroly týchto oblastí:

- Kontrola bežných dokladov za II. polrok 2019 a za I. polrok 2020
- Kontrola pokladničnej hotovosti
- Kontrola RIS – tvorba a realizácia ELÚROV ŠP a SAP
- Kontrola stavu uhrádzania faktúr a účtovania dokladov v SAP
- Kontrola finančných položiek v RIS-e vo všetkých RVPS a ÚŠKVBL Nitra
- kontrola stavu používaných pečiatok zamestnancami ŠVPS SR a likvidácia nepoužiteľných pečiatok – neplatné, poškodené a nečitateľné úradné pečiatky;
- kontrola zmlúv o prevode správy hnutel'ného majetku štátu, predmetom ktorých sú bezodplatné prevody správy dlhodobého hmotného majetku štátu – chladiace boxy DARO, zo správy ŠVPS SR ako odovzdávajúceho do správy preberajúceho – príslušné regionálne veterinárne a potravinové správy.

Graf 83 Finančná kontrola - medzioročný vývoj

V oblasti finančnej kontroly vnútorné kontroly v roku 2020 neidentifikovali nedostatok počas žiadnej vnútornej finančnej kontroly.

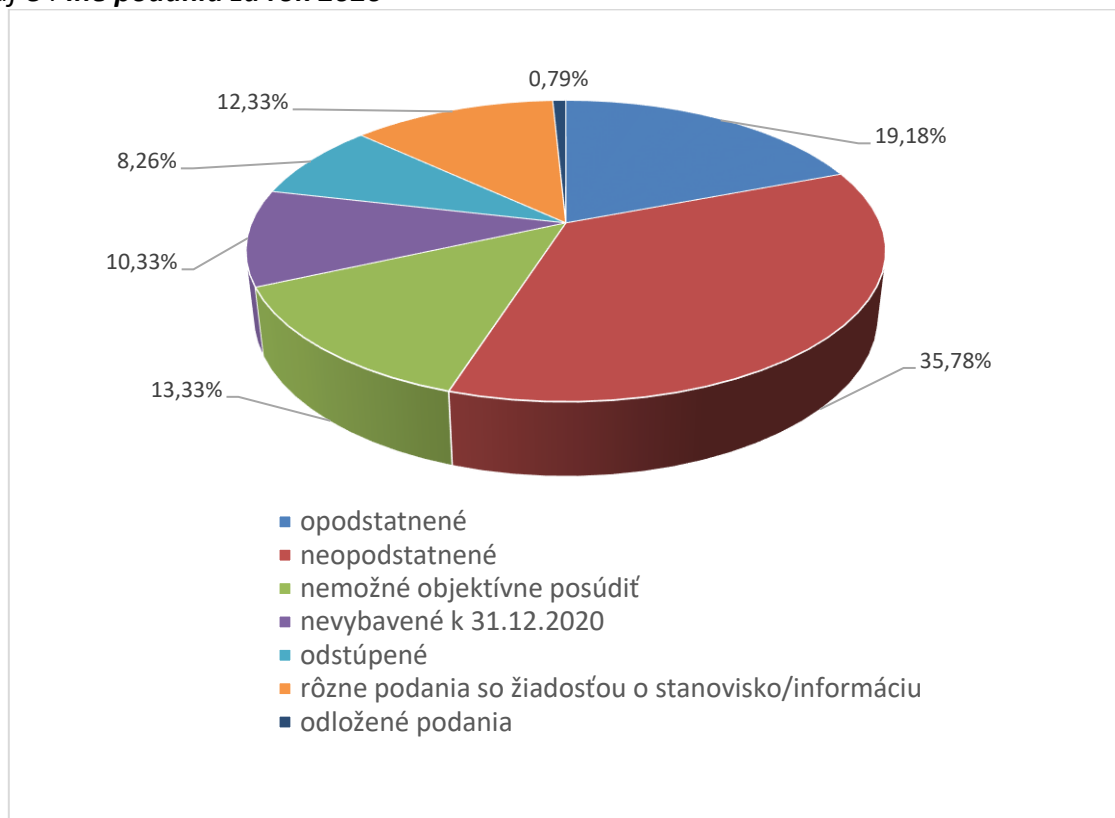
22.3. Iné podania, sťažnosti podľa zákona NR SR č. 9/2010 Z. z. a petície podľa zákona NR SR č. 85/1990 Z. z.

ŠVPS SR a jej riadené organizácie v roku 2020 prijali, riešili alebo odstúpili 3 399 podnetov, z ktorých bolo 3 143 prijatých v roku 2020 a 256 prenesených z roku 2019.

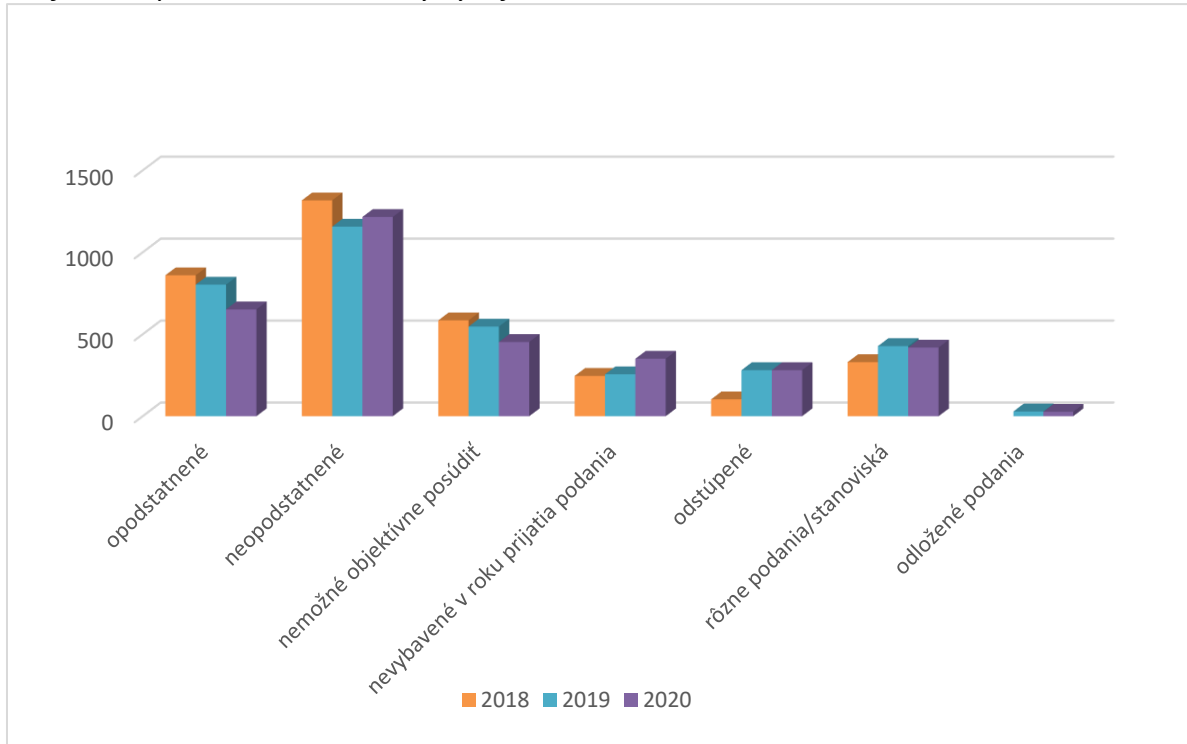
Iné podania boli vybavené nasledovne:

- opodstatnené 652
- neopodstatnené 1216
- nebolo možné prešetriť alebo objektívne posúdiť/prešetriť 453
- nevybavené k 31.12.2020 351
- odstúpené 281
- odložené podania 27
- rôzne podania so žiadosťou o stanovisko/informáciu 419

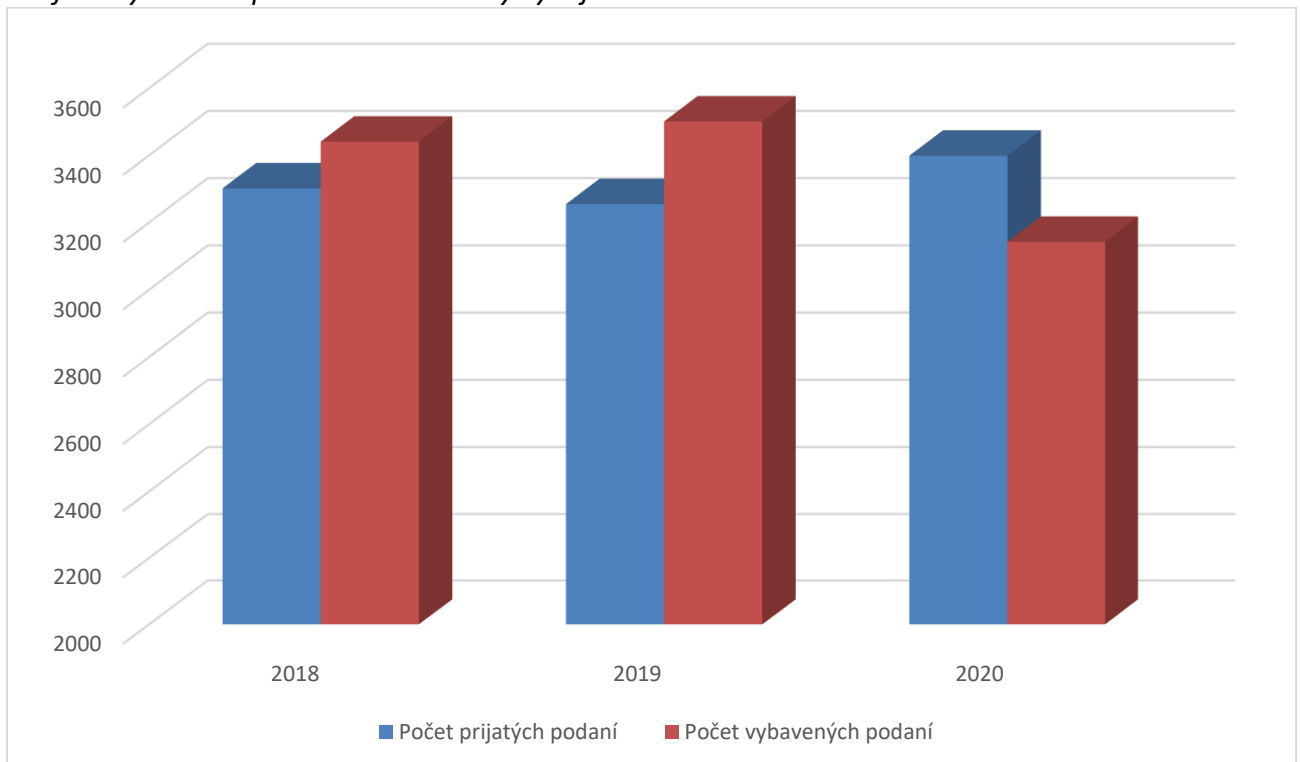
Graf 84 Iné podania za rok 2020

Graf 85 Iné podania - medziročný vývoj

Graf 86 Vybavenie podaní - medziročný vývoj

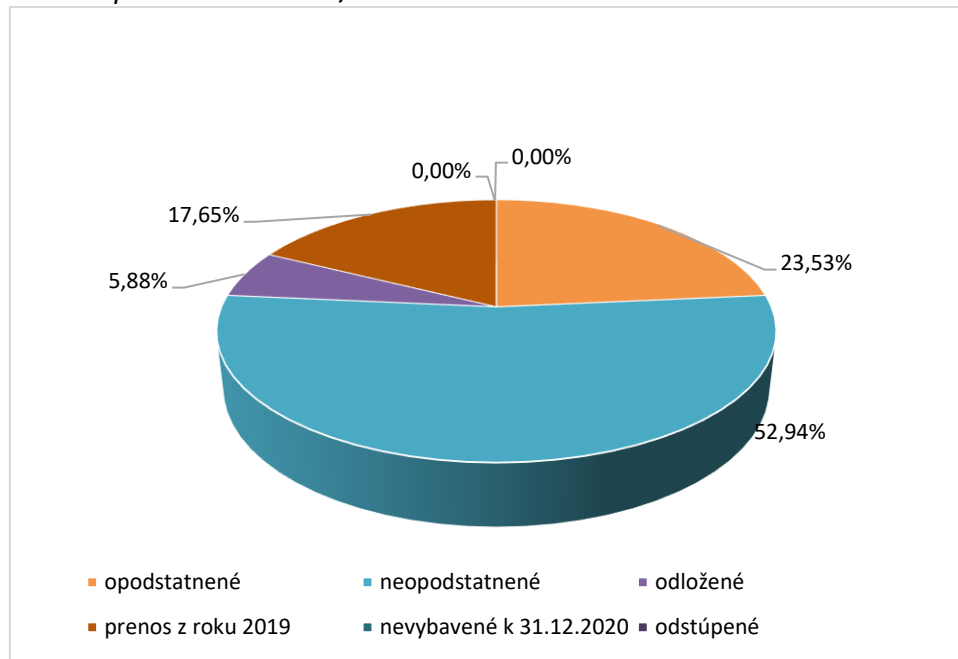
B. Sťažnosti

ŠVPS SR a jej podriadené organizácie v roku 2020 prijali 14 sťažností a vybavili 14 (vrátane 3 prenesených sťažností z roku 2019) sťažností na svoju činnosť alebo činnosť podriadených

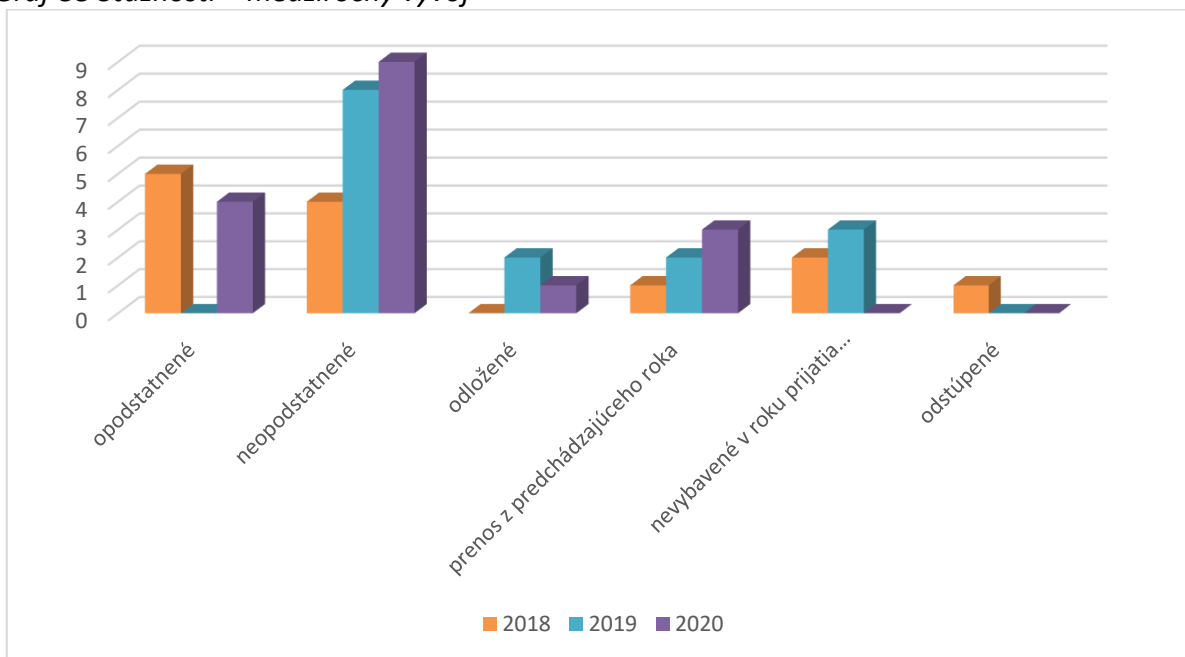
organizácií. Pri všetkých vybavených sťažnostiach bolo postupované v súlade so zákonom č. 9/2010 Z. z. a sťažnosti a boli vybavené nasledovne:

- opodstatnené 4
- neopodstatnené 9
- odložené 1
- prenos z roku 2019 3
- nevybavené k 31.12.2020 0
- odstúpené 0

Graf 87 Sťažnosti podľa zákona č. 9/2010 Z. z. za rok 2020

Graf 88 Sťažnosti – medziročný vývoj

C. Petície

ŠVPS SR a jej podriadené organizácie v roku 2020 prijali jednu petíciu, označenú ako „Nesúhlas občanov s výstavbou útulku pre psov“ na k.ú. obytného miesta. Pri vybavení petície bolo postupované v súlade so zákonom č. 85/1990 Zb. o petičnom práve a bola vybavená nasledovne:

- odstúpené 1

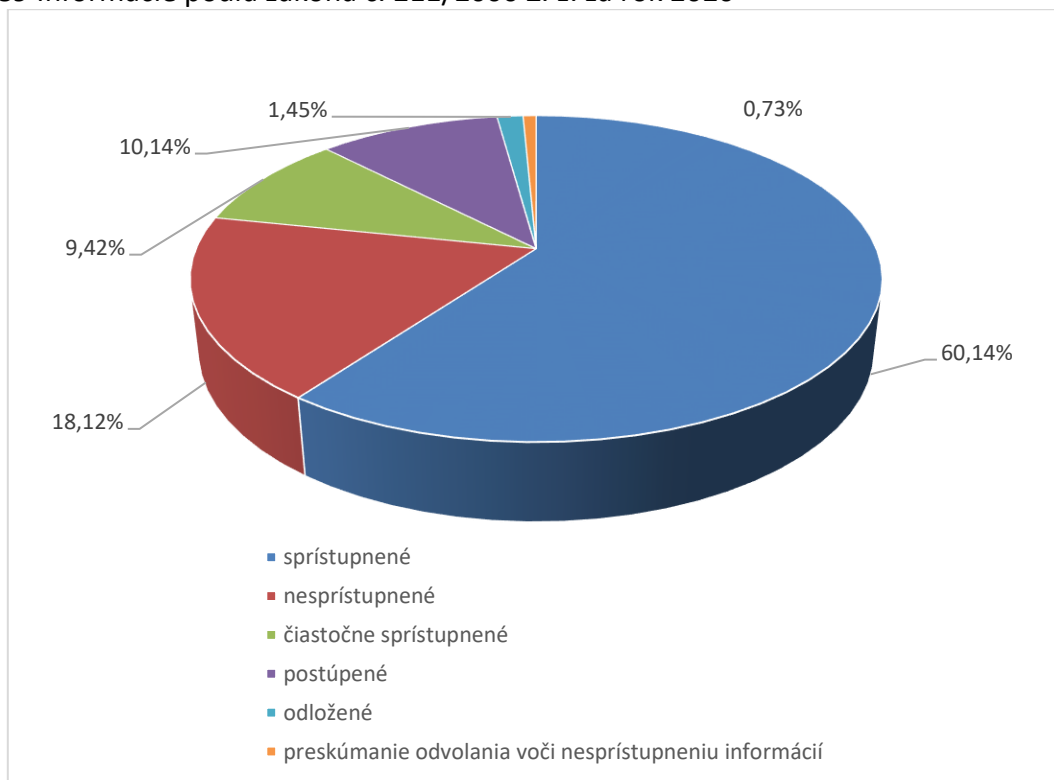
22.4. Sprístupňovanie informácií podľa zákona NR SR č. 211/2000 Z. z.

ŠVPS SR a jej riadené organizácie v roku 2020, podľa údajov evidovaných Odborom auditu a kontroly ŠVPS SR, prijali a vybavili 137 žiadostí o poskytnutie informácií podľa zákona NR SR č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 211/2000 Z. z.“). Žiadosti o sprístupnenie informácií ŠVPS SR a jej riadené organizácie vybavili v súlade so zákonom č. 211/2000 Z. z. a spôsobom uvedeným v prehľade „Informácie podľa zákona č. 211/2000 Z. z.“.

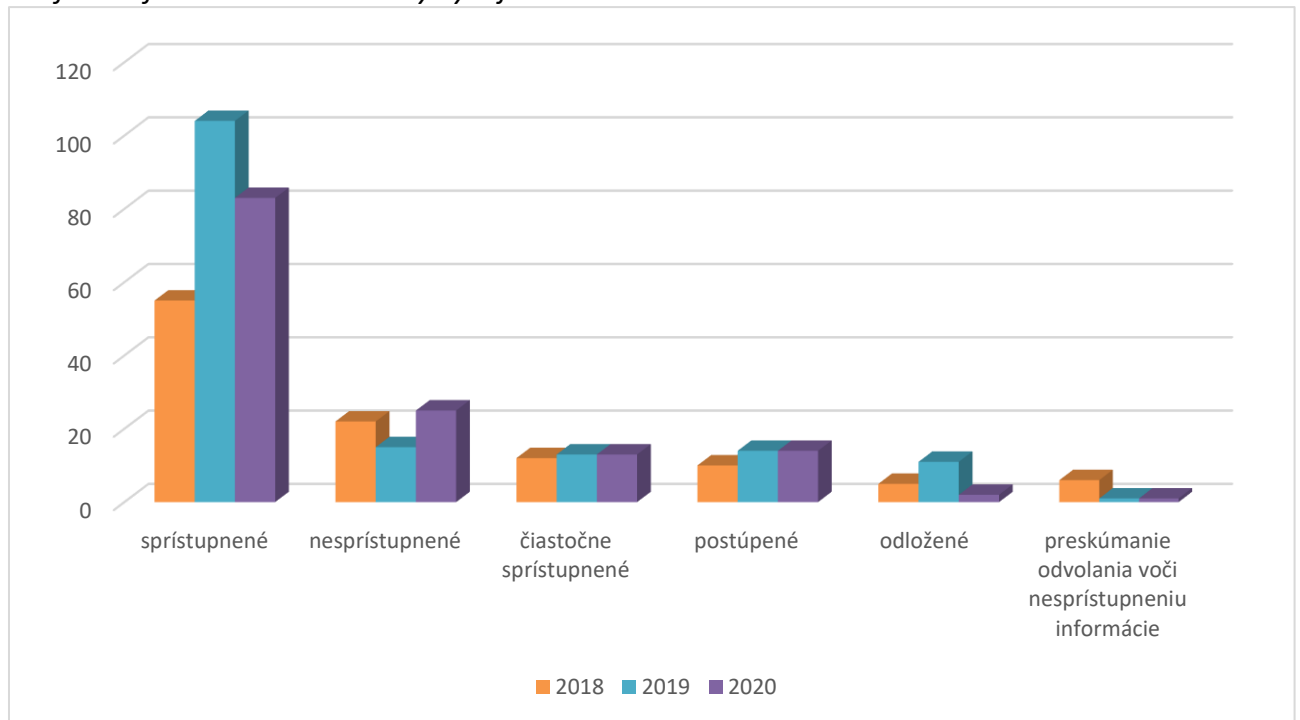
Informácie podľa zákona č. 211/2000 Z.z.

• sprístupnené	83
• nesprístupnené	25
• čiastočne sprístupnené	13
• postúpené	14
• odložené	2
• preskúmanie odvolania voči nesprístupneniu informácií	1

Graf 89 Informácie podľa zákona č. 211/2000 Z. z. za rok 2020

Graf 90 Informácie - medziročný vývoj

ŠVPS SR analýzou výsledkov vyhodnotenia miery sprístupňovania informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. zistila, že relatívne vyšší podiel neprístupnených informácií je výsledkom nesprávne formulovaných žiadostí o sprístupnenie informácií, najmä požadovanie legislatívneho výkladu alebo požadovanie informácií, ktorými ŠVPS SR nedisponovala, nemala povinnosť nimi disponovať a nemala vedomosť o inej povinnej osobe, ktorá by požadovanými informáciami mohla disponovať.

HLAVNÉ SKUPINY UŽÍVATEĽOV – VÝSTUPOV A PREZENTOVANEJ ČINNOSTI

Výsledky sú určené pre:

1. orgány štátnej správy, predovšetkým MPRV SR ako rezortné ministerstvo ŠVPS SR,
2. chovateľov hospodárskych zvierat a poľnohospodárske podniky,
3. podnikateľské subjekty, ktoré sa zaoberajú výrobou, dovozom, distribúciou a predajom produktov a tovarov živočíšneho alebo rastlinného pôvodu,
4. širokú verejnosť – občanov - vyplýva z úlohy ŠVPS SR ako orgánu potravinového dozoru SR, pričom občania sú o činnosti informovaní individuálne podľa ich požiadaviek, resp. prostredníctvom masovokomunikačných prostriedkov na základe komunikácie ich predstaviteľov so zástupcami ŠVPS SR.

ZÁVER

Bezpečnosť potravín je jednou z hlavných priorít v Európe. Na zaistenie bezpečnosti potravín je nevyhnutné neustále komplexne posudzovať všetky aspekty reťazca **produkcie potravín vrátane prvovýroby potravín, výroby krmív pre zvieratá produkujúce potraviny, cez výrobu, spracovanie a distribúciu potravín, ich dovoz až po predaj konečnému spotrebiteľovi**, pretože každý z týchto prvkov môže mať závažný dopad na bezpečnosť potravín, a tým aj na verejné zdravie. Do tohto komplexu bezpečnosti potravín sú zahrnuté rôzne špecifické oblasti, ako sú **krmivá pre zvieratá produkujúce potraviny vrátane medikovaných krmív a doplnkových látok do krmív, hygiena krmív a hygiena potravín, choroby prenosné zo zvierat na ľudí, najmä prostredníctvom potravín živočíšneho pôvodu (zoonotickí pôvodcovia), vedľajšie produkty živočíšneho pôvodu, rezíduá pesticídov, kontaminanty a veterinárne lieky a ich kontrola, kontrola a eradikácia chorôb zvierat, ktoré ovplyvňujú zdravie ľudí, prídavné látky do potravín, materiály prichádzajúce do styku s potravinami, pitná voda ako zložka potravín, geneticky modifikované potraviny, ako aj požiadavky na kvalitu, zloženie a označovanie potravín v záujme ochrany spotrebiteľov a zabezpečenia ich informovanosti.**

Rok 2020 bol v znamení celosvetovej koronavírusovej infekcie, ktorá oficiálne zasiahla Európu od februára. Negatívne ovplyvnila pracovný, spoločenský a sociálny život na celom svete. Situácia s COVIDOM - 19 sa priamo alebo nepriamo premietla aj do fungovania ŠVPS SR a jej riadených organizácií. Treba oceniť všetkých pracovníkov, ktorí aj napriek zdravotným rizikám zabezpečili počas núdzového stavu v súvislosti s pandémiou COVID-19 úradné kontroly na každom stupni potravinového reťazca. Udržali sme aj počas pandémie COVID 19 aktívnu medzinárodnú spoluprácu predovšetkým s Európskou komisiou a ostatnými medzinárodnými organizáciami vo všetkých odborných oblastiach. Jednalo sa o formu rokovaní a komunikácie na diaľku.

Schválením národného akčného programu na znižovanie antimikrobiálnej rezistencie sme zahájili veľmi dôležitú etapu znižovania používania antibiotík vo veterinárnej a humánnej oblasti na interdisciplinárnom a multisektoriálnom základe.

Sme presvedčení, že všetky činnosti opísané v tejto výročnej správe sú dostatočným vypovedajúcim článkom o zodpovednej úlohe a plnení si úloh a povinností všetkých pracovníkov ŠVPS SR a ňou riadených organizácií v prospech obyvateľov SR.

Príloha 1 Vyhodnotenie úradnej kontroly potravín rastlinného a živočíšneho pôvodu za rok 2020

Zákon: 152/ + 39/ Z .z	Primárni výrobcovia		Výrobcovia a baliarne		Distribútori, dopravcovia, VOS, sprostredkovatelia	Maloobchod	Výrobcovia predávajúci hlavne na maloobchodnej báze		Malé množstvá /počet zaregistrovaných prvovýrobcov/		Internetový predaj	Ostatné
	Rastlinné komodity	Živočíšne komodity	Rastlinné komodity	Živočíšne komodity			Rastlinné komodity	Živočíšne komodity	Rastlinné komodity	Živočíšne komodity		
Registrované: Počet právnych subjektov/potravinárskych prevádzok	1319/1414	986-len Potravinárske prevádzky	2566/3744	1386-len Potravinárske prevádzky	3525/4254	9495/18695	318/388	443-len Potravinárske prevádzky	2429	9725	748/806	220/248
Počet kontrolovaných prevádzok	358	904	2 589	1 324	1504	10 690	109	307	757	624	192	25
Počet kontrol	502	1 393	5 083	14 805	6 416	33 428	133	1172	252	670	219	46
Počet kontrolovaných subjektov s nedostatkom	7	95	256	177	107	2 412	8	31	60	9	25	0
Počet kontrol s nedostatkom												
Správna výrobná prax	2	10	63	164	11	416	0	17	0	0	0	0
Celková hygiena	1	177	149	533	56	1 668	7	118	20	8	0	0
Zloženie	0	0	3	0	0	3	0	0	0	0	0	6
Kontaminanty (iné ako mikrobiologické) nevyhovujúce vzorky	1	0	4	0	4	8	0	0	0	0	0	0
Označovanie	0	0	32	19	18	470	1	1	18	2	20	0
Tovar po dobe spotreby, minimálnej trvanlivosti	0	0	32	0	2	238	1	0	0	0	0	0
Iné	5	99	72	120	48	339	0	15	48	9	9	0

Pozn:

Správna výrobná prax – DDD, dodržiavanie a evidencia teplotných režimov, HACCP, nakladanie s odpadom, nedostatky v dokumentácii, nedostatky v evidencii a výsledovateľnosti, sanitačný poriadok, školenia zamestnanco

Celková hygiena – hygiena budov a prevádzky, hygiena predaja, hygiena prepravy, hygiena skladovania, hygiena technologických zariadení, nedostatky v skladovaní, nevyhovujúca hygiena, nevyhovujúca hygiena iné, osobná hygiena, vybavenosť šatní

Zloženie – obsah zložiek vo výrobku

Označovanie – klamlivo označené, označenie nečitateľné

Iné – iné nedostatky, marenie výkonu, menenie, falšovanie údajov, neohlásenie zásielky, neplnenie opatrení, nesúlady s nahlásenou zásielkou, nevhodné na ľudskú spotrebu, nevyhovujúce laboratórne analýzy, nevyhovujúce suroviny, výrobky, neznámy pôvod, poškodený obal, registrácia, evidencia výsledovateľnosť, zdraviu škodlivé potraviny

Príloha 2: Analýza odobratých vzoriek rastlinného pôvodu za rok 2020

Komodita	Mikrobiologické ukazovat.		Kontaminanty		Prídavné látky		Označovanie		Alergény - označovanie		GMO - označovanie		Senzorické ukazovatele		Fyzikálno-chemické ukazovatele		Celkový počet analýz	Nevyhovujúce analýzy	
	PA	NA	PA	NA	PA	NA	PA	NA	PA	NA	PA	NA	PA	NA	PA	NA		Počet	%
Balené vody	33		40		4		5	2	0		0		1		15		98	2	2,0
Cestovinárske výrobky	30		72		21		18	3	16	2	4		12		3		176	5	2,8
Cukrárske výrobky	213		0		131	2	11	6	13		0		6		3		377	8	2,1
Čaj, čajové extrakty a prípravky z nich	5		10		64		16	2	0		0		7		8		110	2	1,8
Čerstvá zelenina	3		288	1	18		1		0		0		2		0		312	1	0,3
Čerstvé huby	0		35		0		0		0		0		4		0		39	0	0
Čerstvé ovocie	45		157		2		1		0		0		0		1		206	0	0
Čokoláda a cukrovinky	8		0		315		268	14	37		0		7		68	2	703	16	2,3
Dehydrované pokrmy a polievky	1		16		79		13		30		0		3		5		147	0	0
Droždie	0		2		2		0		0		0		0		5		9	0	0
Horčica a dressingy	0		0		72		14	2	7		0		22		15		130	2	1,5
Kakao a výrobky z kakaa	3		24		12		6		4		0		14		25		88	0	0

Káva, kávoviny a výrobky z nich	2		82		1		11	1	0		0		11		11		118	1	0,8
Koreniny	42		79		38		5		1		0		4		20		189	0	0
Lahôdky	119	1	0		44		13	2	9		0		9		0		194	3	1,5
Lieh a liehoviny	0		22		57		11	4	0		0		4		80	1	174	5	2,9
Majonézy a majonézové výrobky	7		1		44		3		6		0		5		1	1	67	1	1,5
Miešané alk. nápoje	0		3		58		9		0		0		2		11		83	0	0
Mlynské výrobky	6		136	1	8		7	3	2		5		8	1	13		185	5	2,7
Mrazené hotové jedlá a polotovary	4		0		3		1		0		0		0		0		8	0	0
Mrazené krémy a zmrzliny	27		2		40		12		6		0		0		1		88	0	0
Nealkoholické nápoje	7		78	1	312	1	35	5	1		0		6		22		461	7	1,5
Niektoré cukry	0		2		0		1		0		0		2		12		17	0	0
Obilniny	1		153	1	3		5	1	0		23		11		8		204	2	1,0
Ocot	0		0		9		2		0		0		5		7		23	0	0
Oleje a tuky	0		117		13		5		1		1		10	3	25		172	3	1,7
Olejníny	5		82		0		4	1	0		5		20	2	8		124	3	2,4

Ostatné alkoholické nápoje	0	5	6	1	0	0	0	1	13	0	0			
Ovocné víno, sladové víno, medovina	0	5	72	9	5	0	0	2	25	1	113	6	5,3	
Pekárenské výrobky	48	136	247	1	15	3	11	1	0	26	20	503	5	1,0
Pivo	0	0	72	27	9	0	0	22	76	3	197	12	6,1	
Potravinársky škrob a výrobky z neho	0	0	50	8	2	1	0	3	0	62	2	3,2		
Spracované ovocie a zelenina	26	177	1	474	10	40	12	7	0	31	29	784	23	2,9
Strukoviny a výrobky zo strukovín	13	116	2	7	6	23	16	2	1	184	2	1,1		
Škrupinové ovocie	15	152	2	13	12	1	1	0	59	6	16	268	9	3,3
Špeciálne výrobky z obilia	3	38	1	28	3	1	7	1	2	2	3	86	3	3,5
Termosterilizované pokrmy	4	16	24	5	12	1	3	3	68	0	0			
Trvanlivé pečivo	24	15	151	29	7	23	1	5	7	255	7	2,7		
Výrobky z húb	1	33	11	7	1	0	0	8	9	69	1	1,4		
Výrobky z olejov a rastl. tukov	0	2	32	6	2	2	0	1	4	47	2	2,7		

Výrobky zo zemiakov	4		3		11		5		0		0		6		1		30	0	0
Zemiaky	0		145		2		0		0		0		0		0		147	0	0

PA – počet analýz

NA – počet nevyhovujúcich analýz

Príloha 3 Analýza odobratých vzoriek živočíšneho pôvodu za rok 2020

Komodita	Mikrobiologické ukazovatele		Kontaminanty		Rezíduá veterinárnych liekov		Prídavné látky		Osobitné prísady - NaCl		Označovanie		Alergény - označovanie		Senzorické ukazovatele		Fyzikálno-chemické ukazovatele/zloženie		Iné		Celkový počet odobratých vzoriek	Celkový počet nevyhovujúcich vzoriek	
	PA	NA	PA	NA	PA	NA	PA	NA	PA	NA	PA	NA	PA	NA	PA	NA	PA	NA	PA	NA		Počet	%
Mlieko a mliečne výrobky vyrobené zo (s) surového (ým) mlieka (m)	201	37	19	0	657	0	3	1	0	0	8	2	0	0	8	1	18	1	4	0	369	41	11,11
Mlieko a mliečne výrobky tepelne ošetrované	327	0	47	0	48	0	276	0	32	1	285	14	72	0	81	2	346	5	47	0	1 176	21	1,79
Vajcia	16	12	11	0	53	0	0	0	0	0	1	0	0	0	15	10	0	0	0	0	82	13	15,85
Vaječné výrobky	9	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	23	0	34	0	0
Mäso domácich kopytníkov	4	0	19	0	93	0	0	0	0	0	13	0	0	0	14	2	1	0	57	0	192	2	1,04
Mäso hydiny a králikov	343	14	17	0	393	0	0	0	0	0	17	1	0	0	24	1	76	18	12	0	710	34	4,79
Zverina	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0
Mäsové výrobky	466	4	333	17	0	0	187	0	142	2	206	5	175	0	100	4	339	13	6	0	1 651	45	2,73
Mleté mäso a mäsové prípravky	156	2	2	0	2	0	24	0	17	0	44	2	5	1	28	0	11	0	0	0	227	5	2,20
Mechanicky separované mäso	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0
Produkty rybolovu	164	1	133	0	19	0	70	0	3	0	76	1	14	0	28	1	41	2	23	2	461	7	1,52
Med	0	0	4	0	48	0	2	0	0	0	43	2	0	0	7	0	141	10	3	0	194	11	5,67
Želatína	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0
Jedlé tuky živočíšneho pôvodu	0	0	69	1	0	0	53	0	0	0	26	1	0	0	12	0	75	0	0	0	151	2	1,32
Spolu	1 693	70	656	18	796	0	617	1	194	3	720	28	267	1	317	21	1 048	49	175	2	5 258	181	3,44

PA – počet analýz

NA – počet nevyhovujúcich analýz